

Elitesportsmiljøet i Danmark 2012

Analyse af det danske eliteidrætsmiljø baseret på undersøgelsen
'Sport Policy Factors Leading to International Sporting Success' (SPLISS)

Rasmus K. Storm og Lau Tofft-Jørgensen
Idrættens Analyseinstitut
April 2013

Danish Institute for Sports Studies

IDRÆTTENS
ANALYSEINSTITUT

Titel

Elitesportsmiljøet i Danmark 2012. Analyse af det danske eliteidrætsmiljø baseret på undersøgelsen 'Sport Policy Factors Leading to Sporting Success' (SPLISS)

Hovedforfattere

Rasmus K. Storm og Lau Tofft-Jørgensen

Øvrige bidragydere til rapporten

Peter Forsberg, Nynne Mortensen, Morten Kätow og Frederik Thomsen

Omslagslayout

Agnethe Pedersen

Øvrig grafik, opsætning og korrektur

Idrættens Analyseinstitut

Forsidefoto

Das Buro for Team Danmark

Print

PrinfoDigital

Udgave

1. udgave, København, april 2013

Pris

Rapporten kan bestilles i trykt udgave hos Idrættens Analyseinstitut, pris kr. 250,00 inklusive moms, eksklusiv forsendelse. Rapporten kan downloades gratis i vidensbanken på idan.dk.

ISBN

978-87-92120-56-4

978-87-92120-57-1 (elektronisk)

Udgiver

Idrættens Analyseinstitut

Kanonbådsvej 4 A

1437 København K

T: +45 32 66 10 30

E: idan@idan.dk

W: www.idan.dk

Gengivelse af denne rapport er tilladt med tydelig kildehenvisning.

Elitesportsmiljøet i Danmark 2012

Analyse af det danske eliteidrætsmiljø baseret på undersøgelsen 'Sport Policy Factors Leading to International Sporting Success' (SPLISS)

Indhold

Indledning	6
Resume og perspektiver	7
Metodiske spørgsmål angående spørgeskema-undersøgelserne	11
Spørgeskemaundersøgelsestilrettelæggelse og gennemførelse	13
Gennemførelse, svarprocent og frafald	14
Dansk elitesport set fra udøvernes synsvinkel	21
Elitens profil og atletundersøgelsens parametre	21
Uddannelsesniveau, beskæftigelsesmæssig situation og indkomst.....	23
Søjle 1: Finansiering og økonomiske forhold	29
Søjle 2: Forvaltning (Governance), kommunikation og involvering	32
Søjle 4: Talentudvikling	43
Søjle 5: Elitekarrieren og tiden efter	51
Søjle 6: Træningsforhold og -betingelser	70
Søjle 7: Trænerekspertise	74
Søjle 8: Konkurrencebetingelser	85
Søjle 9: Forskning og innovation	89
Søjle 10: Mediedækning	94
Hvad er forudsætningen for sportslig succes, og hvilke forbedringsbehov har dansk eliteidræt... 98	
Dansk eliteidræt set fra trænerens synsvinkel	102
Trænerens profil	102
Søjle 1: Økonomiske forhold	103
Søjle 2: Forvaltning (Governance), kommunikation og involvering	105
Søjle 4: Talentudvikling	112
Søjle 5: Elitekarrieren og støtten efter karrierestop	115
Søjle 6: Træningsforhold og -betingelser	118
Søjle 7: Trænerens forhold og udviklingsmuligheder	120
Søjle 8: Konkurrencebetingelser	123
Søjle 9: Forskning og innovation	126
Søjle 10: Mediedækning	129
Hvad er forudsætningen for sportslig succes, og hvilke forbedringsbehov har dansk eliteidræt? .131	
Dansk elitesport set fra sportschefernes perspektiv	134
Indledning.....	134
Sportschefernes profil	134
Søjle 1: Økonomiske forhold og finansiering	134
Søjle 2: Forvaltning (Governance), kommunikation og involvering	136
Søjle 4: Talentidentifikation og -udvikling	144
Søjle 5: Elitekarrieren og støtten efter karrierestop	149
Kvaliteten af fagpersoner	149
Søjle 6: Træningsforhold og -betingelser	150
Søjle 7: Trænerens forhold og udviklingsmuligheder	152
Søjle 8: Konkurrencebetingelser	153
Søjle 9: Forskning og innovation	156
Søjle 10: Mediedækning	157

Hvad er forudsætningen for sportslig succes og hvilke forbedringsbehov har dansk eliteidræt? .	158
Sammenfattende konklusion	162
Eliteatleterne.....	162
Trænere.....	164
Sportscheferne.....	167
Litteraturreferencer	171

Indledning

Rapportens indhold

Denne rapport indeholder den danske afrapportering af det internationalt initierede forskningsprojekt 'SPLISS'.

'Sports Policy Factors Leading to International Sporting Success' søger at afdække særlige karakteristika ved internationale elitesportsmodeller med henblik på at afdække faktorer, der giver sportslige konkurrencefordele. Spørgsmålet er, hvordan forskellige nationale elitesportsmodeller griber elitearbejdet an, og hvad der gør en forskel for international sportslig succes eller fiasko i disse modeller.

16 lande deltager i projektet, der koordineres af et forskningskonsortium på Vrije Universiteit, Brussel, Belgien.

De overordnede målsætninger for SPLISS-samarbejdet er:

- At udvikle og koordinere ekspertise i eliteidrætsforskning på det politiske og strategiske niveau.
- At dele ekspertise med beslutningstagere og forskere over hele verden.
- At udvikle teorier, metoder og strategier til at måle og sammenligne nationale elitesportspolitikker samt at sammenligne de deltagende lande med andre elitesportsnationer.
- At skabe et forum for komparativ forskning og analyse af eliteidrætsstrategier.

Denne rapport tegner på baggrund af SPLISS-metodikken et aktuelt billede af den danske eliteidrætsmodel, der i fremtidige udgivelser vil blive sammenlignet med de øvrige lande i SPLISS-projektet: Australien, Belgien (henholdsvis Flandern, Vallonien), Brasilien, Canada, Estland, Finland, Frankrig, Japan, Holland, Nordirland, Portugal, Singapore, Sydkorea, Spanien og Schweiz.

Denne rapport er skrevet af senioranalytiker Rasmus K. Storm og analytiker Lau Tofft-Jørgensen. Data er indhentet af analytiker Peter Forsberg og studentermedarbejder Nynne Mortensen. Studentermedarbejder Frederik Thomsen har stået for dataforberedelsen og assisteret på en række datakørsler samt forestået grafisk tilpasning af en stor del af rapportens tabeller. Praktikant Morten Kätow har ligeledes bistået med delanalyser.

Finansiering

Projektet er fortrinsvis finansieret gennem Idrættens Analyseinstituts grundbevilling fra Kulturministeriet samt af en bevilling på 304.000 kr. fra Danmarks Idræts-Forbund (DIF).

Team Danmark har desuden ydet 60.000 kr. i publiceringsstøtte til denne rapport og bidraget med kontaktoplysninger på respondenterne i de forskellige spørgeskemaundersøgelser og diverse relevante oplysninger. Tak til DIF og Team Danmark for støtte og øvrigt bistand til undersøgelsen.

Resume og perspektiver

Hovedresultater

Rapporten viser, at der isoleret set er tilfredshed med elitesportsmiljøet i Danmark, og at eliteidrættens vilkår er og organisering er velfungerende på en række områder. Blandt andet finder både eliteatleter, trænere og sportschefer, at informationen og kommunikationen med de centrale aktører, Team Danmark, DIF og specialforbund (for eliteatleter og trænernes vedkommende) er god. Sportscheferne peger dog på, at der er for meget administration forbundet med deres arbejde, ligesom undersøgelsen viser, at eliteatleter og trænere godt kunne inddrages mere i udarbejdelsen og evalueringen af de nationale elitesportsstrategier og -politikker. Men overordnet synes resultaterne at pege på et organisatorisk ganske velfungerende nationalt system.

Desuden finder atleterne, at de facilitetsmæssige forhold til træning og konkurrence er gode. Niveaue og hyppigheden af nationale konkurrencer samt muligheden for at deltage i internationale konkurrencer er også gode. På disse områder er trænere nogenlunde på linje med atleterne, mens sportscheferne til gengæld er mere pessimistiske i forhold til elitefaciliteterne. Til gengæld mener sportscheferne i vid udstrækning, at mulighederne for at deltage i internationale konkurrencer i forhold til eliteudøvernes respektive niveau er rimelige. Dette gælder dog i lidt mindre udstrækning for unge talenter.

Eliteatleterne peger på, at såvel deres respektive klubber, specialforbund og Team Danmark har bidraget positivt til deres præstationer. I tråd hermed giver trænere i en overordnet vurdering udtryk for, at de finder støtteforanstaltningerne herhjemme gode, tilstrækkelige eller rimelige. Det gælder også talentudviklingen.

For eliteatleternes vedkommende er der tilfredshed med talentstøtten fra Team Danmark, specialforbund og klubber, ligesom talenttræneres ekspertise vurderes som god. Det samme mener trænere generelt. Der er ligeledes udpræget tilfredshed med den ekspertbistand, atleterne har adgang til. Sportscheferne mener dog ikke, at kvaliteten af træningen er i top sammenlignet med de mest succesfulde lande. 40 pct. mener dog, at kvaliteten er nogenlunde den samme.

Set isoleret i forhold til eliteatleter tyder meget i overensstemmelse med resultater fra tidligere undersøgelser på, at danske eliteatleter er godt uddannede eller på vej til at blive det. Dette viser, at hjørnестenen i den danske elitelov om, at støtten til eliteidræt skal tilrettelægges på en social og samfundsmæssig forsvarlig måde, imødekommes i stor udstrækning af det danske elitesportssystem. Dog peger såvel eliteatleterne som trænere på, at atleterne kunne være bedre informeret og forberedt på tiden efter karrierestop.

Det er ligeledes klart, at eliteudøvere oplever en tidspres på dagligdag, ligesom de generelt ikke har en høj indkomst. Datamaterialet skal tages med forbehold i forhold til eliteatleternes økonomiske forhold, det synes dog at være tilfældet, at en stor del af eliteatleterne i Danmark indkomstmæssigt ligger i den lave ende i forhold til normalbefolkningens indtægtsniveau for tilsvarende aldersgrupper.

Tidsmæssigt er eliteatleterne i gang i mange timer hen over ugen med job/uddannelse og sportslige aktiviteter – i alt 56 timer i gennemsnit. Selvom det er vanskeligt at foretage præcise sammenligninger med tidligere undersøgelser, da disse er foretaget med anderledes sammensatte respondentgrupper, tyder resultaterne dog på, at danske eliteatleter i dag bruger mere tid på deres sportslige aktiviteter end udøverne i tidligere danske undersøgelser. Dette kan tolkes som et stigende pres på atleterne, om end de samtidig bruger lidt mindre på tid på job/uddannelsesmæssige aktiviteter end udøverne i tidligere danske undersøgelser. Dette kan være en naturlig følge af det øgede sportslige tidsforbrug.

Problemstillinger

Selvom det danske elitesportsmiljø på mange områder forekommer at fungere tilfredsstillende, viser undersøgelsen, at såvel eliteatleter som trænere og sportschefer på en række områder oplever reelle problemstillinger. Overordnet mener et mindretal af alle de tre respondentgrupper dog, at elitesportsmiljøet ligefrem er utilstrækkeligt eller dårligt i forhold til at præstere på højeste niveau. Det gælder for 30 pct. af eliteatleterne – hvor især de ældste eliteatleter er relativt pessimistiske – samt for 40 pct. af trænerne og 46 pct. af sportscheferne. Desuden gælder det for trænerne vedkommende, at godt 30 pct. mener, at talentstøtten er utilstrækkelig, ligesom lidt over halvdelen af trænerne ikke mener, de er i stand til at tilbyde deres talentfulde atleter nok opmærksomhed.

Mere generelt for eliteatleterne som sådan, mener trænerne heller ikke, at de kan bruge nok tid sammen med atleterne. Dette skyldes manglende tidsmæssige og økonomiske ressourcer. En tredjedel af trænerne mener heller ikke, deres respektive eliteatleter har mulighed for at deltage i nok internationale konkurrencer.

Majoriteten af trænerne er desuden uenige i, at strategiske beslutningstagere konsulterer trænerne i forhold til deres specifikke behov. Trænerne er heller ikke tilfredse med deres egne vilkår og opfatter ikke den 'anerkendelse', de får, som voldsomt stor.

Sportscheferne udtrykker en tvetydighed i forhold til elitetrænerne niveau og øvrige forhold. Blot en lille majoritet mener, at trænerne i dansk eliteidræt er på internationalt niveau. En tredjedel erklærer sig i varierende udstrækning uenige i samme forhold. Heller ikke karriereudviklingsmulighederne for trænerne er gode nok, finder sportscheferne. Derudover finder sportscheferne ikke, at de nationale konkurrencebetingelser for hverken talenter eller senior elite er gode. Dette gælder både i forhold til hyppighed og niveau. Direkte adspurgt mener en lille majoritet, at det danske konkurrenceniveau er under gennemsnittet eller lavere i forhold til resten af verden.

Forbedringsbehov

Foruden påpegningen af de overordnede problemstillinger ovenfor gennem projektets omfattende spørgeskemaundersøgelse er de tre respondentgrupper blevet bedt om at rangere de centrale faktorer for international sportslig succes, ligesom de er blevet bedt om at vurdere, hvilke faktorer der er mest behov for at arbejde på at forbedre herhjemme.

På tværs af alle tre respondentgrupper er der enighed om, at en god finansiering er den vigtigste faktor for international sportslig succes. Det er også det område, alle tre grupper af respondenter enslydende prioriterer som den vigtigste faktor at forbedre herhjemme.

Desuden peger såvel eliteatleter som trænere på, at træningsfaciliteter både er blandt de vigtigste for international sportslig succes og vigtige at forbedre. Dette område rangeres næsthøjest af begge disse respondentgrupper. Sportscheferne anser en forbedring af de nationale og internationale konkurrencebetingelser som den næst vigtigste faktor for international sportslig succes og samtidig som den næst vigtigste faktor at forbedre herhjemme.

På tredjepladsen nævnes trænerrekruttering og -udvikling af såvel eliteatleter og trænerne selv som værende blandt de vigtige områder, hvad angår såvel betydning for international sportslig succes, som hvad der er vigtigst at forbedre. Sportscheferne peger desuden på, at de ikke mener, at trænernes niveau eller forhold er tilstrækkeligt gode.

Mere generelt betragtet er trænerspørgsmålet – hvis man ser bort fra de generelle forbedrings-spørgsmål nævnt ovenfor – det område, der på tværs af de tre surveys træder mest frem som relevant at kigge nærmere på, når resultaterne sammenstilles. Alle respondentgrupper peger således på, at forholdene for trænerne enten ikke er gode nok, eller at trænernes ekspertise ikke er helt på internationalt niveau, eller at antallet af elitetrænere ikke er stort nok. Præcist hvilke dele af trænernes forhold, der skal forbedres, vil dog kræve en nærmere analyse, men rekruttering, udvikling og fastholdelse er centralt i den sammenhæng. Selvom man på allerhøjeste niveau kan ansætte udenlandske trænere, er det altid relevant at have et højt niveau blandt de danske elitetrænere, der trods alt vil udgøre grundstammen i trænerstaben.

Perspektiver

Trods ovenstående problemstillinger udestillerer rapporten ikke entydigt områder, der kan siges at have presserende behov for forbedring. Set i lyset af de senere års styrkede internationale resultater blandt de danske eliteatleter, virker det danske elitesportsmiljø på det generelle plan til at være velfungerende.

Det betyder på den anden side ikke, at der ikke bør arbejdes med alle dele af de berørte områder på længere sigt. Den internationale konkurrence vil næppe blive mindre i fremtiden, og er det erklærede mål, at Danmark som minimum skal fastholde sin nuværende position eller vinde flere internationale medaljer i fremtiden, er det klart, at alle dele af elitesportsmiljøet herhjemme løbende skal justeres og optimeres i forhold til den internationale konkurrencesituation.

Hvad angår finansieringen af elitesporten, er det ikke overraskende, at alle tre respondentgrupper mener, dette forhold er vigtigst for international sportslig succes og ligeledes det, der er mest behov for at forbedre herhjemme. Finansiering er vigtig for international sportslig succes, og set i lyset af den store indsats, alle parter, eliteatleter, trænere og sportschefer, lægger i deres respektive satsninger, er det klart, at der altid kan bruges flere ressourcer. Spørgsmålet om øgning i ressourcemængden til eliteidræt er imidlertid et politisk spørgsmål, og det ligger ikke inde for rammerne af denne rapport at vurdere nærmere, om ressourcerne på området er tilstrækkelige, eller om elite-

idrætten i højere grad selv kan generere flere økonomiske ressourcer i fremtiden. Man kan som udgangspunkt sige, at det i bund og grund ikke er givet, at Danmark skal vinde stadigt flere medaljer. Der kan anlægges en mindre ambitiøs tilgang, selvom det ikke ligger i elitesportens logik at sætte overliggeren ned.

Uanset, hvad kan der altid arbejdes med struktur og kvalitativt indhold inden for de givne rammer. Selvom dette også kræver ressourcer, viser ovenstående, at der er områder, hvor man kan sætte ind for at forbedre indsatsen. Omprioriteringer i ressourcefordelingen kan komme på tale i den sammenhæng.

Først når resultaterne af den internationale SPLISS-analyse foreligger i 2013-2014, hvor resultaterne af den danske undersøgelse kan blive sammenholdt med resultaterne fra de øvrige deltagende lande, bliver det for alvor muligt at vurdere styrken af den danske eliteidrætsmodel i relation til sådanne spørgsmål. I den sammenhæng bliver det muligt at vurdere betydningen for det internationale sportslige niveau af de enkeltfaktorer, som ifølge spørgeskemaundersøgelsen blandt danske eliteaktive, landstrænere og sportschefer har forbedringspotentiale. Samlet vil det give et bedre grundlag for at vurdere eventuelle fremtidige indsatsområder end denne rapport isoleret set giver mulighed for.

Metodiske spørgsmål angående spørgeskemaundersøgelserne

Undersøgelsesdesignet for den komparative undersøgelse, herunder de spørgeskemaundersøgelser der afrapporteres i denne rapport, er udarbejdet af SPLISS-projektets videnskabelige styregruppe med professor Veerle De Bosscher, Vrije Universiteit Brussel, i spidsen. Ud over Veerle De Bosscher har professor Maarten Van Bottenburg, Universiteit Utrecht, og forskningschef Simon Shibli, Sheffield Hallam University, medvirket ved den overordnede tilrettelæggelse af SPLISS-projektet. Nationale eksperter fra de deltagende lande har derudover deltaget med sparring på konkrete delområder.

Det overordnede design af forskningsprojektet er omfattende og dækker en lang række delområder, der vil blive gennemgået nærmere i det følgende. Ud over selve spørgeskemaundersøgelserne vil det fremgå, at en række dybdegående redegørelser udarbejdet af forskerhold i de deltagende lande ligeledes indgår i undersøgelsen som baggrundsmateriale. Som spørgeskemaundersøgelserne er dette materiale udarbejdet således, at det i stor udstrækning kan sammenlignes på tværs af nationer.

Den tværgående sammenligningsmulighed er såvel en styrke som en svaghed. Styrken består netop i sammenligningen med andre lande, men svagheden består omvendt i, at det f.eks. er vanskeligt at identificere udviklinger i de danske eliteudøveres forhold, der tidligere er blevet undersøgt herhjemme – og med metodedesigns, der mere eller mindre direkte muliggør sammenligninger af de danske forhold over tid (se fx: Nielsen, Nielsen, & Storm, 2000; Nielsen, Nielsen, Christensen, & Storm, 2002; Storm & Almlund, 2006; KPMG Consulting, 2002; Hansen, 1995). Dette skyldes, at spørgemåde og operationalisering af undersøgelsestemaer i denne undersøgelse er forskellig fra de tidligere danske undersøgelser på området og til dels anderledes vinklet end dette internationale projekt.

I det omfang der foretages sammenligninger med tidligere danske undersøgelser på området, sker det derfor ud fra mere kvalitative vurderinger, og der må tages visse forbehold for de forskellige undersøgelsesdesign (f.eks. forskelle i undersøgelsespopulationens sammensætning, spørgsmålsformuleringer etc.).

Afrapporteringen af spørgeskemaerne følger som de øvrige gennemførte studier i det samlede projekt de søjler, såkaldte 'pillars', der ligger bag undersøgelsesdesignet, og som søger at afdække delelementer af de enkelte landes elitemodeller. Ikke alle søjler er berørt lige meget i de enkelte surveys. Samlet danner de enkelte søjler et sammenligneligt grundlag for at vurdere landenes elitesportsmodeller i relation til hinanden.

Opdelingen i de enkelte søjler er teoretisk set udviklet gennem et pilot-studie gennemført i Canada, Norge, Italien, Holland, England og Belgien (se: De Bosscher, 2007; De Bosscher, Bingham, Shibli, Von Bottenburg, & De Knop, 2008). SPLISS-projektet er tilpasset på baggrund af erfaringerne fra dette studie samt efterfølgende forskning. Der indgår følgende søjler i undersøgelsen, der tematisk

under hver overskrift forsøger at afdække, hvad de pågældende faktorer mere konkret betyder i forhold til at opnå succes i international elitesport:

- 1) Finansiering (Financial support)
- 2) Forvaltning (Governance), kommunikation og involvering
- 3) Generelt (bredde-)deltagelsesniveau samt kvaliteten af skole- og klubtilbud
- 4) Talentudvikling (Talent Development)
- 5) Elitekarrieren og tiden efter (Athletic career and post career support)
- 6) Sportslig infrastruktur og træningsfaciliteter
- 7) Trænerekspertise og udvikling heraf (Coaches provision and development/Expertise of coaches)
- 8) Konkurrencebetingelser
- 9) Forskning og innovation
- 10) Mediedækning

Hvad angår finansiering (søjle 1), handler undersøgelsen om at kortlægge og vurdere, hvorledes de enkelte landes elitestøttesystemer er finansieret samt hvor mange ressourcer, der er allokeret – og bruges på støtte – til udviklingen af elitesport på forskellige niveauer. Ud over at dette set i forhold den internationale sammenligning er meget vanskeligt præcist at indkredse, forholder denne nationale afrapportering sig ikke direkte til spørgsmålet om ressourcer og resultater. Rapporten søger ikke at give en vurdering af, om elitesportsmiljøet 'får nok ud af pengene' herhjemme. Det har ikke været opgaven. I stedet overlades en sådan vurdering af 'effektiviteten' i forhold til de andre lande til den senere komparative internationale SPLISS-rapport, der har til formål blandt andet at sammenholde de deltagende landes elitebudgetter med landenes tilsvarende sportslige resultater og score på en række andre af de nedenstående parametre.

I denne sammenhæng afrapporteres udelukkende eliteatleterne, trænerne og sportschefers holdning til blandt andet dette spørgsmål, men der fældes i den forstand ikke en direkte dom over effektiviteten af systemet.

Søjlen om forvaltning (governance), kommunikation og involvering af forskellige aktører (søjle 2) søger at afdække, hvor godt elitesystemet er organiseret, hvordan kommunikationskanalerne er, og i hvilken udstrækning og hvordan atleterne er involveret i udviklingen af dansk eliteidræt.

Det tredje element (søjle 3) om breddedeltagelse berøres kun i sporadisk omfang i denne rapport, da det generelle deltagelsesniveaus betydning for de sportslige resultater kun giver mening at sammenligne komparativt mellem landene. Desuden er dette spørgsmål stort set ikke behandlet i forbindelse med de gennemførte surveys, da breddedeltagelsesniveauet i de forskellige sportsgrene er faktaoplysninger, der kan trækkes fra andre kilder, og som eliteudøvere, trænere eller sportschefer ikke nødvendigvis har nogen grundlæggende indsigt i.¹

¹ Der spørges dog i alle spørgeskemaer (udsendt til atleter, trænere og sportschefer) til holdninger til, hvad et højt medlemsniveau i klubber og foreninger betyder for international sportslig succes, samt om der er behov for at forbedre dette niveau i Danmark. Disse spørgsmål afrapporteres.

Søjlen om talentudvikling søger at afdække de danske vilkår for talentudvikling med henblik på at vurdere kvaliteten. Spørgsmålet om forholdet mellem elitekarrieren og tiden efter, søges afdækket i søjle 5, og i søjle 6 vurderes det, om faciliteter og sportslig infrastruktur er tidssvarende eller lever op til elitens krav.

I søjle 7 undersøges trænerkvaliteten samt udviklingen heraf, mens søjle 8 lidt bredere kigger på de konkurrencebetingelser, som udøverne arbejder under. Har de f.eks. mulighed for at deltage i et tilstrækkeligt antal internationale turneringer, eller afholdes der internationale turneringer i atleternes hjemland, så atleterne har mulighed for at optjene erfaring og rutine med at optimere deres præstationer ved de vigtigste slutrunder eller events?

Søjle 9 søger at afdække, hvorledes forskning anvendes i elitearbejdet. Er der tilstrækkelig adgang til eksperter og forskningsresultater, der kan hjælpe eliteudøverne til at forbedre deres træning og konkurrenceevne. Kan forskningen anvendes, og hvordan er kvaliteten?

Søjle 10 om mediedækningen er medtaget i undersøgelsen for at danne et billede af, hvordan eliteatleterne opfatter dækningen af deres sportsgren. Man kan sige, at dette ikke har en direkte indflydelse på elitepræstationen, men medieopmærksomheden er alligevel en faktor i eliteatleternes tilværelse og derfor relevant at få viden om.

I denne rapport afrapporteres alene de danske spørgeskemaundersøgelser, og der henvises til fremtidige studier for en mere generel analyse af den danske elitemodel set i forhold til andre af de deltagende nationer. Afrapporteringen er selektiv i forhold til data og kommer ikke lige meget omkring alle søjler. Desuden har rapporten et primært deskriptivt sigte, da de ressourcemæssige rammer for analysen har været begrænsede. I fremtiden er der mulighed for at kombinere data fra SPLISS-undersøgelsen med andre relevante forskningsresultater og derigennem få et endnu skarpere billede af styrker, svagheder og udfordringer ved den danske eliteidrætsmodel.

Spørgeskemaundersøgelseernes tilrettelæggelse og gennemførelse

Der er gennemført i alt tre særskilte spørgeskemaundersøgelser i forbindelse med den danske del af SPLISS-projektet. Én udsendt til danske eliteatleter, én udsendt til danske elitetrænere og én udsendt til sportschefer i de danske specialforbund med OL-discipliner. Definitionen af eliteatleter er fastslået i undersøgelsens design:

1. "An elite athlete should be regarded as an (able bodied) athlete who, whether as an individual, or as part of a team, is ranked in the world top 16 for his or her discipline, or in the top 12 of any equivalent Continental ranking system, or:"
2. "An athlete who receives direct or indirect funding and/or other services via a support programme funded and/or organized on a national (or regional) basis for the purpose of achieving success at least one of the following levels: the Olympic Games; the senior World Championships; and the senior Continental Championships in his or her sport (European, Asian, Pan American etc.)."

I praksis er denne tilgang operationaliseret til, at spørgeskemaet er udsendt til de atleter i OL-disciplinerne, der i Team Danmark-regi karakteriseres som verdensklasseatleter, eliteatleter, og Team Danmark-atleter.² I forhold til træner-surveyen er trænerne udvalgt efter nedenstående definition:

“An ‘elite coach’ is defined as ‘a coach who trains elite athletes (as defined above) or talented youths in a national/regional trainings centre’.”

Definitionen omfatter trænere, der træner atleterne beskrevet ovenfor. Med udgangspunkt i en af Team Danmark fremsendt liste med kontaktoplysninger er der udvalgt personer, der passer på kriterierne. Disse udgør gruppen af respondenter, som træner-surveyen er udsendt til. Dog er spørgeskemaet af ressourcemæssige årsager ikke udsendt til trænere med udenlandsk baggrund, hvilket er en mulig svaghed. Dog drejer det sig om et begrænset antal respondenter, der i betragtning af frafaldet blandt undersøgelsespopulationen øvrige respondenter (se mere om svarprocenten nedenfor) formentlig ikke ville have svaret i et omfang, der ville påvirke resultaterne.

Hvad angår sportschefer (performance directors), er der tale om ansatte i specialforbund med OL-discipliner, der har en ledende rolle i arbejdet med at tilrettelægge og udmønte elitearbejdet. SPLISS-definitionen lyder:

“In the elite sport climate survey, the performance director is the head of the elite sport department of a National Governing Body (or National Sport Organisation/federation), who manages elite sport development for a particular sport.”

På denne baggrund er der med udgangspunkt i en fra Team Danmark fremsendt adresseliste udvalgt personer, der falder inden for denne definition i de enkelte specialforbund. Enkelte specialforbund har fået repræsentation af flere personer, hvis det er vurderet, at disse har haft et ledende ansvar i forhold til elitesport.

Nedenfor gennemgås kort, hvordan gennemførelsen af de enkelte surveys er foregået, herunder hvad svarprocenten er, ligesom der reflekteres over spørgeskemaundersøgelsesernes frafald.

Gennemførelse, svarprocent og frafald

Eliteatlet-survey

Gennemførelse af spørgeskemaundersøgelsen til eliteatleterne har ikke været uden udfordringer. For det første er spørgeskemaet oversat fra engelsk til dansk, hvilket i sig selv giver visse vanskeligheder i forhold til præcisionen af spørgemåden. Problemet hermed vurderes dog som værende begrænset.

² I praksis har Team Danmark fremsendt en liste med kontaktoplysninger på støttede eliteatleter (bruttogruppen). Herud fra er respondenterne udvalgt i forhold til ovenstående definition. En enkelt atlet, der kører BMX, og som fremgik af listen, har dog ved en fejl ikke fået tilsendt spørgeskemaet.

For det andet er spørgeskemaet meget langt, hvilket altid giver problemer med svarprocenten. Det har også været tilfældet i denne undersøgelse. På trods af hele syv rykkerrunder, hvor eliteudøverne er blevet bedt om at besvare spørgeskemaerne, lykkedes det ikke at opnå en voldsomt høj svarprocent. Ud af de i alt 634 respondenter, som spørgeskemaet er udsendt til, påbegyndte 286 respondenter (45 pct.) besvarelsen, der skulle tilgås via et udsendt internetlink i en personligt rettet e-mail med brugernavn og password.

Imidlertid var der en del respondenter, der ikke fuldenste spørgeskemaet, men afbrød besvarelsen efter få spørgsmål. Disse ufuldstændige besvarelser er forinden dataanalysen rensset ud af datasættet, da de ikke kan bruges til noget meningsfuldt i analysen. I alt ender det fulde antal respondenter på 231 fordelt på 21 idrætsgrene, svarende til en samlet svarprocent på i alt 36,4 pct.³ Af nedenstående tabel fremgår det, hvordan besvarelserne fordeler sig.

Tabel 1: Undersøgelsens population fordelt på idrætsgrene⁴

	Frekvens	Pct.
Svømning	33	14,3 %
Roning	27	11,7 %
Håndbold	26	11,3 %
Badminton	20	8,7 %
Cykling	19	8,2 %
Sejlads	13	5,6 %
Atletik	12	5,2 %
Skydning	11	4,8 %
Fodbold	10	4,3 %
Triatlon	9	3,9 %
Bueskydning	8	3,5 %
Curling	8	3,5 %
Gymnastik	7	3,0 %
Ishockey	7	3,0 %
Kajak	6	2,6 %
Tennis	5	2,2 %
Bordtennis	3	1,3 %
Ridning	3	1,3 %
Beachvolley	2	0,9 %
Taekwondo	1	0,4 %
Brydning	1	0,4 %
Total	231	100,0 %

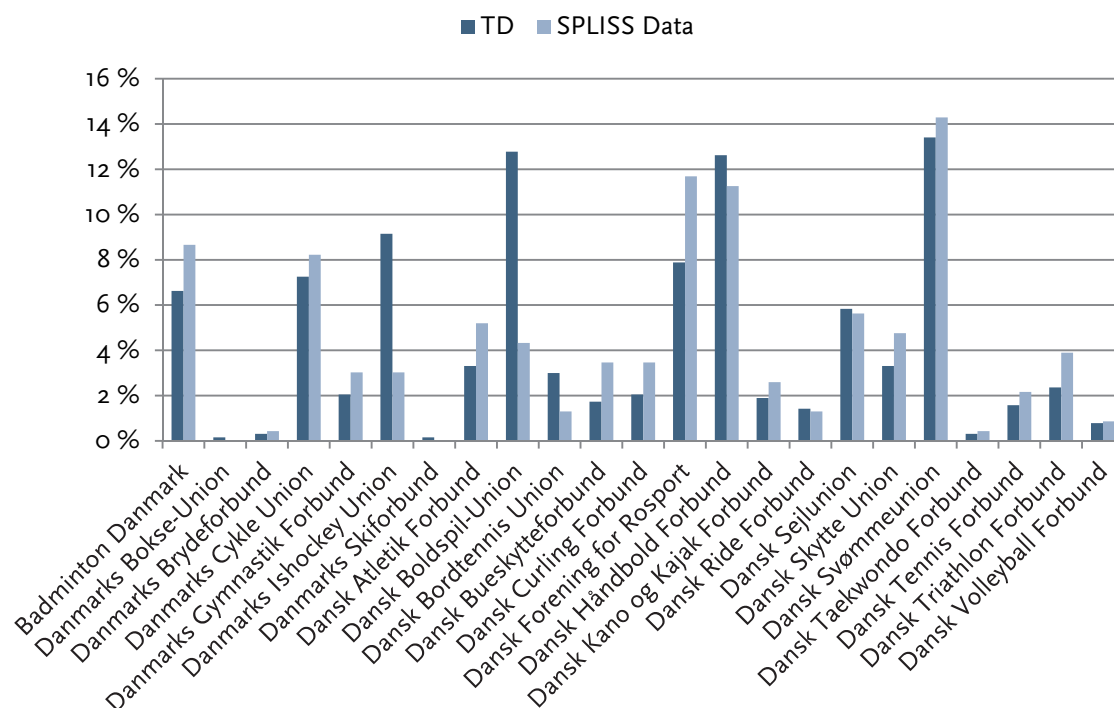
³ Der er et par forhold, der er værd at bemærke i forhold til de frafaldende besvarelser. Gruppen af atleterne der ikke har besvaret spørgeskemaet er en smule yngre end dem der har svaret. Kvindelige atleter har generelt også svaret oftere end deres mandlige modpart. Generelt falder svarprocenten i takt med, at atleternes sportslige niveau stiger.

⁴ 11 eliteatleter inden for specialforbundene med OL-discipliner angiver, at de ikke selv dyrker en OL-disciplin. Disse atleter er dog medtaget i den danske afrapportering for at opnå en så høj svarprocent som muligt. Det følger ikke SPLISS-definitionen, men i praksis vurderes det, at disse atleter ligner de øvrige eliteatleter, idet de dyrker elitesport på højt plan, og dermed også bidrager til at give indsigt i det danske elitesportsmiljø.

Det er ikke helt tilfredsstillende, at mange eliteatleter enten har undladt at svare eller kun besvaret en lille del af spørgeskemaet, men svarprocenten er stadig rimelig. Generelt må man sige, at selv om gruppen af eliteatleter omfatter engagerede mennesker, er det personer med et presset tidskema, der i øvrigt er genstand for opmærksomhed i mange sammenhænge, og som derfor må formodes ofte at møde forespørgsler om forskellige aspekter i deres liv. Dette medvirker formentlig også til at nedsætte svarprocenten i denne type af undersøgelser.

På trods af frafaldet må besvarelserne dog betragtes som rimeligt repræsentative for hele populationen af udøvere, som spørgeskemaet er udsendt til. Det fremgår af nedenstående figur, hvor det ses, at set i forhold til specialforbundstilknytning er stort set alle eliteatleter nogenlunde ligeligt fordelt på tværs af hele populationen, spørgeskemaet er udsendt til og de, der har svaret på spørgeskemaet.⁵

Figur 1: TD-population versus besvarelser (N_{Population} = 622, N_{SPLISS} = 231)

To idrætsgrene stikker dog ud. Det er fodboldspillerne (Danmarks Boldspil-Union) og ishockeyspillerne (Danmarks Ishockey Union), der begge er underrepræsenteret. Endvidere skal det nævnes, at badmintonspillerne (Badminton Danmark) samt roerne (Dansk Forening for Rosport) er en anelse overrepræsenteret i besvarelserne.

⁵ Selvom der er besvarelser fra udøvere fra 21 specialforbund, var der oprindeligt udsendt spørgeskemaer til udøverne repræsenteret i 23 specialforbund. To specialforbund har ikke udøvere repræsenteret med besvarelser selvom der er udsendt spørgeskemaer til dem. Det drejer sig om Danmarks Bokse-Union og Danmarks Skiforbund.

Frafaldet af fodboldspillere og ishockeyspillere påvirker kønsfordelingen på tværs af hele populationen, som spørgeskemaet er udsendt til, og de, der har svaret på spørgeskemaet. Det fremgår af nedenstående tabel, hvor det kan ses, at kønsfordelingen er lidt højere i kvindernes favør i populationen, der har besvaret spørgeskemaet, end i forhold til den samlede population af eliteudøvere, der fik spørgeskemaet tilsendt.

Tabel 2: Fordelingen af atleter i forhold til hele populationen af eliteatleter og besvarelser

	Atlet population (udsendte) :	SPLISS datasæt (besvarede):
Køn	65 % mænd 35 % kvinder	55 % mænd 45 % kvinder
Alder	22,6 år	23,7 år
Sportsligt niveau	TD-atleter: 51 % Elite-atleter: 30 % Verdensklasse: 19 %	TD-atleter: 61 % Elite-atleter: 31 % Verdensklasse: 8 %

Aldersmæssigt er gennemsnitsalderen næsten den samme, mens der i forhold til fordelingen på sportsligt niveau er en forskel at spore. Nærmere test viser dog, at forskellene, hvad angår køn og sportsligt niveau, ikke er så store, at det går ud over repræsentativiteten for gruppen som helhed.⁶

Træner-survey

Populationen af trænere, der er udvalgt til undersøgelsen, er bestemt med udgangspunkt i, at de træner eliteatleterne. Det er altså de i undersøgelsen inddragede eliteatlethers trænere, der er udsendt spørgeskemaer til. I alt blev der udsendt 131 spørgeskemaer og foretaget tre rykkerrunder, der resulterede i 88 besvarelser, hvoraf 72 var rimeligt konsistente.⁷ Det giver en samlet svarprocent på 54,5 – hvilket er rimeligt tilfredsstillende.

Selvom der i forhold til nogle specialforbund er forskelle i andele i forhold til, hvem spørgeskemaet er udsendt til, og de der har svaret – ligesom visse specialforbund ikke er repræsenteret med svarafgivelser – er repræsentativiteten stor nok til, at man må antage, at der ikke er forskel på hele populationen og de trænere, der har svaret. Tester man for forskelle i forhold til repræsentativitet er der ikke signifikante forskelle mellem svarpopulationen og gruppen af trænere, som spørgeskemaet er udsendt til. Kønsfordelingen er heller ikke forskellig.

I nedenstående tabel kan det ganske vist ses, at opdelt på specialforbundstilknytning er der forskelle at se, men forskellene er som nævnt ikke store nok til, at respondentgruppen ikke kan siges at repræsentere hele populationen i rimelig grad.

⁶ Det må dog bemærkes, at det er i den absolutte top, der er frafald. Derfor tjekkes der i analyserne for forskelle på tværs af niveau, med henblik på at se, om topeliten svarer forskelligt på de forskellige spørgsmål. Det samme gælder i forhold til køn.

⁷ Trænere, der har besvaret mindre end 44 af de 125 spørgsmål, er taget ud af datasættet.

Tabel 3: Andel af udsendte spørgeskemaer i totalpopulation i forhold til andele i svarpopulation⁸

Forbund	Udsendte	Svar
Dansk Forening for Rosport	18,6 %	22,2 %
Dansk Atletik Forbund	11,9 %	18,1 %
Dansk Svømmeunion	8,5 %	12,5 %
Dansk Håndbold Forbund	9,6 %	9,7 %
Dansk Kano og Kajak Forbund	6,2 %	9,7 %
Dansk Sejlunion	7,9 %	5,6 %
Badminton Danmark	5,1 %	4,2 %
Danmarks Gymnastik Forbund	2,3 %	4,2 %
Dansk Boldspil-Union	5,7 %	2,8 %
Dansk Ride Forbund	3,4 %	2,8 %
Dansk Taekwondo Forbund	1,1 %	2,8 %
Dansk Bueskytteforbund	3,4 %	1,4 %
Dansk Skytte Union	4,0 %	1,4 %
Dansk Tennis Forbund	1,7 %	1,4 %
Dansk Volleyball Forbund	0,6 %	1,4 %
Danmarks Brydeforbund	1,1 %	0,0 %
Danmarks Cykle Union	2,8 %	0,0 %
Danmarks Ishockey Union	0,6 %	0,0 %
Danmarks Skiforbund	0,6 %	0,0 %
Dansk Bordtennis Union	1,7 %	0,0 %
Dansk Curling Forbund	1,7 %	0,0 %
Dansk Triatlon Forbund	1,7 %	0,0 %

Grundet det numerisk set lave antal respondenter i trænermaterialet har vi fravalgt at opdele trænerne på mere detaljerede parametergrupper, da svarfordelingerne på de fleste spørgsmål ville blive meget små i de pågældende svarkategorier. Afrapporteringen af træner-surveyen sker således relativt simpelt ved at gennemgå svarfordelingerne og udlede de mest relevante pointer.

Dog er der isoleret set den problemstilling, at trænere inden for individuelle idrætsgrene som atletik, roning og svømning dominerer billedet af trænere, der har svaret. Trænere inden for disse tre områder udgør i alt 51 pct.⁹ af den samlede respondentgruppe.

Årsagen er, at trænerpopulationen som udgangspunkt er skævt sammensat med mange trænere inden for visse specialforbund og få inden for andre. Dette er et forhold, der er vanskeligt at ændre, hvorfor problemet mest består i, at idrætsgrensspecifikke forskelle kan komme til at påvirke de samlede svarafgivelser.

⁸ Seks trænere angiver, at de ikke træner atleter i OL-disciplinerne. Selvom det ikke helt følger SPLISS-definitionen, er disse trænere svar medtaget i den danske afrapportering, da de som i tilfældet med eliteatleter ligner de andre elitetrænere og kan give indsigt i eliteidrætsmiljøet.

⁹ Pga. afrunding opnås kun 51,4 % og ikke 53 % som man ville få ved at summere i tabellen.

Denne problemstilling løses ved løbende at tjekke for forskelle mellem disse 'dominerende' grupper af trænere og de øvrige grupper. Hvis der er iøjnefaldende forskelle i svarfordelingerne, der kan bidrage til at gøre forbehold for de generelle konklusioner, bemærkes dette i afrapporteringen. Gennemgående viser analyserne dog, at der kun på meget få spørgsmål er forskelle mellem de dominerende grupper og resten af respondenternes svar. Problemet med de dominerende gruppers besvarelser er således lille.

Spørgeskemaet til trænerne er ligeledes meget langt. I forhold til selve afrapporteringen af survey-resultaterne er der fokuseret på at afrapportere et smallere batteri af de væsentligste spørgsmål fra spørgeskemaet. Af ressourcemæssige årsager har det ikke været muligt at gå alle spørgsmålene systematisk igennem i denne rapport.

Sportschef-survey

Spørgeskemaet til sportscheferne blev i overensstemmelse med SPLISS-definitionen udsendt til 54 respondenter fra 30 specialforbund. Der blev rykket tre gange med det resultat, at 34 besvarelser kom tilbage. Det svarer til en svarprocent på knapt 63 pct. Desværre var ni af disse besvarelser ikke konsistente i den forstand, at de pågældende sportschefer kun havde svaret på en meget lille del af spørgsmålene. Disse betragtes derfor også som frafald i det følgende. Dog indgår deres svar på spørgsmål, hvor de reelt har svaret. I praksis betyder de ni inkonsistente besvarelser dog, at den reelle svarprocent målt på respondenter ligger en del lavere end de 63 pct. – på de fleste spørgsmål omkring 46 pct.

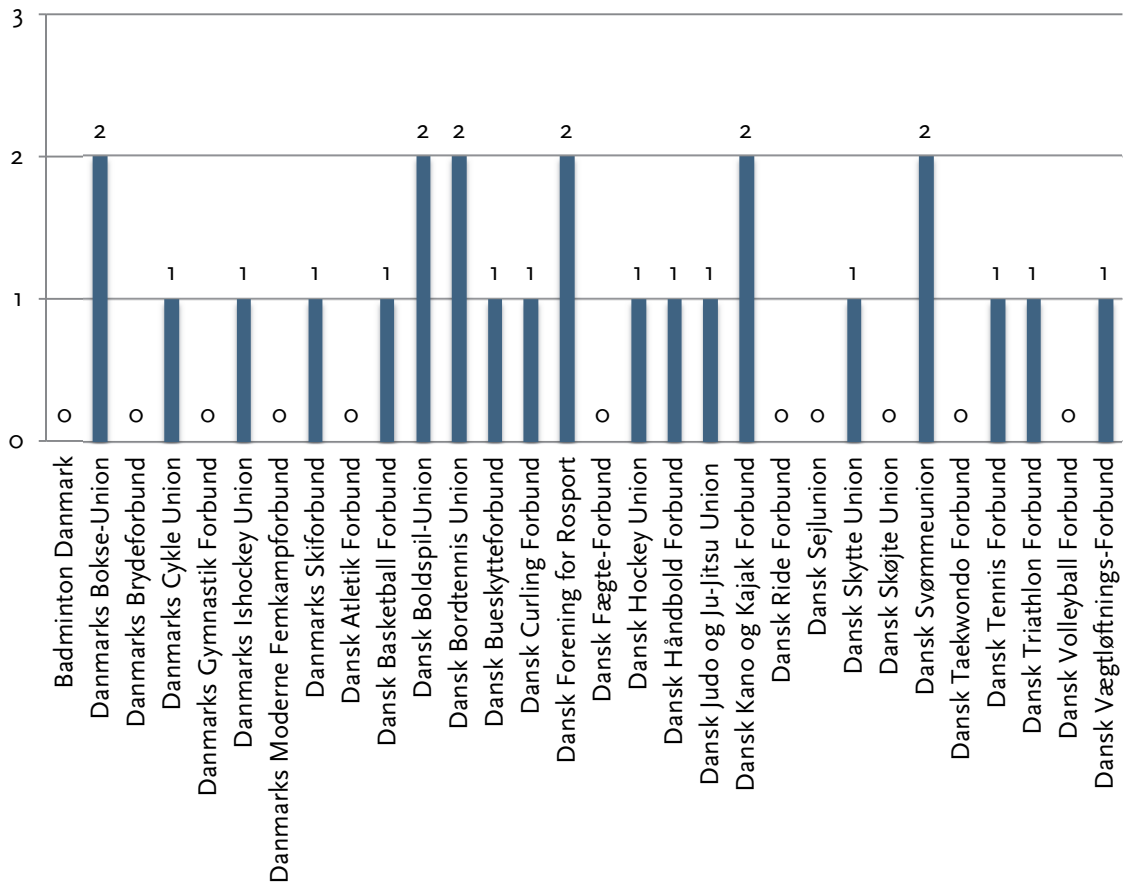
Besvarelserne repræsenterer 19 specialforbund. Herunder skal det nævnes, at fire af besvarelserne er fra specialforbund, der ikke er repræsenteret med besvarelser i hverken træner- eller atletsurveyen.

Dette er ikke helt stringent, og man kunne have valgt at undlade dem af afrapporteringen. Når det alligevel er valgt at holde dem inde i afrapporteringen, skyldes det dels et ønske om at få så mange besvarelser med som muligt for at tegne et så bredt billede af elitesportsmiljøet som muligt, dels et ønske om at følge undersøgelsesdefinitionen, hvad angår sportscheferne, så godt som muligt. Da svarene fra de fire sportschefer, der ikke er repræsenteret med svar i atlet- og trænersurveyen, samtidig ikke afviger systematisk fra de øvrige sportschefers svar på de forskellige spørgsmål, er problemet lille. Kun i forhold til enkelte spørgsmål svarer sportscheferne fra disse fire specialforbund mere negativt.¹⁰

Af nedenstående figur kan det ses, hvilke specialforbund der er repræsenteret i besvarelserne med angivelse af antallet af respondenter fra de enkelte specialforbund.

¹⁰ Det nævnes i forbindelse med afrapporteringen, hvilke spørgsmål der er tale om.

Figur 2: Antallet af respondenter opdelt på specialforbund (N=25)

Set i lyset af, at 63 pct. af specialforbundene er repræsenteret med respondenter i surveyen er det rimeligt at antage, at besvarelserne er repræsentative for gruppen som helhed, selvom det ikke kan afvises, at der kan være forskelle i holdninger til centrale problemstillinger på tværs af de respondenter, der har svaret og de, der ikke har. Det har imidlertid ikke været muligt at afdække dette nærmere.

Dansk elitesport set fra udøvernes synsvinkel

Elitens profil og atletundersøgelsens parametre

Dette kapitel giver en indledende kort karakteristik af eliteatleterne, der har besvaret spørgeskemaet. Derudover introducerer kapitlet de parametergrupper, som i det følgende bruges til at analysere de underliggende tendenser i denne surveys overordnede svarfordelinger.

Afrapporteringen af atlet-surveyen opererer med følgende gennemgåede parametre: køn, alder, beskæftigelse og (nuværende)niveau, der alle er opdelt i et antal parametergrupper. Der opereres ikke med en idrætsgrensparameter af den grund, at antallet af respondenter på idrætsgrene i mange spørgsmålsbesvarelser vil blive så lille, at nærmere statistiske analyser ikke giver mening. Forskelle mellem de enkelte idrætsgrene kunne naturligvis være interessante at få kortlagt, men det kan ikke stringent forsvares med denne undersøgelses datamateriale.

Parameteren køn er naturligt opdelt på to grupper: mænd og kvinder. Parameteren alder er opdelt i tre aldersgrupper nogenlunde ligeligt fordelt over udøvernes alder.

Parameteren beskæftigelse er opdelt i tre kategorier: 1) Studerende (herunder skoleelever), 2) Lønmodtagere/selvstændige og 3) Fuldtidseliteudøvere.

Hvad angår parameteren niveau, er denne opdelt i kategorier, hvor udøvere med en (selvvurderet) top-3 eller top-8 placering i verden er lagt i kategorien 'højeste niveau', udøvere med en (selvvurderet) top-16 placering i verden eller top-8 placering i Europa er placeret i kategorien 'mellemløste niveau' og endelig i 'lavere niveau' er atleter på (selvvurderet) nationalt niveau¹¹ placeret.

Atleter, der har svaret, at de ikke passer ind i en af kategorierne, fordi de endnu ikke er på ét af de tidligere nævnte niveauer, indgår ikke i denne parameter. På alle spørgsmål inddrages dog også den sidste kategori af udøvere med henblik på at finde eventuelle forskelle for de yngre atleter. Det er dog kun, hvis analysen giver anledning til relevant indsigt, at det afrapporteres.

Der testes og kigges på svarfordelinger i forhold til de opstillede parametre gennem hele afrapporteringen af eliteatleternes svar, men det nævnes kun i afrapporteringen, hvis der er fremkommet tendenser eller forskelle på baggrund af analysen. Det bør understreges, at selvom antallet af respondenter i populationen af besvarelser trods alt er relativt højt – og besvarelserne er repræsentative for hele populationen – er det i forbindelse med visse analyser vanskeligt at give fuldstændigt udtømmende analyser. Dertil er antallet af respondenter i visse svarkategorier i krydstabuleringerne meget små. I disse tilfælde tolkes alene på de overordnede svarfordelinger for at se, om der er forskelle at spore, eller visse svarkategorier slås sammen for at opnå mere robuste.¹² I sådanne tilfælde nævnes det direkte i teksten. Nedenfor uddybes parametergrupperne yderligere.

¹¹ Se nærmere herom nedenfor.

¹² Der opereres med et fem-procents signifikansniveau ($p < 0,05$). I tilfælde hvor testresultatet ligger på grænsen til at være signifikant på dette niveau, men hvor svarfordelingerne alligevel tyder på en forskel, nævnes det i teksten.

Køn

Eliteatleterne omfattet af denne undersøgelse, er nogenlunde ligeligt fordelt på køn. Som det fremgår af nedenstående tabel, er 44,6 pct. kvinder og 55,4 pct. mænd.

Tabel 4: Eliteatleternes kønsfordeling

	Frekvens	Pct.
Mand	128	55,4 %
Kvinde	103	44,6 %
Total	231	100,0 %

Kønsforskelle kan være relevante i mange tilfælde, og det bemærkes i afrapporteringen, når kønsmæssige forskelle betyder noget i svarafgivelserne på de forskellige spørgsmål.

Alder

Aldersmæssigt er den ældste af respondenterne født i 1962 og den yngste i 1999. Med andre ord er atleterne i undersøgelsen mellem 13 og 50 år – eller fyldte det i løbet af 2012. Gennemsnitsalderen for respondenterne under ét er 23,7 år. I forhold til de statistiske analyser er eliteatleterne opdelt på tre næsten lige store parametergrupper, der kan ses i nedenstående tabel.

Tabel 5: Parameteren alder

	Frekvens	Pct.
13-20 år	82	35,5 %
21-25 år	70	30,3 %
26+ år	79	34,2 %
Total	231	100,0 %

Ideen med de tre parametergrupper, er at tjekke om udøvernes forhold er – eller opleves – forskelligt på tværs af alder. Det kan i denne forbindelse nævnes, at de enkelte aldersgrupper er nogenlunde ligeligt fordelt på køn, dog ikke i den ældste aldersgruppe hvor der er næsten dobbelt så mange mænd som kvinder. Som konsekvens af overvægten af mænd i den ældste aldersgruppe, er kvinderne samlet set ét år yngre i gennemsnit (23 år) end mændene (24 år).

Børn

Under hver tiende af atleterne har børn under 16 år. Af eliteatleternes svar fremgår det således, at 8,2 pct. af respondenterne svarer 'ja' til spørgsmålet om, hvorvidt de har forsørgerpligt for børn under nævnte alder. Set i lyset af eliteudøvernes gennemsnitsalder, er det lave antal børn ikke overraskende. Det er heller ikke overraskende, at det er i de ældste aldersgrupper, at respondenterne har børn. Således finder vi kun positive besvarelser på spørgsmålet i aldersgruppen mellem 26 og 50 år undtagen én enkelt atlet i den yngste aldersgruppe, der ligeledes angiver at have børn under 16 år. Ingen i aldersgruppen 21-25 år angiver at have børn.

Uddannelsesniveau, beskæftigelsesmæssig situation og indkomst

Eliteatleterne svarer i overensstemmelse med alle tidligere undersøgelser på området (Nielsen et al., 2000; Nielsen et al., 2002; Hansen, 1995; KPMG Consulting, 2002), at de enten er højt uddannede eller på vej til at blive det. Som det fremgår af nedenstående tabel, har en tredjedel en mellemlang eller lang videregående uddannelse eller er i gang med at opnå det.

Det er naturligt blandt udøverne i den yngste aldersgruppe, at folkeskolen eller en gymnasial uddannelse er det højeste uddannelsesniveau eller det niveau, de aktuelt studerer på, men set i lyset af at næsten 34 pct. af eliteatleterne allerede har eller er i gang med en gymnasial uddannelse, er det sandsynligt, at flere eliteatleter over tid vil få en kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse i tilgift.

Tabel 6: Hvad er dit højeste eller igangværende uddannelsesniveau?

	Frekvens	Pct.
Folkeskole	35	15,2 %
Gymnasial uddannelse (stx, hf, hhx, htx, studenterkursus)	78	33,8 %
Erhvervsfaglig uddannelse (f.eks. butik, kontor, håndværker, frisør, SOSU)	22	9,5 %
Kort videregående uddannelse, op til 3 år (erhvervsakademiuddannelser, f.eks. farmakonom, laborant, installatør)	13	5,6 %
Mellemlang videregående uddannelse, 3-4 år (universitetsbachelor, eller professionsbachelor, f.eks. sygeplejerske, folkeskolelærer)	44	19,0 %
Lang videregående uddannelse, over 4 år (kandidatuddannelser, f.eks. læge, jurist, ingeniør)	33	14,3 %
Forskeruddannelse (ph.d., doktorgrad)	2	0,9 %
Anden uddannelse (udbyd gerne)	4	1,7 %
Total	231	100,0 %

Uddannelsesniveau set i forhold til normalbefolkningen

Det er vanskeligt direkte at sammenligne eliteatleternes uddannelsesniveau med normalbefolkningens, da det ikke har været muligt at frembringe data for sidstnævnte, der dækker såvel højeste afsluttede som igangværende uddannelsesniveau konsistent. Desuden er antallet af eliteatleter lavt, hvilket betyder, at opdelt på sammenlignelige aldersgrupper bliver antallet af eliteatleter på visse kategorier af en sådan størrelse, at øvelsen ikke bliver valid.

Nedenfor er de *studerende* eliteatleter i aldersgruppen 15-29 år dog sat op i forhold til normalbefolkningen. Der er alene tale om en sammenligning af det *igangværende* uddannelsesniveau. Antager man, at det igangværende uddannelsesniveau er en god indikator for det uddannelsesniveau, elite-

atleterne vil ende med – og tilsvarende for normalbefolkningen – tyder det på, at eliteatleterne vil ende med et højere niveau.¹³

Tabel 7: Eliteatleternes igangværende uddannelsesniveau i forhold til normalbefolkningen opdelt på aldersgrupper¹⁴

		15-19 år	20-24 år	25-29 år	15-29 år
Folkeskole	Atleter	33,6 %	0,0 %	0,0 %	11,8 %
	SPLISS	46,9 %	1,1 %	1,7 %	12,8 %
Gymnasial uddannelse (stx hf, hhx, htx, studenterkursus)	Befolkning	36,2 %	2,8 %	0,3 %	13,7 %
	Atleter	49,0 %	21,6 %	3,4 %	23,1 %
Erhvervsfaglig uddannelse (f.eks. butik, kontor, håndværker, frisør, SOSU)	Befolkning	5,6 %	9,9 %	3,6 %	6,4 %
	Atleter	0,0 %	1,1 %	3,4 %	1,5 %
Kort videregående uddannelse, op til 3 år (erhvervsakademiuddannelser, f.eks. farmakonom, laborant, installatør)	Befolkning	0,3 %	3,4 %	1,5 %	1,7 %
	Atleter	0,0 %	2,3 %	1,7 %	1,5 %
Mellemlang videregående uddannelse, 3-4 år (universitetsbachelor, eller professionsbachelor, f.eks. sygeplejerske, folkeskolelærer)	Befolkning	0,4 %	11,2 %	6,2 %	5,9 %
	Atleter	0,0 %	17,0 %	15,5 %	12,3 %
Lang videregående uddannelse, over 4 år (kandidatuddannelser, f.eks. læge, jurist, ingeniør)	Befolkning	0,0 %	3,6 %	9,1 %	4,0 %
	Atleter	0,0 %	13,6 %	25,9 %	13,8 %
Forskeruddannelse (ph.d., doktorgrad)	Befolkning	0,0 %	0,0 %	1,0 %	0,3 %
	Atleter	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
	N (SPLISS)	49	88	58	195

¹³ Det skal bemærkes, at frafaldet blandt visse af eliteatleterne, især blandt mest professionaliserede f.eks. fodbold- og ishockeyspillerne, kan påvirke eliteatleternes uddannelsesniveau til at se højere ud end det reelt er, da denne gruppe af udøvere kan tænkes at være lavere uddannet end eliteatleterne i de mindre professionaliserede sportsgrene er. Der er dog ikke statistiskbelæg for at konkludere dette på baggrund af den data vi her har til rådighed.

¹⁴ Data for normalbefolkningens uddannelsesniveau og igangværende uddannelse er hentet fra Danmarks Statistik 2012 (KRHFU3 og KRHFU1).

Antallet af eliteatleter er i sagens natur ikke voldsomt højt, så man skal tage sammenligningen med forbehold, men som det kan ses, ligger andelen af eliteatleter på de gymnasiale uddannelser, de mellemlange og de lange videregående uddannelser over normalbefolkningens andel i de samme aldersgrupper. Dette kan være en indikator på det endelige niveau.

Billedet af, at eliteatleterne enten har et højt uddannelsesniveau eller er i gang med at få det, bekræftes også af et spørgsmål i undersøgelsen, hvor atleterne er blevet bedt om at angive, hvilken af en række kategorier der bedst betegner deres nuværende livssituation. Atleternes svar fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 8: Hvilken af nedenstående kategorier beskriver bedst din nuværende situation ud over at være eliteatlet?

	Frekvens	Pct.
Fuldtidsstuderende	73	32,6 %
Deltidsstuderende	39	17,4 %
Lønmodtager eller er selvstændig (fuldtid)	21	9,4 %
Lønmodtager eller er selvstændig (deltid)	22	9,8 %
Udelukkende fuldtidseliteudøver	42	18,8 %
Andet	27	12,1 %
Total	224	100,0 %

Majoriteten af eliteatleterne er studerende eller går i skole (skoleelever er inkluderet i kategorien 'Fuldtidsstuderende'). I alt 32,6 pct. læser på fuld tid eller går i skole, mens 17,4 pct. studerer på deltid. Lidt over 9,4 pct. er fuldtidsbeskæftigede som lønmodtagere eller selvstændige, mens knapt 10 pct. er deltidsbeskæftigede enten som lønmodtager eller selvstændig. 18,8 pct. dyrker eliteidræt på fuldtid, mens 12,1 pct. svarer i kategorien 'anden beskæftigelse'. Herunder anføres det, at nogle er arbejdsløse eller kun arbejder en smule ved siden af træningen.

Blandt de, der angiver at være fuldtidsbeskæftigede med deres sport, er: Bueskytter, badmintonspillere, cykelryttere, fodboldspillere, håndboldspillere, ishockeyspillere, sejlere, bordtennisspillere, svømmere, triatleter og brydere. Der er forskel derhen, at de mandlige eliteudøvere i højere grad end kvinderne angiver at være fuldtidseliteatleter. Omvendt er kvinderne i højere grad fuldtidsstuderende. I forhold til alder er der også klare forskelle. Dette kan bedst illustreres i forhold til parameteren 'Beskæftigelse', der som nævnt er opdelt i tre grupper. De tre gruppers fordeling fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 9: Beskæftigelsesmæssig situation opdelt på parameteren 'beskæftigelse'¹⁵

	Frekvens	Pct.
Studerende	129	60,3 %
Lønmodtager/selvstændig	43	20,1 %
Fuldtidseliteudøver	42	19,6 %
Total	214	100,0 %

Blandt de studerende finder man – ikke overraskende – den største andel blandt af de yngste eliteatleter eller formuleret anderledes: 56,3 pct. af de studerende er at finde i parametergruppen 13-20 år. Gruppen af lønmodtagere/selvstændige fordeler sig med langt størstedelen i den ældste aldersgruppe, fra 26-50 år, med hele 74,4 pct. Gruppen af fuldtidseliteudøvere fordeler sig med næsten lige mange i den midterste aldersgruppe (50 pct.) og den ældste (47,6 pct.). I den yngste aldersgruppe er der således kun én eliteatlet, der har angivet at være fuldtidseliteudøver.

Sportsligt niveau: Højest opnåede og aktuelle

Med hensyn til sportsligt niveau viser besvarelsene, at 13,7 pct. af eliteatleterne har opnået deres højeste placering i karrieren blandt top 3 i verden, 14,2 pct. har som deres højeste placering nået top 8, 7,5 pct. har nået top-16 mens de øvrige har opnået lavere placeringer, f.eks. topplaceringer på kontinentalt niveau eller nationalt. For næsten 25 pct. vedkommende forholder det sig sådan, de ikke har opnået nogen af ovenstående placeringer, da de ikke endnu konkurrerer på seniorplan. Fordelingen kan ses af nedenstående tabel.

Tabel 10: Hvad er det bedste resultat, du har opnået på seniorniveau, inden for en olympisk disciplin?

	Frekvens	Pct.
Top 3 i verden (medaljer ved VM, OL, Grand Slams eller verdenslisterangering)	31	13,7 %
Top 8 verden (medaljer ved VM, OL, Grand Slams eller verdenslisterangering)	32	14,2 %
Top 16 i verden (medaljer ved VM, OL, Grand Slams eller verdenslisterangering)	17	7,5 %
Top 8 i Europa (ved EM eller anden sammenlignelig konkurrence)	17	7,5 %
Nationalt topniveau (du har repræsenteret Danmark på nationalt/internationalt seniorniveau, men har endnu ikke opnået ovenstående placeringer)	73	32,3 %
Ingen af de ovenstående (f.eks. fordi du endnu ikke deltager i internationale konkurrencer på seniorniveau)	56	24,8 %
Total	226	100,0 %

Eliteatleterne er også blevet bedt om at vurdere deres eget aktuelle niveau. Heraf fremgår det, at atleternes aktuelle niveau generelt kun er svagt under atleternes højst opnåede niveau. Af nedenstående tabel kan det således ses, at 7,6 pct. karakteriserer deres aktuelle niveau som i verdens top

¹⁵ Denne parameter er relativt skævt sammensat, da data fordeler sig skævt over de forskellige kategorier, der er lagt sammen. Dette gør test med denne parameter mindre robuste, og de skal derfor tages med relevante forbehold. Alle krydstabuleringer, er dog tjekket i forbindelse med de pågældende test, og det vurderes på denne baggrund om fordelingerne viser forskelle eller tendenser. Det samme gælder niveau-parameteren, der inkluderer det nationale niveau, og som også er skævt sammensat.

3, 16,9 pct. mener at ligge i top 8 mens 14,2 pct. mener at ligge i top 16. De resterende eliteatleter angiver at ligge på lavere niveau.

Tabel 11: Nuværende (selvvurderede) niveau

	Frekvens	Pct.
Top 3 i verden (medaljer ved VM, OL, Grand Slams eller verdenslisterangering)	17	7,6 %
Top 8 verden (medaljer ved VM, OL, Grand Slams eller verdenslisterangering)	38	16,9 %
Top 16 i verden (medaljer ved VM, OL, Grand Slams eller verdenslisterangering)	32	14,2 %
Top 8 i Europa (ved EM eller anden sammenlignelig konkurrence)	21	9,3 %
Nationalt topniveau (du har repræsenteret Danmark på nationalt/internationalt seniorniveau, men har endnu ikke opnået ovenstående niveau)	67	29,8 %
Ingen af de ovenstående (f.eks. fordi du endnu ikke deltager i internationale konkurrencer på seniorniveau)	50	22,2 %
Total	225	100,0 %

Det aktuelle niveau danner udgangspunkt for én af de gennemgåede parametre: 'Niveau'. Her er visse kategorier slået sammen for at styrke analysen mest muligt. Dette gælder de to højeste kategorier top-3 og top-8 i verden, der er slået sammen til 1) Højeste niveau, og 2) Mellemste niveau, der består af udøvere i verdens top-16 og Europæisk top-8, samt 3) Lavere niveau, der består af kategorien 'Nationalt top niveau' og niveauet for atleterne i den sidste kategori ('Ingen af ovenstående'), der i det følgende betragtes som et slags 'nationalt niveau', hvor udøverne ganske vist er på højt niveau, men ligger lige under den nationale top og derfor ikke repræsenterer Danmark i internationale turneringer på seniorplan (endnu). Dette er typisk de yngste atleter blandt respondenterne. Denne parameter fordeler sig på følgende kategorier:

Tabel 12: Udøvernes selvvurderede niveau opdelt på parameteren 'niveau', hvor det nationale niveau er inkluderet

Niveau	Frekvens	Pct.
Højeste niveau	55	24,4 %
Mellem niveau	53	23,6 %
Lavere niveau	117	52,0 %
Total	225	100,0 %

Det skal nævnes, at der er en klar sammenhæng mellem alder og niveau, således at de ældre eliteatleter har en tendens til at befinde sig på et højere internationalt niveau, hvilket ikke er overraskende. Således befinder hele 47 pct. af de ældste atleter sig i den højeste niveaukategori, hvilket kun er tilfældet for 6,3 pct. af de yngste. Der er ikke konstateret kønsforskelle på tværs af parametergrupperne.

Desuden er der dannet en parameter, der koncentrerer analysen på eliteatleterne på de højeste niveauer efter samme mønster, men som ekskluderer 'Ingen af ovenstående, fra 3) 'Lavere niveau'. Dette skal man være opmærksom på i forbindelse med læsningen. Parameteren, fordeler sig på de opstillede parameterkategorier som vist i nedenstående skema.

Tabel 13: Udøvernes selvvalgte niveau opdelt på parameteren 'niveau', hvor det nationale niveau er ekskluderet

	Frekvens	Pct.
Højeste niveau	55	31,4 %
Mellemste niveau	53	30,3 %
Lavere niveau	67	38,3 %
Total	175	100,0 %

Denne parameter har et færre antal respondenter end den første niveau-parameter, der inkluderer det nationale niveau (og således dækker alle atleterne), og den overordnede svarfordeling på denne parameter afreporteres i fodnoter, hvis der er fundet tendenser eller forskelle mellem parametergrupper på givne spørgsmål på den. Der gælder de samme sammenhænge, hvad angår alder og køn for denne parameter som ovenfor.

Stadier i idrætskarrieren

Atleterne er blevet spurgt om, hvor gamle de var, da de gik i gang med at dyrke deres nuværende idrætsgren. Gennemsnitsalderen er her lige under 10 år (9,8 år). De er også blevet spurgt, hvornår de besluttede at satse på deres aktuelle idrætsgren, og her er gennemsnitsalderen lidt under 16 år (15,7 år).

Selvom det er vanskeligt præcist at sige, hvad disse gennemsnitstal udtrykker, kan et forsigtigt bud være, at vor tids eliteatleter dels begynder en smule tidligere på deres sport, end eliteatleter gjorde før i tiden, ligesom elitesatsningen tilsvarende starter en anelse tidligere, end man før har set.

Det bør understreges, at der er usikkerhed ved at konkludere dette, blandt andet fordi der ikke er spurgt på helt samme måde i denne undersøgelse som i de tidligere danske undersøgelser på området, men da supereliten – der ganske vist ikke helt kan sammenlignes med denne undersøgelses population – blev undersøgt tilbage i 1995 (Hansen, 1995) var gennemsnitsalderen, da atleterne startede med at dyrke deres sport, på 12,6 år. Gennemsnitsalderen var 17,4 år, da de samme atleter påbegyndte satsningen på deres elitesport.

I 2000, da subelitens vilkår tilsvarende blev undersøgt (Nielsen et al., 2000), var alder ved første træning i klub 11,6 år og opstart på målrettet elitetræning 17,2 år.

Da vi i denne undersøgelse spørger atleter, der indbefatter atleter ned til 13 år – og de tidligere undersøgelser kun spurgte atleter over 16 år – kan det have en indvirkning på de afreporterede tal. Men det er sandsynligt, at eliteudøverne er lidt yngre end tidligere, når de begynder at fokusere på elitesport.

Søjle 1: Finansiering og økonomiske forhold

Indkomst

Hvad tjener eliteatleterne? Dette er forsøgt indkredset med henblik på at få indblik i eliteatleternes personlige økonomiske forhold. Er de populært sagt rigere eller fattigere end normalbefolkningen? Eller er de – f.eks. på grund af deres status som eliteatleter – velbeslæede?

Det er altid forbundet med betydelige problemer at spørge til indkomst. Det er et følsomt område, som mange ikke altid ønsker at udtale sig om, og typisk springer mange respondenter indkomstspørgsmål over i spørgeskemaer som det, der er udsendt til atleterne i denne sammenhæng. Alternativt svarer respondenterne upræcist eller har ikke selv noget klart overblik. I det nedenstående skal de afrapporterede tal derfor tages med de relevante forbehold.

Aflønning for elitesportsaktiviteter

Eliteudøverne er blevet spurgt, hvorvidt de modtager en månedlig aflønning for deres elitesportsaktiviteter. Som det fremgår af nedenstående, svarer 28,1 pct. af udøverne 'ja' til dette spørgsmål.

Tabel 14: Modtager du en månedlig aflønning for at dyrke din elitesport?

	Frekvens	Pct.
Ja	61	28,1 %
Nej	156	71,9 %
Total	217	100,0 %

Herunder kan det konstateres, at det på de gennemgående parametre især er de på højeste niveau (begge niveauparametre)¹⁶, fuldtidseliteudøverne (beskæftigelse) og de ældre (alder) atleter, der modtager månedlig aflønning, hvilket ikke er overraskende. Atleterne angiver herunder i varierende udstrækning, at det er Team Danmark, specialforbundet, klub eller sponsorer, der betaler denne aflønning. En enkelt atlet anfører også, at DIF betaler.

Tabel 15: Hvem betaler denne månedlige aflønning (N=231)?

	Team Danmark	DIF	Specialforbund	Sponsorer	Klub	Ved ikke
Ja	12,1 %	0,4 %	6,5 %	8,2 %	13,0 %	0,4 %
Af dem som modtager støtte (N=61)	45,9%	1,6%	24,6%	31,1%	49,2%	1,6%

Godtgørelser

Derudover angiver godt halvdelen af eliteatleterne, at de modtager andre former for godtgørelser fra forskellige instanser.

¹⁶ Svarfordelingen for niveau-parameteren eksklusiv det nationale niveau er: Nej: 65,9 pct., Ja: 34,1 pct.

Tabel 16: Modtager du nogen for godtgørelser i forbindelse med dine sportsaktiviteter?

	Frekvens	Pct.
Ja	106	49,3 %
Nej	109	50,7 %
Total	215	100,0 %

Der er tale om en vifte af godtgørelser, hvilket kan ses i nedenstående tabel.

Tabel 17: Hvilke typer af godtgørelser modtager du? (N=231)

Hvilke typer godtgørelse modtager du?	Ja	Nej
Rejseomkostninger	31,6 %	68,4 %
Udstyr, tøj	31,6 %	68,4 %
Deltagelse i internationale konkurrencer	26,8 %	73,2 %
Generelle træningsomkostninger	15,6 %	84,4 %
Måltider ved træningsanlæg	13,4 %	86,6 %
Forsikringer	8,7 %	91,3 %
Medicinaludgifter	8,2 %	91,8 %
Bil	3,0 %	97,0 %

Den nærmere analyse viser, at på de faste parametre er det især fuldtidseliteudøverne (beskæftigelsesparameteren), der modtager andre former for godtgørelser, ligesom de yngste atleter (alder) i mindst udstrækning modtager andre former for godtgørelser.

Atleterne er også blevet spurgt om, hvorvidt de godtgørelser, de modtager, er tilstrækkelige til at betale for deres sportslige aktiviteter. Det fremgår af nedenstående, at mere end halvdelen svarer nej til det spørgsmål. Noget kan med andre ord tyde på, at atleterne selv betaler en del af deres aktiviteter.

Tabel 18: Er de godtgørelser, du modtager, tilstrækkelige til at betale for dine sportslige aktiviteter?

	Frekvens	Pct.
Ja	45	42,5 %
Nej	61	57,5 %
Total	106	100,0 %

På de faste parametre kan det ses, at det primært er respondenter på lavere niveau (begge niveau-parametre)¹⁷, der angiver, at godtgørelserne ikke slår til. Desuden svarer lønmodtagere/selvstændige og studerende i samme retning. Det er altså primært de topatleter, der er i stand til at leve af deres idræt, som er tilfredse med niveauet for godtgørelserne.

¹⁷ Svarfordelingen for niveau-parameteren eksklusiv det nationale niveau er: Nej: 58,8 pct., Ja: 41,4 pct.

Bruttoindkomst

Udøverne er blevet bedt om at angive deres samlede bruttoindkomst i 2009 i en række intervaller. Som det kan ses, har mange atleter ikke har svaret på spørgsmålet, hvorfor man skal passe på med at konkludere for håndfast på svarerne.

Tabel 19: Anslå venligst din årlige bruttoindkomst (for året 2009 til 2010)

	Frekvens	Pct.
74.500 kr. eller mindre (< 10.000 €)	91	50,8 %
74.501-260.075 kr. (10.001-35.000 €)	58	32,4 %
260.076-372.500 kr. (35.001-50.000 €)	10	5,6 %
372.501-521.500 kr. (50.001-70.000 €)	12	6,7 %
521.501 kr. eller mere (> 70.001 €)	8	4,5 %
Total	179	100,0 %

Det fremgår, at 83,2 pct. procent af eliteatleterne set under ét anslår deres årlige bruttoindkomst til at ligge under 260.075 kroner. De resterende 16,8 pct. tjener mere end dette beløb.

Sammenligning med normalbefolkningen

Det er desuden forsøgt at sammenligne med normalbefolkningens indkomst i samme år. Af nedenstående tabel fremgår svarene ovenfor opdelt i aldersgrupper. Nederst kan desuden ses normalbefolkningens gennemsnitlige indkomst i samme aldersgrupper.¹⁸ Det er usikkert om eliteatleterne forstår det samme ved bruttoindkomst som dette mål udtrykker. Derfor skal sammenligningen tages med forbehold.

Tabel 20: Eliteatleternes bruttoindkomst sammenlignet med normalbefolkningen på aldersgrupper

	15-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år
74.500 kr. eller mindre (< 10.000 €)	100,0 %	64,9 %	22,5 %	7,1 %	0,0 %
74.501-260.075 kr. (10.001-35.000 €)	0,0 %	28,6 %	57,1 %	50,0 %	16,7 %
260.076-372.500 kr. (35.001-50.000 €)	0,0 %	5,2 %	6,1 %	7,1 %	33,3 %
372.501-521.500 kr. (50.001-70.000 €)	0,0 %	1,3 %	8,2 %	21,4 %	16,7 %
521.501 kr. eller mere (> 70.001 €)	0,0 %	0,0 %	6,1 %	14,3 %	33,3 %
N	26	77	49	14	6
Normalbefolkning ¹⁹ , gennemsnit	36.096 kr.	147.654 kr.	237.089 kr.	316.965 kr.	365.064 kr.

Desuden baserer eliteatleternes fordelinger sig på et lavt antal besvarelser, men som det kan ses af tabellen ligger eliteatleterne i de yngre aldersgrupper ret konsekvent i den laveste ende af indkomstskalaen. I aldersgruppen 15-19 år gælder det eksempelvis 100 pct. af eliteatleterne, der, som

¹⁸ Indkomststal for normalbefolkningen er hentet fra Danmarks Statistik (INDKP5).

¹⁹ Indkomst dækker: renteindtægter, øvrige formueindkomster, erhvervsindkomst, overførselsindkomst og anden personlig indkomst.

Normalbefolkning: "Personer som er 15 år ved årets slutning og som er fuldt skattepligtige i hele det pågældende år, hvilket hovedsageligt vil sige personer, der hele året har haft fast bopæl i Danmark." Fra DST varedeklaration.

det kan ses, ligger inden for gruppen, hvori gennemsnittet befinder sig. I aldersgruppen 20-24 år er 64,9pct. under, mens 28,6 pct. i varierende udstrækning ligger under.

I aldersgruppen 25-29 år muliggør opdelingen ikke en helt præcis analyse, men her gælder det, at 80 pct. enten ligger under eller omkring gennemsnittet. I aldersgruppen 30-34 år, er det også lidt upræcist, men her ligger i hvert fald 57,1 pct. under. For de 35-39 årige gælder det for i hvert fald 50 pct. at de ligger under eller lige omkring gennemsnittet, selvom dette også skal tages med forbehold, da antallet af besvarelser i denne aldersgruppe blandt eliteatleterne er meget lavt.

Det er vanskeligt at konkludere noget entydigt om atleternes indkomstniveau i forhold til normalbefolkningen. Tallene synes samlet at vise, at en stor del af eliteatleterne har en indkomst på niveau med deres jævnaldrene. Nogle af atleterne modtager dog godtgørelser, der formentlig ikke indregnes i bruttoindkomsten. Samlet betyder det imidlertid ikke, at hverdagen som eliteatlet ikke er økonomisk stram, men undersøgelsens spørgsmål kan ikke komme spørgsmålet nærmere, end de afrapporterede spørgsmål giver mulighed for, ud over nogle afsluttende spørgsmål om forbedringsbehov til sidst i skemaet. Dem vender vi tilbage til.

Søjle 2: Forvaltning (Governance), kommunikation og involvering

Eliteatleterne er blevet bedt om at svare på en række spørgsmål om, hvordan de opfatter det danske elitemodels måde at fungere på rent organisatorisk. Herunder indgår også et batteri af spørgsmål om kommunikation og graden af involvering, atleterne oplever i forhold til at medvirke ved udviklingen af elitemodellen i deres idrætsgrene. Ideen med spørgsmålene er at undersøge, om kommunikationskanalerne, organiseringen og ledelsen af elitesportssystemet er effektivt og fremmer eliteresultater. Herunder undersøges det, om eliteatleterne er involveret i udviklingen af modellen.

Hvilken formel information modtager eliteatleterne?

I forhold til information fra forskellige aktører – klub, specialforbund, Team Danmark mv. – fremgår det af nedenstående tabel, at eliteatleterne i hovedsagen oplever at modtage formel information om emner som ernæring, trænings- og konkurrenceplanlægning, rejser, doping, forskningsresultater, træningsmetoder samt politiske beslutninger med indvirkning for deres forhold.

Dog er der områder, hvor graden af information eventuelt kunne styrkes. Blandt andet i forhold til information om videnskabelige undersøgelser, udvikling og ny viden samt om nye træningsmetoder, politiske og strategiske beslutninger samt ændringer. Som det fremgår af nedenstående tabel, er dette områder, hvor flertallet af eliteatleterne ikke oplever at modtage formel information.

Tabel 21: Har du inden for det seneste år modtaget 'formel' skriftlig information om følgende emner fra din klub, specialforbund, Team Danmark eller lignende

	Ja	Nej	Ikke relevant	Total
Trænings- og konkurrenceplaner	91,6 %	7,5 %	0,9 %	227
Rejseplaner	81,5 %	15,9 %	2,6 %	227
Udtagelseskriterier	73,6 %	19,4 %	7,1 %	227
Ernæring	67,0 %	32,2 %	0,9 %	230
Doping (og tilknyttede risici)	64,3 %	32,9 %	3,1 %	228
Videnskabelige undersøgelser, udvikling/ny viden	43,0 %	53,4 %	3,6 %	223
Politiske og strategiske beslutninger og ændringer	41,0 %	52,0 %	7,0 %	227
Nyheder om udvikling af træningsmetoder	36,0 %	61,8 %	2,2 %	225

Der er fundet enkelte forskelle i besvarelserne på nogle af spørgsmålene: På spørgsmålet om, hvorvidt de har modtaget information om udtagelseskriterier, angiver færre fuldtidseliteudøvere, at de har modtaget information end lønmodtagere/selvstændige og studerende.²⁰ Vi genfinder forskellen i forhold til aldersgrupperne, hvor de to ældre aldersgrupper (21-25 år og 26-50 år) i mindre udstrækning end den yngste (13-20 år) svarer, at de har modtaget information inden for det seneste år. I forhold til ernæring angiver især den yngste aldersgruppe (13-20 år) at have modtaget information inden for det seneste år.

Hvad angår spørgsmålet om rejseplaner, svarer kvinderne, at de i mindre udstrækning end mændene har modtaget information om rejseplaner. Dette gælder også på spørgsmålet om videnskabelige undersøgelser/udvikling og ny viden, hvor kvinderne – dog på kanten til at være signifikant – angiver, at de i mindre grad end mændene har modtaget information. Ret klart fremstår det imidlertid, at kvinderne i mindre grad end mændene har modtaget information om udviklingen af nye træningsmetoder inden for det seneste år.

Modtagelse af information om politiske eller strategiske beslutninger og ændringer er derudover tilsyneladende noget, der i højere udstrækning sker blandt de ældre eliteatleter. I hvert fald er andelen af de, der angiver at have modtaget information inden for det seneste år, højere i de to ældste aldersgrupper. Det er svært at sige, hvorfor det forholder sig således, men det kan hænge sammen med, at de ældre atleter har en mere permanent tilknytning til elitesystemet, og/eller måske interesserer sig mere for sådanne spørgsmål.

Man kan selvsagt drøfte i hvor stor udstrækning, der løbende bør udsendes information til eliteatleterne inden for opstillede områder og til alle de forskellige typer af eliteatleter, samt hvem der skal stå for det, og hvilken form det bør have. Men et potentiale for overvejelser om en eventuel forbedret indsats bør overvejes i hvert fald i forhold til visse områder beskrevet ovenfor. Især formidling af nyheder om videnskabelige undersøgelser og udvikling af nye træningsmetoder synes at være relevant at kigge nærmere på, da det kan gøre en forskel i forhold til udøvernes præstationer.

²⁰ Vi ser her bort fra de udøvere, der har svaret 'Ikke relevant'.

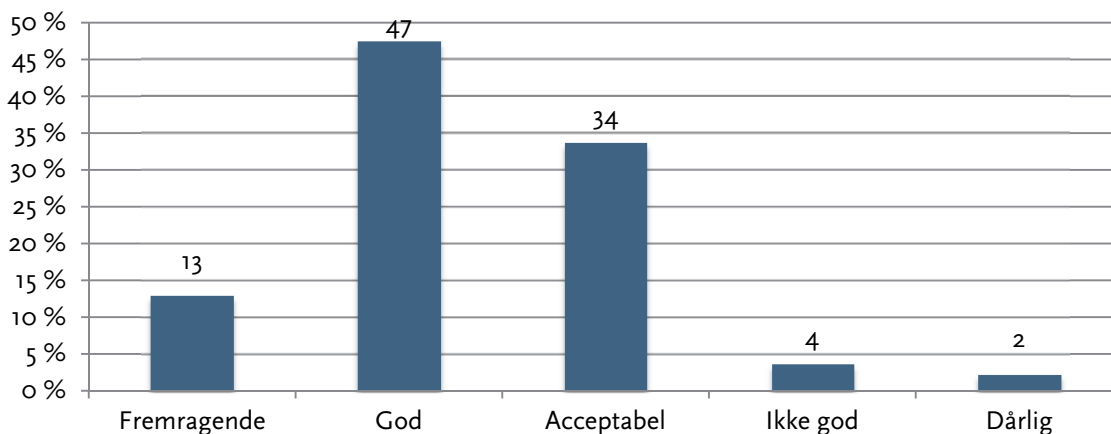
Hvad er kvaliteten af informationen fra forskellige aktører til atleterne?

Ét er om udøverne modtager relevant information, noget andet er, om de bruger den til noget. Det kan ikke udledes af svarene, hvor grundigt eliteatleterne studerer den information, de modtager, og om de konkret bruger den i deres hverdag, men overordnet set er de tilfredse med den information, de modtager – fra de fleste aktører. Dette ses blandt andet i forhold til et spørgsmål, hvor kvaliteten af den information eliteatleterne modtager fra Team Danmark bedes vurderet.

Kommunikation fra Team Danmark

Som det fremgår af nedenstående tabel, svarer 94 pct. af eliteatleterne, der modtager information fra Team Danmark, at de finder kommunikationen fra Team Danmark 'Fremragende' (12,9 pct.), 'God' (47,5 pct.) eller 'Acceptabel' (33,6 pct.). Blot 6 pct. af eliteatleterne er i varierende udstrækning utilfredse med kvaliteten af informationen.

Figur 3: Hvordan vil du overordnet bedømme kvaliteten af den information, du får fra Team Danmark? (N=217)²¹

Med henblik på at gøre de statistiske tests mere robuste er nogle af svarkategorierne slået sammen i forbindelse med analysen af de underliggende tendenser. Herunder er der registeret en forskel i besvarelserne på køn i den forstand, at mænd i lidt højere udstrækning placerer sig i svarkategorien 'Acceptabel' end kvinderne, der omvendt placerer sig lidt mere i kategorien 'Fremragende/God'.

En tendens til, at den yngste aldersgruppe på parameteren alder svarer lidt mere 'Fremragende/God', kan også ses. Dette rykker imidlertid ikke ved det generelle indtryk, der viser, at der er relativt stor tilfredshed med kvaliteten af den information, atleterne får fra Team Danmark.

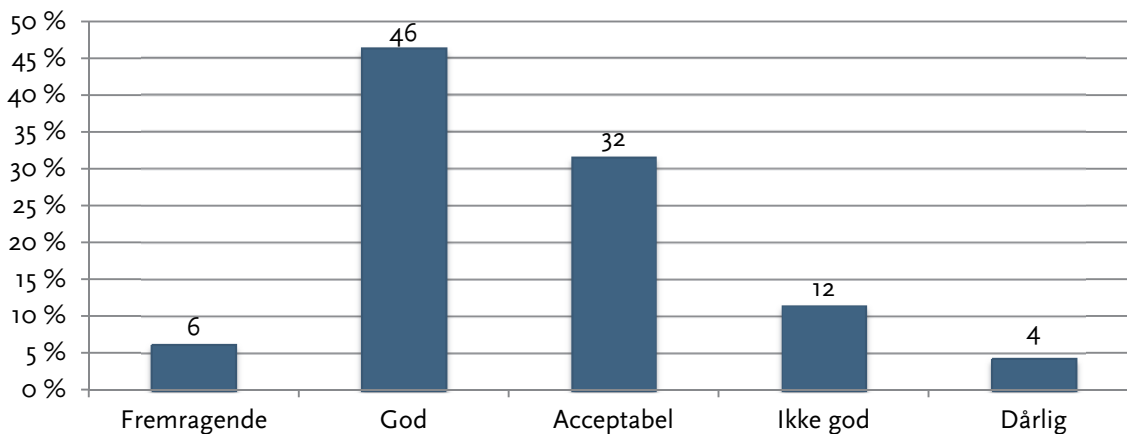
Kommunikation fra specialforbund

Også kvaliteten af informationen fra de respektive specialforbund er der udbredt tilfredshed med fra eliteatleternes side – om end den ikke er helt på samme højde som i forhold til den service, som Team Danmark yder på dette område. Det fremgår af nedenstående figur, hvor det kan ses, at 84,2

²¹ Figurer summer ikke altid til 100 på grund af afrunding.

pct. af eliteatleterne placerer sig i de tre øverste kategorier: 'Fremragende' (6,2 pct.), 'God' (46,4 pct.) og 'Acceptabel' (31,6 pct.).

Figur 4: Hvordan vil du overordnet bedømme kvaliteten af den information du får fra dit specialforbund? (N=209)

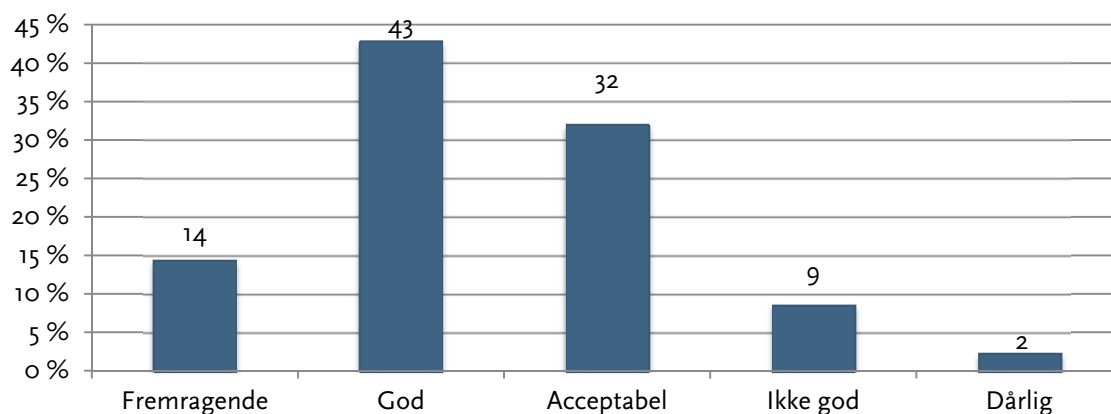

Beskæftigelsesparameteren viser, at fuldtidseliteudøverne i større udstrækning end de studerende og lønmodtagerne/selvstændige placerer sig svarkategorien 'Acceptabel'. Det er svært præcist at vide, hvad årsagen er til det. Desuden kan der konstateres en tendens – dog ikke signifikant – på aldersparameteren, hvor den mellemste aldersgruppe er mindst repræsenteret i svarkategorien 'Fremragende/god', mens de 13-20-årige er mest tilbøjelige til at svare i samme kategori. Samlet rykker disse tendenser dog ikke ved det overordnede billede af tilfredshed med kommunikationen, som eliteatleterne modtager fra specialforbundet.

Kommunikation fra klub

Kvaliteten af informationen fra klubben er næsten på højde med tilfredsheden med samme fra Team Danmark. Det kan ses af nedenstående figur, hvoraf det fremgår, at atleterne for 89,2 pct. vedkommende svarer i de tre kategorier: 'Fremragende' (14,4 pct.), 'God' (42,8 pct.) og 'Acceptabel' (32 pct.).

Figur 5: Hvordan vil du overordnet bedømme kvaliteten af den information du får fra din klub? (N=222)

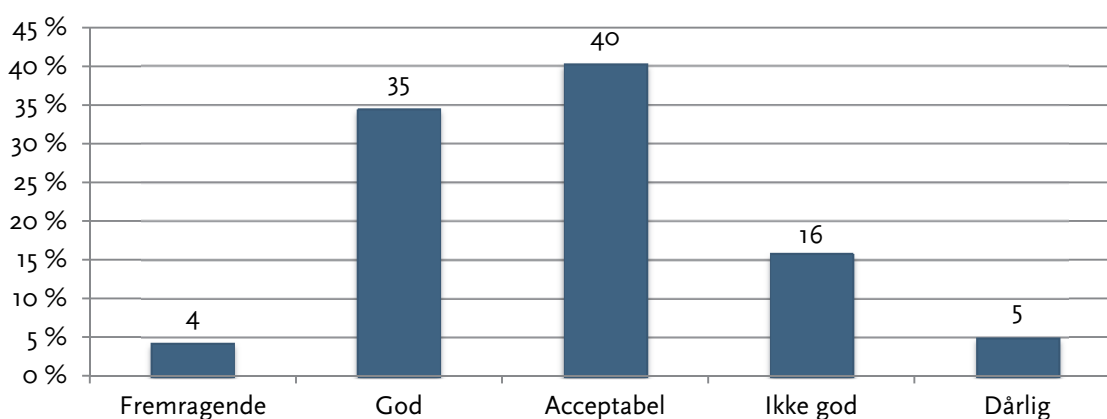

Niveaumæssigt er der for niveau-parameteren, der inkluderer det nationale niveau, konstateret en tendens til større tilfredshed nedad i niveau, hvor atleter på lavere niveau i højere udstrækning bedømmer kvaliteten af information fra deres respektive klub som mere 'Fremragende/god' end de to andre niveaue kategorier. Forskellen ser ud til at slå igennem på parameteren alder, hvor der er registreret en sammenhæng derved, at bedømmelsen af kvaliteten falder med stigende alder. I den yngste aldersgruppe er der således 71,2 pct. af eliteatleterne, der svarer 'Fremragende/god', mens det tilsvarende tal i den ældste er noget lavere; 48,6 pct.

Kommunikation fra DIF

Tilfredsheden med kommunikationen fra DIF og den Olympiske komité opleves ligeledes af udøvere som tilfredsstillende. Som det fremgår af nedenstående, svarer 79,1 pct. af de, der angiver at modtage information fra DIF/Danmarks Olympiske Komité, at kommunikationen er 'Fremragende' (4,3 pct.), 'God' (34,5 pct.) eller 'Acceptabel' (40,2 pct.). Kun meget få (5 pct.) finder den decideret dårlig.

Figur 6: Hvordan vil du overordnet bedømme kvaliteten af den information du får fra DIF/Danmarks Olympiske Komité? (N=139)

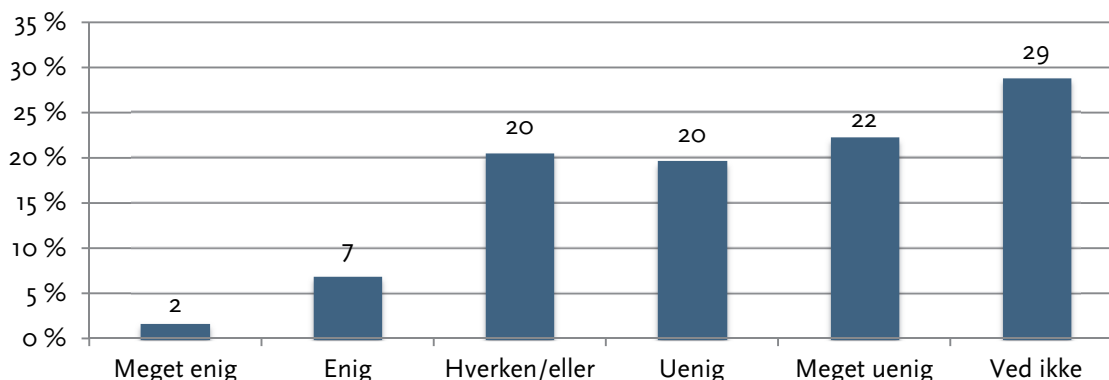

Den nærmere analyse viser desuden en forskel i materialet derhen, at mændene er klart mere utilfredse end kvinderne og i højere udtrækning placerer sig i svarkategorierne 'Ikke god/dårlig'. Men generelt er der stor tilfredshed blandt udøverne med kvaliteten af den overordnede kommunikation fra DIF/Danmarks Olympiske Komité.

Involvering af eliteatleterne i elitestøtteamarbejdet, politikker og strategi

Heller ikke forhold til spørgsmålet om, hvorvidt eliteatleterne føler sig inddraget i udviklingen af idrætspolitiske eller strategiske problemstillinger, forekommer der at være stor tilfredshed blandt respondenterne. Af nedenstående figur fremgår det således, at eliteatleterne i overvejende udstrækning er uenige eller meget uenige (42 pct.) i, at de jævnligt bliver konsulteret vedrørende deres specifikke behov. Omvendt svarer kun 8,7 pct., at de er enige eller meget enige. Lidt over 20 pct. svarer, at de hverken er enige eller uenige, og 28,8 pct. 'Ved ikke'.

Figur 7: De strategiske og politiske beslutningstagere konsulterer jævnligt eliteatleterne om deres specifikke behov (N=229)

Det er især eliteatleter på lavere niveau (begge niveau-parametre)²², studerende og de yngste, der svarer 'Ved ikke'. Man kan diskutere, hvad det er et udtryk for, men yngre atleter er formentlig ikke så optagede af dette spørgsmål som ældre, og hertil kommer, at man kan drøfte, hvad et rimeligt niveau for 'konsultation' er. Desuden har de yngre formentlig ikke selv oplevet at blive konsulteret.

Det er derfor svært at komme med en håndfast analyse af dette spørgsmål, men uenigheden samt det forhold, at man svarer 'Ved ikke', vidner om et forbedringspotentiale i den forstand, at eliteatleterne synes at efterlyse en større grad af involvering og måske også en kollektiv bevidsthed om, hvad et rimeligt niveau af medindflydelse på egne eliteidrætsrelaterede forhold er. Derudover er der ikke fundet yderligere forskelle i materialet.

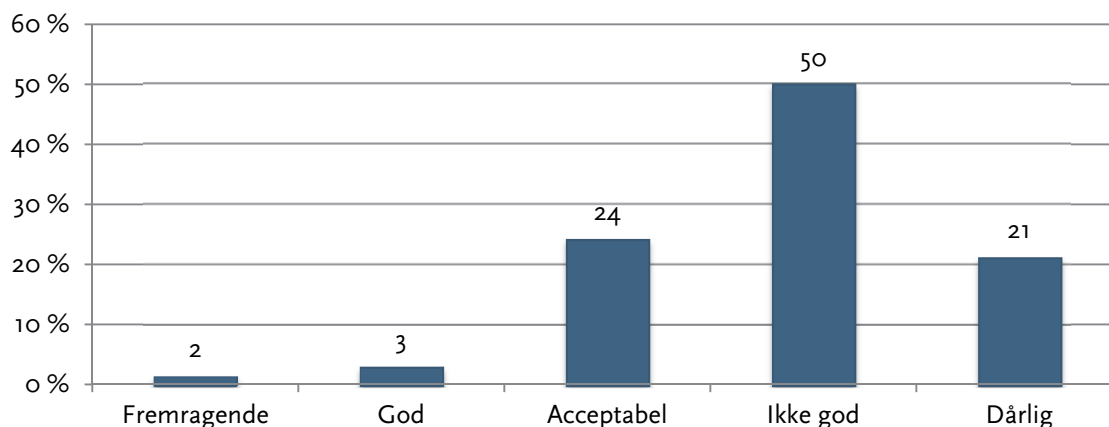
Kommunikation fra regering/Folketing

Spørgeskemaet indeholder også et spørgsmål om kvaliteten af kommunikation fra regering/Folketing. Spørgsmålet giver ikke voldsomt meget mening i dansk sammenhæng, da disse institutioner ikke direkte henvender sig til eliteatleterne i sidstnævntes dagligdag. Skulle det ske, er det ekstraordinært. Majoriteten af atleterne anfører da også, at de ikke modtager information fra disse institutioner. De, der angiver svar på spørgsmålet, må formodes at forstå spørgsmålet således, at det er den generelle kommunikation fra regering og Folketing om eliteidrætsrelaterede spørgsmål, der spørges til. Set i denne kontekst må tilfredsheden med kommunikationen siges at være lille.

Af nedenstående figur fremgår det således, at 71,2 pct. finder kommunikationen enten 'Ikke god' eller 'Dårlig'. Imidlertid kan man også anføre, at udøverne som udgangspunkt heller ikke kan forvente at få nogen videre tilfredsstillende information fra sådanne instanser, da det ikke rigtig giver mening at forvente en informationsstrøm direkte rettet til eliteatleterne fra hverken regering eller Folketing.

²² Den overordnede svarfordeling for niveauparameteren, der ekskluderer det nationale niveau er: 'Meget enig': 2,3 pct., 'Enig': 7,4 pct., 'Hverken enig eller uenig': 22,3 pct., 'Uenig': 22,9 pct., 'Meget uenig': 24,6 pct. og 'Ved ikke': 20,6 pct.

Figur 8: Hvordan vil du overordnet bedømme kvaliteten af den information du får fra regeringen/Folketinget? (N=66)

Findes der en aktivkomité?

DIF og Team Danmark har en aktivkomité, og det er majoriteten af eliteatleterne godt klar over. Som det kan ses af nedenstående figur svarer 52 pct. 'Ja' til spørgsmålet om, hvorvidt der findes en sådan. Men der er også mange, der ikke ved det (44,5 pct.) eller svarer 'Nej' (3,5 pct.).

Tabel 22: Findes der en aktivkomité? (N=134)

	Frekvens	Pct.
Ja	119	52,0 %
Nej	8	3,5 %
Ved ikke	102	44,5 %
Total	229	100,0 %

Det synes at være udøvere på lavere niveau (begge niveauparametre) og de yngre aldersgrupper, der ikke ved, om der eksisterer en aktivkomité, hvilket ikke forekommer unaturligt. Al den stund, at de ældre eliteatleter og atleter på højere niveau har været en del af elitesystemet længere, kender de også systemet bedre, men der kunne formentlig være grund for at informere bedre om DIF og Team Danmarks aktivkomité og dens rolle, så alle eliteudøvere var mere fortrolige med elitesystemets forskellige formelle organer og indflydelsesmuligheder.²³

Involvering i udarbejdelse af strategier og politik før de vedtages

Selvom man kan drøfte niveauet af nødvendig involvering, er det vigtigt, at eliteudøverne i relevant udstrækning høres i forhold til deres specifikke behov og interesser i forhold til tilrettelæggelse af programmer og politik. Ikke bare i forhold til retten til medindflydelse og demokratiske forhold, men også så deres særlige forhold og problemstillinger kan indgå i overvejelserne over, hvordan støtten og organiseringen af elitearbejdet tilrettelægges bedst muligt. Her tyder besvarelserne på,

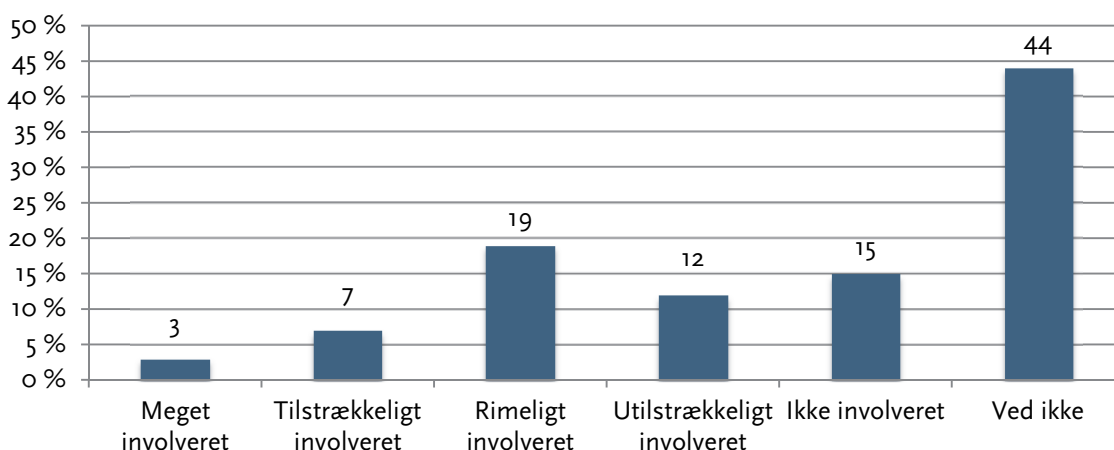
²³ Valgbare eliteatleter til komitéen er personer, der har repræsenteret DIF ved de seneste tre olympiske sommer- og vinterlege samt personer, der inden for de seneste fire år før valget har repræsenteret specialforbundets landshold på seniorplan ved VM, EM, kvalifikationskonkurrencer hertil samt tilsvarende konkurrencer. Dette betyder selvsagt, at komitéen mest er orienteret mod eliteatleter på højeste seniorniveau.

at der er rum til forbedring – både når man ser på involveringen på forbundsniveau og mere generelt.

Som det fremgår af nedenstående, er eliteatleterne ikke videre enige i, at de involveres i udarbejdelsen af eliteidrætsprogrammer, strategier eller politik forud for vedtagelsen af sådanne inden for udøvernes respektive sport – dvs. på forbundsniveau. I hvert fald oplever udøverne ikke at blive voldsomt meget inddraget.

Således svarer under en tredjedel, at de er 'Meget involveret' (2,7 pct.), 'Tilstrækkeligt involveret' (6,7 pct.) eller 'Rimeligt involveret' (19,1 pct.). Næsten lige så mange svarer, at de enten er 'Utilstrækkeligt involveret' (12 pct.) eller 'Ikke involveret overhovedet' (15,1 pct.). Derudover svarer 44,4 pct. 'Ved ikke'. Tolker man et svar i sidstnævnte kategori som et udtryk for, at udøverne ikke helt er klar over, hvordan involvering kan finde sted – og om den reelt finder sted – kan der her peges på en problemstilling.

Figur 9: I hvilken udstrækning er eliteatleterne involveret i udarbejdelsen af de nationale eliteidrætspolitikker og strategier på forbundsniveau her i Danmark, før de vedtages? (N=225)

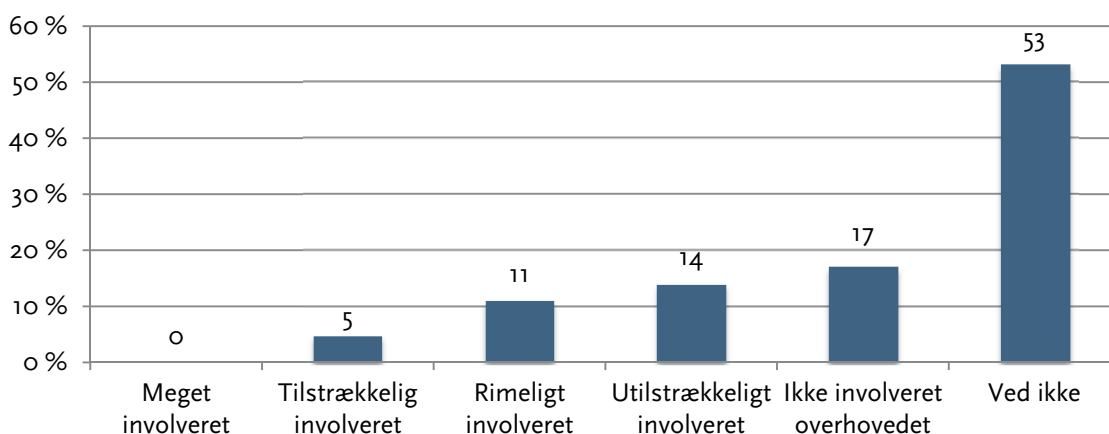

Mere specifikt er der en tendens til, at de yngre eliteatleter og atleter på lavere niveau (begge niveauparametre)²⁴ svarer mere i retning af kategorierne utilstrækkelig involvering, slet ingen involvering eller 'Ved ikke'. Selvom antallet af svar på nogle af krydstabuleringerne er for små til, at man kan lave test, må dette forhold tolkes på samme måde som i ovenstående, hvor det blev konkluderet, at de yngste eller atleter på lavere niveau formentlig ikke endnu har opnået en erfaring eller været i systemet længe nok til at kende det eller måske have status – eller gennemslagskraft – til at blive involveret. Ikke desto mindre kan der her argumenteres for, at bedre involvering af eliteatleterne kunne drøftes nærmere på forbundsniveau.

²⁴ Den overordnede svarfordeling for niveauparameteren, der ekskluderer det nationale niveau er: 'Meget enig': 2,9 pct., 'Enig': 7,6 pct., 'Hverken enig eller uenig': 23,5 pct., 'Uenig': 15,3 pct., 'Meget uenig': 16,5 pct. og 'Ved ikke' 34,1 pct.

Kigger vi mere generelt på samme spørgsmål og beder udøverne tage stilling ud over involveringen i forhold til forbundsniveauet, er konklusionen som ovenfor. Som det kan ses af nedenstående figur, finder kun knapt en sjettedel, at de enten er 'Meget involveret' (0 pct.), 'Tilstrækkeligt involveret' (4,8 pct.) eller 'Rimelig involveret' (11 pct.) når det gælder involveringen i udarbejdelsen af nationale eliteidrætspolitikker og -strategier. Heroverfor står, at 84,2 pct. finder, at eliteatleterne enten er 'Utilstrækkeligt involveret' (13,9 pct.), 'Ikke involveret overhovedet' (17,1 pct.) eller 'Ved ikke' (53,1 pct.).

Figur 10: I hvilken udstrækning er eliteatleterne overordnet set involveret i udarbejdelsen af de nationale elite-idrætspolitikker og strategier før de vedtages? (N=228)

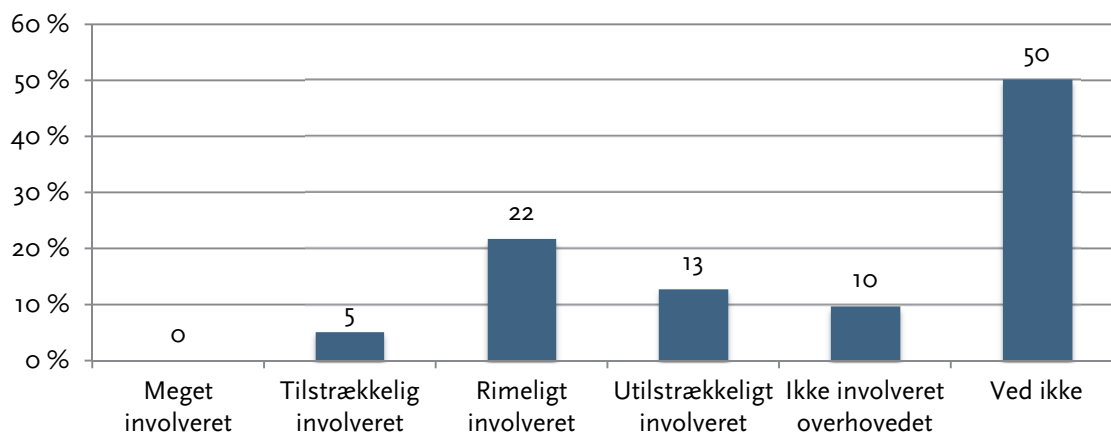
Igen er svarfordelingen af en sådan karakter, at test på tværs af parametergrupper er vanskelige, men der synes at være en lille tendens til, at udøvere på lavere niveau på niveauparameteren, hvor det nationale niveau er inkluderet i større udstrækning end de to andre parametergrupper, mellemniveauet og det højeste niveau, svarer i kategorierne med mangelfuld involvering eller 'Ved ikke'. De yngste udøvere og kvinder svarer også i lidt større udstrækning 'Ved ikke'. Dette må tolkes som ovenfor og synes at pege på, at spørgsmålet om involvering af eliteatleterne på flere niveauer bør have opmærksomhed i fremtiden.

Involvering i evalueringen af strategier og politik

Ét er, om eliteatleterne involveres forud for beslutninger om strategier og politikker med relevans for deres respektive idrætsgren, noget andet er, om de inddrages i forbindelse med evalueringen af samme. Det har spørgeskemaundersøgelsen søgt at finde svar på i to spørgsmål, der sigter specifikt i forhold til forbundsniveauet og mere overordnet.

Af nedenstående figur fremgår det, at under 27,1 pct. af udøverne svarer i kategorierne 'Meget involveret' (0 pct.), 'Tilstrækkeligt involveret' (5,2 pct.) eller 'Rimelig involveret' (21,8 pct.), når de bliver spurgt om, hvorvidt de i forhold til forbundsniveauet er involveret i evalueringer af politikker og strategier. Heroverfor står, at 72,9 pct. finder, at de er 'Utilstrækkeligt involveret' (12,9 pct.), 'Ikke involveret overhovedet' (9,8 pct.) eller ikke ved det (50,2 pct.).

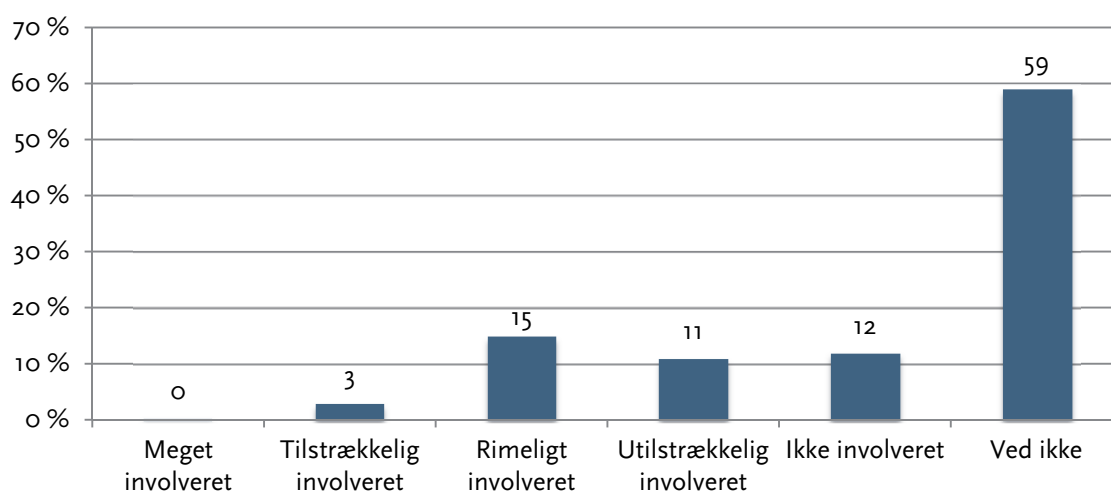
Figur 11: I hvilken udstrækning er eliteatleterne overordnet set involveret i evalueringen af eliteidrætspolitikker og strategier på forbundsniveau? (N=225)

Mere specifikt finder vi igen nogle af de samme tendenser i svarafgivelserne som i forbindelse med de to ovenfor gennemgåede spørgsmål. I forbindelse med parameteren niveau²⁵, hvor det nationale niveau er inddraget, svarer det laveste niveau i rimelig klar udstrækning, at de 'ikke ved det'. Også den yngste aldersgruppe slår igennem i denne svarkategori.

På spørgsmålet om, hvorvidt eliteatleterne mere generelt – på nationalt niveau – involveres i evalueringen af eliteidrætsstrategier og -politikker, svarer under en femtedel, at de enten er 'Meget involveret' (0,4 pct.), 'Tilstrækkeligt involveret' (2,7 pct.) eller 'Rimeligt involveret' (15 pct.). 22,6 pct. mener, at eliteatleterne enten er 'Utilstrækkeligt involveret' eller 'Ikke involveret overhovedet'. Knap 60 pct. svarer 'Ved ikke'.

Figur 12: I hvilken udstrækning er eliteatleterne overordnet set involveret i evalueringen af de nationale eliteidrætspolitikker og strategier? (N=226)

²⁵ Niveauparameteren, hvor det nationale niveau er ekskluderet fordeler sig overordnet på svarkategorierne således: 'Meget involveret': 0 pct., 'Tilstrækkeligt involveret': 4,7 pct., 'Rimeligt involveret': 27,1 pct., 'Utilstrækkeligt involveret': 15,9 pct., 'Ikke involveret overhovedet': 12,4 pct., 'Ved ikke': 40 pct.

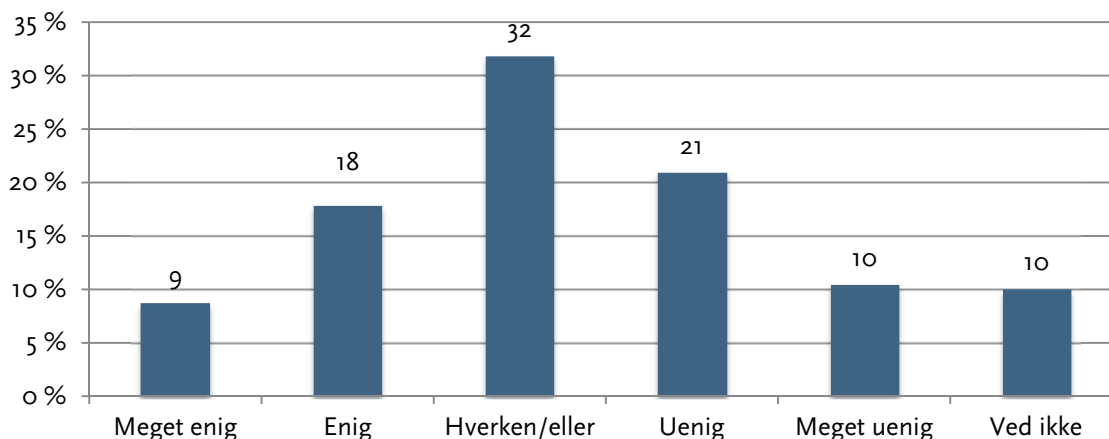
Vi finder igen tendenser på niveau, hvor de lavere niveauer placerer sig mere i svarkategorierne 'Utilstrækkeligt/ikke involveret overhovedet' eller 'Ved ikke'. I dette tilfælde gælder det begge niveau-parametrene.²⁶ På køn ser det også ud til, at kvinderne svarer lidt mere i nævnte kategorier. Svarene bekræfter stort set, at involveringen af eliteatleterne før vedtagelsen af og i forbindelse med evalueringen af elitesportspolitikker og -strategier kan forbedres.

Er der for meget administration forbundet med at være eliteatlet?

En vigtig del af et smidigt og effektivt elitesportssystem handler om, at atleterne ikke skal bruge for meget tid på forhold, der ikke relaterer sig direkte til træning eller konkurrence. Hvis der f.eks. går for meget tid med administrative sysler, går det ud over træningen og virker ind på effektivitetsniveauet. Eliteatleterne er derfor blevet bedt om at vurdere, hvorvidt det er bureaukratisk tungt at dyrke elitesport.

Som det fremgår af nedenstående, er 26,6 pct. enten meget enige eller enige i, at der er for meget administration forbundet med at være eliteatlet. 31,9 pct. mener 'Hverken/eller' mens 41,5 pct. er enten uenige eller meget uenige. Man kan diskutere om 26,6 pct. er mange, men selvom det ikke forekommer alarmerende, synes her at være et forbedringspotentiale her – om end det nærmere må undersøges, hvad problemerne mere specifikt består i. Svarfordelingen på spørgsmålet fremgår af nedenstående figur.

Figur 13: For mig har der været for meget administration forbundet med at være eliteatlet (N=229)

Ser vi her bort fra de, der har svaret 'Ved ikke' og slår de fem kategorier sammen til tre med 'Hverken/eller' som den midterste, kan der konstateres nogle svage tendenser på et par af de gennemgående parametre. For det første kan man se, at jo højere niveau, jo mere tilbøjelig er man til at antyde, at der har været for meget administration forbundet med at være eliteatlet (dette gælder dog kun, når man kigger på niveauparameteren, der inkluderer det nationale niveau). Det kan betyde, at

²⁶ Den overordnede svarfordeling for niveauparameteren, hvor det nationale niveau er ekskluderet, er således: 'Meget involveret': 0,6 pct., 'Tilstrækkeligt involveret': 1,7 pct., 'Rimeligt involveret': 19,2 pct., 'Utilstrækkeligt involveret': 13,4 pct., 'Ikke involveret overhovedet': 15,1 pct., 'Ved ikke': 50 pct.

den absolutte top faktisk har brugt mere tid på at søge instanser om dispensationer eller støtte af forskellig art, ligesom de topaktives tid formentlig er knappere – når man skal træne eller rejse mere – hvorfor forstyrrende administrativt arbejde med at planlægge eller gennemføre eliteidrætskarrieren derfor virker som en større belastning – eller i det mindste mentalt føles sådan.

Tendensen slår også igennem på parameteren alder, hvor de yngste i større udstrækning er uenige i, at der er for meget administration forbundet med at være eliteatlet.

Søjle 4: Talentudvikling

For små lande som Danmark er talentudvikling en vigtig faktor for international sportslig succes. Spørgeskemaet indeholder en række spørgsmål, der søger at afdække, hvor godt talentudviklingsmiljøet er herhjemme.

Eliteatleterne er som det første spørgsmål angående talentudvikling blevet spurgt om, hvorvidt de som talentfuld ungdomsathlet modtog eller modtager en række ydelser. Som det fremgår af nedenstående, har atleterne i vid udstrækning modtaget forskellige ydelser.

Tabel 23: Modtog (eller modtager) du som talentfuld ungdomsathlet nogle af de følgende ekstra ydelser?

	Ja	Nej	Ikke nødvendigt	N
Deltagelse i internationale konkurrencer	85,5 %	11,8 %	2,6 %	227
Træning i en udvalgt gruppe eller individuel træning	78,7 %	18,3 %	3,0 %	230
Trænings- og turneringsprogrammer	72,5 %	21,8 %	5,7 %	230
Hyppigere og mere intensiv træning	68,3 %	22,6 %	9,1 %	230
Fysioterapi, massage	66,8 %	31,9 %	1,3 %	229
Tøj og sportsudstyr	65,7 %	30,4 %	3,9 %	230
Ekstra styrke- og konditionstræning	57,8 %	33,5 %	8,7 %	230
Godtgørelse af udgifter	51,7 %	42,2 %	6,1 %	230
Bedre træningsfaciliteter	51,3 %	41,7 %	7,0 %	230
Studievejledning	50,9 %	40,4 %	8,8 %	228
Gratis transport eller transporttilskud	49,6 %	46,1 %	4,4 %	230
Kostvejledning fra en professionel diætist	46,1 %	48,3 %	5,7 %	230
Behandlinger eller vejledning fra speciallæger	40,8 %	52,6 %	6,6 %	228
Mentaltræning med en professionel sportspsykologisk konsulent	39,6 %	57,0 %	3,5 %	230
Genoptræningsprogram	34,1 %	52,4 %	13,5 %	229
Karrierevejledning	28,0 %	62,5 %	9,6 %	229
Biomekanisk rådgivning	12,8 %	71,8 %	15,4 %	227
Tilbød/tilbyder din undervisningsinstitution dig nogen form(er) for særbehandling/specialtilbud i forhold til din status som eliteidrætsudøver, mens du var under uddannelse?	70,6 %	29,4 %	0 %	221

Inden for rent træningsmæssige forhold, konkurrencedeltagelse, transport, tøj og godtgørelse af udgifter har atleterne nydt godt af forskellige ydelser. Lidt mindre gælder det inden for sportspsyko-

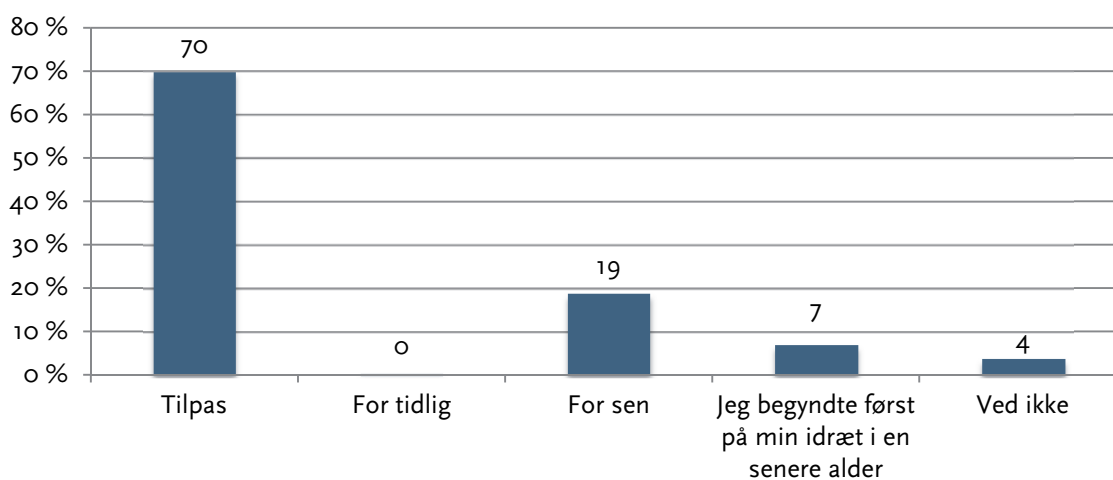
logi, kostvejledning og behandling, genoptræning og biomekanisk rådgivning. Studievejledning og fleksibilitet og særbehandling på undervisningsinstitutionen har mange ligeledes oplevet. Dette må tolkes positivt set i lyset af den danske tradition for og vægt på at kombinere elitesport og uddannelse.

Hvor tidligt sætter talentudviklingsindsatsen ind?

Med henblik på at afdække, hvornår eliteatleterne er blevet 'opdaget' og udvalgt til at indgå i et mere systematisk talentudviklingsforløb, er der blevet indsat et spørgsmål i spørgeskemaet, hvor eliteatleterne er blevet bedt om at anføre, hvornår de første gang oplevede at blive udvalgt til specielle talentudviklingsforløb dels på klubniveau, dels på specialforbunds niveau. Af svarene fremgår det, at gennemsnitsalderen for specialindsats ligger på lige over 15 år, hvad angår klub, og lige under 17 år for forbundsniveauet.

I et opfølgende spørgsmål er eliteatleterne samtidig blevet spurgt om, hvorvidt indsatsen, der ydes i den forbindelse, er for tidlig, tilpas eller for sen. Af nedenstående figur kan det ses, at kun en enkelt udøver (0,4 pct.) mener, at indsatsen kommer for tidligt, mens 18,8 pct. finder, at den kommer for sent. Hele 70 pct. finder, at den er tilpas. Set i dette lys synes talentudviklingsarbejdet blandt den danske topline at være fornuftigt.

Figur 14: Er den ekstra støtte og opmærksomhed, der ydes i denne alder (fra dit specialforbund/Team Danmark/DIF), efter din mening tilpas, for tidlig, for sen? (N=229)

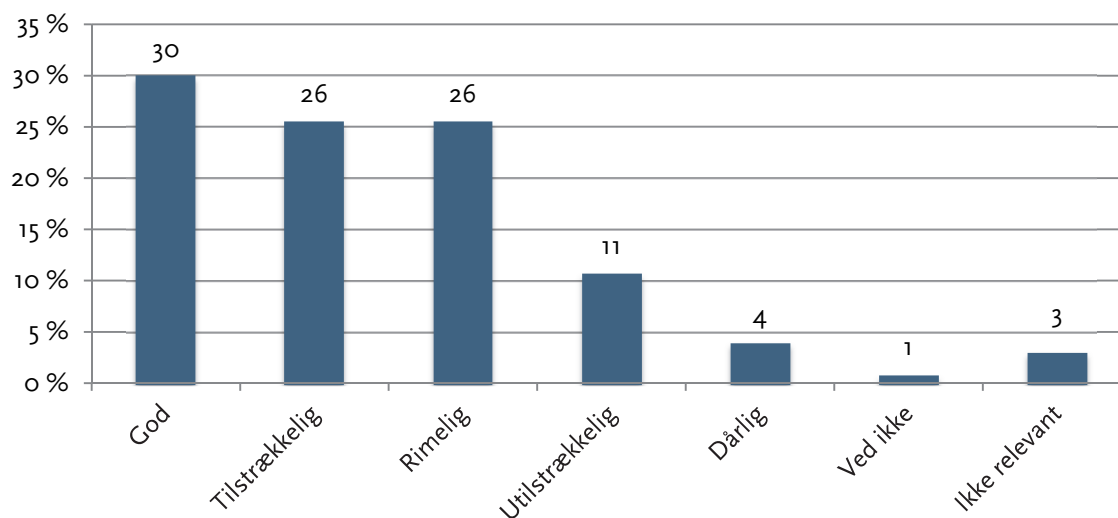
Er støtten til talenter generelt tilstrækkelig til at opnå det højeste mulige niveau?

Udøverne er også blevet spurgt om generelle spørgsmål om, hvorvidt støtten til talenter er god nok. Her er der overordnet stor grad af enighed om, at støtten fra forskellige instanser er god.

Talentstøtte fra klub

I forhold til spørgsmålet om talentstøtte fra klubben, er der stor grad af enighed om, at den er enten 'God' (30 pct.), 'Tilstrækkelig' (25,6 pct.) eller 'Rimelig' (25,6 pct.), og i alt 81,2 pct. af svarene er i disse tre svarkategorier. Blot 14,8 pct. svarer, at talentstøtten til eliteatleterne har været 'Utilstrækkelig' (10,8 pct.) eller decideret 'Dårlig' (4 pct.).

Figur 15: Hvordan vurderer du den støtte, du har modtaget fra din klub, i forhold til at opnå dit højeste mulige niveau? (N=223)

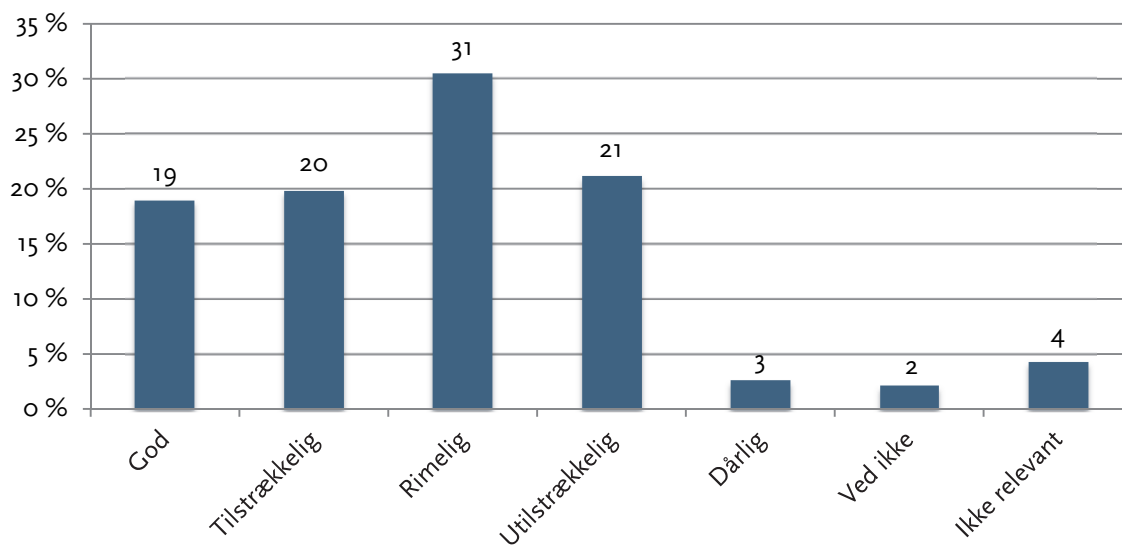

Ser vi bort fra atleter, der har svaret 'Ved ikke' eller 'Ikke relevant', og samtidig deler svarene op i tre kategorier, hvor 'God' og 'Tilstrækkelig' er den ene, 'Rimelig' den anden og 'Utilstrækkelig' samt 'Dårlig' den tredje, kan der ses en sammenhæng derhen, at med højere alder følger en moderat tendens til at svare i de mere negative kategorier eller 'rimelig'. De ældre eliteatleter mener med andre ord ikke i samme udstrækning som de yngre, at deres klubs talentstøtte var tilstrækkelig. Enigheden om, at talentstøtten fra klub er god, er dog stadig relativt høj blandt de ældre eliteatleter.

Talentstøtte fra specialforbund/Team Danmark

Helt så tilfredse besvarelser som i forhold til klubberne finder vi dog ikke i forhold til talentstøtten fra specialforbundet/Team Danmark – om end den ikke kan siges at være langt under tilfredsheden med klubberne. Som det kan ses af nedenstående figur, svarer 69,5 pct., at støtten som elitetalenterne modtager eller modtog fra specialforbundet eller Team Danmark, har været 'God' (19 pct.), 'Tilstrækkelig' (19,9 pct.) eller 'Rimelig' (30,5 pct.). Heroverfor angiver 23,9 pct., at den er 'Utilstrækkelig' (21,2 pct.) eller 'Dårlig' (2,7 pct.), hvilket fremgår af nedenstående figur.

Figur 16: Hvordan vurderer du den støtte, du har modtaget fra Team Danmark, i forhold til at opnå dit højest mulige niveau? (N=226)

Selvom det kan synes af mange, at knapt en fjerdedel finder talentstøtten utilstrækkelig i forhold til at opnå højest mulige niveau, er det ikke nødvendigvis givet, at det er problematisk. I den forstand at støtte gives via en prioritering inden for en given ramme, er der mange atleter, der sikkert gerne vil have mere. Tilsvarende, er det altid et lidt teoretisk spørgsmål, hvad der er tilstrækkeligt.

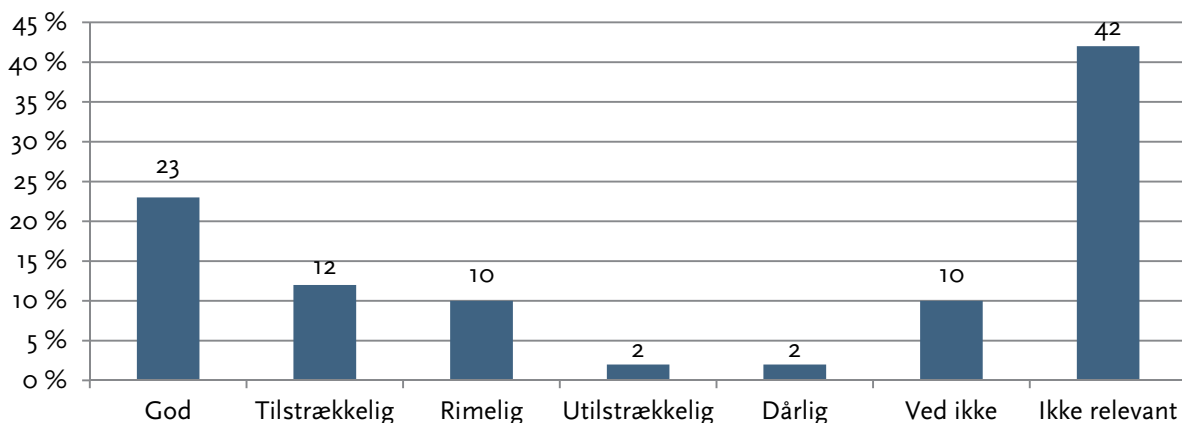
Ved opdeling af data på samme måde som ovenfor, kan det ses, at på parameteren niveau svarer den mellemste niveaugruppe i større udstrækning end de to andre grupper i denne parameter 'Rimelig'. Det gælder begge niveauparametre.²⁷ I forhold til alder er der en sammenhæng i den forstand, at synet på, hvorvidt talentstøtten har været tilstrækkelig, falder moderat med stigende alder. Det er svært at sige præcist, hvorfor det forholder sig sådan. Det kan skyldes, at nogle af de ældre atleter synes man kunne have gjort mere, eller de burde have haft mere støtte som talenter, eller det kan skyldes andre forhold. Majoriteten af besvarelserne i de ældre aldersgrupper falder dog stadig i enten 'God/tilstrækkelig' eller 'Rimelig'.

Talentstøtte fra 'Andre'

I forhold til 'Andre' organisationer eller personer, der måtte have ydet støtte svarer mange af eliteatleterne 'Ved ikke' eller 'Ikke relevant', hvilket ikke er overraskende. Ansvar for at støtte talenter ligger traditionelt set i klubregi, hos specialforbundet, DIF og Team Danmark og ikke hos andre personer eller organisationer. Svarfordelingen viser derudover, at 44,8 pct. svarer enten 'God' (22,9 pct.), 'Tilstrækkelig' (11,9 pct.) eller 'Rimelig' (10 pct.). Få svarer 'Utilstrækkelig' eller 'Dårlig'.

²⁷ Den overordnede svarfordeling for niveau-parameteren, hvor det nationale niveau er ekskluderet, er: 'God': 17,2 pct., 'Tilstrækkelig': 19 pct., 'Rimelig': 32,8 pct., 'Utilstrækkelig': 24,1 pct., 'Dårlig': 2,9 pct., 'Ved ikke': 1,1 pct. og 'Ikke relevant': 2,9 pct.

Figur 17: Hvordan vurderer du den støtte, du har modtaget fra 'andre', i forhold til at opnå dit højest mulige niveau? (N=201)

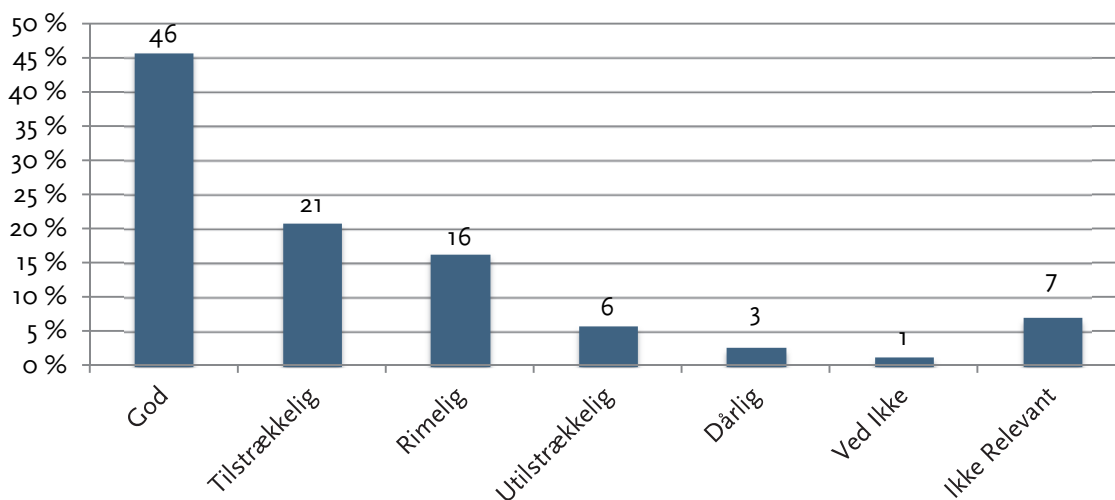

Analysere man materialet yderligere under samme forhold som ovenfor, fremkommer samme sammenhæng fra tidligere mellem alder og syn på, hvorvidt talentstøtten fra 'Andre' har været tilstrækkelig til, at man som eliteatlet har kunnet opnå højest mulige niveau. De yngste er moderat mere tilbøjelige til at svare 'God/tilstrækkelig' end de to andre parametergrupper.

Talenttræneres ekspertise

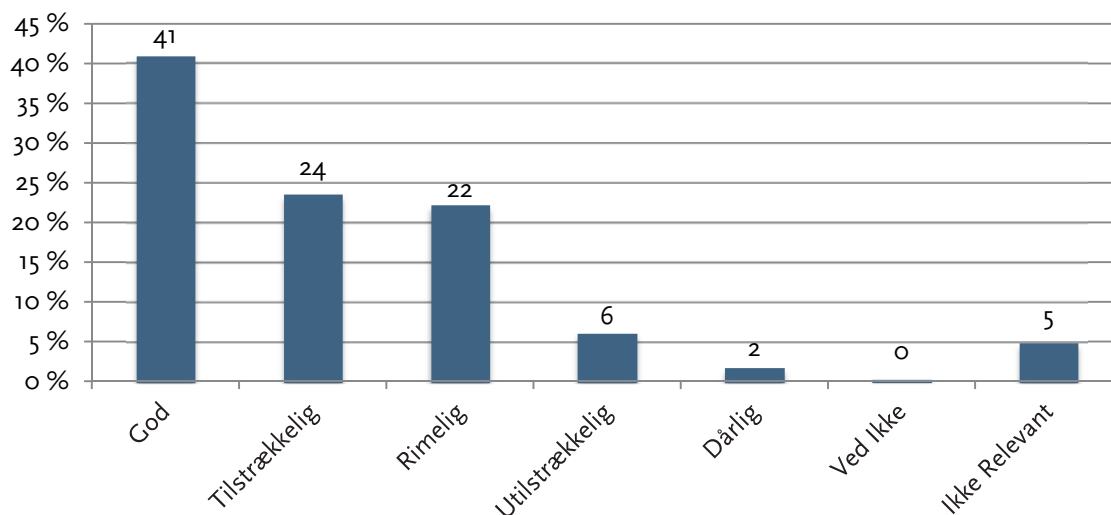
Specifikt i forhold til ekspertise på talentniveau, er eliteatleterne blevet spurgt om, hvordan de overordnet vil vurdere deres respektive trænere. Det fremgår af nedenstående figur, at eliteatleterne vurderer de trænere, der fungerede på specialforbunds niveau, som gode. Således svarer 83,1 pct., at forbundstrænerens ekspertise var 'God' (45,8 pct.), 'Tilstrækkelig' (20,9 pct.) eller 'Rimelig' (16,4 pct.). 8,5 pct. svarer 'Utilstrækkelig' eller 'Dårlig'. Der er ikke fundet forskelle i data på de forskellige parametre på dette spørgsmål.

Figur 18: Hvordan vurderer du overordnet set den ekspertise, de forbundstrænere og coaches, der trænede/træner dig som talent, besad/besidder? (N=225)

Vurderingen af ekspertisen blandt eliteatleternes talenttrænere i klubberne er også god, når man spørger eliteatleterne. Det kan ses af nedenstående figur, hvor 86,7 pct. svarer, at forbundstrænerenes ekspertise var 'God' (40,9 pct.), 'Tilstrækkelig' (23,6 pct.) eller 'Rimelig' (22,2 pct.).

Figur 19: Hvordan vurderer du overordnet set den ekspertise, de klubtrænere og coaches, der træned/træner dig som talent, besad/besidder? (N=225)

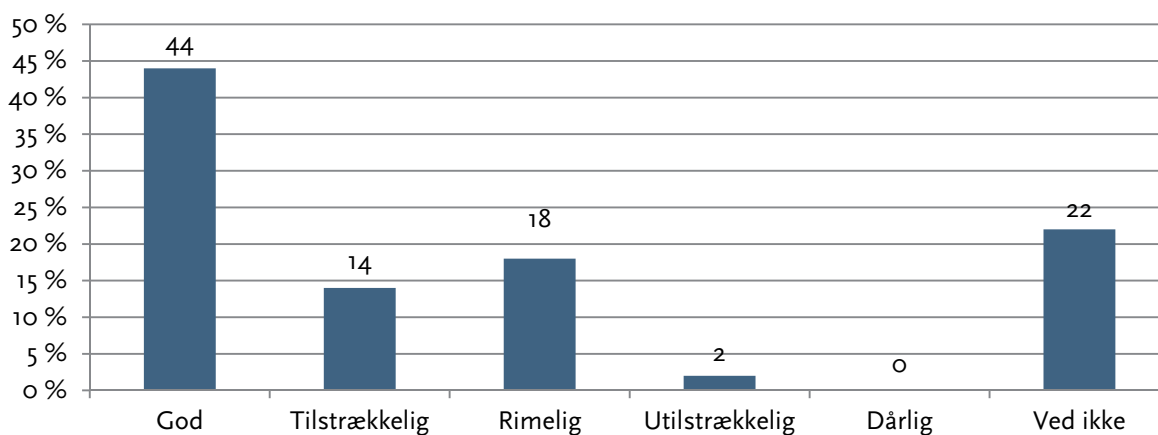
Slår man svarkategorierne sammen på samme måde som i ovenstående og udelader respondenter, der har svaret 'Ved ikke' eller 'Ikke relevant', finder man på niveauparameteren, der som tidligere nævnt inkluderer de eliteatleter, der 'blot' er på nationalt niveau og tilsvarende er blandt de yngre, at der er en moderat tendens til at finde sine respektive klubtrænere gode/tilstrækkelige, jo lavere sportsligt niveau, man befinder sig på. Tendensen er den samme i forhold til parameteren alder, hvor de yngste eliteatleter i højere udstrækning end de to ældre aldersgrupper finder deres respektive talenttrænere gode/tilstrækkelige. Dette er formentlig ikke overraskende i den forstand, at de yngre udøvere endnu ikke har stiftet bekendtskab med så mange forskellige trænere eller med højere ekspertise blandt trænereliten og derfor finder deres nuværende trænere gode.²⁸

På spørgsmålet om 'Andre' træneres ekspertise svarer næsten halvdelen af eliteatleterne 'Ikke relevant'. Trækker man dem ud af besvarelsene, kommer nedenstående billede frem. Heraf fremgår det, at 76 pct. svarer, at ekspertisen var enten 'God' (44,3 pct.), 'Tilstrækkelig' (14,4 pct.) eller 'Rimelig' (17,5 pct.). Kun et par enkelte har svaret 'Utilstrækkelig'.²⁹

²⁸ Denne tolkning skal ikke forstås således, at de yngre eliteatleteres trænere er dårlige.

²⁹ Der er ikke kørt statistiske test på dette spørgsmål, da der er for få besvarelser til, at det vil give mening.

Figur 20: Hvordan vurderer du overordnet set den ekspertise, 'andre' trænere og coaches, der træned/træner dig som talent, besad/besidder? (N=97)

Af nedenstående tabel kan det ses, hvilke 'andre' typer af trænere, der er tale om. De fleste eliteatleter henviser til trænere de har haft i klubber eller landshold, herefter angiver atleterne familie og venner og fysiske trænere.

Tabel 24: Hvilke typer af 'andre' trænere er der tale om?

Andre trænere (klubber, landshold)	Fysiske trænere	Familie og venner	Andre udøvere	Legater
39	9	12	5	1

Overordnet må man sige, at vurderingen af talenttræneres ekspertise er høj, og der kan ikke entydigt peges på forbedringspotentialer inden for dette område, om end det er klart, at talentudvikling er vigtig, og at der inden for elitesport altid kan tilstræbes forbedringer. En nærmere analyse af problemstillingerne for de eliteatleter, der ikke oplever at have haft trænere med den fornødne ekspertise, er imidlertid nødvendig for at indkredse spørgsmålet nærmere.

Inspirationseffekten?

Hvad har motiveret eliteatleterne til at starte med at dyrke deres sport? Det er eliteatleterne blevet spurgt om på en række spørgsmål. Det fremgår af nedenstående tabel, at forældre synes at være den største inspirationskilde i forhold til at begynde, men også venner har spillet en rolle.

Andre eliteatleter synes også at spille en rolle, hvilket dog ikke helt harmonerer med et efterfølgende spørgsmål om, hvorvidt andre eliteatleter var inspiration for eliteatleterne selv, da de var unge. Her svarer 86 pct. af eliteatleterne: 'Nej'. I forhold til at vælge nuværende eliteidræt angiver majoriteten ligeledes (81 pct.), at de ikke er blevet inspireret af andre eliteatleter. Det betyder på den anden side ikke, at mange eliteatleter senere i karrieren ikke er blevet inspireret til at dyrke elitesport eller intensivere træningen ved at se andre eliteatleter præstere på højt niveau. Som det fremgår af det efterfølgende spørgsmål, svarer 53,3 pct. således ja til udsagnet om, at andre eliteatleter inspirerede dem til at træne mere intenst, ligesom 55,4 pct. svarer ja til, at de blev inspireret til at blive eliteudøver inden for den idræt, de dyrkede.

Tabel 25: Har følgende personer inspireret dig til at begynde at dyrke din sportsgren? (N=231)

	Ja	Nej
Forældre	47,6 %	52,4 %
Venner	32,0 %	68,0 %
Klubtrænere	24,7 %	75,3 %
Eliteatleter	24,2 %	75,8 %
Ingen	6,9 %	93,1 %
Lærere	3,9 %	96,1 %
Var andre eliteatleter inspiration for sig som ungt talent?		
Til at træne min idræt på højt niveau, og dermed blive eliteudøver	55,4 %	44,6 %
Til at træne mere intenst	53,3 %	46,8 %
Til at leve mit liv på en bestemt måde	30,7 %	69,3 %
Til at vælge min nuværende eliteidræt	18,6 %	81,4 %
Til at begynde at dyrke en bestemt idræt	14,3 %	85,7 %
Til at bruge en bestemt type udstyr	12,1 %	87,9 %
Til at købe et bestemt tøjmærke	3,0 %	97,0 %

Dermed synes inspirationen fra andre eliteatleter at være større, når først udøverne har valgt at dyrke en specifik sport. Her betyder det tilsyneladende mere for eliteatleterne at lade sig inspirere i forhold til at træne mere intenst og med henblik på at komme op på højt niveau, end inspiration fra andre eliteatleter betyder noget for valg af idrætsgren i første omgang.

Resultaterne harmonerer meget godt med andre undersøgelser, der peger på, at der ikke er nogen automatik mellem internationale sportslige resultater og øgning i breddedeltagelsen (se: Storm, 2011). Den såkaldte 'inspirationseffekt' er lille. Derimod er der nok mere, der tyder på, at elite skaber elite i den forstand, at de udøvere, ønsker at dyrke elitesport, lader sig inspirere af andre eliteudøvere i deres stræben efter at nå til tops.

Som det fremgår, er inspirationen fra lærere i forhold til at påbegynde en idrætskarriere meget lav. Her kunne initiativer for at forbedre samarbejde med idrætslærere om talentrekruttering og talentidentifikation muligvis bidrage til en forbedret talentrekruttering i fremtiden.

Inspirator/rollemodel for andre

Lidt modstridende er det dog, at eliteudøverne i større udstrækning ser sig selv som rollemodeller, der inspirerer andre, end de selv mener, at de er blevet inspireret. Mere end tre fjerdedele (76,1 pct.) af eliteatleterne angiver, at de ser sig selv som inspirator for andre unge idrætsudøvere. 9,6 pct. svarer 'Nej' og 14,2 'Ved ikke'. Det fremgår af nedenstående tabel. Man kan dog tolke dette som, at eliteatleterne ser sig som rollemodeller i forhold til potentielle eliteudøvere, der allerede er i gang med at dyrke sport, og i mindre grad for unge, der ikke dyrker sport.

Tabel 26: Ser du dig selv som en rollemodel, der inspirerer unge idrætsudøvere?

	Frekvens	Pct.
Ja	150	76,1 %
Nej	19	9,6 %
Ved ikke	28	14,2 %
Total	197	100,0 %

Søjle 5: Elitekarrieren og tiden efter

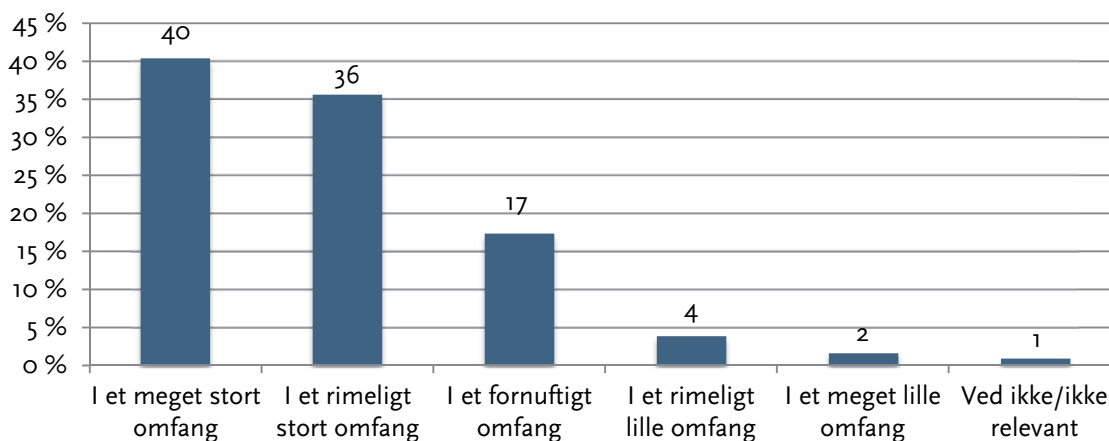
Forskellige organisationers betydning for eliteatleternes præstationer

Eliteatleterne er blevet stillet en række spørgsmål om forskellige organisationers indflydelse på deres præstationer i elitekarrieren. Her finder man en stor grad af tilfredshed med den støtte, eliteudøverne har oplevet.

Klubbens indflydelse på atleternes præstationer

Især fremstår klubbens bidrag i forhold til præstationerne som afgørende og af stor betydning. Det kan ses af nedenstående figur, hvor 93,5 pct. af udøverne svarer, at min(e) klub(-ber) har bidraget 'I et meget stort omfang' (40,4 pct.), 'I et rimeligt stort omfang' (35,7 pct.) eller 'I et fornuftigt omfang' (17,4 pct.) til eliteatleternes præstationer frem til i dag.

Figur 21: I hvilket omfang har din(e) klub(-ber) bidraget positivt til dine præstationer som eliteatlet? (N=230)

Ser vi bort fra udøvere, der svarer 'Ved ikke/Ikke relevant', og koger de fem svarkategorier ned til tre, viser den nærmere analyse, at den yngste aldersgruppe (13-20 år) er svagt mere tilbøjelig til at svare i retning af 'I et meget stort/rimeligt omfang' end de to ældre aldersgrupper i parameteren alder. Dette hænger formentlig sammen med, at denne aldersgruppe endnu ikke har modtaget samme mængde af støtte fra andre organisationer som specialforbundet eller Team Danmark til, at disse organisationer fremstår lige så betydningsfulde som klubben.

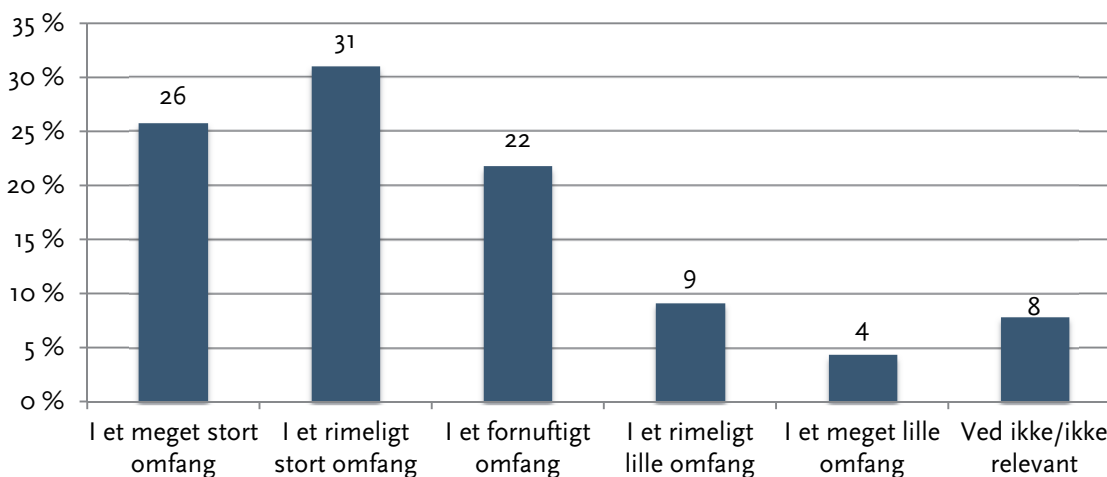
Forskellen slår næsten også igennem på parameteren niveau, hvor udøverne i parametergruppen lavere niveau skiller sig en anelse ud fra de to andre parametergrupper. Det gælder mest niveauparameteren, hvor de helt yngste indgår, men også – dog en anelse svagere – på niveauparameteren,

hvor det nationale niveau er skilt ud.³⁰ Jo yngre man er, og jo lavere niveau man dermed endnu har opnået, jo mere finder man altså, at klubben har bidraget positivt til sine elitepræstationer. Tendensen er dog kun på kanten af signifikant.

Specialforbundets indflydelse på atleternes præstationer

Udøverne er også godt tilfredse med specialforbundenes indsats i relation til den indvirkning, det har haft på præstationerne. Det kan ses i nedenstående figur, hvor det fremgår, at 78,6 pct. af eliteatleterne på spørgsmålet om, i hvilket omfang specialforbundet har bidraget positivt til egne præstationer, svarer i kategorierne 'I et meget stort omfang' (25,8 pct.), 'I et rimeligt stort omfang' (31 pct.) og 'I et fornuftigt omfang' (21,8 pct.).

Figur 22: I hvilket omfang har dit specialforbund bidraget positivt til dine præstationer som eliteatlet? (N=229)

Ser vi igen bort fra 'Ved ikke/ikke relevante' svar og af hensyn til testrobustheden slår de fem kategorier sammen til tre, viser den nærmere analyse en svag tendens til, at eliteatletternes niveau bestemmer deres mening om, hvorvidt deres respektive specialforbund har bidraget positivt til deres præstationer. Jo højere niveau, jo mere mener de aktive, at specialforbundet har bidraget. Selvom tendensen ligger på kanten af at være signifikant, er den mest tydelig, når niveauparameteren uden det nationale niveau køres.³¹ Resultatet kan ikke betragtes som overraskende i den forstand, at udøvere på højeste niveau bæres frem med forskellige former for støtte fra deres specialforbund (i samarbejde med Team Danmark). Der er ikke konstateret forskelle på de øvrige parametre.

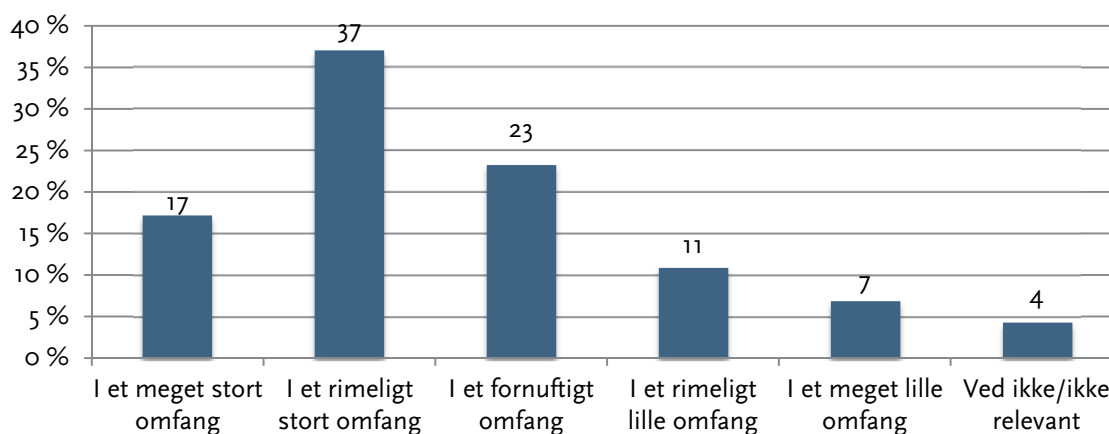
³⁰ Den overordnede svarfordeling for niveauparameteren, hvor det nationale niveau er ekskluderet, er: 'I meget stort omfang': 35,4 pct., 'I et rimeligt stort omfang': 38,9 pct., 'I et fornuftigt omfang': 18,3 pct., 'I et rimeligt lille omfang': 5,1 pct., 'I et meget lille omfang': 1,1 pct. og 'Ved ikke/ikke relevant': 1,1 pct.

³¹ Den overordnede svarfordeling for niveauparameteren, hvor det nationale niveau er ekskluderet, er: 'I meget stort omfang': 28 pct., 'I et rimeligt stort omfang': 32,6 pct., 'I et fornuftigt omfang': 21,7 pct., 'I et rimeligt lille omfang': 9,7 pct., 'I et meget lille omfang': 4,6 pct. og 'Ved ikke/ikke relevant': 3,4 pct.

Team Danmarks indflydelse på atleternes præstationer

I forhold til Team Danmarks indflydelse er det overordnede billede også godt. 77,5 pct. af atleterne svarer, at Team Danmark 'I et meget stort omfang' (17,2 pct.), 'I et rimeligt stort omfang' (37 pct.) eller 'I et fornuftigt omfang' (23,3 pct.), har bidraget positivt til deres respektive præstationer.

Figur 23: I hvilket omfang har Team Danmark bidraget positivt til dine præstationer som eliteatlet? (N=227)

Ser vi bort fra eliteatleter, der har svaret 'Ved ikke/ikke relevant' og slår kategorierne sammen fra fem til tre, finder vi forskelle i forhold til niveau. Tendensen er moderat for niveauparameteren uden det nationale niveau.³² Med et stigende niveau følger også en opfattelse af, at organisationen har bidraget i meget stort eller i rimeligt stort omfang. Tendensen er ikke så kraftig og på kanten til at være signifikant, når de yngste udøvere på nationalt niveau inddrages, men resultatet er ikke overraskende i den forstand, at de bedste atleter også modtager – eller over en årrække har modtaget – mest støtte.

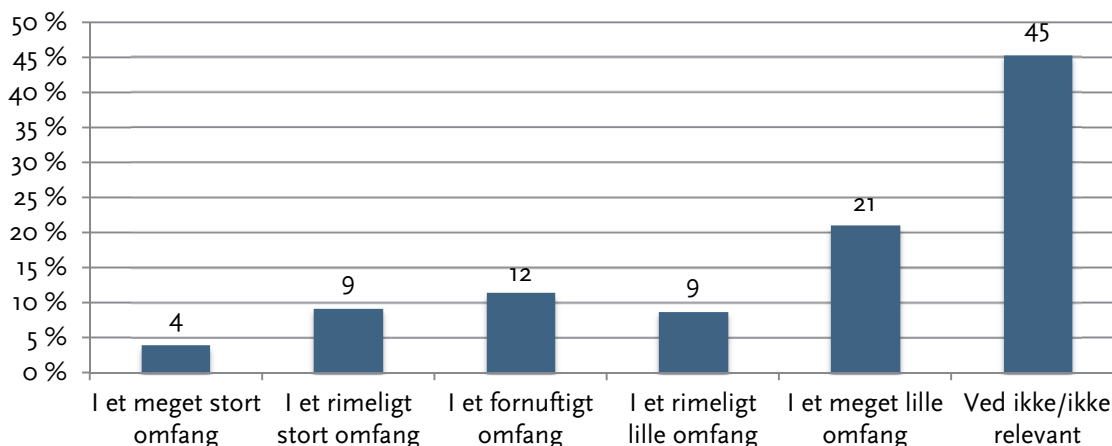
Tendensen slår også delvist igennem i forhold til beskæftigelsesparameteren, hvor fuldtidseliteudøverne ligeledes i større udstrækning end de øvrige parametergrupper finder, at Team Danmark har bidraget i stort eller rimeligt stort omfang.

Kommercielle/professionelle holds betydning

Eliteatleterne er også blevet spurgt, i hvilket omfang kommercielle/professionelle hold, de eventuelt har været en del af, har haft en positiv indflydelse. Svarene på dette spørgsmål tyder ikke overraskende på, at majoriteten ikke har været en del af et sådant hold. Som det fremgår af nedenstående tabel, svarer 44,6 pct. af udøverne i svarkategorien 'Ved ikke/ ikke relevant'. Derudover ligger mange af de resterende besvarelser i kategorien 'I et meget lille omfang'.

³² Den overordnede svarfordeling for niveauparameteren, hvor det nationale niveau er ekskluderet, er: 'I meget stort omfang': 17,2 pct., 'I et rimeligt stort omfang': 37,4 pct., 'I et fornuftigt omfang': 21,3 pct., 'I et rimeligt lille omfang': 13,8 pct., 'I et meget lille omfang': 8 pct. og 'Ved ikke/ikke relevant': 2,3 pct.

Figur 24: I hvilket omfang har kommercielle/professionelle hold bidraget positivt til dine præstationer som eliteatlet frem til i dag? (N=227)

Der er ikke konstateret signifikante tendenser i forhold til de gennemgående parametre i forbindelse med dette spørgsmål, men der synes alligevel at være en tendens til, at udøvere på mellemniveauet i begge niveauparametre samt lønmodtagere/selvstændige (Beskæftigelse) og de 21-25-årige svarer mere i kategorien 'I rimeligt lille/meget lille omfang'.³³ Også fuldtidseliteudøverne svarer lidt anderledes ved at placere sig mere i kategorien 'I et meget stort/rimeligt omfang'.

Andre organisationers betydning

Ud over de ovenfor gennemgåede spørgsmål er eliteatleterne blevet spurgt, om der var andre organisationer, der har haft positiv indflydelse på deres præstationer. Herunder svarer 78,5 pct. af eliteatleterne 'Ved ikke/ikke relevant'. Dette underbygger, at de vigtigste organisationer, der har betydning for de aktives præstationer er klubben, specialforbundet og Team Danmark. Enkelte har svaret, at de har oplevet positivt bidrag fra lokale organisationer, f.eks. de typisk kommunalt initierede lokale støtteorganisationer, lokaleidrætsunioner, spillerforeningerne, sponsorer og fonde.

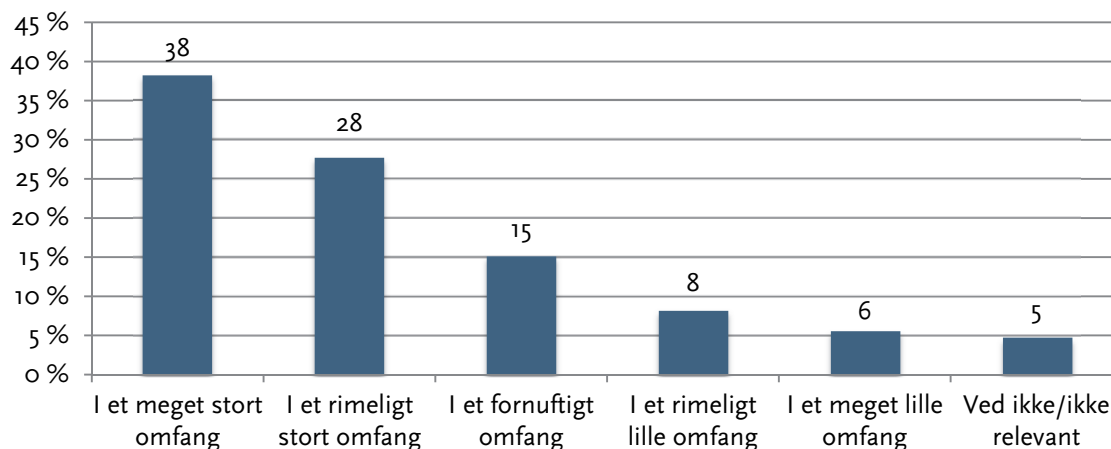
Udøverne er også blevet spurgt mere specifikt om, hvorvidt en række forskellige typer trænere eller sponsorer har haft betydning for deres præstationer.

Betydningen af landstrænere

Som det fremgår af nedenstående figur har 81,3 pct. svaret, at landstræneren 'I et meget stort omfang' (38,1 pct.), 'I et rimeligt stort omfang' (27,8 pct.) eller 'I et fornuftigt omfang' (15,2 pct.), har bidraget positivt til deres respektive præstationer. Det er interessant at se, at i forhold til organisationers betydning for præstationerne, er det kun spørgsmålet om, hvorvidt ens klub har haft betydning, der ligger højere procentvist end dette spørgsmål i kategorien 'I et meget stort omfang'. For udøverne har landstræneren med andre ord særdeles stor betydning.

³³ Den overordnede svarfordeling for niveauparameteren, hvor det nationale niveau er ekskluderet, er: 'I et meget stort omfang': 4,7 pct., 'I et rimeligt stort omfang': 10,5 pct., 'I et fornuftigt omfang': 12,2 pct., 'I et rimeligt lille omfang': 8,7 pct., 'I et meget lille omfang': 25,6 pct. og 'Ved ikke/ikke relevant': 38,4 pct.

Figur 25: I hvilket omfang har din(e) landstræner(e) bidraget positivt til dine præstationer? (N=230)

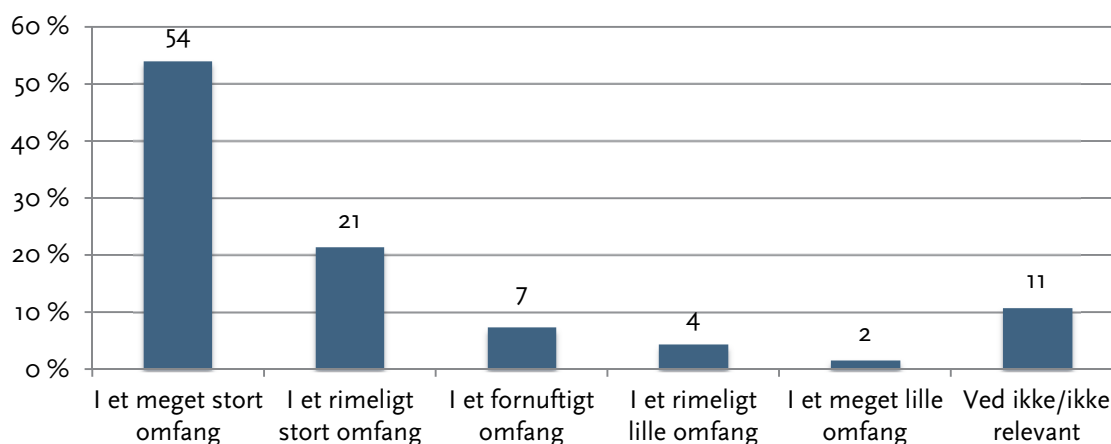

Ser vi som i forhold til de forskellige organisationer ovenfor bort fra eliteatleter, der har svaret ved ikke/ikke relevant, og slår svarkategorierne sammen fra fem til tre, finder vi ingen forskelle på de gennemgående parametre. Der er altså ret stor enighed om, at landstræneren bidrager positivt til præstationen blandt eliteatleterne.

Betydningen af personlige trænere

Også betydningen af personlige trænere er stor blandt eliteatleterne. Det fremgår af nedenstående figur, hvor 83 pct. svarer enten 'I et meget stort omfang' (54,1 pct.), 'I et rimeligt stort omfang' (21,4 pct.) eller 'I et fornuftigt omfang' (7,4 pct.) på spørgsmålet om, hvorvidt personlige trænere har bidraget positivt til deres respektive præstationer.

Figur 26: I hvilket omfang har personlige trænere bidraget positivt til dine præstationer? (N=229)

Ser vi igen bort fra de eliteatleter, der har svaret 'Ved ikke/ Ikke relevant', og deler op i tre svarkategorier i stedet for fem, finder vi nogle forskelle i materialet. Således svarer især de yngste (parameteren alder) samt de på lavere niveau (parameteren niveau, hvor det nationale niveau er inklude-

ret), at personlige trænere har bidraget til deres respektive præstationer 'I et meget stort/rimeligt stort omfang'. På parameteren alder er det 97 pct. af de yngste eliteatleter, der placerer sig i svarkategorien 'I et meget/rimeligt stort omfang'.

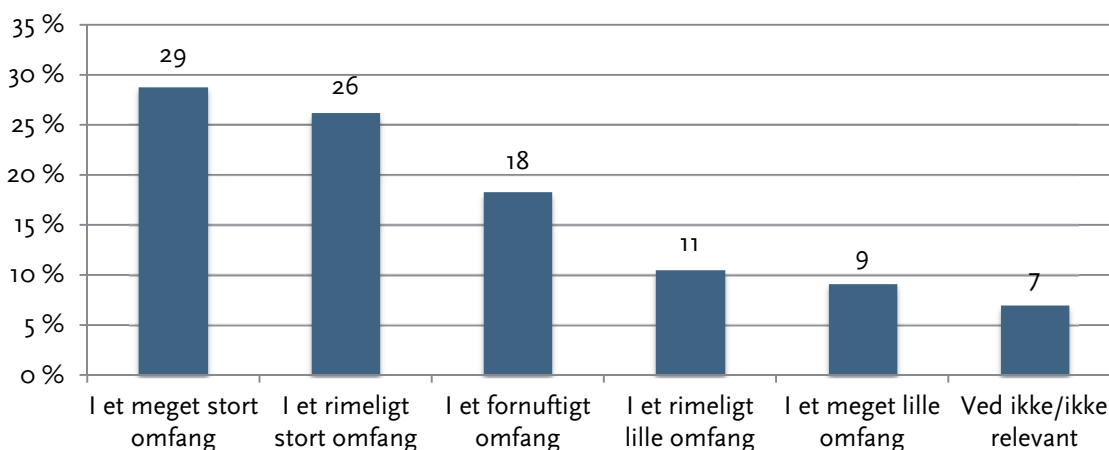
Tendensen – uden at den er signifikant – genfindes i parameteren beskæftigelse, hvor de studerende i større udstrækning end de to øvrige parametergrupper placerer sig i fordelingen med svar i kategorierne 'I et meget stort/rimeligt stort omfang'.

Det er svært umiddelbart at tolke på, hvorfor svarene afgives på denne måde, men man kan måske se det som et udtryk for, at en personlig træner gør en større forskel for udøvere, der endnu er på et lavere niveau og er yngre end de atleter, der ligger på et højere niveau og (følgelig) er ældre og har mere personlig erfaring fra træning og konkurrencer.

Betydningen af ungdomstrænere/talentudviklingstrænere

Hvor personlige trænere har betydet meget for eliteatleternes præstationer, vurderer atleterne den generelle betydning af ungdomstrænere eller talentudviklingstrænere lidt mere afdæmpet. Det kan ses af nedenstående figur, hvor 73,4 pct. ganske vist svarer i kategorierne 'I et meget stort omfang' (28,8 pct.), 'I et rimeligt stort omfang' (26,2 pct.) eller 'I et fornuftigt omfang' (18,3 pct.), men samtidig er svarene mere jævnt fordelt over kategorierne end på spørgsmålet om personlige træneres betydning for de respektive præstationer.

Figur 27: I hvilket omfang har ungdomstrænere/talentudviklingstrænere bidraget positivt til dine præstationer? (N=229)

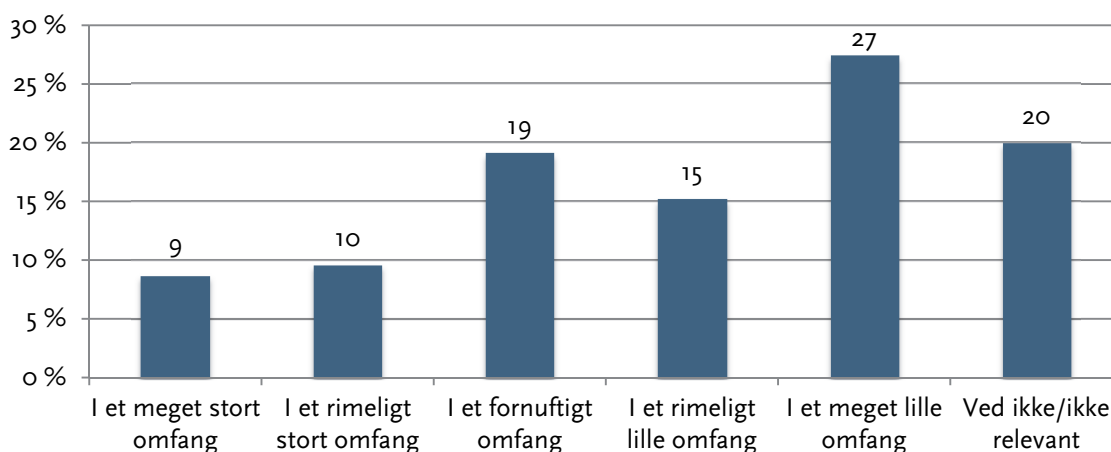

Der er ikke konstateret forskelle på de gennemgående parametre på dette spørgsmål.

Betydningen af sponsorer

Sponsorer forekommer ikke at betyde lige så meget for eliteatleternes præstationer som de forskellige typer af trænere. Det kan ses af nedenstående figur, hvor det fremgår, at 37,4 pct. svarer 'I et meget stort omfang' (8,7 pct.), 'I et rimeligt stort omfang' (9,6 pct.) eller 'I et fornuftigt omfang' (19,1 pct.).

Figur 28: I hvilket omfang har sponsorer bidraget positivt til dine præstationer? (N=230)

Svarafgivelsen er nok ikke så overraskende i den forstand, at sponsorer mere har en indirekte end en direkte indflydelse på udøvernes præstationer, ligesom de fleste af eliteatleterne nok primært har været sponsoreret via deres respektive klub/hold end individuelt – om end sidstnævnte godt kan være tilfældet for en del af eliteatleterne.

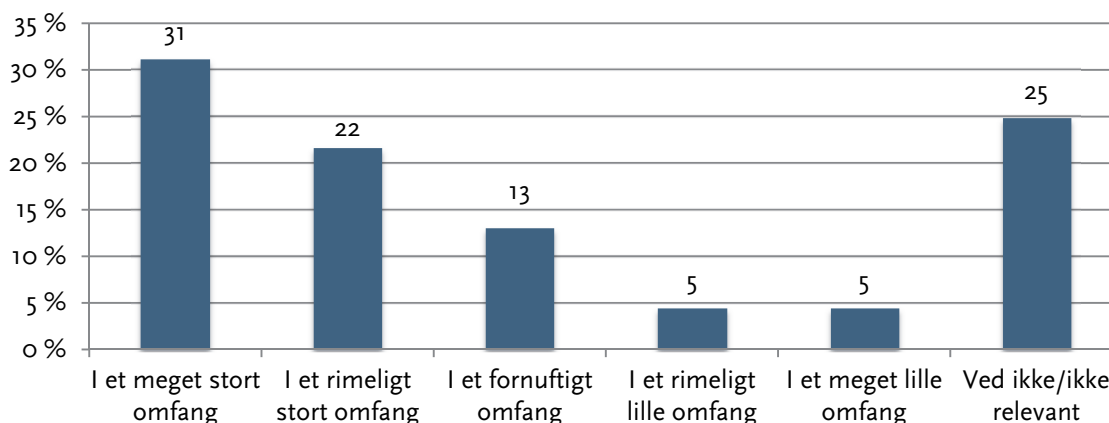
Selvom der ikke er signifikante forskelle at spore på gennemgående parametre, kan man dog ane, at de bedste udøvere i lidt højere udstrækning end øvrige parametergrupper inden for begge niveau-parametre angiver, at sponsorer har bidraget positivt til deres præstationer.³⁴ Det er ikke overraskende i den forstand, at det i større udstrækning er disse typer af udøvere, der opnår personlige sponsorater, og som derfor – formentlig – også oplever, at sponsoren kan gøre en forskel for præstationen i positiv forstand.

Andre personers indflydelse på præstationerne

Ud over trænere og sponsorer kan andre personer i eliteatleternes hverdag gøre en forskel i forhold til deres respektive præstationer. Det kan ses af nedenstående figur, hvor 66,1 pct. angiver, at andre personer har bidraget til eliteatleternes præstationer 'I et meget stort omfang' (31,2 pct.), 'I et rimeligt stort omfang' (21,7 pct.) eller 'I et fornuftigt omfang' (13,1 pct.).

³⁴ Den overordnede svarfordeling for niveauparameteren, hvor det nationale niveau er ekskluderet, er: 'I et meget stort omfang': 8,5 pct., 'I et rimeligt stort omfang': 9,8 pct., 'I et fornuftigt omfang': 19,2 pct., 'I et rimeligt lille omfang': 15,2 pct., 'I et meget lille omfang': 27,7 pct. og 'Ved ikke/ikke relevant': 19,6 pct.

Figur 29: I hvilket omfang har andre personer bidraget positivt til dine præstationer? (N=221)

Der er ikke konstateret nogen forskelle på gennemgående parametre. Af nedenstående kan det desuden ses, hvilke typer af personer eliteatleterne nævner som eksempler på personer, der har bidraget positivt til deres respektive præstationer.

Tabel 27: I hvilket omfang har følgende personer bidraget positivt til dine præstationer som eliteatlet? (N=176)

	Frekvens	Pct.
Familie	70	39,8 %
Forældre	49	27,8 %
Venner	29	16,5 %
Sportskollegaer	15	8,5 %
Kæreste	7	4,0 %
Søskende	6	3,4 %
Total	176	100,0 %

At kombinere eliteidræt og studier/arbejde

I Danmark er det lovbestemt, at støtten til eliteidræt skal tilrettelægges på en socialt og samfundsmæssig forsvarlig måde, og derfor er der tradition for at vægte uddannelse og/eller arbejde højt blandt eliteatleterne. Tidligere undersøgelser viser blandt andet, at danske eliteudøvere er højere uddannede end normalbefolkningen i samme aldersgrupper. Det samme viser denne undersøgelse jf. afsnittet om uddannelsesniveaue. Fundamentalt set er spørgsmålet om, hvad der skal ske efter elitesportskarrieren, centralt, da mulighederne for at forberede sig til en civilkarriere kan være af stor betydning for mange eliteatleter – også i forhold til spørgsmålet om at præstere optimalt i forbindelse med eliteidrætskarrieren.

Nedenfor skal vi se nærmere på spørgsmålet om, hvordan eliteudøverne anno 2012 kombinerer eliteidræt med job og/eller uddannelse, og hvordan de ser på spørgsmålet om den civile karriere efter elitesportskarrieren.

I tråd med dansk tradition har majoriteten af eliteatleterne oplevet at have haft særbehandling eller specialtilbud i forbindelse med deres respektive uddannelser. Det kan ses af nedenstående tabel, hvor det fremgår, at 70,6 pct. af udøverne har været begunstiget af forskellige særordninger i forbindelse med deres uddannelse. Der er ikke fundet forskelle på de forskellige parametre.

Tabel 28: Havde du adgang til specialtilbud på din uddannelsesinstitution?

	Frekvens	Pct.
Ja	156	70,6 %
Nej	65	29,4 %
Total	221	100,0 %

Desuden fremgår det, at 42,3 pct. af udøverne har været indskrevet på et ungdomsuddannelsesforløb, der specifikt har tilbudt ydelser for eliteudøvere. Det kan ses af nedenstående tabel.

Tabel 29: Har du være indskrevet på en undervisningsinstitution med målrettede tilbud til eliteudøvere (ungdomsuddannelse)?

	Frekvens	Pct.
Ja	88	42,3 %
Nej	109	52,4 %
Findes ikke inden for min sport i Danmark	11	5,3 %
Total	208	100,0 %

Der synes at være en tendens til, at det er de studerende og de yngste atleter, der i højere udstrækning end de ældre og fuldtidseliteudøvere samt lønmodtagere/selvstændige angiver at have taget fleksible uddannelser. Dette harmonerer med, at udbuddet af fleksibelt tilrettelagte ungdomsuddannelsesforløb ikke har været så stort tidligere, hvorfor de ældre eliteatleter ikke har kunnet tage dem i lige så stor udstrækning som de yngre.

I forhold til de videregående uddannelser svarer eliteatleterne, at de ikke i samme udstrækning som på ungdomsuddannelsesniveau har været indskrevet på en uddannelsesinstitution med et specialiseret tilbud. Det kan ses i nedenstående tabel.

Tabel 30: Har du været indskrevet på en undervisningsinstitution med målrettede tilbud til eliteudøvere (videregående uddannelse)?

	Frekvens	Pct.
Ja	41	21,7 %
Nej	133	70,4 %
Findes ikke inden for min sport i Danmark	15	7,9 %
Total	189	100,0 %

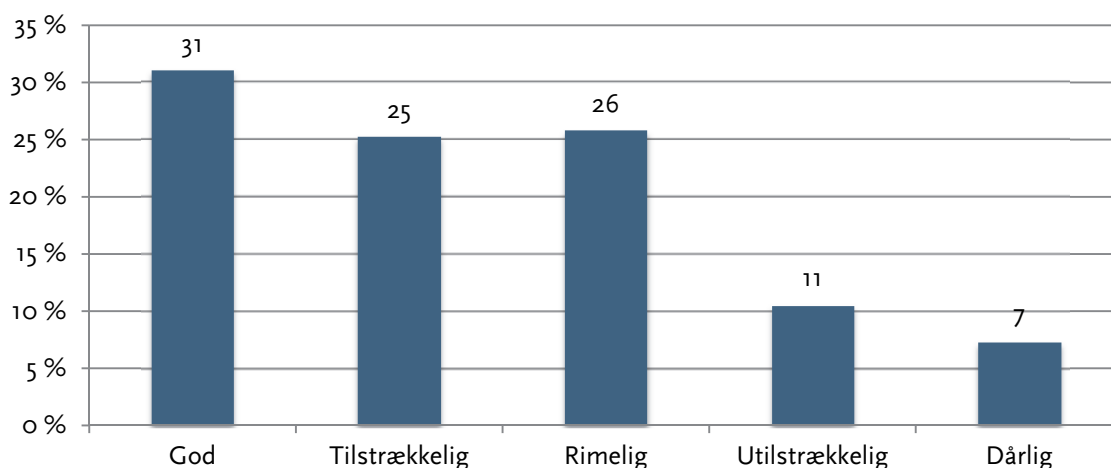
Selvom de senere år har budt på vækst i sådanne tilbud på de videregående uddannelser, er svarene formentlig ikke overraskende, idet tilbuddene endnu ikke har samme omfang som på ungdomsuddannelsesniveau. Det videregående uddannelsesniveau er derfor et område, hvor der med fordel fortsat kan arbejdes på forbedringer i forhold til eliteatleternes behov. Ikke mindst set i det lys, at kravene til elitekarrieren løbende bliver større.

Hvor god var støtten på ungdomsuddannelsesniveau?

Denne konklusion om øget fokus på de videregående uddannelser understøttes delvist af svarene på spørgsmål om, hvordan eliteatleterne vurderer den støtte, de har modtaget til at kombinere eliteidrætten med uddannelse på henholdsvis ungdomsuddannelsesniveau og videregående uddannelsesniveau.

Hvad angår ungdomsuddannelsesniveauet er tilfredsheden således overvejende høj. Det kan ses af nedenstående figur, hvor det fremgår, at 80,1 pct. af udøverne svarer i kategorierne 'God' (31,1 pct.), 'Tilstrækkelig' (25,3 pct.) eller 'Rimelig' (25,8 pct.). Lidt under en femtedel svarer i kategorierne 'Utilstrækkelig' (10,5 pct.) eller 'Dårlig' (7,4 pct.).

Figur 30: Hvordan vurderer du overordnet set den støtte, du har modtaget, i forhold til at kombinere dine eliteidræts træningsaktiviteter og din ungdomsuddannelse? (N=190)

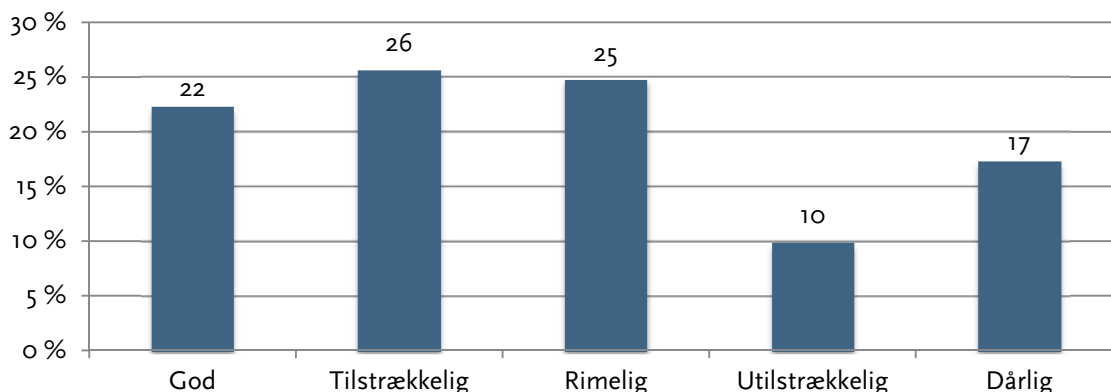

Nogle af de samme forskelle som ovenfor findes her. Det er således de studerende i parameteren beskæftigelse (signifikant) og den yngste aldersgruppe (13-20 år) i parameteren alder (dog på kanten til at være signifikant), der er mest tilfredse, hvilket harmonerer med, at ordningerne på ungdomsuddannelsesniveau i dag er gode og giver en høj grad af fleksibilitet.

Uden at der er tale om en stor forskel, forekommer der at være lidt mindre grad af fleksibilitet, eller mindre gode støttemuligheder, på de videregående uddannelser. Som det fremgår af nedenstående figur, er det en lidt en lavere procentandel af de, der har taget en videregående uddannelse (72,7 pct.), der svarer enten 'God' (22,3 pct.), 'Tilstrækkelig' (25,6 pct.) eller 'Rimelig' (24,8 pct.) på spørgsmålet om, hvordan de vurderer den støtte, de har modtaget i forhold til at kombinere eliteidræt og uddannelse på det videregående uddannelsesniveau, end tilfældet var i forhold til ungdomsuddannelsesniveauet.³⁵ Til forskel fra vurderingen i forhold til ungdomsuddannelsesniveauet, hvor 17,9 pct. svarer i kategorierne 'Utilstrækkelig' eller 'Dårlig', ligger besvarelserne knapt ti procentpoint højere med 27,3 pct. i forhold til videregående uddannelser. Det er ikke nogen voldsom forskel, men tyder alligevel på, at det videregående uddannelsessystem for eliteidrætsudøvere endnu ikke er så fleksibelt som ungdomsuddannelsessystemet.

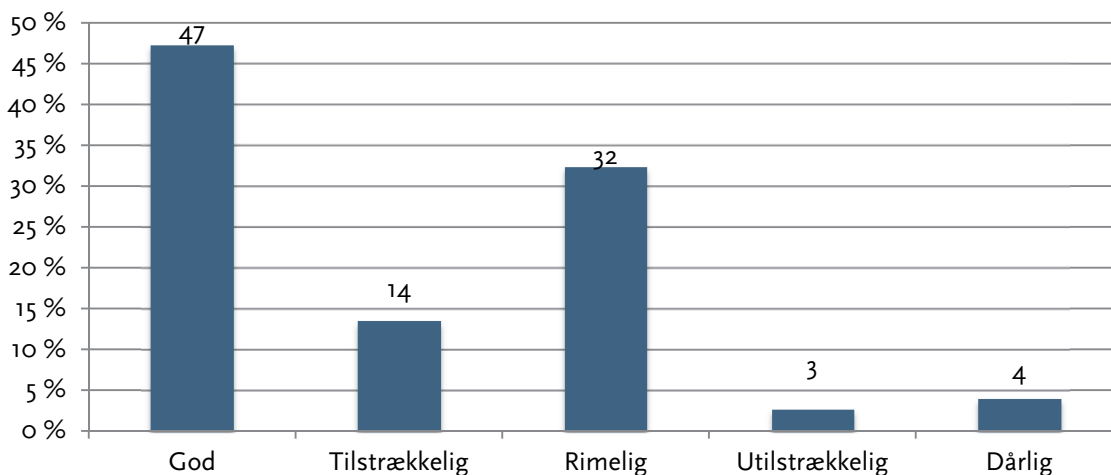
³⁵ Der er ikke fundet forskelle på de gennemgående parametre på dette spørgsmål.

Figur 31: Hvordan vurderer du overordnet set den støtte, du har modtaget, i forhold til at kombinere dine eliteidræts træningsaktiviteter og din *videregående uddannelse*? (N=121)

For de eliteatleter, der har angivet at have (andet) betalt arbejde ved siden af eliteidrætskarrieren, er der meget stor tilfredshed at spore i forhold til den støtte, arbejdsgiveren giver i forhold til elitesportskarrieren. Det kan ses af nedenstående figur, hvor 93,2 pct. af eliteatleterne enten svarer 'God' (47,3 pct.), 'Tilstrækkelig' (13,5 pct.) eller 'Rimelig' (32,4 pct.) på spørgsmålet om, hvordan de vurderer arbejdsgiverens støtte til eliteidrætskarrieren. Kun meget få, 6,8 pct., finder fleksibiliteten decideret utilstrækkelig eller dårlig.

Figur 32: Hvis du i øjeblikket har (andet) lønnet arbejde ved siden af dine eliteidrætsaktiviteter, hvordan vurderer du så din arbejdsgivers støtte til din eliteidrætskarriere? (N=74)

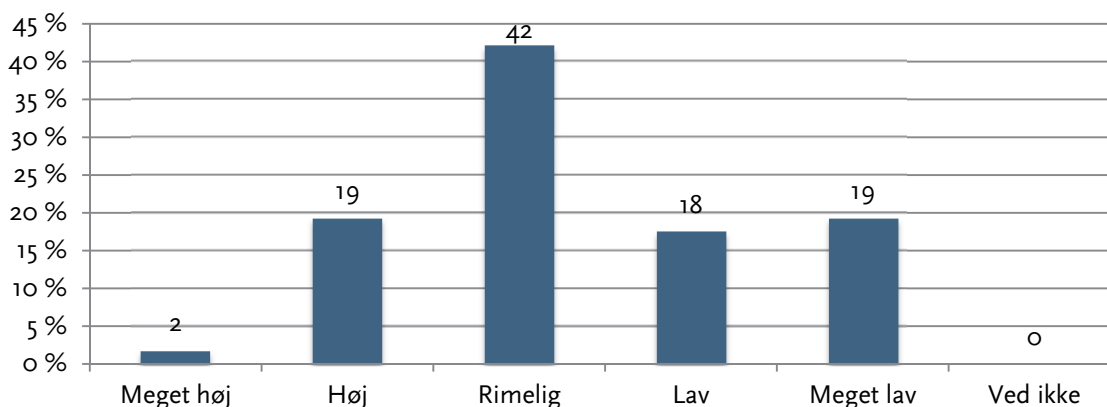
Livsstiletsrådgivning/karrierevejledning

Mere generelt er eliteatleterne blevet spurgt om, hvorvidt de har modtaget rådgivning i forhold til karriere/livsstil. Dette spørgsmål er meget lig ovenstående, men adskiller sig dog ved, at der er tale om forhold, der potentielt vedrører et mere langsigtet tidsperspektiv end forhold vedrørende uddannelse eller nuværende job.

Majoriteten af eliteatleterne (71,8 pct.) angiver på dette spørgsmål, at de ikke inden for de seneste 12 måneder har modtaget karrierevejledning eller livsstiletsplanlægning. Af de, der har angivet at

have modtaget støtte inden for dette område, er tilfredsheden rimelig. Af nedenstående figur kan det ses, at 63,2 pct. af eliteatleterne enten finder kvaliteten 'Meget høj' (1,8 pct.), 'Høj' (19,3 pct.) eller 'Rimelig' (42,1 pct.).³⁶ 36,8 pct. svarer dog lav eller meget lav.

Figur 33: Hvordan vurderer du kvaliteten af den karrierevejledning/livsstilsplanlægning, du har modtaget inden for de seneste 12 måneder? (N=57)

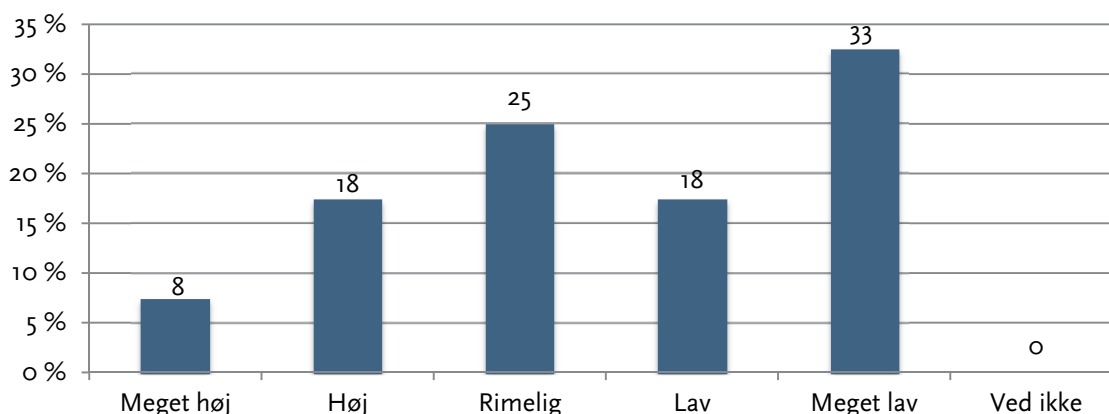
Juridisk og/eller finansiel rådgivning

Endnu flere atleter har ikke modtaget juridisk eller finansiel rådgivning inden for de seneste 12 måneder. Man kan diskutere, om det er et problem, og hvem der i så fald bør have ansvaret for at give denne type rådgivning til eliteatleterne. I forhold til juridiske spørgsmål er der formentlig ikke noget stort løbende behov, men finansiel eller økonomisk rådgivning kunne være et emne, der ville være relevant i forhold til eliteatleterne, når man tænker på, at de færreste ser ud til at kunne opretholde en høj indkomst sideløbende med elitesportskarrieren.

Af de, der angiver at have modtaget juridisk eller finansiel rådgivning inden for de seneste 12 måneder, svarer 51 pct., at de vurderer kvaliteten af rådgivningen som enten 'Meget høj' (7,5 pct.), 'Høj' (17,5 pct.) eller 'Rimelig' (25 pct.). Dette er en lavere kvalitetsvurdering end i forhold til spørgsmålet af rapporteret ovenfor. Det kan ses i nedenstående figur, hvor det også kan ses, at de resterende udøvere angiver, at rådgivningen har været enten 'Lav' (17,5 pct.) eller 'Meget lav' (32,5 pct.).

³⁶ Antallet af besvarelser på dette spørgsmål er lavt, så der er ikke gennemført statistiske tests her.

Figur 34: Hvordan vurderer du kvaliteten af den juridiske/finansielle rådgivning, du har modtaget inden for de seneste 12 måneder? (N=40)

Denne lave tilfredshed med rådgivningen indikerer et forbedringsbehov, omend det – som ovenfor nævnt – kan diskuteres, hvem der skal have ansvaret for dette spørgsmål.

Tiden efter atletkarrieren

Udøverne er blevet spurgt, hvorvidt de har adgang til specialtilbud, der forbereder dem på tiden efter elitesportskarrieren. 23,8 pct. svarer positivt på spørgsmålet, mens 76,2 pct. enten svarer 'Nej' (52,9 pct.) eller 'Ved ikke' (23,3 pct.). Det kan ses af nedenstående tabel.

Tabel 31: Har du adgang til nogen specialtilbud, der forbereder dig på et civilt liv efter karrieren? (f.eks. coaching, råd og vejledning)

	Frekvens	Pct.
Ja	49	23,8 %
Nej	109	52,9 %
Ved ikke	48	23,3 %
Total	206	100,0 %

Det er herunder fundet, at den ældste aldersgruppe på parameteren alder i lidt højere udstrækning end de yngre aldersgrupper svarer 'Ja' til spørgsmålet. Dette er i sig selv positivt, men det er stadig en majoritet blandt de ældste eliteatleter, der anfører, at de enten ikke har adgang (52,5 pct.) eller ikke ved det (11,9 pct.). For den gennemgående parameter niveau finder vi også, at eliteatleterne på højeste niveau i højere grad svarer 'Ja' til spørgsmålet end de to lavere niveauer. Det gælder begge niveauparametre.³⁷

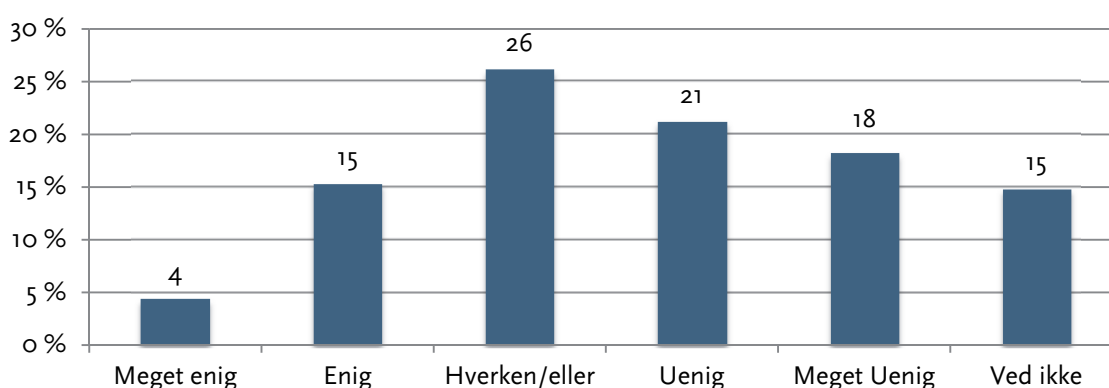
Også i forhold til parameteren beskæftigelse svarer fuldtidseliteudøvere i højere udstrækning end de to andre parametergrupper under denne parametergruppe 'Ja' til spørgsmålet – forskellen her er dog på kanten af at være signifikant. Dette tyder på, at de ældre atleter og atleter på højere niveau

³⁷ Den overordnede svarfordeling for niveauparameteren, hvor det nationale niveau er ekskluderet, er: 'Ja': 25,2 pct., 'Nej': 54,7 pct., 'Ved ikke': 20,1 pct.

har adgang til specialtilbud, der forbereder dem på et liv efter karrieren, om end det skal bemærkes, at meget få har svaret ja til det efterfølgende spørgsmål, hvor de er blevet bedt om at angive, hvilke typer af specialtilbud de anvender eller har adgang til.

Udøverne er efterfølgende blevet spurgt om, hvorvidt de er velinformede om støttemulighederne efter den sportslige karriere og deres fremtidige karrieremuligheder. Nedenfor kan det ses, at blot 19,7 pct. er 'Meget enige' eller 'Enige' i, at de er velinformede om støttemulighederne i forhold til at lette overgangen til karrieren efter den sportslige. 26,1 pct. er hverken enige eller uenige, mens 39,4 pct. enten er 'Uenige' eller 'Meget uenige'. 14,8 pct. 'Ved ikke'.

Figur 35: Jeg er velinformeret om støttemulighederne efter min sportslige karriere og mine fremtidige karrieremuligheder (N=203)

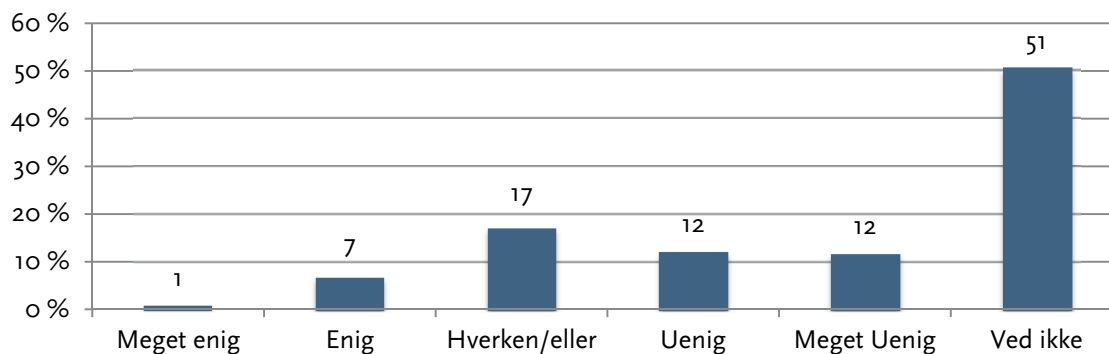
Som det også er tilfældet med spørgsmålet ovenfor, dækker svarfordelingen over et bredt aldersspektrum af udøvere, så man kan ikke entydigt sige, at alle udøvere bør være velinformede om mulighederne efter karrierestop, da dette primært er relevant for de atleter, der er tættere på et sådant stop end for atleter med mange år tilbage af eliteatlettilværelsen.

Med henblik på at opnå større testrobusthed, er kategorien 'Ved ikke' udeladt, ligesom svarkategorierne er slået sammen til tre med henblik på at finde tendenser i svarafgivelserne. Der er dog ikke fundet tendenser i forhold til de gennemgående parametre, om end det må bemærkes, at de to ældste aldersgrupper under parameteren alder er de mindst enige i udsagnet eller i størst udstrækning placerer sig i 'Hverken enig eller uenig'.

Det svært at vide præcist, hvad der ligger bag denne svarfordeling. Tager man imidlertid svarene på et spørgsmål om, hvorvidt støtten til atleterne, efter elitekarrieren er overstået, er veludviklet i betragtning, efterlader eliteatleterne det indtryk, at der kan gøres mere – enten i forhold til den konkrete indsats eller i forhold til at informere om eventuelle tilbud.

Af nedenstående figur kan det således ses, at eliteatleterne enten ikke ved ret meget om støttemulighederne i forbindelse med karrierestop eller ikke finder den veludviklet. 50,7 pct. svarer således 'Ved ikke' til spørgsmålet om, hvorvidt støtten til atleter efter karrierestop er veludviklet i Danmark. Kun 7,9 pct. er enten 'Meget enige' (1 pct.) eller 'Enige' (6,9 pct.).

Figur 36: Støtten til atleter efter karrierestop er veludviklet i Danmark (N=203)

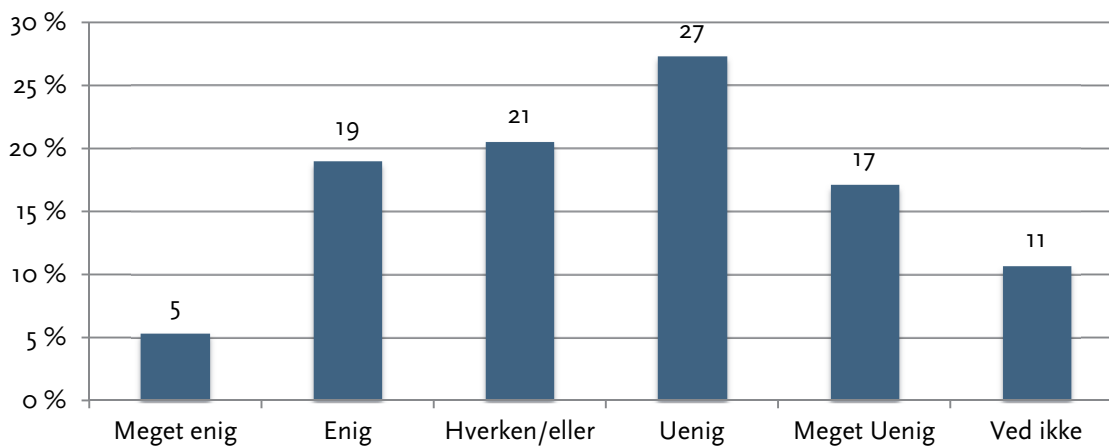

En test på de gennemgående parametre giver her lidt uklare resultater, men det ser ud til, at kvinderne i større udstrækning end mændene svarer 'Ved ikke', ligesom begge niveauparametre viser, at især mellemniveauet er mere uenige end det højeste og laveste niveau.³⁸

Frygter eliteatleterne tiden efter idrætskarrieren?

24,4 pct. af eliteatleterne er bekymrede over, hvad der skal ske efter karrierestop. Det kan ses af nedenstående figur, hvor det også fremgår, at 20,5 pct. hverken er enige eller uenige i spørgsmålet: 'Jeg er bekymret over, hvad der skal ske, efter min sportskarriere er slut'. 44,4 pct. er enten 'Uenige' (27,3 pct.) eller 'Meget uenige' (17,1 pct.). 10,7 pct. 'Ved ikke'.

Figur 37: Jeg er bekymret over, hvad der skal ske efter min sportskarriere er slut (N=205)

Set i forhold til de faste gennemgående parametre kan der her konstateres nogle forskelle. Fuldtidsudøverne er mere bekymrede end de øvrige parametergrupper (studerende og selvstændige/lønmodtagere) i beskæftigelsesparameteren. Dette resultat fremkommer, hvis svarkategorierne

³⁸ Den overordnede svarfordeling for niveauparameteren, hvor det nationale niveau er ekskluderet, er: 'Meget enig': 1,3 pct., 'Enig': 7,1 pct., 'Hverken/eller': 16,7 pct., 'Uenig': 14,1 pct., 'Meget uenig': 12,2 pct. og 'Ved ikke': 48,7 pct.

slås sammen for at opnå større testrobusthed, og man udelader de atleter, der har svaret 'Ved ikke'.

Blandt fuldtidseliteatleterne er 48,6 pct. af udøverne således meget enige eller enige i spørgsmålet, mens det samme gælder 18,2 pct. af de studerende og 21,9 pct. af selvstændige/lønmodtagere. Endvidere stiger bekymringen svagt med alderen i forhold til aldersparameteren. De ældste atleter er mere bekymrede for tiden efter sportskarrieren end de yngste.

Dette er værd at bemærke. Det er naturligt, at bekymringen over tiden efter karrieren stiger med alderen, ligesom de fuldtidsudøvere, der ikke som de øvrige eliteatleter løbende oparbejder andre eller nye civile kompetencer samtidig med elitekarrieren, tænker mere over problemstillingen med overgangen til den civile karriere. Inkluderer man endvidere kategorien 'Ved ikke' i analysen, kan man se, at det i høj grad er de yngre eliteatleter, der svarer i denne kategori – formentlig fordi overgangsfasen endnu ligger noget tid ude i fremtiden, og de derfor naturligt ikke tænker så meget over den lige nu.

Man kan diskutere, hvor meget 'bekymring' der må være – og det er der næppe nogen håndfast konklusion på. Men bekymringen bør vel i reglen mindskes mest muligt, og det er især i forhold til de atleter, der er tættest på karrierestop. Måske kan det få nogle eliteatleter til at tage et par år mere på topplan – om muligt – og give dem ekstra ro, hvis de kan se frem til en god overgang til det civile liv efterfølgende.

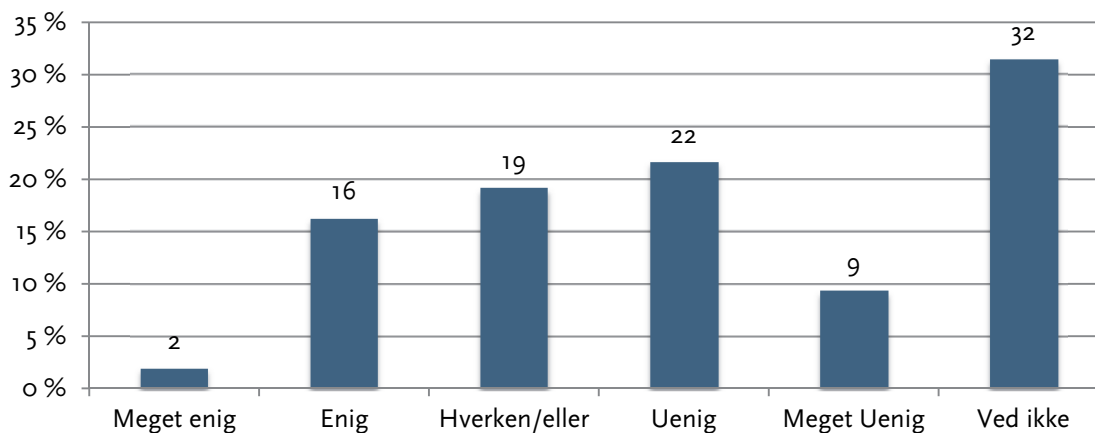
Forslag til, hvordan problemstillingen konkret skal håndteres, ligger ikke inden for rammerne af denne undersøgelse, men bedre adgang til råd og vejledning eller hjælp med at finde job er oplagte bud.

Er karriereudsigterne efter sportskarrieren et alvorligt problem?

Eliteatleterne er lidt uklare her, men synes ikke generelt at mene, at karriereudsigterne for eliteatleterne efter endt karriere er dårlige herhjemme. Der findes ikke et stort 'elitesportsproletariat', der står alene tilbage, når rampelyset slukker. Den tolkning kan fremdrages af nedenstående figur, hvor det fremgår, at blot 18,3 pct. af eliteatleterne enten er 'Meget enige' eller 'Enige' i spørgsmålet: 'Karriereudsigterne for eliteidrætsudøvere efter endt karriere er et alvorligt problem i Danmark'. Tilsvarende er 19,2 pct. hverken enige eller uenige og 31,1 pct. enten 'Uenige' eller 'Meget uenige'. Hele 31,5 pct. 'Ved ikke'.

Den store andel af atleter, der enten ikke ved det eller svarer 'Hverken/eller', indikerer, at vidensniveauet formentlig er lavt i forhold til, hvad der sker i forhold til karrierestop for de 'pensionerede' eliteatleter.

Figur 38: Karriereudsigterne for eliteidrætsudøvere efter endt karriere er et alvorligt problem i Danmark (N=203)

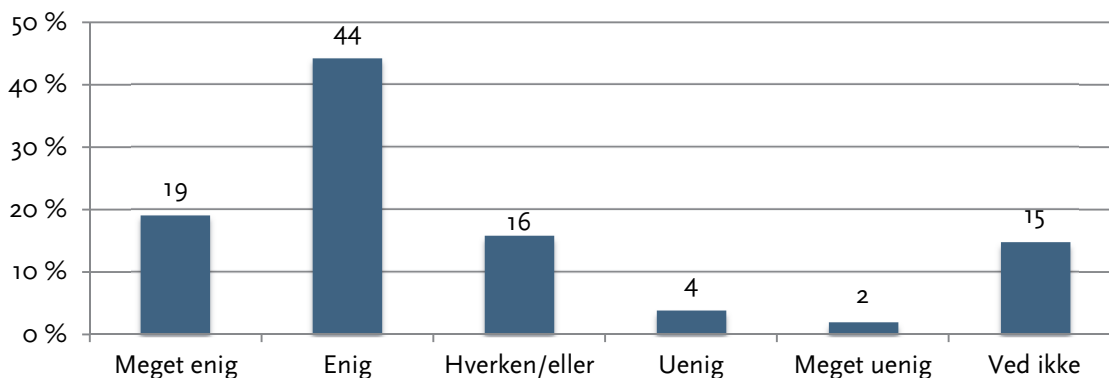
På de gennemgående parametre, hvor test gennemføres med sammenlagte svarkategorier og uden 'Ved ikke', fremkommer en forskel i forhold til køn, hvor mændene i større udstrækning end kvinderne er enige i, at karriereudsigterne efter endt elitekarriere er et alvorligt problem. Inddrager vi her 'Ved ikke', fremgår det, at kvinderne i langt større udstrækning svarer 'Ved ikke' til spørgsmålet. I forhold til begge niveauparametre er der også konstateret en svag tendens til, at jo højere sportsligt niveau, jo mere tilbøjelig er man til at være 'Meget enig/enig' eller 'hverken enig/eller uenig'.³⁹

Man kan gisne om, hvorvidt de udøvere, der mener at opleve et problem med karriereudsigterne, ser problemet i forhold til deres egen situation, eller om de kommer med en bredere betragtning for andre eliteatleter. Noget kan tyde på, at det ikke er i forhold til egen situation atleterne – set for populationen som helhed – er bekymrede. I hvert fald viser nedenstående svar på et spørgsmål om, hvorvidt man selv forventer at finde et job inden for egne uddannelsesmæssige kvalifikationer og interesser, at de fleste er optimistiske.

Således svarer 63,5 pct., at de enten er 'Meget enige' (19,2 pct.) eller 'Enige' (44,3 pct.) i udsagnet: 'Jeg forventer at finde et job, der passer til mine uddannelsesmæssige kvalifikationer såvel som mine interesser kort tid efter karrierestop'. 15,8 pct. er hverken enige eller uenige og blot 5,9 pct. er i varierende udstrækning uenige. 14,8 pct. ved det ikke.

³⁹ Den overordnede svarfordeling for niveauparameteren, hvor det nationale niveau er ekskluderet, er: 'Meget enig': 2,5 pct., 'Enig': 16,6 pct., 'Hverken/eller': 20,4 pct., 'Uenig': 23,6 pct., 'Meget uenig': 10,2 pct. og 'Ved ikke': 26,8 pct.

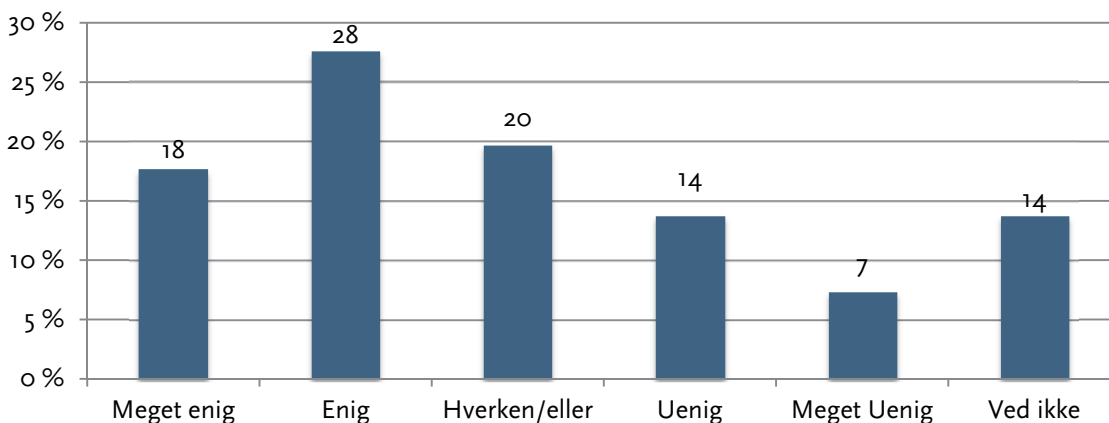
Figur 39: Jeg forventer at finde et job, der passer mine uddannelsesmæssige kvalifikationer såvel som mine interesser kort tid efter karrierestop (N=203)

På de gennemgående parametre finder vi ikke nogen forskelle, hvilket indikerer, at udøverne generelt svarer som i den overordnede svarfordeling. Dette underbygger, at udøverne i stor udstrækning ser problemet med overgangen til den civile karriere som et problem, der måske nok er der, men som de selv mener at kunne overvinde. Uden at det er signifikant, er fuldtidseliteudøverne dog i mindre udstrækning enige i udsagnet end de øvrige parametergrupper på parameteren beskæftigelse.

Ét er om udøverne forventer at finde et job hurtigt efter karrierestop, noget andet er, om de besluttet ved, hvad de skal lave efter afslutningen af den aktive karriere. Det fremgår af nedenstående figur, at 45,3 pct. af eliteatleterne i varierende udstrækning er enige i udsagnet: 'Jeg ved, hvad jeg vil eller skal lave efter afslutningen af min aktive karriere'. Heroverfor er 21,2 pct. i varierende udstrækning uenige. 33,5 pct. er hverken enige eller uenige eller svarer 'Ved ikke' til spørgsmålet.

Figur 40: Jeg ved, hvad jeg vil eller skal lave, efter afslutningen af min aktive karriere (N=203)

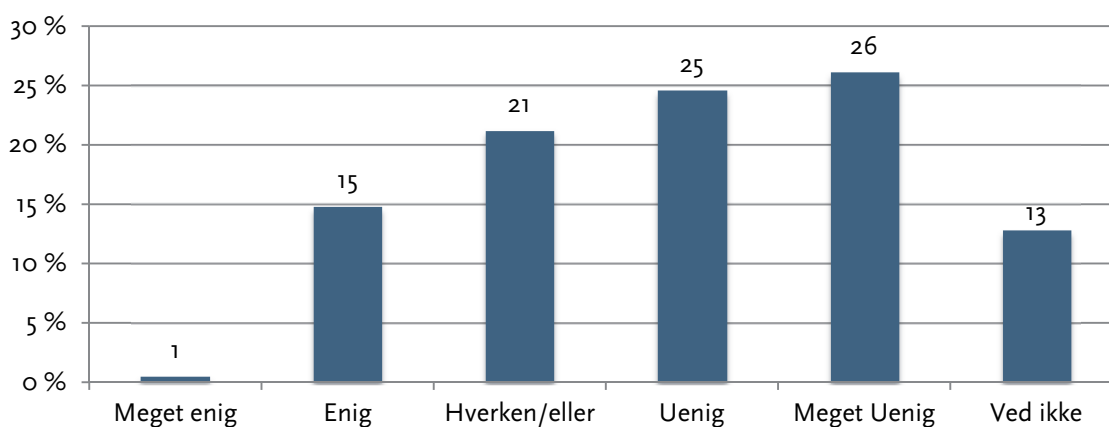
Slår man som ovenfor svarkategorierne sammen og udelader 'Ved ikke'-besvarelser, fremkommer det, at der er en stor forskel i forhold til beskæftigelsesparameteren derhen, at fuldtidseliteudøverne i større udstrækning er uenige i spørgsmålet. Således svarer 55,9 pct. af fuldtidseliteudøverne, at de enten er uenige eller meget uenige mod blot 18,8 pct. af de studerende og 8,8 pct. af lønmodtagere/selvstændige.

Det er en ret markant forskel, der synes at pege på, at fuldtidseliteudøverne i mindre udstrækning er forberedt på tiden efter karrieren. Det hænger givet sammen med de tilsvarende tendenser identificeret ovenfor, hvor netop fuldtidseliteatleterne var mest bekymrede over fremtiden efter karrierestop og i lidt mindre udstrækning forventede at finde et job kort efter karrierestop.

Uden at det er signifikant, synes de ældre atleter også at svare, at de i lidt højere grad er enige. Dette kan forklare den lave grad af bekymring hos eliteatleterne generelt. De atleter, der endnu ikke er afklarede med deres fremtid, har formentlig endnu et stykke til karrierestop, og de er derfor endnu ikke bekymrede over deres fremtid, mens atleter, der er tættere på, forekommer at være mere afklaret med hensyn til deres fremtid. Det er nærliggende at antage, at det betyder mindre generel bekymring. Det er dog værd at bemærke, at fuldtidseliteatleterne skiller sig ud som relativt bekymrede og mindre afklarede om tiden efter karrieren.

Udøverne er også blevet spurgt til, hvorvidt eventuel tvivl om fremtidsudsigterne efter elitekarrieren har påvirket deres sportslige præstationer negativt. Overordnet set er blot 15,3 pct. af eliteatleterne enten 'Meget enige' eller 'Uenige' i spørgsmålet mens 21,2 pct. svarer 'Hverken enig eller uenig'. Heroverfor står, at 50,7 pct. er enten 'Meget uenige' (26,1 pct.) eller 'Uenige' (24,6 pct.). Det kan ses i nedenstående figur.

Figur 41: Tvivl om mine fremtidsudsigter uden for idrættens verden har påvirket mine præstationer negativt (N=203)

Spørgsmålet kan i princippet forstås bredt og ikke nødvendigvis med henvisning til tiden efter karrieren i den forstand, at for de eliteatleter, der har et job eller tager en uddannelse ved siden af elitekarrieren, kan der jo også på kort sigt – f.eks. nu og her – opstå bekymring om fremtiden rent civil, men må nok i hovedsagen – idet det er stillet i forbindelse med de ovenstående spørgsmål – anses som værende forstået som refererende til tiden efter karrieren af atleterne. Set på denne baggrund synes det imidlertid ikke at være tilfældet, at udøvernes eventuelle bekymringer om fremtiden uden for idrættens verden har påvirket dem i forhold til de rent sportslige præstationer. Set på de gennemgående parametre finder vi ikke forskelle eller tendenser på dette spørgsmål.⁴⁰

⁴⁰ Ved testkørslen er kategorierne slået sammen til tre og 'Ved ikke' er udeladt.

Søjle 6: Træningsforhold og -betingelser

Det er selvklart, at gode træningsforhold virker ind på mulighederne for at skabe gode elitesportspræstationer. I dette kapitel skal vi ikke bare se nærmere på eliteatleternes træningsbetingelser og kvaliteten af denne, vi skal også se, hvor meget udøverne træner, og hvordan deres tidsforbrug til forskellige typer af aktiviteter er. Vi skal ligeledes afdække tilfredsheden med atleternes trænere og ekspertisen blandt de eksperter, eliteudøverne har til deres rådighed.

Tidsforbrug

Udøverne er blevet spurgt til deres gennemsnitlige tidsforbrug på en række områder: Til fastlagt (klub)træning, selvtræning og konkurrence, møder, sponsorpleje mv.

Der er stor usikkerhed forbundet med at spørge til tidsforbrug. Kan udøverne reelt estimere det tilstrækkeligt præcist på de forskellige kategorier? Hvad med variationer over året og andre forhold, der gør det svært at opstille regnestykket?⁴¹ Alligevel giver besvarelsene et indtryk af, hvordan eliteudøvernes hverdag er organiseret. Samtidig kan tidsforbruget i en vis udstrækning sammenlignes med tidligere undersøgelser på området.

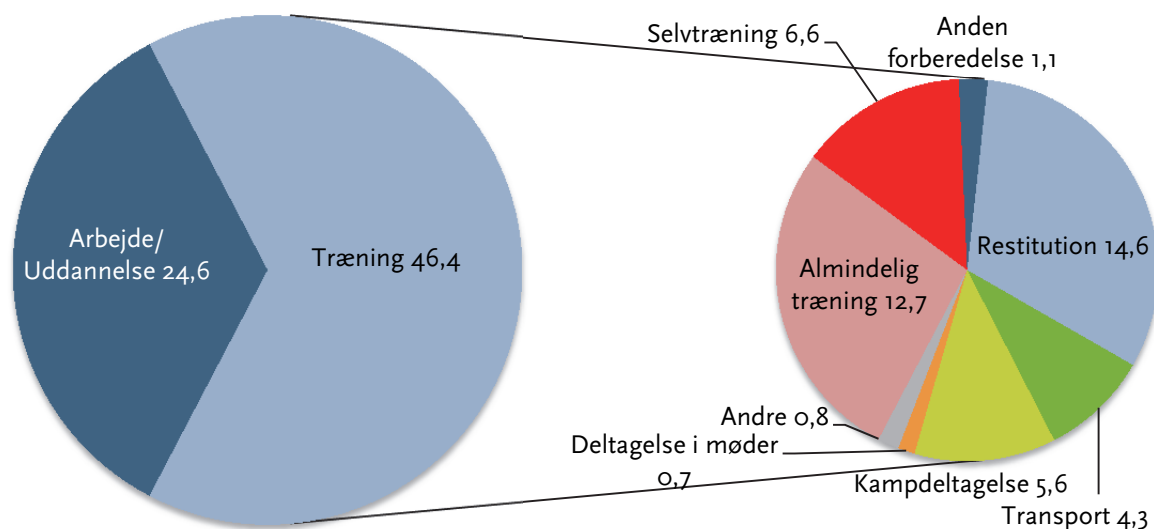
Resultaterne fra denne undersøgelse viser, at ser man bort fra forskelle mellem de enkelte idrætsgrene, eller andre elementer der kan påvirke tidsforbruget, har de danske eliteatleter en travl hverdag med i gennemsnit knapt 32 timers sportslige aktiviteter om ugen (eksklusive restitution/hvile) fordelt på en række underkategorier.

Af en eller anden årsag – formentlig som følge af en teknisk fejl – er spørgsmålet om tidsforbrug på civile aktiviteter – f.eks. uddannelse og arbejde – gledet ud af spørgeskemaet til eliteatleterne. Det er ærgerligt, da det derfor bliver vanskeligere at afdække det præcise tidsforbrug ud over de sportsrelaterede aktiviteter. Endvidere bliver det vanskeligere at sammenligne med tidligere undersøgelser tilstrækkeligt præcist på de forskellige tidskategorier.

Dog kan andre af spørgeskemaets spørgsmål bruges til at indikere eliteatleternes tidsforbrug på civile aktiviteter. F.eks. er udøvere, der arbejder deltid ved siden af idrætskarrieren, specifikt blevet bedt om at angive, hvor mange timer de arbejder deltid, mens vi fra andre spørgsmål i spørgeskemaet ved, hvilke atleter der arbejder eller uddanner sig fuldtid eller deltid ved siden af. I det følgende sættes sidstnævntes 'civile' tidsforbrug til arbejde/uddannelse til 37,5 timer mens deltidsstuderende sættes til 18,75 timer i gennemsnit. Det bør herunder bemærkes, at vi ikke kender tidsforbruget til transport til og fra job/uddannelse. Eliteatleternes samlede tidsforbrug på forskellige kategorier fremgår på denne baggrund af nedenstående figur.

⁴¹ Ikke alle eliteatleterne har besvaret spørgsmålene angående tidsforbrug konsistent. I det følgende medregnes kun eliteatleter, der har besvaret minimum 75 pct. af spørgsmålene angående tidsforbrug korrekt, hvilket svarer til 194 respondenterne. I de tilfælde, hvor respondenterne ikke har angivet, hvor meget de bruger på en konkret aktivitet, er denne sat til 0 timer.

Figur 42: Ugentligt tidsforbrug for danske eliteatleter 2012 i timer

Som det kan ses har udøverene en gennemsnitlig arbejdsuge – hvis restitution⁴² fradrages regnestykket – på 56 timer (eksklusiv transport til arbejde/uddannelse). Herunder uddanner eller arbejder eliteatleterne gennemsnitligt lidt over 26 timer ugentligt (eksklusiv transport). På træningsrelaterede aktiviteter bruges næsten 46,4 timer, og undtaget kategorien 'Restitution', 31,8 timer.

Yderligere opdelt på de gennemgående parametre – og uden restitutionsparameteren inkluderet – ser det samlede tidsforbrug ud som i nedenstående tabel.

Tabel 32: Eliteatleternes tidsforbrug opdelt på de gennemgående parametergrupper i timer (N=209)

	Arbejde/uddannelse	Træning - uden restitution
Mand	23,2	32,0
Kvinde	26,3	31,5
Studerende	31,9	29,7
Lønmodtager	28,0	31,8
Fuldtidseliteudøver	0,0	36,8
Højeste	17,0	32,7
Mellem	21,1	34,0
Laveste – inklusive nationalt niveau	29,6	30,3
Laveste – eksklusiv nationalt niveau	27,0	32,9
13-20 år	33,2	32,7
21-25 år	19,6	34,0
26-50 år	20,6	32,7
Samlet	24,6	31,8

⁴² Det skal bemærkes, at det er tydeligt, at der er stor variation mellem eliteatleternes svar på spørgsmålet om restitution. Således svarer nogle atleter et meget højt antal timer, mens andre svarer et meget lavt antal. Det tyder på, at atleterne forstår noget forskelligt ved spørgsmålet. Derfor ser vi i det følgende bort fra denne kategori i af rapporteringen, da besvarelsene er for usikre.

Som det fremgår, er der ikke de store variationer at spore på tværs af parametergrupperne. Dog træner fuldtidseliteatleterne ikke overraskende en del mere end de studerende og lønmodtagere/selvstændige. Kvinderne uddanner sig eller arbejder også en smule mere end mændene. De yngste bruger også flere timer på arbejde eller på at uddanne sig end de ældre eliteatleter, ligesom der er en stigende tendens til at bruge flere timer på job/uddannelse med faldende niveau.

Eliteatleternes tidsforbrug i forhold til tidligere undersøgelser

Ifølge undersøgelsen af subeliteidrætsudøverne i 2000 (Nielsen et al., 2000), der afdækkede eliteudøvernes vilkår på niveauet lige under de allerbedste, brugte subeliten i gennemsnit 23,2 timer om ugen på idrætsrelaterede aktiviteter, dvs. træning, kampdeltagelse, transport mv. inden for nogenlunde samme kategorier som ovenfor (i konkurrencesæsonen) – dog undtaget konkurrencedeltagelse, som subeliten angav at bruge i gennemsnit 31,5 dage om året på. På uddannelse og arbejde brugte subeliteudøverne 36,2 timer om ugen inklusive transport (Nielsen et al., 2000, p. 23) – dvs. 59,4 timer til civile og idrætslige aktiviteter tilsammen.

I den såkaldte kontraktspillerundersøgelse (omfattende håndbold- og fodboldspillere) fra 2002 (Nielsen et al., 2002), der afdækkede forholdene for kontraktspillere inden for håndbold og fodbold fandt man, at forbruget på sportsrelaterede aktiviteter (inklusive transport og kampdeltagelse) var 26,3 timer og tilsvarende 21,7 timer på uddannelse og/eller erhvervsarbejde (inklusive transport), i alt 48 timer (Nielsen et al., 2002, p. 44). Der blev ikke spurgt til årligt dagsforbrug på konkurrencedeltagelse, da det blev antaget, at kontraktspillerne konkurrerer jævnt henover året.

I 2002 foretog KPMG for DIF desuden en bredere undersøgelse af danske eliteudøvere, der viste, at udøverne havde en samlet arbejdsuge på 55 timer (inklusive transport), fordelt med i gennemsnit 35 timer på enten arbejde eller uddannelse og 19 timer på at træne (KPMG Consulting, 2002, p. 113). Hertil kom mere end 60 dage om året på deltagelse i konkurrencer, træningslejre og -samlinger.

Som nævnt tidligere, er det behæftet med betydelig usikkerhed at sammenligne på tværs af tidligere undersøgelser med forskelligt data- og populationsgrundlag (og -definition) og spørgemåde – som det er tilfældet med de tidligere danske undersøgelser.

Men tager man tallene med de nævnte forbehold, giver resultaterne fra denne undersøgelse det umiddelbare indtryk, at eliteatleterne i dag bruger en del mere tid på idrætslige og civile aktiviteter set i forhold til kontraktspillerne fra 2002, og en lille smule mere tid end udøverne i KPMG-undersøgelsen samt en lidt mindre end udøverne i subeliteundersøgelsen. Der kan dog være forskelle i forhold til spørgsmålet om transport til arbejde/uddannelse, der kan påvirke denne tolkning.

I forhold til de mere sportslige aktiviteter ligger eliteatleterne i denne undersøgelse højere i gennemsnit på en almindelig uge end i alle de nævnte tidligere undersøgelser. I forhold til subeliten fra 2000, kan således konstateres, at eliteatleterne bruger lidt mere end otte timer mere på en gennemsnitlig uge på sportslige aktiviteter, næsten tretten timer mere end KPMG-undersøgelsens atleter og 5,5 timer mere end kontraktspillerundersøgelsens respondenter.

Dog bør det med i betragtningen, at subeliten og KPMG-undersøgelsens respondenter også angav en del konkurrencedage oven i det gennemsnitlige ugentlige tidsforbrug. Selvom det er rimeligt at antage, at elitatleterne omfattet af denne undersøgelse ud over tidsforbruget på en almindelig uge også deltager i konkurrencer over året, hvor tidsbelastningen er højere end på en almindelig uge, er det alligevel vanskeligt præcist at afgøre, hvor store forskellene i tidsforbrug mellem de enkelte undersøgelser er. Hvordan omsætter man et givent antal konkurrencedage til 'en gennemsnitlig uge'?

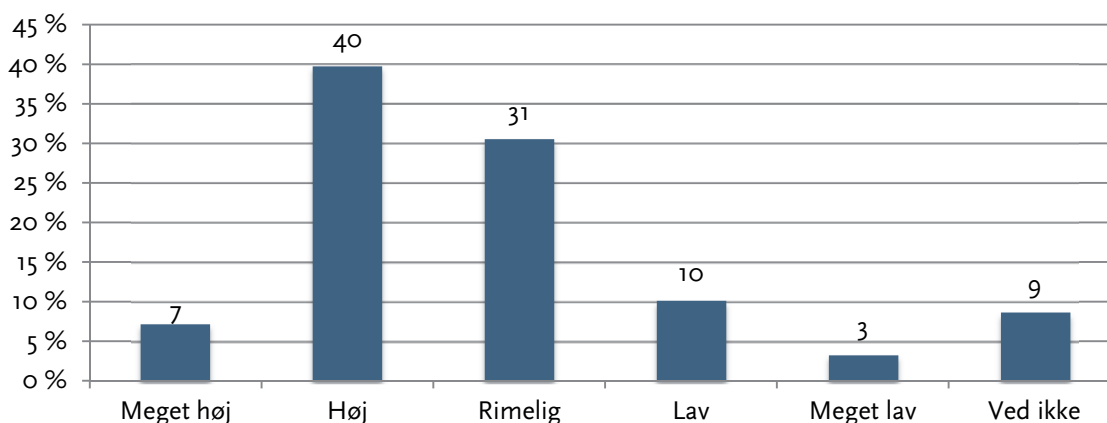
Samlet giver den gennemsnitlige arbejdsuge på 56 timer og de konstaterede forskelle dog indtryk af, at eliteatleterne er relativt tidspresede i deres hverdag, ligesom de konstaterede forskelle på de forskellige tidsforbrug på sportslige aktiviteter i forhold til de andre undersøgelser indikerer, at eliteudøverne er i gang på et højt tidsmæssigt niveau over ugen. Samlet må det nok konstateres, at eliteatleterne er i gang på et højere tidsmæssigt niveau end udøverne i de tidligere undersøgelser, om end de nævnte problemer med direkte sammenligninger gør, at det er svært at sige præcist hvor meget mere.

Kvaliteten af de danske trænings- og konkurrencefaciliteter

Et af de betydende forhold angående eliteatleternes trænings- og konkurrenceforhold angår faciliteterne, de kan gøre brug af. I det følgende afsnit skal vi se nærmere på, hvordan kvaliteten af faciliteterne vurderes af eliteatleterne.

Generelt er der høj grad af tilfredshed med de danske trænings- og konkurrencefaciliteter blandt eliteatleterne. Det kan ses af nedenstående figur, hvor det fremgår, at 77,7 pct. procent af eliteatleterne svarer 'Meget høj' (7,3 pct.), 'Høj' (39,8 pct.) eller 'Rimelig' (30,6 pct.) på spørgsmålet: 'Hvordan vurderer du kvaliteten af dansk eliteidræts trænings- og konkurrencefaciliteter?'. Blot 13,3 pct. finder kvaliteten enten 'Lav' (10,2 pct.) eller 'Meget lav' (3,4 pct.). 8,7 pct. svarer 'Ved ikke'.

Figur 43: Hvordan vurderer du kvaliteten af dansk eliteidræts trænings- og konkurrencefaciliteter? (N=206)

På de gennemgående parametre finder vi i forhold til dette spørgsmål tendenser, der viser, at i forhold til niveauparameteren, hvor det nationale niveau er inddraget, falder tilfredsheden svagt til moderat med stigning i sportsligt niveau.

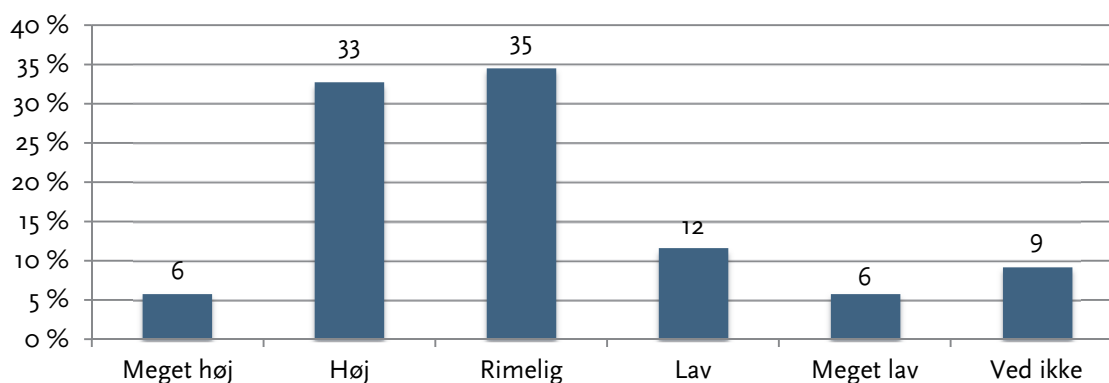
De udøvere, der befinder sig på højere niveau, er med andre ord mindre tilfredse med kvaliteten af de danske trænings- og konkurrencefaciliteter end atleter på lavere niveau. Også i forhold til alder falder kvalitetsvurderingen moderat, jo ældre udøverne er. I forhold til beskæftigelsesparameteren giver fuldtidseliteudøverne den mest tilfredse kvalitetsvurdering. Der er ikke fundet forskelle mellem de udøvere, der angiver, at de har adgang til et nationalt elitetræningscenter og de, der ikke har, i forhold til kvalitetsvurderingen på dette spørgsmål.

Tilgængelighed og adgang til trænings- og konkurrencefaciliteter

Ét er, hvor god kvaliteten af trænings- og konkurrencefaciliteterne er herhjemme. Noget andet er, om der er god adgang til dem, så eliteatleterne kan komme til at træne (og konkurrere) mest muligt og optimalt. Generelt vurderer eliteatleterne tilgængeligheden og adgangen som høj.

Som det kan ses i nedenstående figur, svarer 73,2 pct. af atleterne enten 'Meget høj' (5,9 pct.), 'Høj' (32,7 pct.) eller 'Rimelig' (34,6 pct.) til spørgsmålet om, hvor god tilgængeligheden/adgangen til trænings- og konkurrencefaciliteter er. 17,6 pct. svarer enten 'Lav' (11,7) eller 'Meget lav' (5,9 pct.) mens 9,3 pct. 'Ved ikke'.

Figur 44: Hvordan vurderer du tilgængeligheden/adgangen til trænings- og konkurrencefaciliteterne? (N=205)

Atleter, der har markeret, at de har adgang til et nationalt elitetræningscenter, vurderer i højere grad end atleter uden adgang, at tilgængeligheden/adgangen er god. Således vurderer 46,6 pct. med adgang til et nationalt elitecenter, at adgangen/tilgængeligheden til de danske trænings- og konkurrencefaciliteter, de har kendskab til, er meget høj eller høj. Det tilsvarende tal blandt atleter uden adgang til et nationalt elitecenter er 25,6 pct. Tilsvarende er svarene i kategorien 'Rimelig' henholdsvis 40,4 pct. og 30,8 pct.. Adgang til et nationalt elitetræningscenter må altså vurderes som et kvalitetsløft for eliteatleterne.

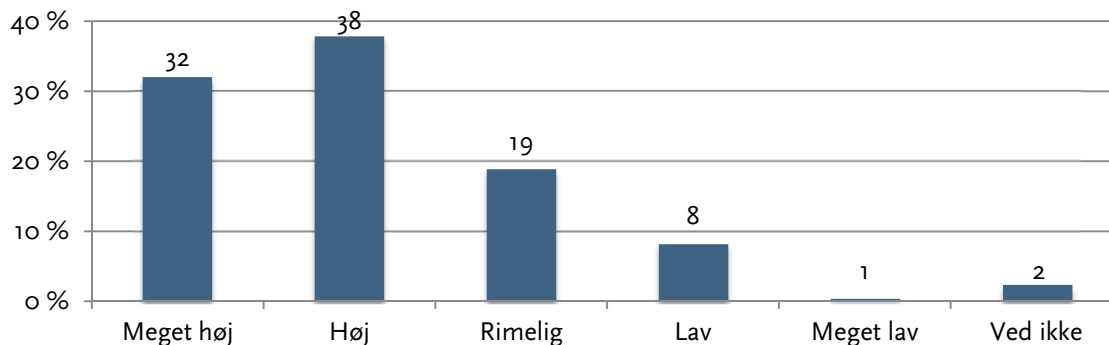
Søjle 7: Trænereksptise

Trænerne spiller en af de mest afgørende roller for eliteatletternes sportslige udvikling. I det kommende afsnit ser vi nærmere på, hvordan udøverne vurderer deres træners kompetencer og ekspertiser.

Trænerens kompetencer

Umiddelbart betragtet ser det ud til, at elitatleterne i Danmark har gode trænere. Af nedenstående figur kan det ses, atleterne vurderer deres elitetræners⁴³ ekspertiseniveau som højt. Således svarer 88,8 pct., at de enten finder ekspertiseniveauet 'Meget højt' (32 pct.), 'Højt' (37,9 pct.) eller 'Rimeligt' (18,9 pct.). Kun 8,8 pct. finder det 'Lavt' eller 'Meget lavt'. 2,4 pct. 'Ved ikke'.

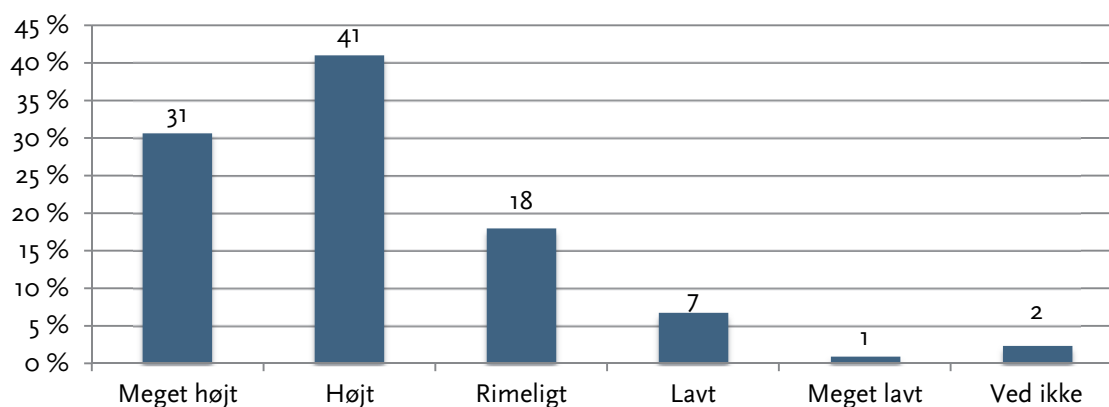
Figur 45: Hvordan vurderer du din elitetræners viden/ekspertise på det højeste internationale niveau? (N=206)

Den høje grad af tilfredshed slår igennem på alle parametre, og der er kun fundet en forskel i forhold til køn, hvor mændene (78 pct.) i større udstrækning end kvinderne (64,1 pct.) finder, at deres elitetræners ekspertise er 'Meget høj/høj'.⁴⁴

I forhold til elitetrænerens tekniske træningsfærdigheder er tilfredsheden også stor. Således svarer 89,9 pct., at de enten vurderer den nuværende elitetræners tekniske træningsfærdigheder 'Meget høj' (30,7 pct.), 'Høj' (41 pct.) eller 'Rimeligt' (18 pct.). Kun 7,8 pct. finder den 'Lav' eller 'Meget lav'. 2,4 pct. 'Ved ikke'.

Figur 46: Hvordan vurderer du din nuværende elitetræners ekspertiseniveau inden for tekniske træningsfærdigheder? (N=205)

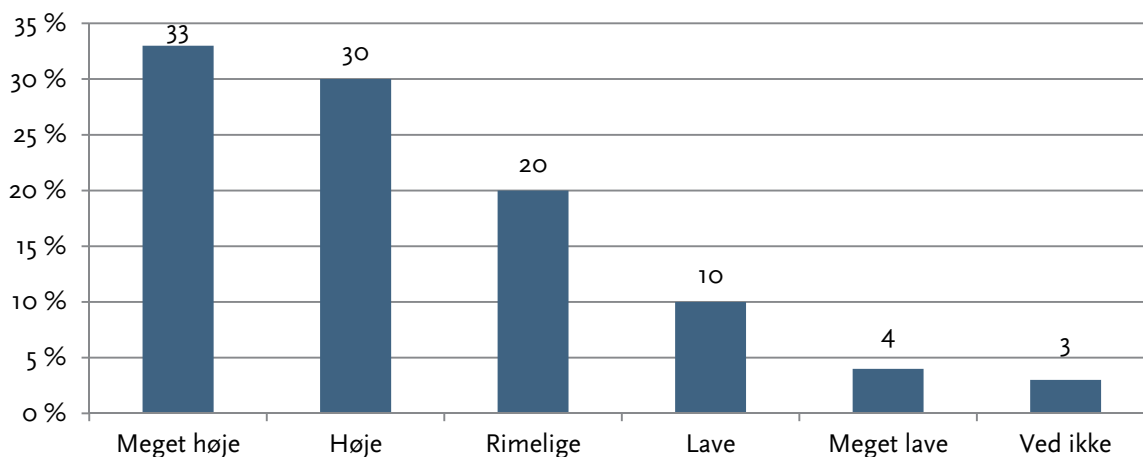
⁴³ Der er tale om den træner, eliteatleterne bruger mest tid sammen med.

⁴⁴ Svarkategorierne er slået sammen til tre, og kategorien 'Ved ikke' er udeladt.

Her finder vi desuden en tendens til, at på parameteren niveau – hvor det nationale niveau er indtaget – falder vurderingen af ekspertiseniveauet med det sportslige niveau. Grundet få observationer på nogle af svarkategorierne skal man være forsigtig med for håndfaste konklusioner, men den yngste aldersgruppe under alder synes også at vurdere ekspertiseniveauet højere end de ældre aldersgrupper. Derudover kan der ikke ses andre tendenser ud over den generelt høje vurdering af træneres tekniske ekspertise.

De rent tekniske færdigheder hos trænerne er vigtige for at nå det højest mulige sportslige niveau. Men det er de rent menneskelige også. Eliteatleterne er derfor blevet spurgt om, hvordan de vurderer deres elitetræners kvalifikationer inden for de mere menneskelige områder. På dette område svarer 83,3 pct. af eliteatleterne, at deres træners menneskelige træningsfærdigheder er meget høje (33,3 pct.), høje (30,4 pct.) eller rimelige (19,6 pct.). 13,7 pct. vurderer enten, at de er lave (9,8) eller meget lave (3,9 pct.). 2,9 pct. 'Ved ikke'.

Figur 47: Hvordan vurderer du din nuværende elitetræners menneskelige træningsfærdigheder? (N=204)

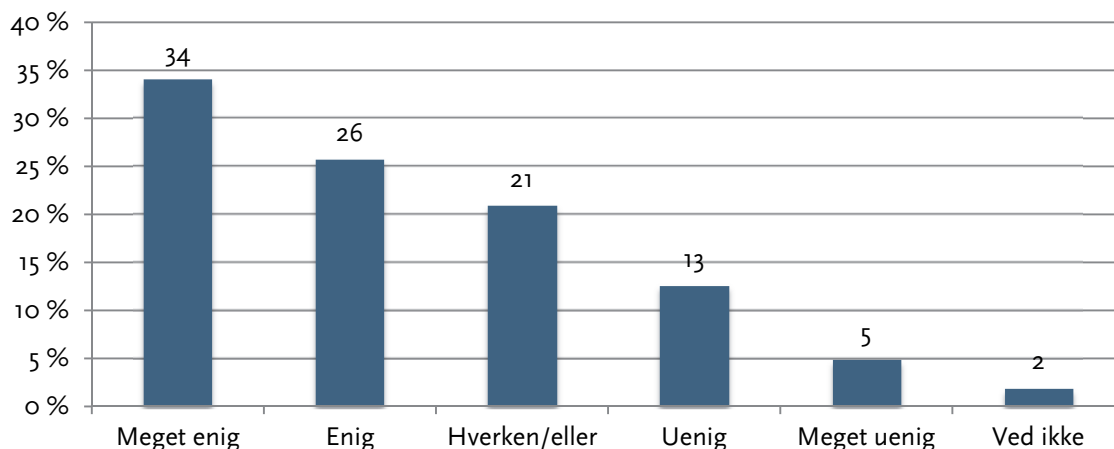

På de gennemgående parametre er det udøvere på det laveste og højeste niveau (parameteren niveau), der vurderer kvaliteten af deres elitetræners menneskelige ekspertiser som højest.⁴⁵ Det samme gælder de yngste og ældre atleter på parameteren alder. Derudover er der ikke fundet yderligere væsentlige tendenser eller forskelle.

Den generelle tilfredshed med træneres forskellige kompetencer og ekspertiser fundet ovenfor skinner også igennem på et spørgsmål, hvor eliteatleterne er blevet spurgt om, hvorvidt deres respektive træner er den bedste træner på det nuværende stadie af deres sportslige udvikling. Som det kan ses af nedenstående figur, er næsten 60 pct. enten meget enige eller enige i spørgsmålsformuleringen. 20,9 pct. er hverken enige eller uenige, mens 17,5 pct. enten er uenige (12,6 pct.) eller meget uenige (4,9 pct.). Knap 2 pct. af atleterne svarer 'Ved ikke'.

⁴⁵ Den overordnede svarfordeling for niveauparameteren, hvor det nationale niveau er ekskluderet, er: 'Meget enig': 31,8 pct., 'Enig': 28,7 pct., 'Hverken/eller': 23,6 pct., 'Uenig': 9,6 pct., 'Meget uenig': 5,1 pct. og 'Ved ikke': 1,3 pct.

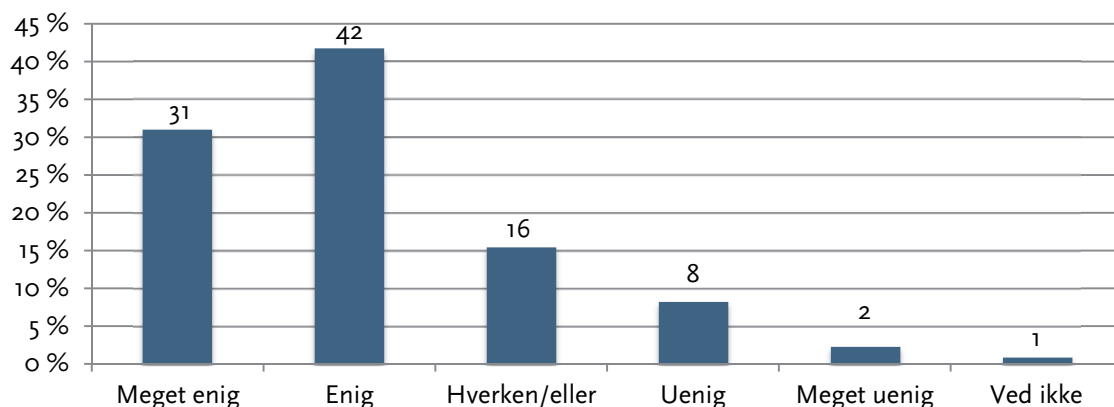
Figur 48: Min nuværende træner er den bedste træner på det nuværende stadie i min sportslige udvikling (N=206)

På begge de to niveauparametre kan der konstateres en moderat tendens til, at jo lavere niveau man er på, jo mere enig er man i spørgsmålet.⁴⁶ Atleter på lavere niveau finder med andre ord i noget højere grad end deres kolleger på et højere sportsligt niveau, at deres nuværende trænere er de bedste. Omvendt er der altså tendens til at være mere kritisk over for trænerens dygtighed, jo bedre man selv er. Tendensen er ikke signifikant i forhold til parameteren alder, men de yngre atleter (der typisk også er dem på lavere niveau), er ligeledes mere tilfredse med deres trænere på dette spørgsmål end deres ældre kolleger.

Eliteatleterne har stadig meget at lære fra deres trænere. Det fremgår af nedenstående figur, hvor det kan ses, at 72,8 pct. enten er 'Meget enig' (31,1 pct.) eller 'Enig' (41,7 pct.) i udsagnet: 'Jeg har stadig meget at lære fra min nuværende træner'. 15,5 pct. mener 'Hverken/eller' mens 10,7 pct. i varierende udstrækning er uenige. Godt 1 pct. 'Ved ikke'.

Figur 49: Jeg har stadig masser at lære fra min nuværende træner (N=206)

⁴⁶ Som ovenfor er svarkategorierne i forbindelse med testkørslerne slået sammen ligesom kategorien 'Ved ikke' er udeladt. niveauparameteren, hvor det nationale niveau er ekskluderet fordeler sig overordnet på svarkategorierne således: 'Meget enig': 30,8 pct., 'Enig': 25,2 pct., 'Hverken/eller': 22,6 pct., 'Uenig': 14,5 pct., 'Meget uenig': 5,0 pct. og 'Ved ikke': 1,9 pct.

Meget tyder på, at tilfredshed med træneren også hænger sammen med, hvor meget man finder, at vedkommende kan lære én fremover. Således fremkommer samme tendens som i foregående spørgsmål, hvor eliteatleternes sportslige niveau hænger sammen med enigheden i udsagnet. Således er der på begge niveauparametre en moderat stigning i enigheden med faldende sportsligt niveau.⁴⁷ Udøvere på lavere niveau mener med andre ord, at deres respektive trænere endnu har meget at lære dem, hvilket ikke er lige så udtalt blandt eliteatleter på højere niveau.

Relativt tydeligt bliver tendensen, når man kigger på parameteren alder. De yngste atleter er mere enige i udsagnet end de ældre. Hvor 82,4 pct. af 13-20-årige enten er meget enige eller enige, gælder det for 75,8 pct. vedkommende i aldersgruppen 21-25 år og for 61,8 pct. i aldersgruppen 26-50 år. Derudover er der ikke fundet yderligere tendenser på dette spørgsmål.

Ekspertbistand

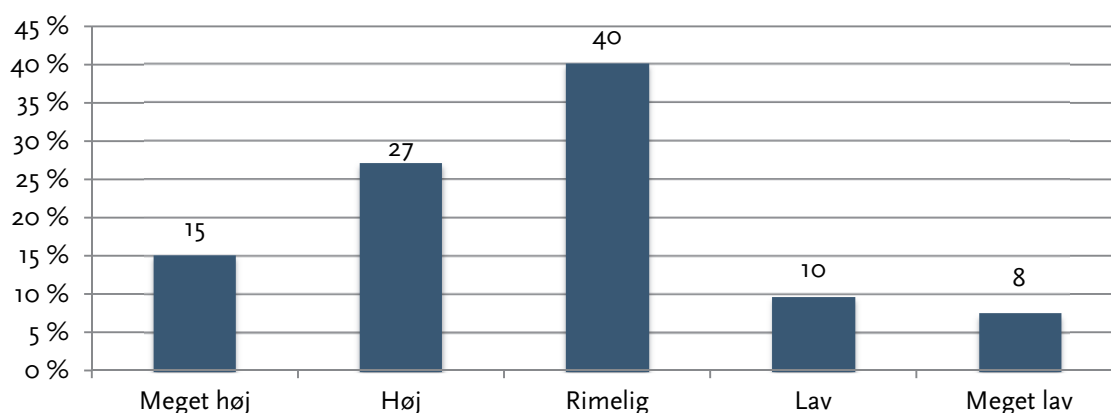
Det er vigtigt, at eliteatleterne ud over at have gode trænere også har adgang til forskellige typer ekspertbistand for at kunne præstere på højeste niveau. Spørgeskemaet indeholder et batteri af spørgsmål om kvaliteten på dette område. Spørgsmålene til ekspertbistanden har været formuleret så det var muligt at besvare, uanset hvem der stiller denne ekspertbistand til rådighed. Dette betyder dog på den anden side, at det ikke er muligt med sikkerhed at bestemme hvor fra atleterne har modtaget denne bistand.

Biomekanik og præstationstest

I forhold til biomekaniske spørgsmål og test af præstationsevne viser udøverne stor tilfredshed med kvaliteten af den ekspertise, de møder. Det fremgår af nedenstående figur, hvor det kan ses, at 82,6 pct. af de eliteatleter, der inden for det seneste år har gjort brug af ekspertise inden for dette område, vurderer kvaliteten som enten 'Meget høj' (15,2 pct.), 'Høj' (27,2 pct.) eller 'Rimelig' (40,2 pct.). 17,4 pct. svarer enten 'Lav' (9,8 pct.) eller 'Meget lav' (7,6 pct.).

⁴⁷ Den overordnede svarfordeling for niveauparameteren, hvor det nationale niveau er ekskluderet, er: 'Meget enig': 29,6 pct., 'Enig': 39 pct., 'Hverken/eller': 18,2 pct., 'Uenig': 8,8 pct., 'Meget uenig': 3,1 pct. og 'Ved ikke': 1,3 pct.

Figur 50: Hvordan vil du vurdere kvaliteten af ekspertisen inden for biomekanik/præstationstest (kun atleter, der har benyttet et sådant tilbud inden for de seneste 12 måneder) (N=92)

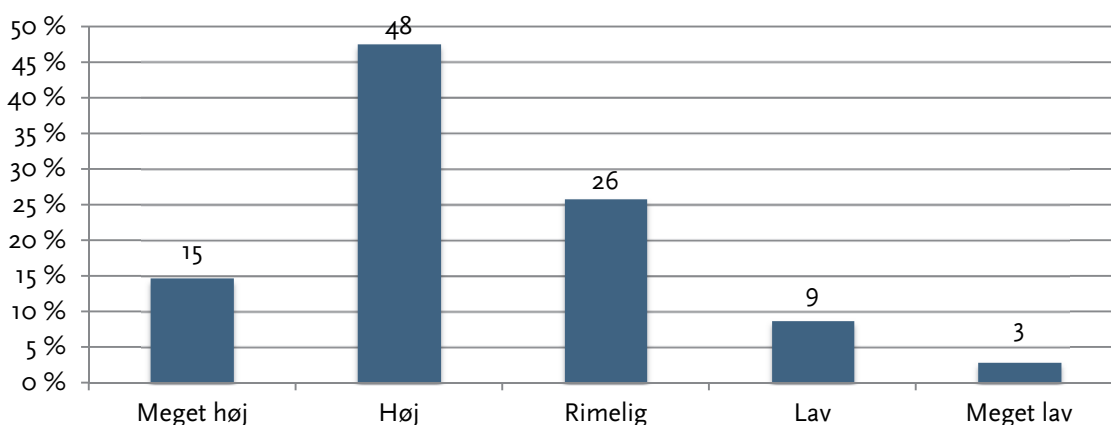

Antallet af besvarelser på dette spørgsmål er ikke højt, og man skal derfor være påpasselig med tolke for meget på de statistiske test. Men det ser ud til, at fuldtidseliteatleterne er en smule mere utilfredse med ekspertbistanden end de øvrige parametergrupper på parameteren beskæftigelse.⁴⁸

Styrke- og konditionstræning

Ekspertbistanden i forhold til styrke- og konditionstræning vurderes også meget højt af eliteatleterne. Af nedenstående figur kan det ses, at 88,2 pct. af de eliteatleter, der inden for det seneste år har gjort brug af ekspertbistand inden for dette område, vurderer kvaliteten som enten 'Meget høj' (14,7 pct.), 'Høj' (47,6 pct.) eller 'Rimelig' (25,9 pct.). 11,7 pct. svarer enten 'Lav' (8,8 pct.) eller 'Meget lav' (2,9 pct.).

Figur 51: Hvordan vil du vurdere kvaliteten af ekspertisen inden for styrke- og konditionstest (kun atleter, der har benyttet et sådant tilbud inden for de seneste 12 måneder) (N=170)

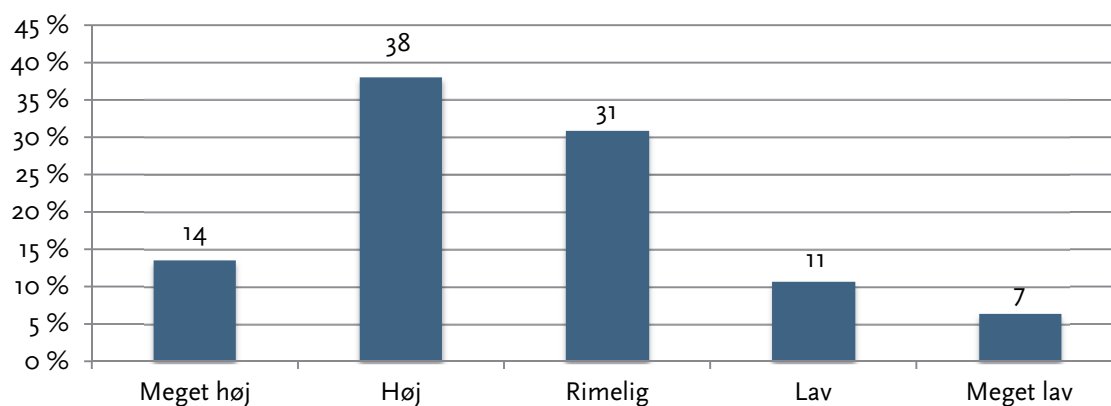
⁴⁸ I denne sektion om ekspertbistand er visse svarkategorier slået sammen i forbindelse med statistiske test for at gøre dem mere robuste.

Uden at det kommer ud i de statistiske test som signifikant, synes den yngste aldersgruppe (13-20 år) at vurdere kvaliteten af ekspertbistanden en anelse højere end de to ældre aldersgrupper på parameteren alder inden for dette område. Desuden synes der at være en tendens til, at lønmodtagere/selvstændige er mindre tilfredse end de to andre parametergrupper (studerende og fuldtids-eliteudøvere) set på parameteren beskæftigelse. Dette ændrer dog ikke på en generelt stor grad af tilfredshed med ekspertbistandens faglige niveau, hvad angår styrke- og konditionstest.

Fysiologisk vejledning/træning

Man kan spørge, hvad forskellen på styrke- og konditionstræning og fysiologisk vejledning/træning reelt er, men eliteatleterne er også blevet spurgt specifikt til dette område. Her er vurderingen af ekspertbistanden som i forbindelse med spørgsmålet om styrke- og konditionstest også rimelig høj. Som det fremgår af nedenstående svarer 82,7 pct. af de, der inden for de sidste 12 måneder har benyttet sig af fysiologisk vejledning eller træning, enten 'Meget høj' (13,7 pct.), 'Høj' (38,1 pct.) eller 'Rimelig' (30,9 pct.). Heroverfor svarer 17,3 pct. enten 'Lav' (10,8 pct.) eller 'Meget lav' (6,5 pct.).

Figur 52: Hvordan vil du vurdere kvaliteten af ekspertisen inden for fysiologisk vejledning/træning (kun atleter, der har benyttet et sådant tilbud inden for de seneste 12 måneder) (N=139)

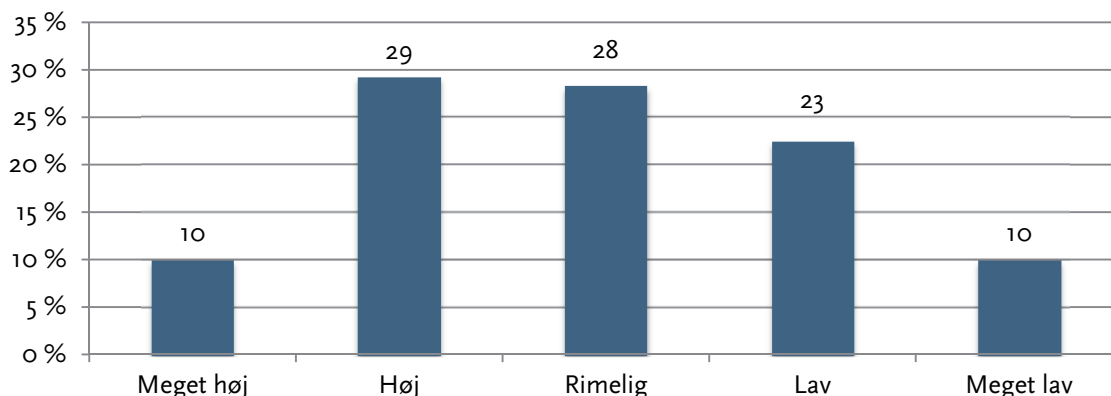

Der er ikke fundet forskelle eller tendenser på nogen parametergrupper under de gennemgående parametre på dette spørgsmål.

Ernæringsvejledning

Hvad angår ernæringsvejledning, angiver 120 respondenter at have benyttet et sådant tilbud inden for seneste 12 måneder. Her er vurderingen af kvaliteten ikke på samme højde som i de to foregående tilfælde, men alligevel udmærket. Som det kan ses af nedenstående tabel, svarer 67,5 pct. af eliteatleterne, at kvaliteten af ernæringsvejledningen enten var 'Meget høj' (10 pct.), 'Høj' (29,2 pct.) eller 'Rimelig' (28,3 pct.). 32,5 pct. svarer enten 'Lav' (22,5 pct.) eller 'Meget lav' (10 pct.).

Figur 53: Hvordan vil du vurdere kvaliteten af ekspertbistanden inden for ernæringsvejledning (kun atleter, der har benyttet et sådant tilbud inden for de seneste 12 måneder) (N=120)

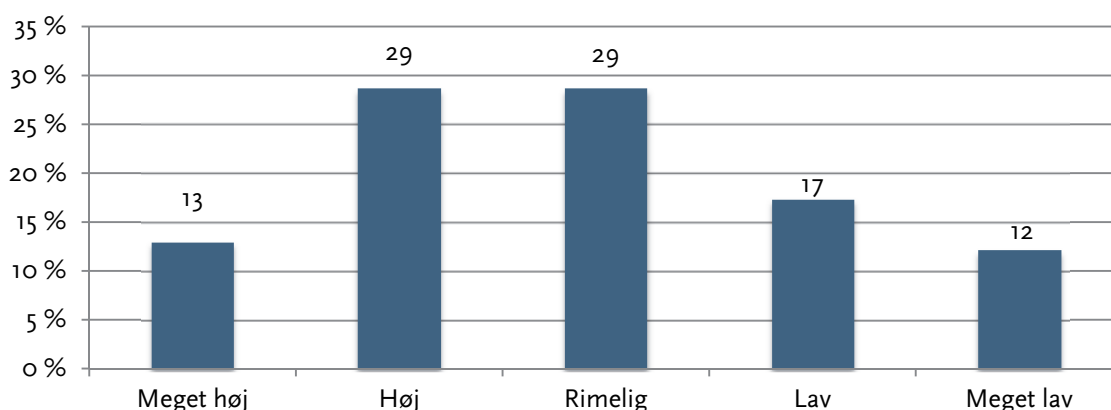

Der er ikke fundet forskelle eller tendenser på de forskellige parametre, om end det lader til, at de studerende i parameteren beskæftigelse vurderer kvaliteten af ekspertbistanden inden for ernæringsvejledning en smule lavere end de øvrige parametergrupper.

Psykologisk/mental coaching

115 af eliteatleterne har anvendt tilbud om psykologisk/mental træning inden for de seneste 12 måneder. Deres vurdering af kvaliteten af ekspertbistanden inden for dette område er relativt høj. Det kan ses af nedenstående figur, hvor det kan ses, at 70,4 pct. af eliteatleterne svarer i kategorierne 'Meget høj' (13 pct.), 'Høj' (28,7 pct.) eller 'Rimelig' (28,7 pct.). 29,6 pct. svarer enten 'Lav' (17,4 pct.) eller 'Meget lav' (12,2 pct.).

Figur 54: Hvordan vil du vurdere kvaliteten af ekspertbistanden inden for psykologisk/mental coaching? (kun atleter, der har benyttet et sådant tilbud inden for de seneste 12 måneder) (N=115)

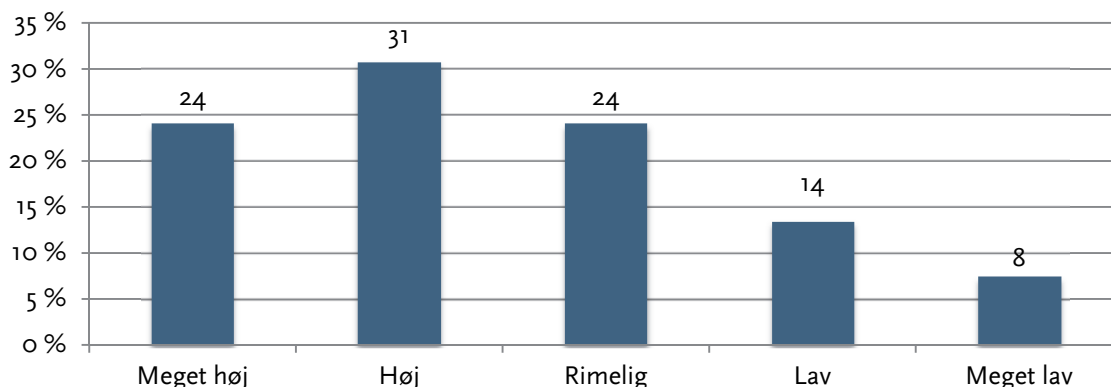

Her kan der konstateres en tendens til, at eliteatleterne i aldersgruppen 26-50 år i større udstrækning end de to yngre aldersgrupper på parameteren alder vurderer kvaliteten af ekspertbistanden som 'Meget Høj/høj'. Desuden synes lønmodtagerne/selvstændige i parameteren beskæftigelse at vurdere kvaliteten højere end de studerende og fuldtidseliteudøverne. Denne tendens er dog ikke signifikant.

Idrætsmedicinsk støtte: massage, fysioterapi og idrætslæge

Eliteatleterne er på tre spørgsmål blevet spurgt om kvaliteten af den idrætsmedicinske støtte eksempelvis i forbindelse med skader. Det første spørgsmål omhandler kvaliteten af den massage, udøverne eventuelt har fået. Man kan drøfte præcisionen i spørgsmålet, men overordnet ser det ud til, at kvaliteten vurderes som værende høj. Af nedenstående figur kan det ses, at 78,9 pct. af eliteatleterne svarer i kategorierne 'Meget høj' (24,1 pct.), 'Høj' (30,8 pct.) eller 'Rimelig' (24,1 pct.). 21 pct. svarer enten 'Lav' (13,5 pct.) eller 'Meget lav' (7,5 pct.).

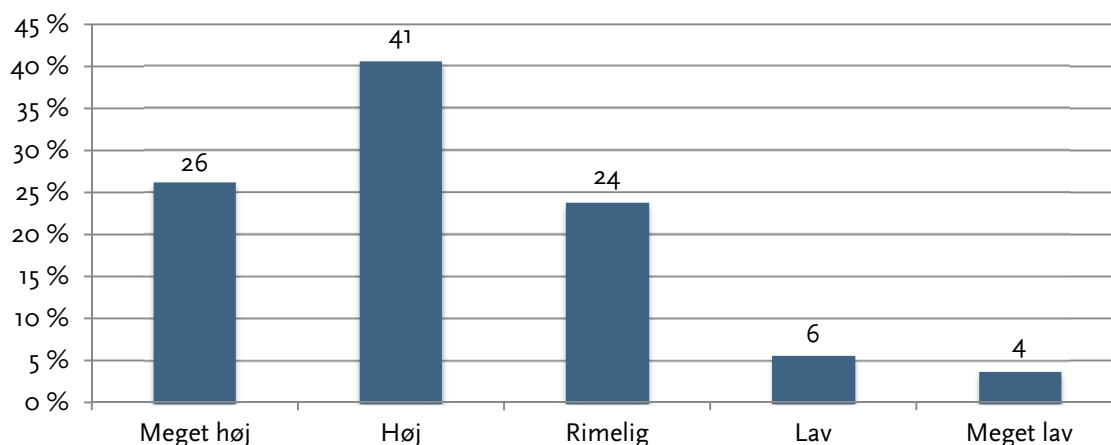
Figur 55: Vurdér kvaliteten af den idrætsmedicinske støtte, du har modtaget de seneste 12 måneder – Massage (kun atleter, der har benyttet et sådant tilbud inden for de seneste 12 måneder) (N=133)

Den nærmere analyse viser en forskel på grænsen til signifikant på beskæftigelsesparameteren, idet de studerende vurderer kvaliteten lavere end de to andre parametergrupper – lønmodtagere/selvstændige og fuldtidseliteudøvere. Samme tendens kan anes i forhold til den yngste aldersgruppe på parameteren alder, men den er ikke signifikant.

Hvad angår den fysioterapeutiske kvalitet fremgår det af nedenstående figur, at 90,6 pct. af eliteatleterne svarer i kategorierne 'Meget høj' (26,3 pct.), 'Høj' (40,6 pct.) eller 'Rimelig' (23,8 pct.). 9,4 pct. svarer enten 'Lav' (5,6 pct.) eller 'Meget lav' (3,8 pct.). Det er en meget høj vurdering af kvaliteten.

Figur 56: Vurdér kvaliteten af den idrætsmedicinske støtte, du har modtaget de seneste 12 måneder – Fysioterapi (kun atleter, der har benyttet et sådant tilbud inden for de seneste 12 måneder) (N=160)

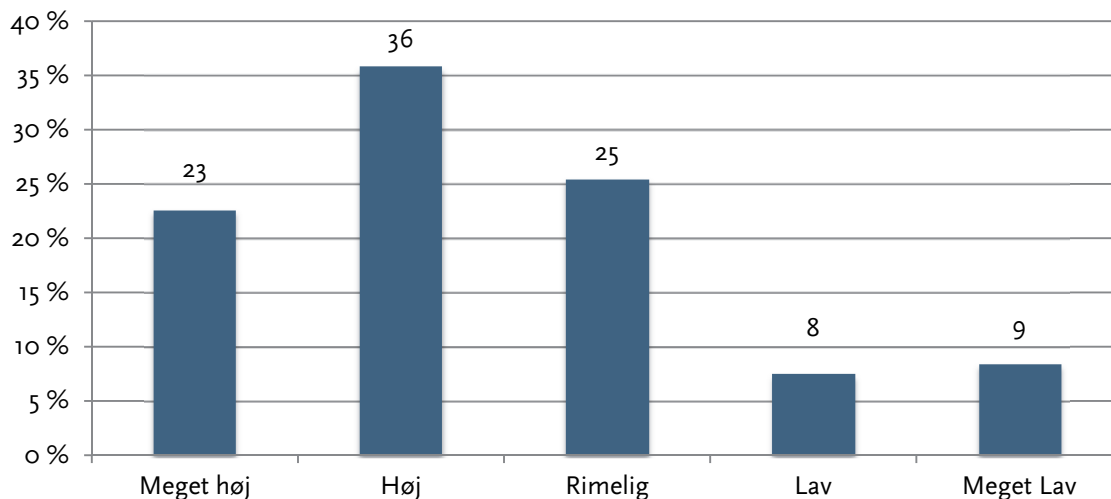

Der er en tendens – dog på kanten af signifikant – på den niveauparameter, hvor udøverne på nationalt niveau er inddraget. Udøverne på lavere niveau vurderer kvaliteten som mindre god end udøvere på højere niveau. I forhold til parameteren beskæftigelse er fuldtidseliteudøvere mere tilfredse med kvaliteten end lønmodtagere/selvstændige og studerende.

Det sidste spørgsmål i forhold til det idrætsmedicinske område handler om kvaliteten af vejledning og/eller behandling inden for de seneste 12 måneder. Her koncentrerer analysen sig igen kun om de atleter, der rent faktisk har modtaget en sådan støtte inden for de seneste 12 måneder.

Af nedenstående figur fremgår det som ovenfor, at eliteatleterne overordnet er meget tilfredse med støtten. Således svarer 84 pct. i kategorierne 'Meget høj' (22,6 pct.), 'Høj' (35,8 pct.) eller 'Rimelig' (25,5 pct.). 16 pct. svarer enten 'Lav' (7,5 pct.) eller 'Meget lav' (8,5 pct.).

Figur 57: Vurdér kvaliteten af den idrætsmedicinske støtte, du har modtaget de seneste 12 måneder – Vejledning/behandling fra en idrætslæge (f.eks. holdlæge anvist af dit forbund) (N=106)

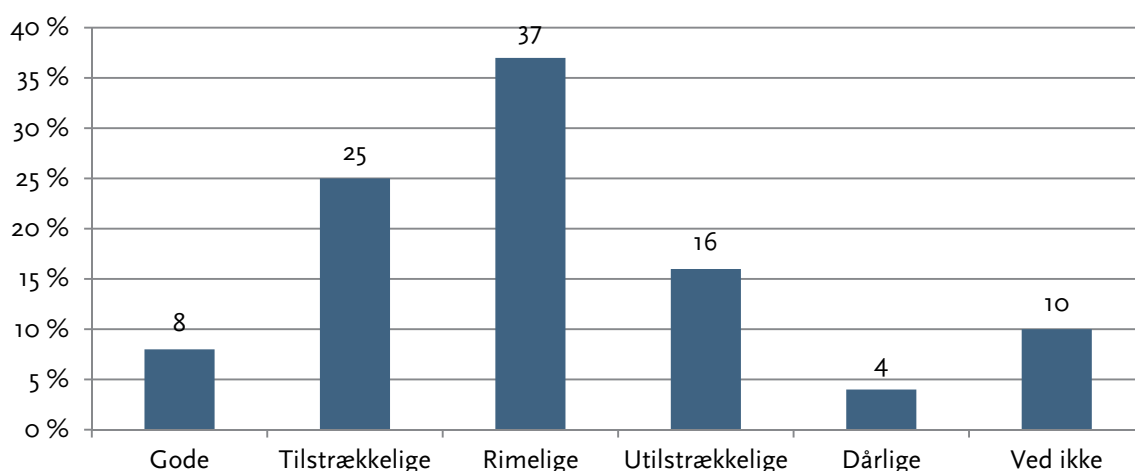
Antallet af besvarelser er her relativt lavt, så man skal være varsom med konklusionerne, og der er heller ikke konstateret signifikante forskelle på de gennemgående parametre. Dog synes der at være en svag til moderat tendens til, at tilfredsheden med den idrætslægelige vejledning/behandling, eliteatleterne har modtaget inden for de sidste 12 måneder, stiger med alderen. Således svarer de ældre eliteatleter i større udstrækning i kategorierne 'Meget høj/høj' end de yngre.

Tendensen kan tolkes som et udtryk for, at de ældre eliteatleter reelt har bedre lægeeksperise til rådighed i den forstand, at det også er udøvere på højeste internationale niveau, der ligger i ældre aldersgrupper og derfor typisk vil have de bedste medicinske støttetilbud til deres rådighed.

En overordnet vurdering af specialtilbuddene

Eliteatleterne vurderer helt overordnet, at de specialtilbud, de gør brug af er rimeligt gode. Det fremgår af nedenstående figur, hvor 70,1 pct. af de, der har besvaret spørgsmålet enten 'Gode' (8,3 pct.), 'Tilstrækkelige' (25 pct.) eller 'Rimelige' (36,8 pct.). 20,1 pct. svarer heroverfor, at tilbuddene er enten 'Utilstrækkelige' (15,7 pct.) eller 'Dårlige' (4,4 pct.), og 9,8 pct. 'Ved ikke'.

Figur 58: Hvordan vurderer du overordnet set de specialtilbud, du som eliteatlet i øjeblikket gør brug af i forhold til at skulle præstere på højeste niveau? (N=204)

Hvis man af hensyn til testrobustheden slår svarkategorierne sammen og ser bort fra udøverne, der svarer 'Ved ikke', viser der sig forskelle på i forhold til begge niveauparametre. Således er der en relativt klar tendens til, at jo højere niveau, jo mere tilbøjelig er man til at svare i de tre første kategorier, hvor kvaliteten af specialtilbuddene ses som gode, tilstrækkelige eller rimelige.⁴⁹ Uden at det er signifikant, synes der dog også at være en tendens til, at fuldtidseliteudøverne finder specialtilbuddene bedre end lønmodtagere/selvstændige og studerende.

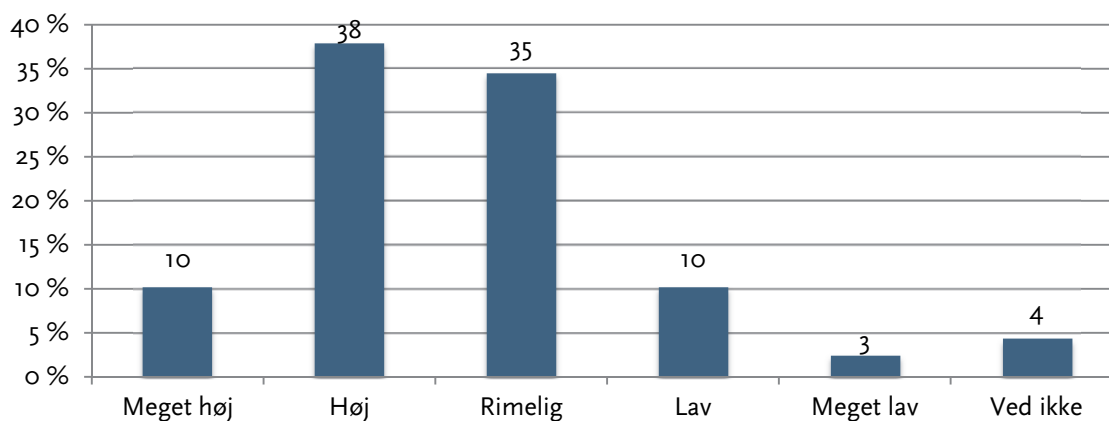
⁴⁹ Den overordnede svarfordeling for niveauparameteren, hvor det nationale niveau er ekskluderet, er: 'Gode': 7,6 pct., 'Tilstrækkelig': 24,2 pct., 'Rimelige': 40,1 pct., 'Utilstrækkelig': 17,2 pct., 'Dårlige': 3,8 pct. og 'Ved ikke': 7 pct.

Søjle 8: Konkurrencebetingelser

Et vigtigt element i udvikling af en topeliteidrætsudøver er at give atleten mulighed for at opnå den rette erfaring og rutine i at deltage ved konkurrencer både indenlands og udenlands. Dette opnås i hovedsagen ved at deltage i et stort antal konkurrencer på højest mulige niveau. Eliteatleterne er blevet spurgt om, hvordan de som unge talentfulde atleter vurderer/vurderede niveauet og hyppigheden af konkurrencer både nationalt og internationalt.

Hvad angår nationale konkurrencers hyppighed er vurderingen af eliteatleterne, at den er høj. 82,8 pct. svarer således, at de enten vurderer den som 'Meget høj' (10,3 pct.), 'Høj' (37,9 pct.) eller 'Rimelig' (34,5 pct.). 12,8 pct. vurderer niveauet og hyppigheden som 'Lav' eller 'Meget lav'. 4,4 pct. 'Ved ikke'.

Figur 59: Hvordan vurderer du niveauet/standarden og hyppigheden af nationale konkurrencer, når det gælder mulighederne du som talentfuld atlet havde for at deltage i konkurrencer i Danmark? Hyppighed (N=203)

Som i forbindelse med spørgsmålene om trænerens ekspertise i forrige kapitel slår tilfredsheden mest igennem i forhold til de yngre atleter og atleter på lavere niveau.⁵⁰ I forhold til niveauparameteren, hvor udøvere på nationalt niveau er inddraget, stiger vurderingen med faldende sportsligt niveau svagt i retning af kategorierne 'Meget høj/høj'. I forhold til parameteren alder gælder det, at med lavere alder stiger vurderingen moderat i retning af samme kategorier.

Samlet er de ældre eliteatleter – og atleter på højere niveau – altså mere tilbøjelige til at sige, at da de var unge talentfulde atleter var niveauet og hyppigheden af nationale konkurrencer ikke helt så godt som det, de nuværende talentfulde atleter siger. Man kan tolke dette på flere måder.

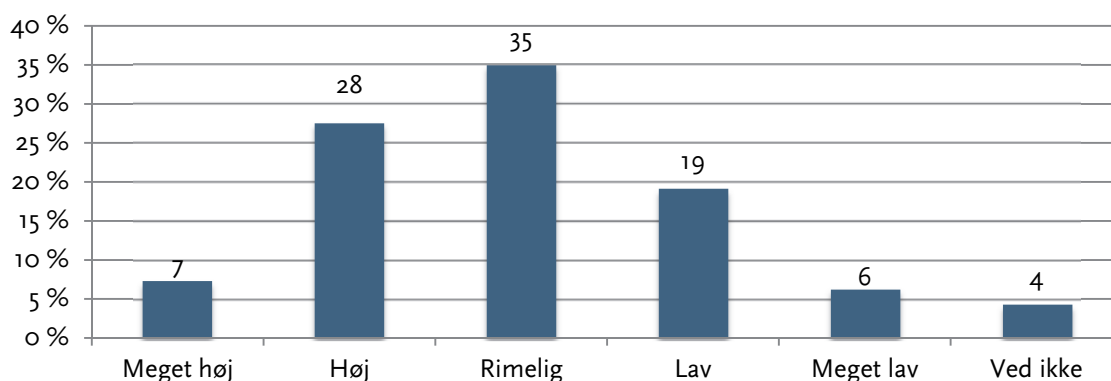
Enten at udviklingen for atleternes konkurrencebetingelser er gået i en positiv retning, således at talenterne i dag har bedre nationale konkurrencebetingelser, end de ældre atleter havde, eller, at de ældre eliteatleter ser tilbage og mener, de kunne have fået mere ud af det med bedre konkurrence-

⁵⁰ Svarkategorierne er i det nedenstående slået sammen til tre og 'Ved ikke' er udeladt ved analysen på de gennemgående parametre.

betingelser som talenter – uden at dette nødvendigvis betyder at betingelserne var dårlige, eller at bedre national konkurrence ville have gjort en reel forskel.

I forhold til niveauet/standarden af de nationale konkurrencer svarer 70 pct. enten 'Meget højt' (7,4 pct.), 'Høj' (27,6 pct.) eller 'Rimelig' (35 pct.) til udsagnet. 19,2 pct. svarer 'Lav' og 6,4 pct. svarer 'Meget lav'. 4,4 pct. svarer 'Ved ikke'.

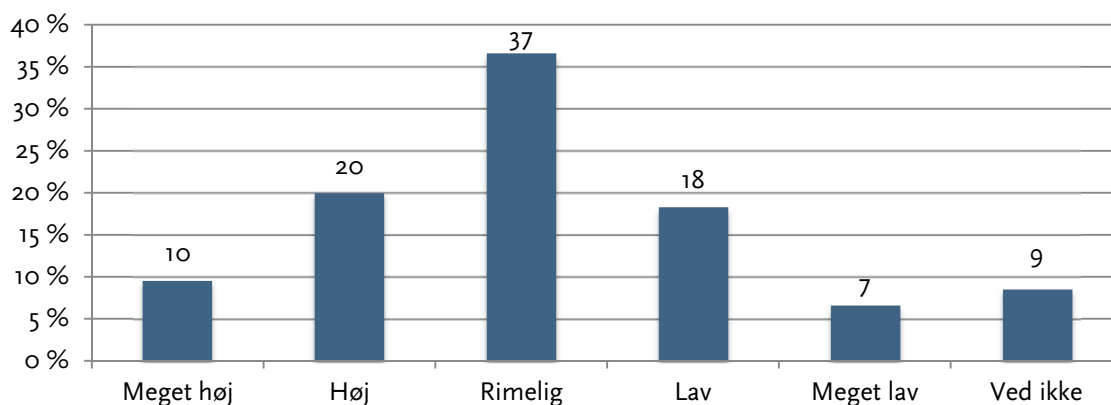
Figur 60: Hvordan vurderer du niveauet/standarden og hyppigheden af nationale konkurrencer, når det gælder mulighederne du som talentfuld atlet havde for at deltage i konkurrencer i Danmark? Niveauet (N=203)

På de gennemgående parametre er der konstateret en tendens på aldersparameteren, hvor de yngste eliteatleter igen i svag til moderat udstrækning svarer mere i retning af kategorierne 'Meget høj/høj' set i forhold til de ældre aldersgrupper. Beder man eliteatleterne vurdere samme to spørgsmål som ovenfor i forhold til karrieren på seniorniveau, kommer nedenstående billede frem.

Eliteatleterne er blevet spurgt om samme spørgsmål i forhold til seniorplanen, og i forhold til spørgsmålet om hyppighed viser figuren nedenfor, at 66,5 enten svarer 'Meget høj' (9,6 pct.), 'Høj' (20,3 pct.) eller 'Rimelig' (36,5 pct.) til udsagnet. 18,3 pct. svarer 'Lav' og 6,6 pct. 'Meget lav'. 8,6 pct. svarer 'Ved ikke'.

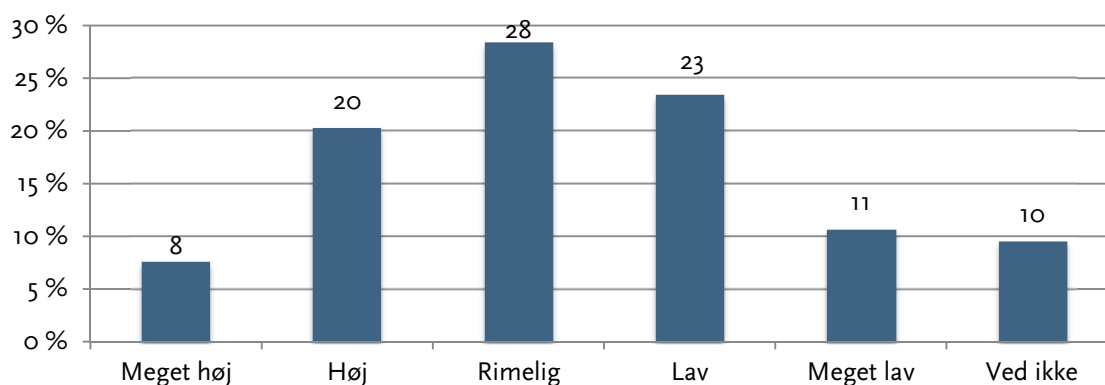
Figur 61: Hvordan vurderer du niveauet/standarden og hyppigheden af nationale konkurrencer, når det gælder mulighederne du som eliteatlet på seniorplan havde for at deltage i konkurrencer i Danmark? Hyppigheden (N=197)

På de gennemgående parametre, er der ikke fundet nogen forskelle.

Ti procentpoint færre end i det foregående spørgsmål, 56,3 pct., svarer enten 'Meget højt' (7,6 pct.), 'Høj' (20,3 pct.) eller 'Rimelig' (28,4 pct.) til udsagnet angående niveauet. 23,4 pct. svarer 'Lav' og 10,7 pct. svarer 'Meget lav'. 9,6 pct. svarer 'Ved ikke'.

Figur 62: Hvordan vurderer du niveauet/standarden og hyppigheden af nationale konkurrencer, når det gælder mulighederne du som eliteatlet på seniorplan havde for at deltage i konkurrencer i Danmark? Niveauet (N=197)

På de gennemgående parametre finder vi, at de yngste atleter svarer mere i retning af 'Meget høj/høj' end de to andre aldersgrupper inden for parameteren alder. På de øvrige parametre er resultaterne lidt uklare, og selvom der ikke kan ses signifikante forskelle eller tendenser, ser det alligevel ud til, at lønmodtagere/selvstændige er mere tilbøjelige til at svare 'Lav/meget lav' end de studerende.

Hvad angår deltagelse i internationale konkurrencer, er der stor grad af enighed blandt eliteatleterne om, at de har mulighed for at deltage nok i internationale konkurrencer. Det kan ses af nedenstående tabel, hvoraf det fremgår at 70,1 pct. svarer 'Ja' til spørgsmålet. Dog svarer 23,5 pct. 'Nej', mens 6,4 pct. ikke ved det. Der er ikke konstateret nogen forskelle på de gennemgående parametre, men man kan ane – uden det er signifikant – en vis tendens til, at de yngre atleter og atleter på lavere niveau er lidt mere tilbøjelige til at svare nej til spørgsmålet.⁵¹ Det gælder også de studerende.

Tabel 33: Har du mulighed for – i forhold til dit nuværende niveau – at deltage i nok internationale konkurrencer?

	Frekvens	Pct.
Ja	143	70,1 %
Nej	48	23,5 %
Ved ikke	13	6,4 %
Total	204	100,0 %

⁵¹ Svarkategorien 'Ved ikke' er udeladt i analysen her.

61,9 pct. angiver at modtage økonomisk støtte fra deres forbund til at deltage i internationale konkurrencer, og 38,1 pct. siger 'Nej'. Det kan ses i nedenstående tabel.

Tabel 34: Modtager du økonomisk støtte fra dit specialforbund eller andre idrætsorganisationer til at deltage i internationale konkurrencer?

	Frekvens	Pct.
Ja	125	61,9 %
Nej	77	38,1 %
Total	202	100,0 %

Der er klar forskel på niveauparameteren, hvor atleter på nationalt niveau er inddraget, derhen at atleter på lavere niveau modtager støtte i væsentligt lavere udstrækning end atleter på mellem- og højere niveau. På den anden niveauparameter er der ikke signifikant forskel, men tendensen synes også at være der.⁵² Forskellen på den først omtalte niveauparameter slår også igennem på parameteren alder, hvor de yngste eliteatleter i mindst udstrækning modtager økonomisk støtte til at deltage i internationale konkurrencer. Resultatet er ikke overraskende i den forstand, at de yngre atleter ikke er på samme høje niveau som de ældre atleter og dermed heller ikke modtager støtte i samme udstrækning som de ældre.

Ud af de 125 atleter, der har svaret, at de modtager støtte til at deltage internationale konkurrencer, svarer halvdelen, at den er tilstrækkelig. Omvendt betragter den anden halvdel støtten som utilstrækkelig. Det kan ses af nedenstående tabel.

Tabel 35: Betragter du støtten du får til at deltage i internationale konkurrencer som tilstrækkelig?

	Frekvens	Pct.
Ja	63	50,4 %
Nej	62	49,6 %
Total	125	100,0 %

På kanten til signifikant finder vi en forskel på beskæftigelsesparameteren, hvor lønmodtagere/selvstændige i mindre udstrækning end fuldtidseliteatleterne og studerende mener, at støtten er tilstrækkelig. Ligeledes – uden at det slår klart ud på de statistiske tests – aner man en tendens til, at de ældre eliteatleter i mindre udstrækning end de yngre mener, at støtten er tilstrækkelig.

Skal der være flere eliteidrætsbegivenheder i Danmark?

Danmark har gennem de senere år været vært for mange internationale eliteidrætsevents. Med den daværende VK-regerings lancering af handlingsplanen for at skaffe store internationale idrætsbegivenheder til Danmark i 2007 (Kulturministeriet, 2007) blev den hidtil største oplevelsesøkonomiske satsning på sport i nyere tid sat i gang, og Sport Event Danmark (SED), der blev oprettet i 2008

⁵² Den overordnede svarfordeling for niveauparameteren, hvor det nationale niveau er ekskluderet, er: 'Ja': 72,2 pct., 'Nej': 27,8 pct.

som erstatning for det tidligere 'Idrætsfonden Danmark' (oprettet i 1994), har været dygtig til at hverve relativt store og internationale events til Danmark.

Ifølge Deloitte (2011) steg antallet af afholdte events på dansk jord således fra 62 i perioden 2005 til 2007 til 116 i perioden 2008 til 2010. Det interessante i forhold til de danske præstationer er, at hjemmebanefordel typisk virker ind i forhold til muligheden for at opnå topresultater. Erfaring optjent ved et internationalt stævne på hjemmebane tæller herunder med i regnskabet i forhold til at styrke rutinen og erfaringen med at skabe gode sportslige resultater.

På trods af væksten i internationale events på dansk jord, deler eliteatleterne ikke en holdning om, at der arrangeres nok internationale eliteidrætsbegivenheder i Danmark inden for deres egen idrætsgren. Det kan ses af nedenstående tabel, hvoraf det fremgår at 28,6 pct. svarer 'Ja' til spørgsmålet. 60,2 pct. svarer 'Nej', og 10,8 pct. 'Ved ikke'.

Tabel 36: Mener du, at der arrangeres nok internationale elitebegivenheder i Danmark inden for idrætsgren?

	Frekvens	Pct.
Ja	58	28,6 %
Nej	123	60,6 %
Ved ikke	22	10,8 %
Total	203	100,0 %

På de gennemgående parametre viser der sig forskelle på køn, hvor kvinderne i større udstrækning end mændene svarer 'Ja'. Således er 42,2 pct. af kvinderne enige i, at der arrangeres nok eliteidrætsbegivenheder i Danmark, mens det samme blot gælder for 23,5 pct. af mændene. Endvidere er de yngste eliteatleter (13-20 år) mere tilbøjelige til at svare 'Ja' til spørgsmålet end de to andre aldersgrupper inden for parameteren alder.

Endelig, dog på kanten af at være signifikant, kan man ane en forskel på parameteren beskæftigelse. Lønmodtagere/selvstændige er noget mere uenige i, at der arrangeres nok events i Danmark end de studerende og fuldtidseliteudøverne.

Søjle 9: Forskning og innovation

For at opnå det højeste mulige niveau er forskning i træningsmetoder, biomekanik, fysiologi eller ny teknologi vigtig. Under søjlen 'Forskning og innovation' er eliteatleterne blevet spurgt om, hvordan de på en række områder vurderer forskningen og dens anvendelighed i praksis.

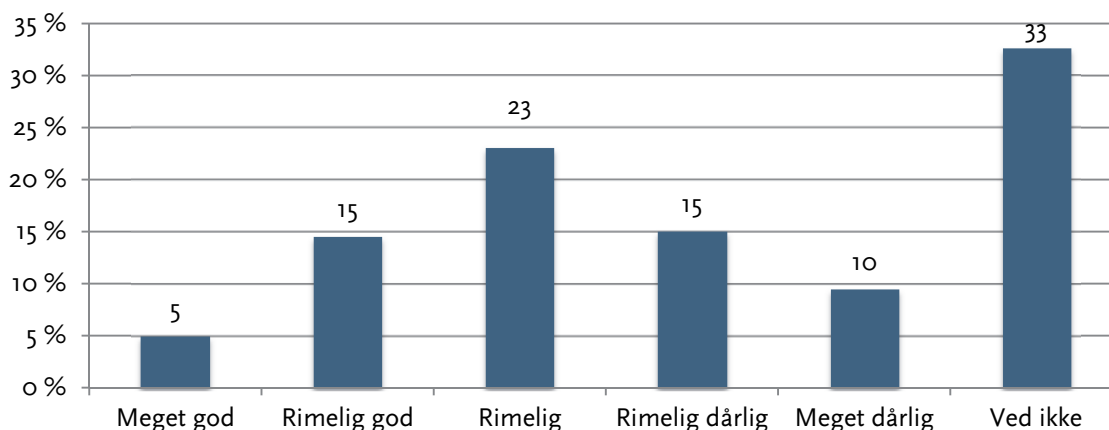
Forskning anvendt i forhold til praksis

Eliteatleternes syn på, hvor godt forskning appliceres i forhold til praksis, er blandet. Det kan ses af nedenstående figur, hvor det fremgår, at 42,7 pct. enten ser den videnskabelige forsknings anvendelse i praksis som 'Meget god' (5 pct.), 'Rimelig god' (14,6 pct.) eller 'Rimelig' (23,1 pct.). 24,6 pct. finder den 'Rimelig dårlig' (15,1 pct.) eller 'Meget dårlig' (9,5 pct.). Hele 32,7 pct. svarer 'Ved ikke'.

At så mange svarer 'Ved ikke', er nok ikke overraskende i den forstand, at det for en eliteatlet kan være vanskeligt at vide i hvilken udstrækning, der ligger egentlig forskning bag den praksis, deres

trænere, ledere eller andre af de personer, eliteatleterne møder i deres eliteidrætskarriere, udmønter.

Figur 63: Hvordan vurderer du overordnet set tilgængeligheden/udbuddet af videnskabelige undersøgelser/forskning (biomekanik, fysiologi osv.), ny teknologisk udvikling og innovation inden for din idræt? – Videnskabelig forskning anvendt i praksis (N=199)

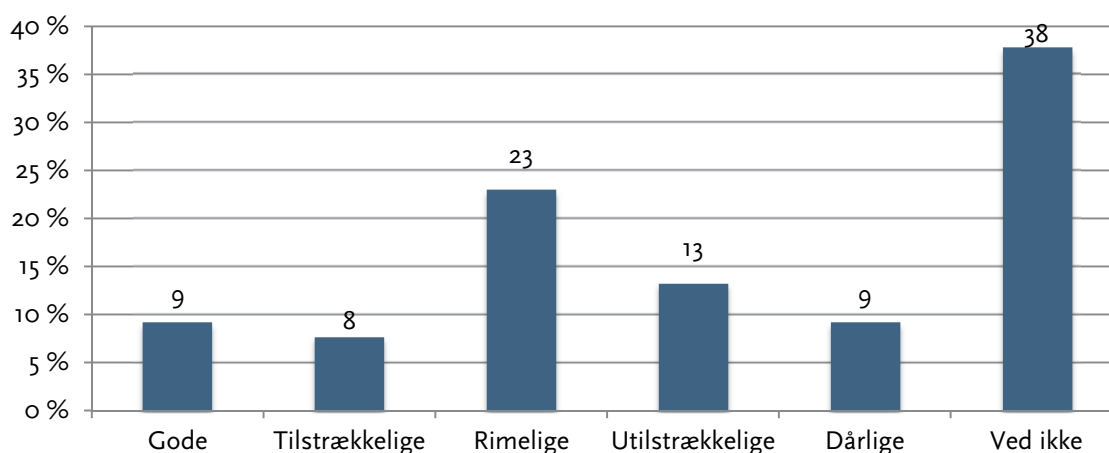

På de gennemgående parametre fremkommer det, at i forhold til alder kan man se, at de yngste eliteatleter i større udstrækning end de ældre svarer i kategorierne 'Meget god/rimelig god'.⁵³ Derudover kan der ikke konstateres forskelle eller tendenser. Uden at det kommer ud som signifikant, ser det dog ud til, at der er forskel på køn derhen, at kvinderne i større udstrækning end mændene svarer 'Rimelig dårlig/meget dårlig'.

Et enslydende spørgsmål, der går på den mere personlige mulighed for at gøre brug af eksisterende videnskabelig forskning i praksis, er eliteatleterne også blevet spurgt om. Her er holdningerne også blandede. Af nedenstående figur kan det ses, at 39,8 pct. af eliteatleterne svarer i kategorierne 'Gode' (9,2 pct.), 'Tilstrækkelige' (7,7 pct.) eller 'Rimelige' (23 pct.). Heroverfor svarer 22,5 pct., at de enten har utilstrækkelige (13,3 pct.) eller dårlige (9,2 pct.) muligheder for at gøre brug af videnskabelig forskning i praksis. 37,8 pct. svarer 'Ved ikke'.

⁵³ Svarkategorierne er slået sammen i forhold til de statistiske test. Da kategorien 'Ved ikke' er udeladt i test-sammenhæng er antallet af observationer på dette spørgsmål lavt, hvorfor man skal være forsigtig med at tolke resultaterne.

Figur 64: Hvordan vurderer du de muligheder, du får for at gøre brug af eksisterende videnskabelig forskning (biomekanik, fysiologi osv.), ny teknologisk udvikling og innovation inden for din idræt? – Videnskabelig forskning anvendt i praksis (N=196)

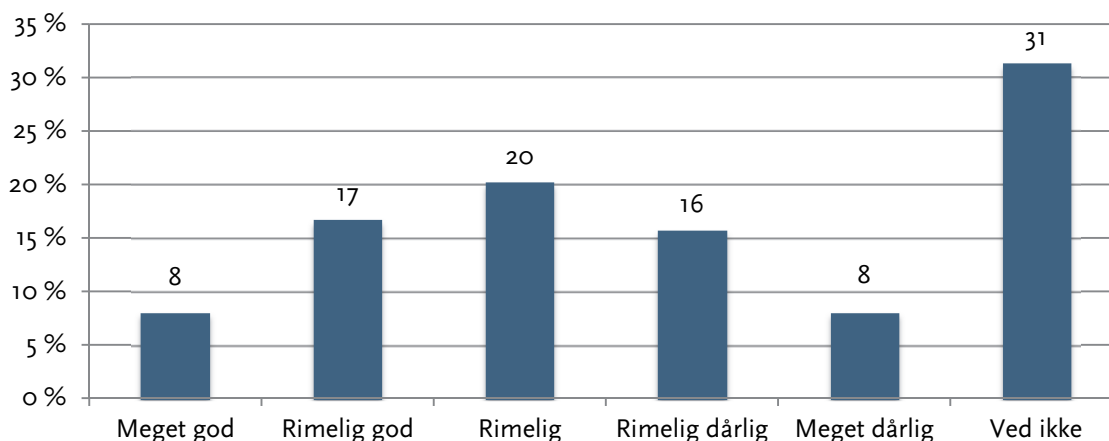
Slår man svarkategorierne sammen og udelader 'Ved ikke' af analysen, fremkommer der ingen forskelle i svarafgivelserne på de faste parametre.

Teknologisk udvikling

Lige så blandet som ovenfor er besvarelsenerne i vurderingen af mulighederne for adgang til ny teknologisk udvikling. Som det ses af nedenstående svarer 44,9 pct., at den enten er 'Meget god' (8,1 pct.), 'Rimelig god' (16,7 pct.) eller 'Rimelig' (20,2 pct.). 23,8 pct. finder den 'Rimelig dårlig' (15,7 pct.) eller 'Meget dårlig' (8,1 pct.). Hele 31,3 pct. svarer 'Ved ikke'.

Igen må den store andel af eliteatleter, der svarer 'Ved ikke', ses som et udtryk for, at det er vanskeligt at have et reelt overblik over, hvad der sker af teknologiske nyskabelser i forhold til, hvad der tilbydes, og hvad atleterne har adgang til.

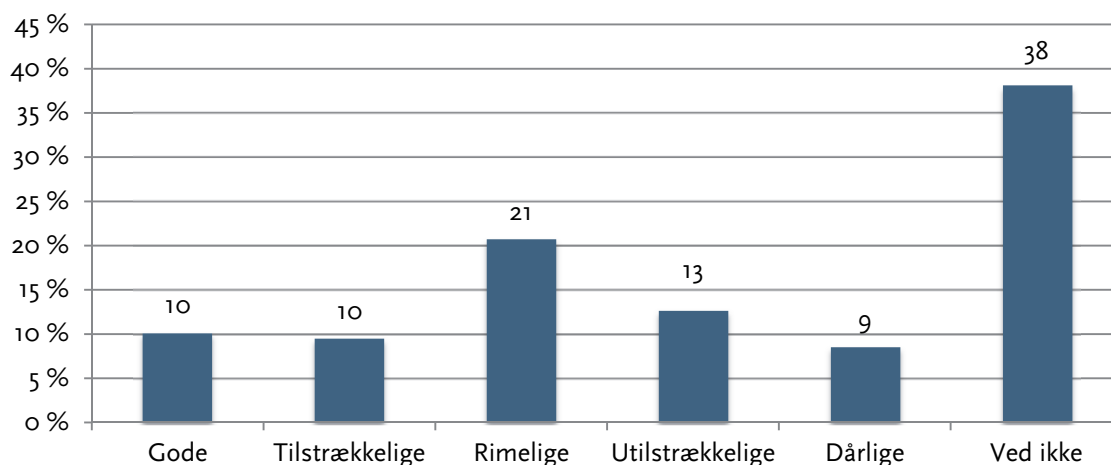
Figur 65: Hvordan vurderer du overordnet set tilgængeligheden/udbuddet af videnskabelige undersøgelser/forskning (biomekanik, fysiologi osv.), ny teknologisk udvikling og innovation inden for din idræt? – Ny teknologisk udvikling (N=198)

Selvom det ikke slår ud som en signifikant forskel, lader det alligevel til, at på begge niveauparametre svarer de på bedste niveau lidt mere i kategorien 'Dårlig/meget dårlig'.⁵⁴ Det samme er tilfældet i forhold til parameteren beskæftigelse, hvor fuldtidseliteudøverne vurderer adgangen til ny teknologi højest. På alder er der heller ingen signifikante tendenser, men de 13-20-årige svarer i mindst udstrækning 'Dårlig/meget dårlig'.

Ud over en overordnet vurdering er eliteatleterne blevet spurgt om, hvordan de personligt vurderer de muligheder, de selv har for at gøre brug af nye teknologiske udviklinger. Svarfordelingen ligner nogenlunde den ovenfor. Det kan ses af nedenstående figur, hvoraf det fremgår, at 40,6 pct. af eliteatleterne svarer enten 'God' (10,2 pct.), 'Tilstrækkelig' (9,6 pct.) eller 'Rimelig' (20,8 pct.). 21,3 pct. svarer heroverfor i kategorierne 'Utilstrækkelig' eller 'Dårlig'. Igen svarer mange (38,1 pct.) 'Ved ikke'.

Figur 66: Hvordan vurderer du de muligheder, du får for at gøre brug af eksisterende videnskabelig forskning (biomekanik, fysiologi osv.), ny teknologisk udvikling og innovation inden for din idræt? Nye teknologiske udviklinger (N=197)

Uden at det slår ud som signifikant, synes der at være nogle (svage) tendenser på de faste gennemgående parametre. Kvinder svarer således lidt mere i kategorierne 'Dårlig/utilstrækkelig' end mændene, ligesom atleter på højeste niveau på begge niveauparametrene er mindre tilbøjelige til at svare i kategorierne 'God/tilstrækkelig/rimelig'.⁵⁵ På parameteren alder, er det lidt overraskende de yngste eliteatleter, der i højere udstrækning finder, at de gode/tilstrækkelige/rimelige muligheder for at gøre brug for nye teknologiske udviklinger. Idet 'Ved ikke'-kategorien er udeladt i analysen, er

⁵⁴ Igen er svarkategorierne slået sammen i forhold til de statistiske test. Da kategorien 'Ved ikke' er udeladt i testsammenhæng er antallet af observationer på dette spørgsmål lavt, hvorfor man skal være forsigtig med at tolke resultaterne. Den overordnede svarfordeling for niveauparameteren, hvor det nationale niveau er ekskluderet, er: 'Meget god': 8,4 pct., 'Rimelig god': 16,9 pct., 'Rimelig': 22,7 pct., 'Rimelig dårlig': 18,2 pct., 'Meget dårlig': 9,1 pct. og 'Ved ikke': 24,7 pct.

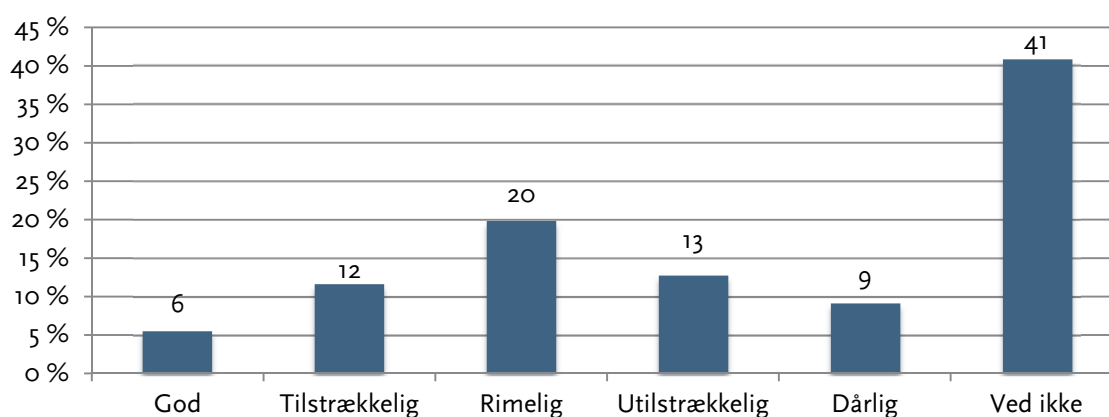
⁵⁵ Den overordnede svarfordeling for niveauparameteren, hvor det nationale niveau er ekskluderet, er: 'God': 9,2 pct., 'Tilstrækkelig': 11,1 pct., 'Rimelig': 21,6 pct., 'Utilstrækkelig': 15,7 pct., 'Dårlig': 9,2 pct. og 'Ved ikke': 33 pct.

antallet af observationer dog lavt, og man skal være påpasselig med at tolke for håndfast på disse tendenser.

Innovation

Når man kigger på samme spørgsmål i forhold til, hvorvidt eliteatleterne vurderer tilgængelighed af ny innovation generelt, fremkommer nedenstående billede. Som det kan ses af figuren svarer 37,2 pct. i kategorierne 'God' (5,6 pct.), 'Tilstrækkelig' (11,7 pct.) eller 'Rimelig' (19,9 pct.). 19 pct. finder den 'Utilstrækkelig' (12,8 pct.) eller 'Dårlig' (9,2 pct.). Hele 40,8 pct. svarer 'Ved ikke'.

Figur 67: Hvordan vurderer du overordnet set tilgængeligheden/udbuddet af videnskabelige undersøgelser/forskning (biomekanik, fysiologi osv.), ny teknologisk udvikling og innovation inden for din idræt? Innovation (N=195)

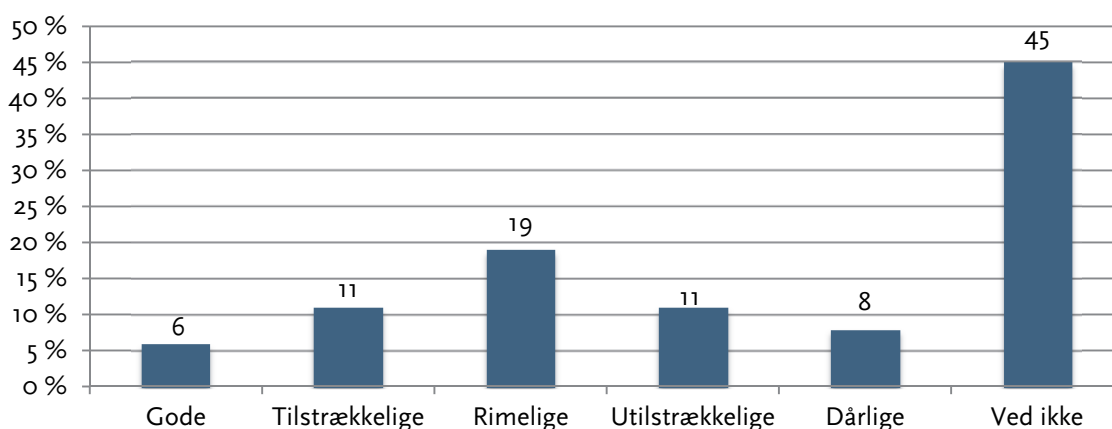
Der kan ikke konstateres signifikante forskelle eller tendenser på de faste gennemgående parametre, men på begge niveauparametrene ser det ud til, at mellemniveauet svarer lidt mere i kategorien 'Rimelig' end de to andre parametergrupper.⁵⁶

I forhold til nogenlunde samme spørgsmål, der dog her går på den personlige mulighed for at gøre brug af innovation, er svarene som på flere af de andre spørgsmål i denne sektion blandede.

Det kan ses af nedenstående figur, hvoraf det fremgår, at 35,9 pct. af eliteatleterne enten svarer i kategorierne 'God' (5,6 pct.), 'Tilstrækkelig' (11,3 pct.) eller 'Rimelig' (19 pct.). 19,5 pct. svarer, at de vurderer deres muligheder for at gøre brug af nye innovationer som enten 'Utilstrækkelig' (11,3 pct.) eller 'Dårlig' (8,2 pct.). Igen svarer en stor andel (44,6 pct.) 'Ved ikke'.

⁵⁶ Den overordnede svarfordeling for niveauparameteren, hvor det nationale niveau er ekskluderet, er: 'Meget god': 5,3 pct., 'Rimelig god': 13,8 pct., 'Rimelig': 23 pct., 'Rimelig dårlig': 14,5 pct., 'Meget dårlig': 10,5 pct. og 'Ved ikke': 32,9 pct.

Figur 68: Hvordan vurderer du de muligheder, du får for at gøre brug af eksisterende videnskabelig forskning (biomekanik, fysiologi osv.), ny teknologisk udvikling og innovation inden for din idræt? Innovation (N=195)

Igen er antallet af observationer ikke stort, da mange har svaret 'Ved ikke', og man skal derfor være forsigtig med at tolke resultaterne i forhold til test på faste gennemgående parametre. Dog – og uden det kommer ud som signifikant – kan man ane, at kvinderne på parameteren køn i højere udstrækning end mændene svarer i kategorierne 'Utilstrækkelig/dårlig'. Under parameteren niveau synes det i forhold til begge underparametre at være på det højeste sportslige niveau, der er mest utilfredse og endelig er det – igen lidt overraskende – de yngste eliteatleter, der vurderer mulighederne bedst i parameteren alder.⁵⁷

Søjle 10: Mediedækning

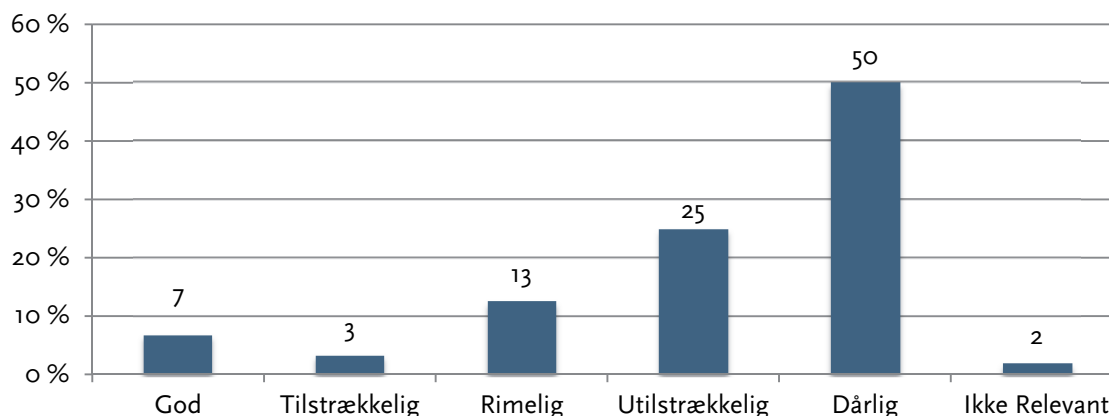
Kvantiteten af mediedækningen

Eliteatleterne er ikke voldsomt tilfredse med kvantiteten af mediedækningen af deres respektive idrætsgrene. Det er klart, hvis man betragter nedenstående svarfordeling over spørgsmålet: 'Hvordan vurderer du generelt mediedækningen af din idrætsgren?'. Blot 23 pct. vurderer den som enten 'God' (6,9 pct.), 'Tilstrækkelig' (3,4 pct.) eller 'Rimelig' (12,7 pct.). Heroverfor angiver tre fjerdedele (75 pct.), at dækningen enten er 'Utilstrækkelig' (25 pct.) eller decideret 'Dårlig' (50 pct.). Knap 2 pct. 'Ved ikke'.

⁵⁷ Den overordnede svarfordeling for niveauparameteren, hvor det nationale niveau er ekskluderet, er: 'God': 4,6 pct., 'Tilstrækkelig': 11,9 pct., 'Rimelig': 20,5 pct., 'Utilstrækkelig': 13,9 pct., 'Dårlig': 8,6 pct. og 'Ved ikke': 40,4 pct.

En mulig forklaring kan være at de ældre atleter i højere grad benytter sig af traditionelle trænings metoder, mens de yngre atleter er mere fortrolige med ny teknologi og moderne træningsmetoder.

Figur 69: Hvordan vurderer du generelt mediedækningen af din idrætsgren (kvantitet)? (N=204)

Af hensyn til testrobustheden er svarkategorierne i det følgende slået sammen som tidligere, om end svarfordelingerne alligevel gør, at man i nogle tilfælde skal tage testene med forbehold. Herefter fremkommer det, at eliteatleter på mellemniveauet – i begge niveauparametre⁵⁸ – svarer mere i kategorierne 'Utilstrækkelig/dårlig' end de øvrige parametergrupper.

Atleter på højeste niveau er mindst utilfredse med kvantiteten af dækningen af deres idrætsgren. Betragter vi f.eks. niveauparameteren, hvor det nationale niveau er inddraget, svarer 60 pct. af atleterne på højeste niveau i svarkategorierne 'Utilstrækkelig' eller 'Dårlig'. Det gælder for 90 pct. af eliteatleterne på mellemniveauet og 76 pct. af atleterne på lavere niveau. Det er ikke underligt, at atleterne på højeste niveau er mindre utilfredse. Medierne fokuserer generelt primært på de bedste atleter med de højeste resultater, hvorimod de på lavere niveau typisk ikke har så meget opmærksomhed (Storm & Brandt, 2008; Hedal, 2006; Hedal, 2008).

På parameteren beskæftigelse er der forskel derhen, at fuldtidseliteudøverne, er markant mere tilfredse. Her svarer 52,8 pct. således enten 'God/tilstrækkelig/rimelig', hvilket kun gælder 20,3 pct. af de studerende og 8,6 pct. af lønmodtagere/selvstændige. At fuldtidseliteudøverne er de mest tilfredse skyldes formentlig, at der er en del fodboldspillere i denne kategori, hvilket er en sportsgren, der nyder størst medieopmærksomhed (Hedal, 2006; Toft, 2012). Derudover, er der ikke konstateret yderligere i forhold til de faste gennemgående parametre.

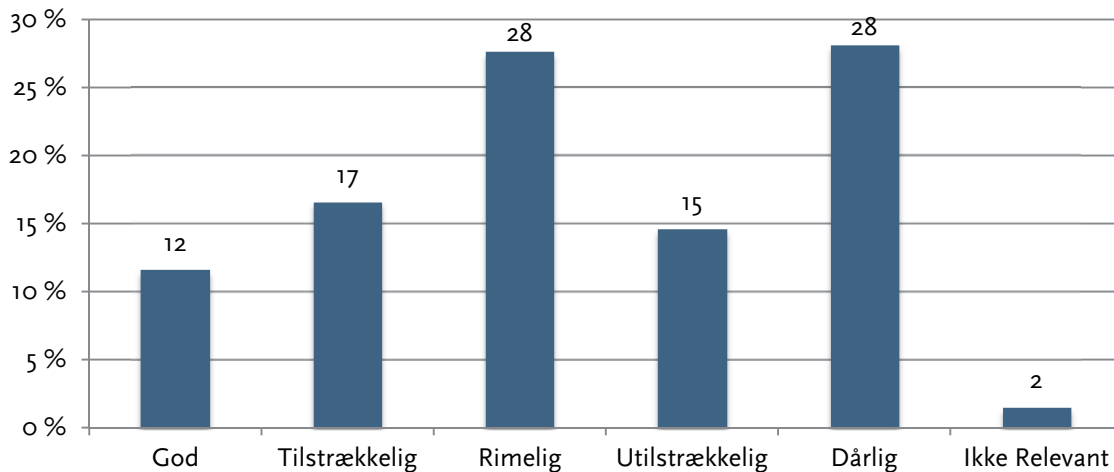
Kvaliteten af mediedækningen

Hvor eliteatleterne generelt er ret utilfredse med kvantiteten af mediedækningen inden for deres idrætsgrene, er de mere venligt stemt i forhold til kvaliteten af den dækning, der trods alt er. Det kan ses i nedenstående figur, hvoraf det fremgår, at lidt over halvdelen (55,8 pct.) finder kvaliteten enten 'God' (11,6 pct.), 'Tilstrækkelig' (16,6 pct.) eller 'Rimelig' (27,6 pct.). Heroverfor angiver 44,2

⁵⁸ Den overordnede svarfordeling for niveauparameteren, hvor det nationale niveau er ekskluderet, er: 'God': 5,1 pct., 'Tilstrækkelig': 2,5 pct., 'Rimelig': 14,6 pct., 'Utilstrækkelig': 26,6 pct., 'Dårlig': 50 pct. og 'Ved ikke': 0,6 pct.

pct., at dækningen enten er 'Utilstrækkelig' (14,6 pct.) eller decideret 'Dårlig' (28,1 pct.). 1,5 pct. 'Ved ikke'.

Figur 70: Hvordan vurderer du generelt mediedækningen af din idrætsgren (kvalitet)? (N=199)

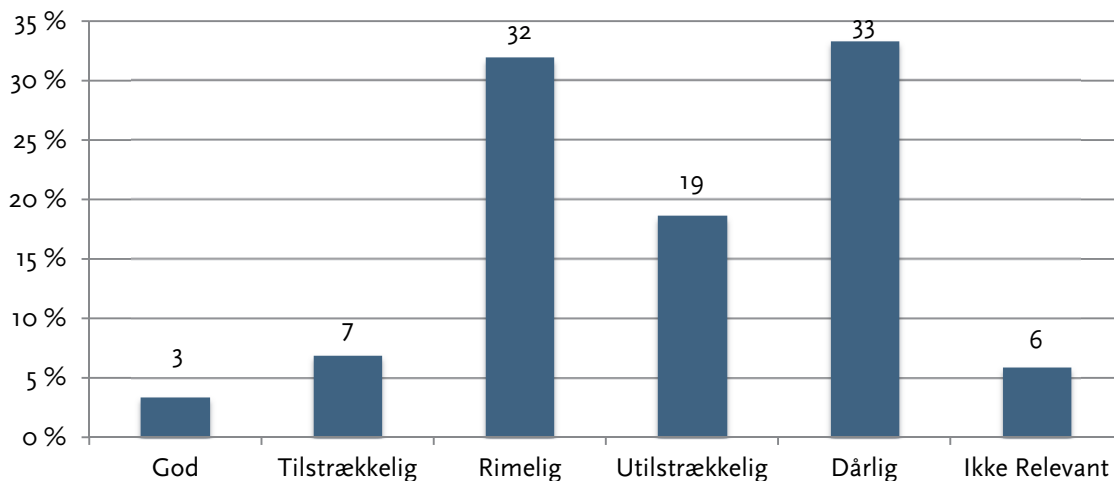

På de faste parametre kan der ikke findes nogen signifikante forskelle eller tendenser. Kun i forhold til parameteren beskæftigelse ses en forskel derhen, at fuldtidseliteudøverne er lidt mere tilfredse end de to andre parametergrupper inden for denne parameter.

Dækningen af personlige resultater

Mere specifikt adspurgte, er der lidt blandende holdninger med overvægt i retning af utilfredshed med, hvordan de rent personlige resultater dækkes i pressen. Det kan ses i nedenstående figur, hvoraf det fremgår, at lidt under halvdelen (42,2 pct.) finder kvaliteten enten 'God' (3,4 pct.), 'Tilstrækkelig' (6,9 pct.) eller 'Rimelig' (31,9 pct.). Heroverfor angiver en lille majoritet 51,9 pct., at dækningen enten er 'Utilstrækkelig' (18,6 pct.) eller decideret 'Dårlig' (33,3 pct.). 5,9 pct. 'Ved ikke'.

Figur 71: Hvordan vurderer du mediedækningen af dine egne sportslige resultater? (N=204)

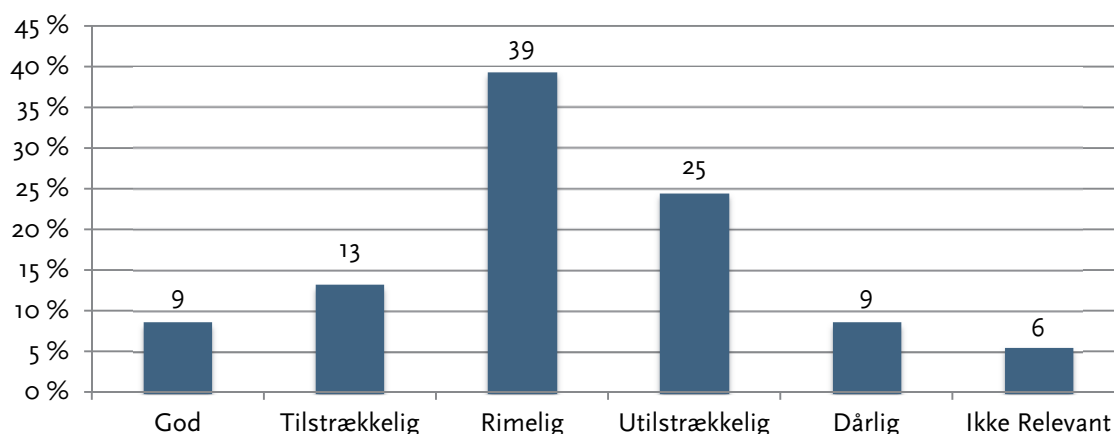

På de faste parametre finder vi, at fuldtidseliteudøverne er mest tilfredse på beskæftigelsesparameteren – hvilket harmoner med, at det også var den parametergruppe, der var mest tilfreds med kvantiteten af dækningen (se ovenfor) – mens lønmodtagere/selvstændige i størst udstrækning finder dækningen af egne resultater utilstrækkelige/dårlige. Uden at det er signifikant, kan det også ses, at på niveau svarer atleter på højere niveau lidt mere i svarkategorierne rimelig og god/tilstrækkelig. Det gælder begge niveauparametre.⁵⁹

Anerkendelse

Man kan diskutere i hvilken udstrækning, pressedækning bidrager til anerkendelse, men der er nok en vis forbindelse. Direkte adspurgt svarer majoriteten, 61,2 pct., af eliteatleterne, at de vurderer den anerkendelse, de får som eliteatlet, som enten 'God' (8,7 pct.), 'Tilstrækkelig' (13,3 pct.) eller 'Rimelig' (39,3 pct.). Knap en tredjedel finder den enten 'Utilstrækkelig' (24,5 pct.) eller 'Dårlig' (8,7).

Figur 72: Hvordan vurderer du den anerkendelse, du som eliteatlet får i Danmark? (N=196)

På de faste gennemgående parametre finder vi nogle tendenser, der dog er lidt uklare og ikke-signifikante. Dog kan man i forhold til niveau på begge parametre se en tendens til, at mellemniveauet i størst udstrækning finder anerkendelsen 'Utilstrækkelig/Dårlig'.⁶⁰ På begge disse parametre er det dog sådan, at atleter på højest niveau i højest grad finder, at anerkendelsen enten er 'God/tilstrækkelig' eller 'Rimelig'. På parameteren beskæftigelse er det lønmodtagere/selvstændige, der er mindst tilfredse med den anerkendelse, man som eliteatlet får i Danmark, og fuldtidsudøvere der er mest tilfredse.

Endelig kan man på parameteren alder se en moderat faldende tilfredshed (signifikant) med den anerkendelse, man får med stigende alder. 43,5 pct. af de ældste eliteatleter (26-50 år) svarer f.eks.

⁵⁹ Den overordnede svarfordeling for niveauparameteren, hvor det nationale niveau er ekskluderet, er: 'God': 1,9 pct., 'Tilstrækkelig': 7 pct., 'Rimelig': 33,5 pct., 'Utilstrækkelig': 21,5 pct., 'Dårlig': 32,3 pct. og 'Ved ikke': 3,8 pct.

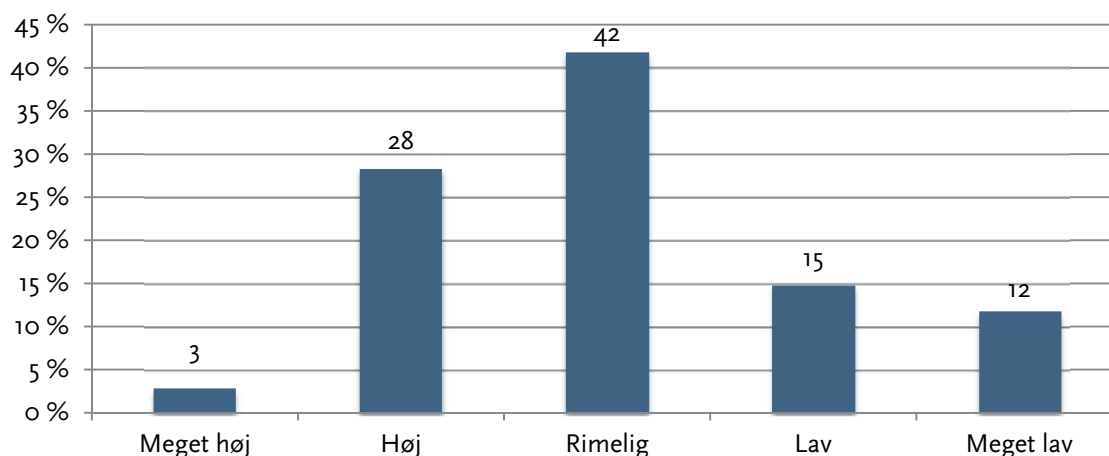
⁶⁰ Den overordnede svarfordeling for niveauparameteren, hvor det nationale niveau er ekskluderet, er: 'God': 8,6 pct., 'Tilstrækkelig': 9,9 pct., 'Rimelig': 39,5 pct., 'Utilstrækkelig': 27 pct., 'Dårlig': 10,5 pct. og 'Ved ikke': 4,6 pct.

'Utilstrækkelig/Dårlig' til spørgsmålet, mens det tilsvarende gælder for 34,5 pct. af de 21-25-årige og 27,7 pct. af de 13-20-årige.

Medietræning

Det er i stigende udstrækning behæftet med medieopmærksomhed at være eliteatlet. Som berørt ovenfor er der især på allerhøjeste niveau stor medieopmærksomhed, hvorfor medietræning kan være påkrævet. I spørgeskemaet er eliteatleterne derfor blevet spurgt, om de inden for seneste 12 måneder har modtaget medietræning. Det angiver 33,2 pct., at de har, og af nedenstående fremgår det, at af de eliteatleter, der har modtaget medietræning, er en ganske høj andel (73,1 pct.) ganske tilfredse. 3 pct. svarer således 'Meget høj', 28,4 pct. 'Høj' og 41,8 pct. 'Rimelig' på spørgsmålet om, hvordan de vurderer medietræningen de har modtaget. 26,8 pct. finder den enten 'Lav' (14,9 pct.) eller 'Meget lav' (11,9 pct.).

Figur 73: Hvordan vurderer du kvaliteten af den medietræning, du har modtaget? (kun atleter, der har modtaget medietræningen inden for de sidste 12 måneder)⁶¹ (N=67)

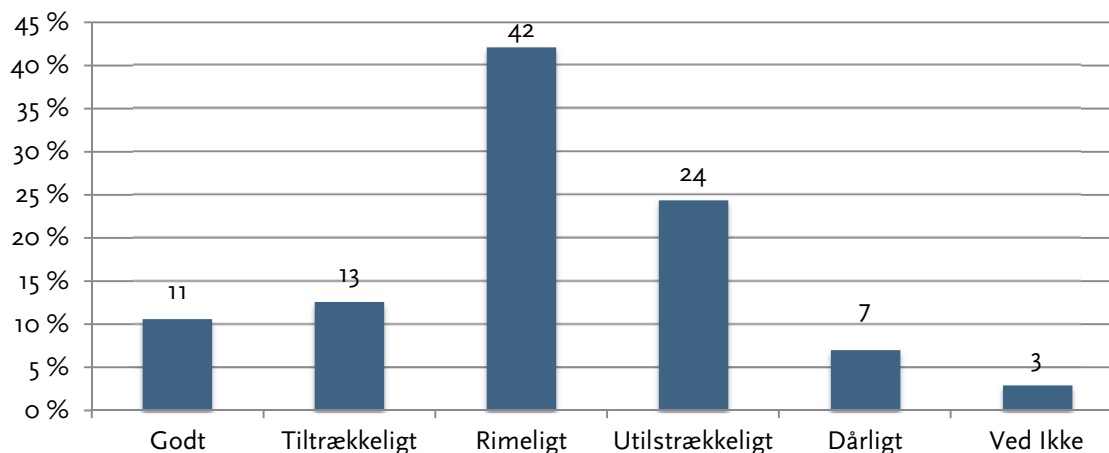
Hvad er forudsætningen for sportslig succes, og hvilke forbedringsbehov har dansk eliteidræt

En overordnet vurdering

Hvordan ser eliteatleterne på det danske eliteidrætsmiljø? Det kan ses af nedenstående figur, hvor 65,5 pct. enten svarer 'Godt' (10,7 pct.), 'Tilstrækkeligt' (12,7 pct.) eller 'Rimeligt' (42,1 pct.) til spørgsmålet om, hvordan de vurderer Danmarks eliteidrætsmiljø i forhold til andre lande. Heroverfor svarer knapt en tredjedel, at eliteidrætsmiljøet er utilstrækkeligt (24,4 pct.) eller decideret dårligt (7,1 pct.). 3 pct. svarer 'Ved ikke'.

⁶¹ Antallet af atleter, der har modtaget medietræning inden for de seneste 12 måneder er ikke videre højt, hvorfor der ikke er kørt test i forhold til de faste gennemgående parametre på dette spørgsmål.

Figur 74: Hvordan vurderer du det nuværende eliteidrætsmiljø i Danmark sammenlignet med andre lande i forhold til at præstere på højeste internationale niveau? (N=197)

Der kan konstateres en forskel derhen, at kvinderne i højere udstrækning end mændene svarer 'Godt/Tilstrækkeligt' til spørgsmålet. Mændene svarer til gengæld lidt mere i kategorien 'Rimeligt'. Den reelle forskel her består altså mest i nuancen. I forhold til beskæftigelsesparameteren er der også forskel. Herunder ligger 50 pct. af lønmodtagerne/selvstændige i svarkategorien 'Utilstrækkeligt/Dårligt' i modsætning til de studerende (28,7 pct.) og fuldtidseliteudøverne (22,6 pct.), der svarer mere i 'Rimeligt' eller 'Godt/tilstrækkeligt'.

Endelig er der en klar tendens til, at tilfredsheden med elitemodellen aftager med alderen. Således svarer de yngste eliteatleter (13-20 år) mest i svarkategorien 'Godt/tilstrækkeligt' (40,3 pct.). Tilsvarende svarer 25 pct. af de 21-25-årige og 6,2 pct. af 26-50-årige i samme kategorier. Det er svært at sige, hvorfor det er tilfældet. Men da de ældre eliteatleter også i mindst udstrækning finder, at man som eliteatlet får anerkendelse (se ovenfor), kan der ligge noget her som forklaring.

Samlet vurderet må man også holde fast i, at der ikke er tale om en entydig klar tilfredshed med eliteidrætsmiljøet, men at majoriteten af de danske eliteatleter på den anden side finder elitemodellen god og i rimelig overensstemmelse med den internationale konkurrencesituation.

Dette betyder, at der er ting, der kan forbedres.

I forhold til hvilke områder, der særligt er vigtige for at opretholde konkurrenceniveauet, og hvilke forbedringsbehov, der er mest presserende, giver et par af spørgeskemaets sidste spørgsmål nogle interessante retningspile.

I de afsluttende spørgsmål er eliteatleterne således blevet bedt om at give deres bud på, hvad der er vigtigst for international sportslig succes. Det er sket ved, at eliteatleterne er blevet bedt om at rangere ti forskellige faktorer i forhold til hinanden. Værdien '1' betegner herunder den vigtigste værdi, og 10 den mindst vigtige. Herefter er eliteatleterne blevet bedt om at pege på de vigtigste forbedringsbehov.

Af nedenstående tabel kan det ses, at eliteatleterne finder, at finansiel støtte er den vigtigste forudsætning for sportslig succes. Herefter peges der på træningsfaciliteter og trænerrekruttering og -udvikling. Talentidentifikation kommer ind lige efter.

Tabel 37: Du bedes rangere de ti nedenstående områder i forhold til hinanden ud fra, hvad du mener, der har størst betydning for dansk international sportslig succes med tal fra 1-10.

	Gennemsnit
Finansiel støtte til idræt og eliteidræt: Samlede regionale og nationale udgifter til idræt og eliteidræt.	3,90
Træningsfaciliteter: Et netværk af eliteidrætscentre af høj kvalitet nationalt og regionalt, national koordinering.	4,06
Trænerrekruttering og trænerudvikling: Veluddannede trænere, et godt elitetræneruddannelsessystem, støtte til de individuelle livsforhold for trænere, anerkendelse af jobbet som træner.	4,10
Talentidentifikation og udvikling: Et effektivt opsøgende arbejde, koordinerede planer for talentudvikling i den rette alder, multifacetterede støtteprogrammer, studiestøtte.	4,79
Idrætsdeltagelse: Tilstrækkelig med idrætsudøvere (klubmedlemmer), kvaliteten i idrætsklubberne, mulighederne for idrætsudøvelse i skolen.	5,25
National og international konkurrence: En god national konkurrencestruktur, tilstrækkeligt med muligheder for at deltage i international konkurrence, organiseringen af internationale konkurrencer i Danmark.	5,29
Støtte under og efter karrieren: Støtte til individuelle livsforhold, koordinerede støtteprogrammer til eliteatleter, støtte efter karrieren.	5,68
(Elite)idrætskultur: Måden hvorpå landets befolkning tænker omkring idrætten, deltager i idræt og interesserer sig for idræt.	6,29
Videnskabelig støtte til eliteidræt: Ved anvendt videnskabelig forskning, vidensdeling og formidling, koordinering af den videnskabelige information.	7,03
Idrætspolitik, struktur og organisering: En samlet tilgang til politisk og strategisk udvikling, langtidsplanlægning, klar opgavefordeling, simpel administration, effektiv kommunikation.	7,11

På spørgsmålet om, hvor der er størst forbedringsbehov, er der stor grad af overlap i forhold til, hvad eliteatleterne peger på er nødvendigt for at skabe international sportslig succes. Som det fremgår af nedenstående tabel, peger eliteatleterne set under ét på, at finansiel støtte er afgørende. Træningsfaciliteter og trænerrekruttering og -udvikling kommer efter med styrkelse af breddedeltagelsen (herunder kvaliteten i klub- og skoletilbud) lige efter. De tre øverste kategorier er således identiske på tværs af de to spørgsmål om henholdsvis de mest betydende faktorer, og hvor behovet for forbedring er størst.

Figur 38: Rangér nu de samme ti områder i forhold til hinanden ud fra, hvad du mener, der er mest behov for at forbedre i Danmark.

	Gennemsnit
Finansiell støtte til idræt og eliteidræt: Samlede regionale og nationale udgifter til idræt og eliteidræt.	3,37
Træningsfaciliteter: Et netværk af eliteidrætscentre af høj kvalitet nationalt og regionalt, national koordinering.	4,96
Trænerrekruttering og trænerudvikling: Veluddannede trænere, et godt elitetræneruddannelsessystem, støtte til de individuelle livsforhold for trænere, anerkendelse af jobbet som træner.	5,10
Idrætsdeltagelse: Tilstrækkelig med idrætsudøvere (klubmedlemmer), kvaliteten i idrætsklubberne, mulighederne for idrætsudøvelse i skolen.	5,16
National og international konkurrence: En god national konkurrence struktur, tilstrækkeligt med muligheder for at deltage i international konkurrence, organiseringen af internationale konkurrencer i Danmark.	5,49
Talentidentifikation og udvikling: Et effektivt opsøgende arbejde, koordinerede planer for talentudvikling i den rette alder, multifacetterede støtteprogrammer, studiestøtte.	5,58
Støtte under og efter karrieren: Støtte til individuelle livsforhold, koordinerede støtteprogrammer til eliteatleter, støtte efter karrieren.	5,71
(Elite)idrætskultur: Måden hvorpå landets befolkning tænker omkring idrætten, deltager i idræt og interesserer sig for idræt.	5,75
Idrætspolitik, struktur og organisering: En samlet tilgang til politisk og strategisk udvikling, langtidspanlægning, klar opgavefordeling, simpel administration, effektiv kommunikation.	6,36
Videnskabelig støtte til eliteidræt: Ved anvendt videnskabelig forskning, vidensdeling og formidling, koordinering af den videnskabelige information.	6,86

Øverst på eliteatleternes ønskeliste er altså bedre finansiell støtte samt forbedring af deres træningsforhold, der her også dækker en forbedret trænerrekruttering og trænerudvikling. Da dette samtidig er områder, eliteatleterne anser som værende af størst betydning for international sportslig succes, er dette således ikke overraskende.

Dansk eliteidræt set fra trænerens synsvinkel

I dette kapitel afrapporteres trænerens svar på en række spørgsmål om det danske eliteidrætsmiljø. Gennemgangen er lidt mere selektiv og overordnet end afrapporteringen af eliteatleternes svar. Som indledningsvist beskrevet, skyldes det delvist ressourcemæssige årsager, delvist at antallet af trænere ikke er så stort. Det gør det vanskeligt at operere med underliggende parametre på langt de fleste spørgsmål. Svagheden er dermed, at der primært afrapporteres overordnede tendenser i materialet og ikke forskelle mellem forskellige grupper af trænere. Desværre har det inden for forhåndenværende ressourcer og det foreliggende materiale ikke været muligt at gå tættere på eventuelle underliggende forskelle.

Trænerens profil

Som nævnt indledningsvist i rapporten, er der en vis skævhed i fordelingen af trænerbesvarelser i undersøgelsen. Af de 72 respondenter er de 37 (51,4 pct.) trænere i enten roning, atletik eller svømning. Problemet kommer af, at trænersammensætningen i den population, som spørgeskemaet oprindeligt er udsendt til, også er skæv. Selvom dette forhold i sig selv ikke er til at ændre på, er det alligevel nødvendigt at være opmærksom på, om skævheden blandt de trænere, der har besvaret, bidrager til at trække svarafgivelserne i en bestemt retning. Derfor vurderes de 'dominerende' grupper af trænere løbende i forhold til resten. Generelt er det som nævnt indledningsvist kun i meget få tilfælde, at der er forskel mellem de dominerende grupper af træneres svar og resten af trænerne. De dominerende grupper svarer således ikke systematisk forskelligt fra de øvrige trænere.

Træner du inden for en olympisk disciplin?

Indledningsvist er trænerne blevet spurgt om en række baggrundsspørgsmål. Et af dem er, om de træner atleter i en olympisk disciplin. 65 af 72 trænere (90,3 pct.) angiver at være træner i en olympisk disciplin, mens de resterende træner atleter i discipliner, der ikke var med på det olympiske program i London 2012. At der indgår trænere, der ikke træner i de olympiske discipliner, skyldes at det på baggrund af de tilgængelige informationer ikke på forhånd var muligt at identificere præcist, i hvilke discipliner og på hvilket niveau de atleter, de træner, konkurrerer. I den internationale komparative undersøgelse vil de dog ikke indgå med svarafgivelser.

På hvilket niveau træner trænerne?

Desuden angiver 66,7 pct. af trænere, at de træner atleter på nationalt ungdomsniveau. 39 ud af 72 (54,2 pct.) trænere angiver, at de træner atleter på nationalt niveau, og 44 ud af 72 (61,1 pct.) træner atleter på internationalt niveau. Nogle trænere er således trænere på flere niveauer.

Hvad er det højeste niveau, trænerne har været trænere på?

Trænerne er også blevet spurgt om det højeste niveau, de har været træner på. Mere end hver fjerde (27,8 pct.) har været træner for en atlet i top-3 i verden, og samlet set har mere end halvdelen (51,4 pct.) trænet atleter i top-16 i verden.

Trænernes køns- og aldersprofil

Kønsfordelingen blandt trænerne er relativt skæv. De 63 er mænd (87,5 pct.) og ni er kvinder (12,5 pct.). Aldersfordelingen på trænerne fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 39: Aldersfordelingen på trænerne (N=72)

-20 år	0
20-29 år	6
30-39 år	25
40-49 år	25
50-59 år	15
60- år	1

Som det kan ses, er størstedelen af trænerne 30-49 år gamle (69,4 pct.). Gennemsnitsalderen er 41,6 år.

Søjle 1: Økonomiske forhold

Trænerne har fået en række spørgsmål om deres ansættelsesforhold og løn. Som det gælder med eliteatleterne, skal man være påpasselig med at konkludere for håndfast på spørgsmål om personlig økonomi. Som nævnt tidligere kan der være usikkerhed i respondenternes estimater, ligesom det typisk er et følsomt område for mange at svare på.

Ansættelsesforhold og løn

Hvad angår trænernes ansættelsesforhold, angiver 22 af de 72 respondenter (31 pct.), at de i dag fungerer som fuldtidstræner, mens 46,5 pct. enten har fuldtidsarbejde eller er fuldtidsstuderende ved siden af trænerjobbet. 19,7 pct. af trænerne arbejder eller studerer på deltid ved siden af trænergerningen. Det kan ses i nedenstående tabel.

Tabel 40: Hvilke af følgende kategorier beskriver bedst din nuværende situation udover at være træner? (N=69)

	Frekvens	Pct.
Jeg er fuldtidstræner (fungerer som træner på fuldtid)	22	31,0 %
Jeg arbejder/studerer fuldtid (fungerer som træner efter mit arbejde/studie)	33	46,5 %
Jeg arbejder/studerer deltid (fungerer som træner på deltid ved siden af studie/arbejde)	14	19,7 %
Andet (uddyb gerne):	2	2,8 %
Total	71	100,0 %

Hvad angår trænernes ansættelsesforhold, angiver flertallet af trænerne at have en skriftlig ansættelseskontrakt i forbindelse med deres træneraktiviteter. Det kan ses af nedenstående tabel, hvor 67,6 pct. svarer ja til spørgsmålet.

Tabel 41: Har du en ansættelseskontrakt i forbindelse med dine træneraktiviteter? (N=71)

	Frekvens	Pct.
Ja	48	67,6 %
Nej	23	32,4 %
Total	71	100,0 %

De fleste af trænerne får desuden aflønning eller anden form for finansiel støtte i forbindelse med deres elitetræneraktiviteter. Af de, der angiver at have en skriftlig ansættelseskontrakt, angiver 92 pct., at de modtager aflønning eller anden form for finansiel støtte.

Derudover modtager et flertal blandt trænerne en eller anden form for økonomisk vederlag eller støtte. Dvs. også selvom de ikke nødvendigvis har en formel ansættelseskontrakt. Det kan ses i nedenstående tabel, hvor 78,9 pct. af trænerne angiver at modtage et vederlag eller en finansiel støtte for elitetræneraktiviteterne.

Tabel 42: Modtager du en månedlig aflønning eller anden form for finansiel støtte for dine elitetræneraktiviteter? (N=71)

	Frekvens	Pct.
Nej	15	21,1 %
Ja	56	78,9 %
Total	71	100,0 %

Trænerne er blevet bedt om at angive, hvad deres idrætsligt relaterede indtægter er, fordelt på årsindkomst relateret til trænergerningen og godtgørelser. Majoriteten af trænerne har 75.500 kroner eller mindre i indtægt fra deres sportslige aktiviteter. Knapt 16 pct. har 75.000-260.000 kroner i indtægt, og yderligere 16 pct. har mellem 260.000 kr. til 372.000 kroner. Lidt over 20 pct. ligger over 372.500 kroner, og en enkelt tjener over 521.500 kr. på trænerhvervet. Trænerne har i gennemsnit 195.105,26 kr. i idrætsrelaterede indtægter. Det kan ses nedenfor.

Tabel 43: Trænernes idrætsrelaterede indtægter (N=57)

	Frekvens	Pct.
74.500 kr. eller mindre (< 10.000 €)	26	45,6 %
74.501-260.075 kr. (10.001-35.000 €)	9	15,8 %
260.076-372.500 kr. (35.001-50.000 €)	9	15,8 %
372.501-521.500 kr. (50.001-70.000 €)	12	21,1 %
521.501 kr. eller mere (> 70.001 €)	1	1,8 %
Total	57	100,1 %

Hvad angår godtgørelser, modtager trænerne i gennemsnit lidt over 30.000 kroner i godtgørelser om året. Enkelte angiver at modtage godtgørelser for over 75.000 kroner. I gennemsnit får trænerne 30.432,73 kr. i godtgørelser.

Tabel 44: Trænernes godtgørelser (N=55)

	Frekvens	Pct.
74.500 kr. eller mindre (< 10.000 €)	51	92,7 %
74.501-260.075 kr. (10.001-35.000 €)	4	7,3 %
Total	55	100,0 %

Derudover er trænerne blevet bedt om at angive deres samlede bruttoindkomst i 2009. Dvs. hvad de i alt tjener på såvel idræt som civil job.⁶² Det fremgår af nedenstående, at 9 pct. ligger i det laveste indkomstinterval mens 16 pct. ligger i det næstlaveste. 28 pct. ligger mellem 260.000 – 372.000 kr. mens knapt 30 pct. har en samlet bruttoindkomst på mellem 372.000 kr. og 521.000 kr. 18 pct. ligger i det højeste interval.

Tabel 45: Trænernes bruttoindkomst (N=68)

	Frekvens	Pct.
74.500 kr. eller mindre (< 10.000 €)	6	8,8 %
74.501-260.075 kr. (10.001 - 35.000 €)	11	16,2 %
260.076-372.500 kr. (35.001-50.000 €)	19	27,9 %
372.501-521.500 kr. (50.001- 70.000 €)	20	29,4 %
521.501 kr. eller mere (> 70.001 €)	12	17,6 %
Total	68	99,9 %

Da antallet af trænerrespondenter er relativt lavt, er der ikke lavet sammenligninger med normalbefolkningen, men ser man bruttoindkomsten i relation til alder, er der en stigende tendens. I forhold til udøverne tjener trænerne betydeligt mere, men det hænger generelt sammen med aldersforskellen.

Søjle 2: Forvaltning (Governance), kommunikation og involvering

Trænerne er blevet bedt om at angive, om de inden for de seneste 12 måneder har modtaget skriftlig information fra en række instanser: klub, specialforbund eller andre institutioner om udtagelseskriterier, doping, videnskabelige undersøgelser mv. Af nedenstående tabel fremgår trænernes svar.

⁶² Her må det formodes, at godtgørelser ikke er talt med. Fuldtidstrænere indgår selvsagt med såvel sportslig indkomst som civil ditto.

Tabel 46: Har du inden for de sidste 12 måneder modtaget skriftlig information fra f.eks. klub, specialforbund eller instanser angående nedenstående forhold? (N=72)

	Ja	Nej	Ikke relevant
Udtagelseskriterier	83,3 %	16,7 %	0,0 %
Doping (og tilknyttede risici)	69,0 %	31,0 %	0,0 %
Politiske og strategiske beslutninger og ændringer	68,6 %	27,1 %	4,3 %
Videnskabelige undersøgelser	63,9 %	36,1 %	0,0 %
International udvikling med relevans for din idræt	56,3 %	43,7 %	0,0 %
Nyheder om udvikling af træningsmetoder	54,2 %	45,8 %	0,0 %
Generelt om innovation inden for eliteidræt	50,0 %	50,0 %	0,0 %

Som det fremgår, har trænerne generelt oplevet at modtage information inden for de forskellige områder, dog mest inden for området 'udtagelseskriterier', 'doping' og 'politiske og strategiske beslutninger og ændringer', men det for en række områder gælder, at en stor del af trænerne ikke har modtaget nogen former for information, inden for de seneste år.

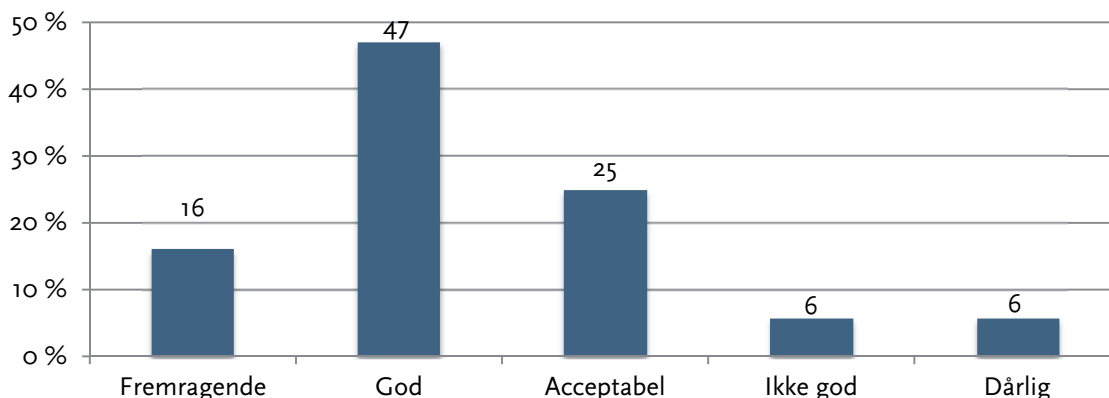
Man kan diskutere om informationsniveauet på denne baggrund er passende, men dette beror selvsagt på en vurdering af det hensigtsmæssige niveau for informationerne. Dette er der ikke noget entydigt svar på. Trænerne er blevet bedt om at angive deres overordnede tilfredshed med kommunikationen/informationen fra klub, specialforbund, regering/folketing, DIF og Team Danmark.

Kommunikation fra klub⁶³

Kommunikationen fra klub til trænerne ser generelt ud til at være tilfredsstillende med 88,2 pct. af respondenterne, der beskriver denne kommunikation/information som acceptabel, god eller fremragende (vi ser her bort fra trænere, der har svaret 'ikke relevant'). Det kan ses af nedenstående figur, hvoraf det også fremgår, at kun 11,8 pct. betegner kommunikationen fra klubben til trænerne som ikke god eller ligefrem dårlig.

⁶³ Dette spørgsmål er lidt uklart formuleret i den danske undersøgelse. Derfor er det ikke helt klart, om trænerne mener deres egen eventuelle klub eller klubberne generelt. Afrapporteringen skal derfor tages med forbehold.

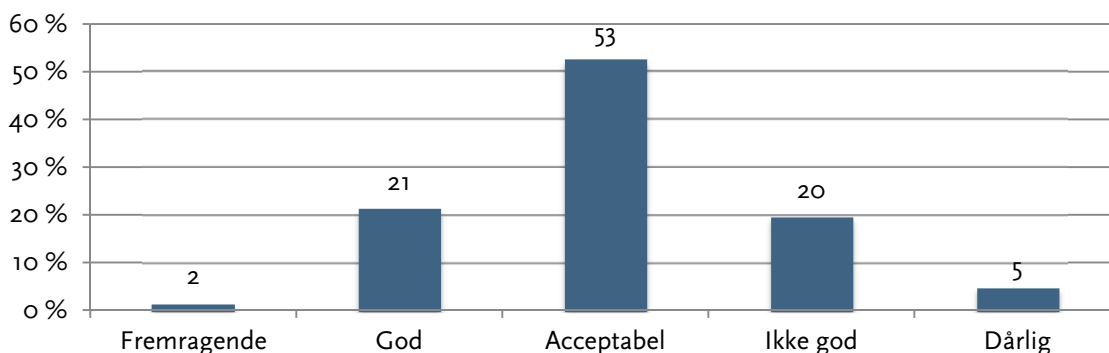
Figur 75: Hvordan vil du overordnet set bedømme kommunikationen fra klubber til trænerne? (N=68)

Kommunikation fra DIF

Tilfredsheden med kommunikationen fra DIF til trænerne er ikke helt så entydig, men dog høj: 52,5 pct. synes denne er acceptabel, mens henholdsvis 23 pct. synes den er god eller fremragende, og 24,6 pct. synes den er 'ikke god' eller 'dårlig' (vi ser her bort fra trænere, der har svaret 'ikke relevant').

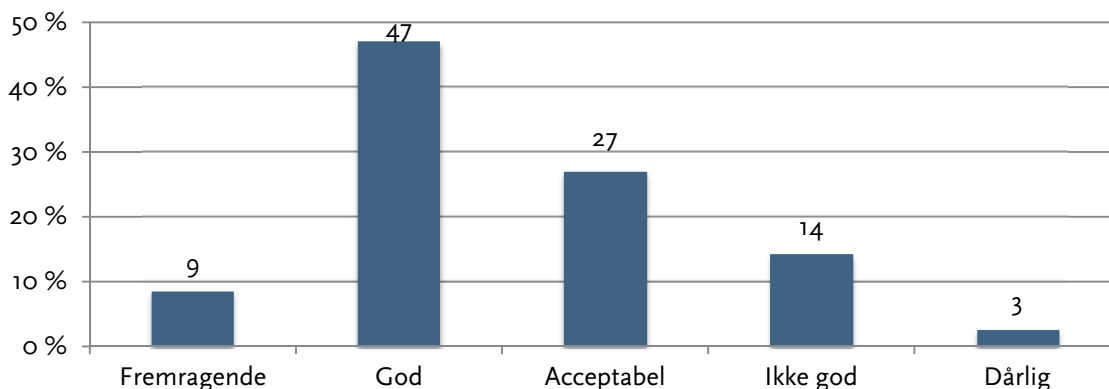
Figur 76: Hvordan vil du overordnet set bedømme kommunikationen fra DIF til trænerne? (N=61)

Kommunikation fra specialforbund

En høj grad af tilfredshed gør sig gældende, når det kommer til kommunikation fra specialforbund til trænerne. Her synes 82,9 pct., at den er acceptabel, god eller fremragende, mens 17,1 pct. synes den hverken er 'god' eller 'dårlig' (vi ser her bort fra trænere, der har svaret 'ikke relevant'). Det kan ses i nedenstående figur.

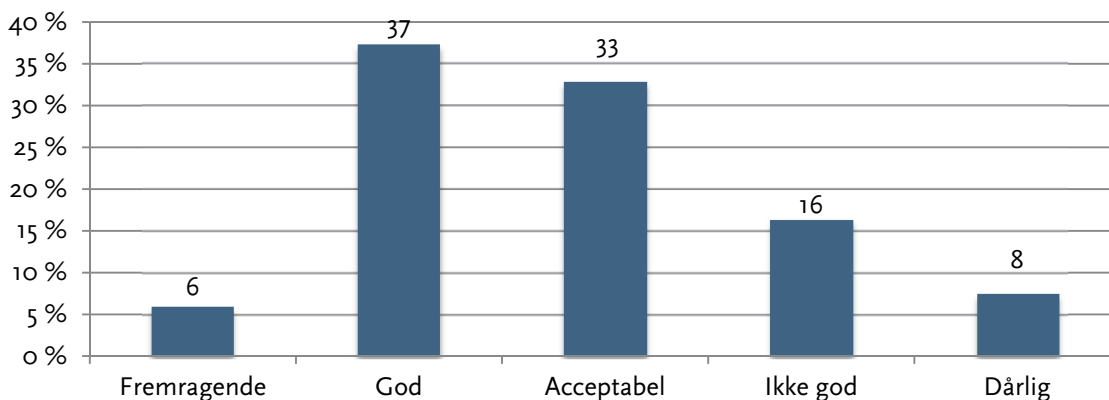
Figur 77: Hvordan vil du overordnet set bedømme kommunikationen fra specialforbund til trænerne? (N=70)

Kommunikation fra Team Danmark

Bedømmelsen af kommunikationen fra Team Danmark er en anelse lavere, men stadig høj. Som det fremgår af nedenstående figur, mener 76,1 pct., at kommunikationen er acceptabel, god eller fremragende. 23,9 pct. mener ikke, at kommunikationen er god, eller at den er 'dårlig' (vi ser her bort fra trænere, der har svaret 'ikke relevant').

Figur 78: Hvordan vil du overordnet set bedømme kommunikationen fra Team Danmark til trænerne? (N=67)

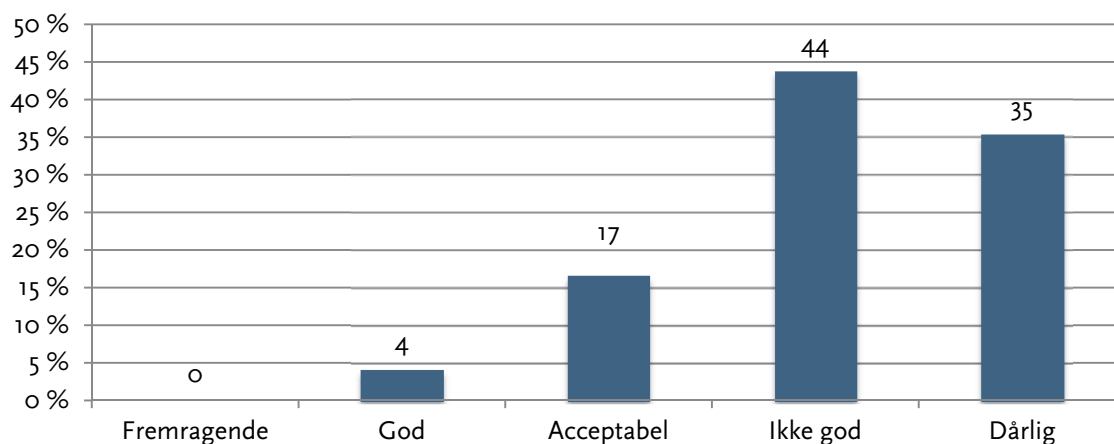

Regeringen/Folketinget

Et helt andet billede end den generelle tilfredshed ovenfor viser sig, hvis man kigger på kommunikationen fra Folketing/regering og trænerne. Ser vi bort fra de, der har svaret 'Ikke relevant', synes kun 20,8 pct. af respondenterne, at kommunikationen er god eller acceptabel. Ingen synes, at den er fremragende. 79,2 pct. synes den er 'Ikke god' eller 'Dårlig'. Det bør herunder nævnes, at 32 pct. af trænerne – hvis kategorien ikke-relevant medtages – angiver svar heri.

Dette er ikke overraskende i den forstand, at det i princippet ikke er regeringens eller Folketingets opgave at kommunikere til trænerne. Men utilfredsheden kan måske tages som et udtryk for, at man ønsker en eller anden grad af kommunikation fra de danske politikere om dansk eliteidrætspolitik.

Figur 79: Hvordan vil du overordnet set bedømme kommunikationen fra regering/Folketing til trænerne? (N=48)

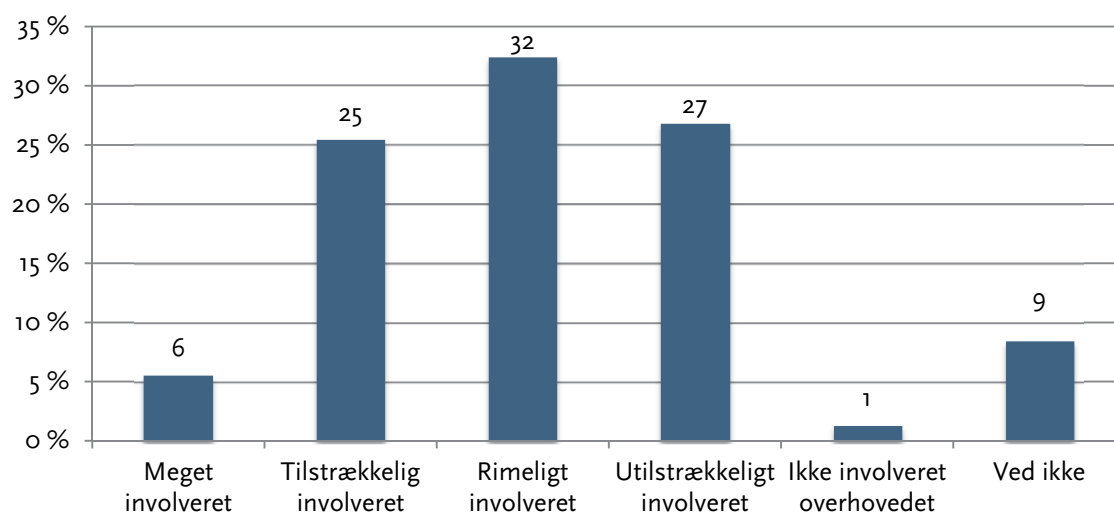

Er trænerne involveret i udviklingen af dansk eliteidræt?

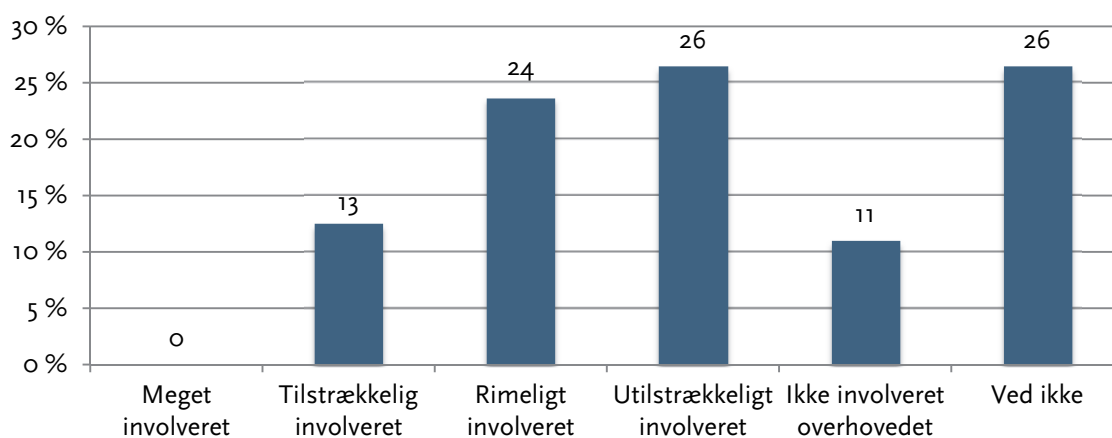
Der er blandede meldinger fra trænerne på spørgsmålet om, hvorvidt de bliver involveret i udarbejdelsen af eliteidrættens politik og strategi, *før* politik og strategi udformes.

I forhold til involveringen i regi af trænerne egne specialforbund føler 63,4 pct., at de bliver involveret meget, tilstrækkeligt eller rimeligt, mens det generelt i forhold til udformningen af eliteidrætspolitik på nationalt plan (i forhold til de politiske og strategiske organisationer: DIF, Team Danmark, regeringen/Folketinget osv.) kun er 36,1 pct., der føler, at de i rimelig eller tilstrækkelig grad bliver taget med på råd. Det fremgår af nedenstående to figurer.

Figur 80: I hvilken udstrækning er trænerne overordnet set involveret i udarbejdelsen af dansk eliteidrætspolitik og strategi inden for din idræt i forbindelse med dit specialforbund *før* politik og strategi er blevet endeligt udformet? (N=71)

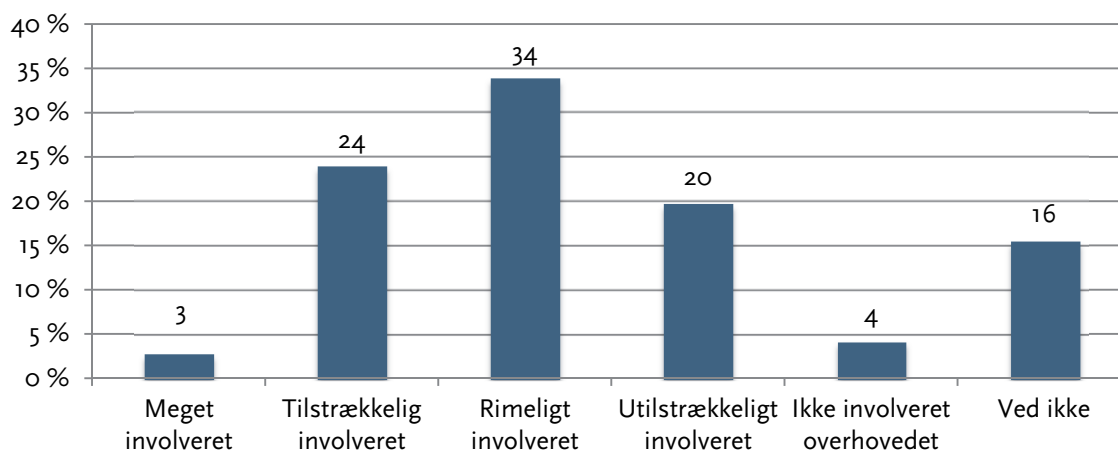
Figur 81: I hvilken udstrækning er trænere overordnet set involveret i udarbejdelsen af dansk eliteidrætspolitik og strategi inden for din idræt på national plan, i forhold til de strategiske og politiske organisationer *før* politik og strategi er blevet endeligt udformet? (N=72)

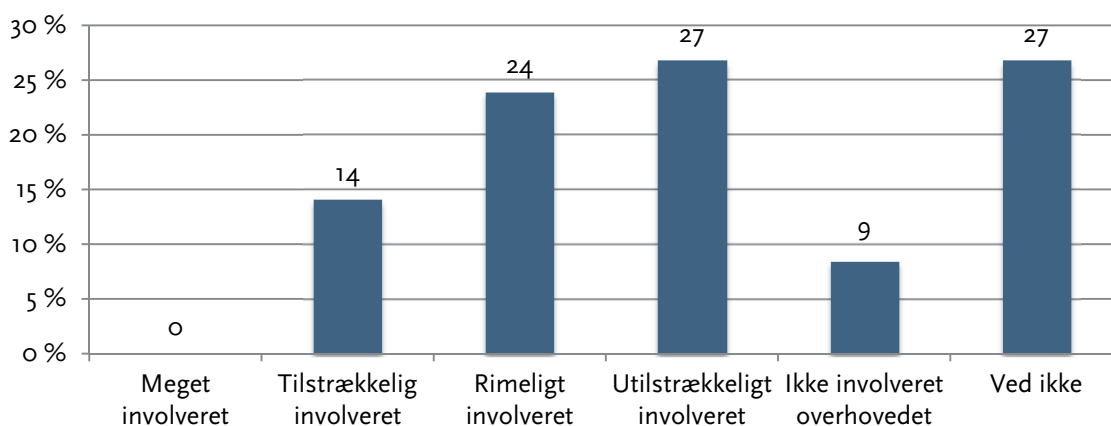
I hvilken udstrækning er trænerne involveret i evalueringen, *efter* politik og strategi er blevet iværksat?

Meget anderledes ser det ikke ud, hvis man kigger på de samme tal, *efter* at politik og strategi er udformet. Her synes 60,6 pct., at de er involveret i evalueringen i deres eget forbunds regi mens 38 pct. føler sig involveret i forhold til det nationale plan. Det kan ses i nedenstående to figurer.

Figur 82: I hvilken udstrækning er trænere overordnet set involveret i udarbejdelsen af dansk eliteidrætspolitik og strategi inden for din idræt i forbindelse med dit specialforbund, *efter* politik og strategi er blevet endeligt udformet? (N=71)

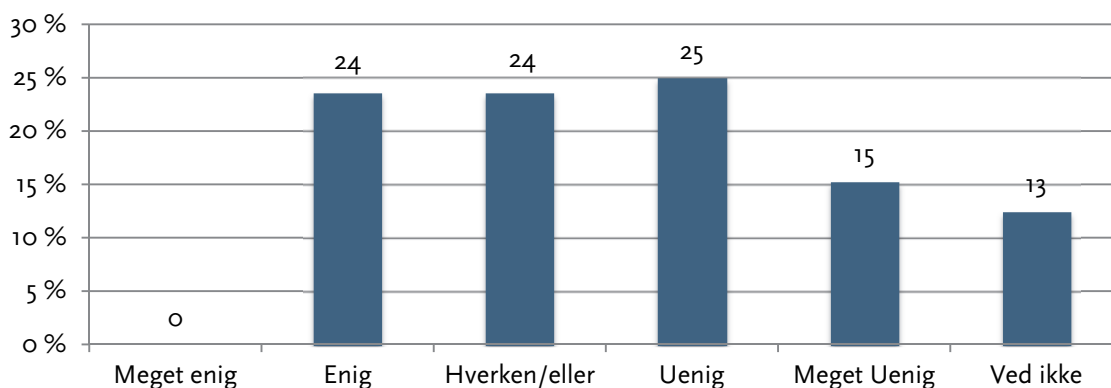
Figur 83: I hvilken udstrækning er trænere overordnet set involveret i udarbejdelsen af dansk eliteidrætspolitik og strategi inden for din idræt på national plan, i forhold til de strategiske og politiske organisationer efter politik og strategi er blevet endeligt udformet? (N=71)

Konsulterer de strategiske og idrætspolitiske beslutningstagere med jævne mellemrum trænere vedrørende vores specifikke behov?

Meningerne er delte i spørgsmålet om, hvorvidt de strategiske og idrætspolitiske beslutningstagere jævnligt konsulterer elitetrænere. Her svarer 23,6 pct. at de er enige, mens 40,3 pct. er uenige eller meget uenige i det udsagn. Det kan ses i nedenstående figur.

Figur 84: De strategiske og idrætspolitiske beslutningstagere konsulterer med jævne mellemrum trænere vedrørende deres specifikke behov (N=72)

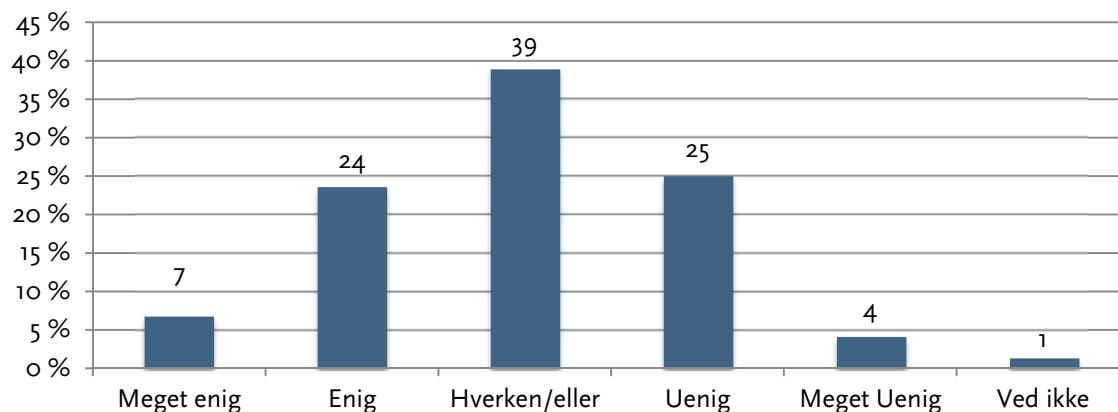
Tvetydigheden kan hænge sammen med den generelle utilfredshed med involveringen i udformningen og evalueringen af eliteidrætspolitik på nationalt niveau, som konstateret ovenfor, men det kan ikke helt klart afgøres, idet der ikke er differentieret mellem forbundsniveauet og det nationale niveau i dette spørgsmål.

Er der for meget administration forbundet med at være elitetræner?

Elitetrænerens vurderinger er blandede på spørgsmålet om omfanget af det administrative arbejde, der er forbundet med at være elitetræner. 30,6 pct. er enige eller meget enige i, at der er for meget

administrativt arbejde, mens 29,2 pct. er uenige eller meget uenige i dette udsagn. 38,9 pct. svarer 'hverken/eller'. Det kan ses af nedenstående figur.

Figur 85: Der er for meget administration forbundet med at være elitetræner (N=72)

Her kan imidlertid konstateres en skævvridning i materialet derhen, at i gruppen af trænere i roing, svømning og atletik svarer trænere i højere grad (40,45 pct.) end de øvrige trænere (20 pct.), at der er for meget administrativt arbejde forbundet med at være elitetræner.⁶⁴

Søjle 4: Talentudvikling

Trænere, der har trænet ungdomstalenter, har fået en række spørgsmål om talentudvikling. Først er de blevet stillet et spørgsmål om, hvorledes de vurderer, om de atleter, de har trænet eller træner, har modtaget/modtager tilstrækkelig støtte og ekstra opmærksomhed inden for en række områder i deres talentudviklingsfase. Besvarelsene fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 47: Vurderer du, at de atleter, du har trænet eller træner, modtog/modtager tilstrækkelig støtte og ekstra opmærksomhed inden for de nedenstående områder gennem deres talentfase? (N=71)

	Ja	Nej	Ikke nødvendigt
Hyppigere og mere intensiv træning	88,9 %	9,7 %	1,4 %
Træning i en udvalgt gruppe eller individuel træning	88,9 %	9,7 %	1,4 %
Ekstra styrke- og konditionstræning	80,3 %	15,5 %	4,2 %
Trænings- og turneringsprogrammer	80,3 %	18,3 %	1,4 %
Deltagelse i internationale konkurrencer	77,8 %	22,2 %	0,0 %
Bedre træningsfaciliteter	50,7 %	45,1 %	4,2 %
Godtgørelse af udgifter	41,7 %	55,6 %	2,8 %
Gratis transport eller transporttilskud	34,7 %	59,7 %	5,6 %

⁶⁴ Der er nok flere ting man kunne fremhæve, men en mulig forklaring er at disse i større grad end den resterende gruppe er fuldtidsbeskæftigede ved siden af deres trænergerning.

Som det fremgår, vurderer 88,9 pct. af trænerne, at deres atleter har modtaget tilstrækkelig støtte og opmærksomhed i form af hyppigere eller mere intensiv træning gennem deres talentfase. Samme mængde vurderer, at der har været tilstrækkelig støtte til atleternes træning i udvalgte grupper eller individuel træning. 80,3 pct. af trænerne vurderer også, at der er blevet plads til ekstra styrke- og konditionstræning til talenterne. Samme andel af trænerne er enige om, at støtten til atleternes trænings- og turneringsprogrammer har været tilstrækkelig. Kun omkring halvdelen (50,7 pct.) af trænerne vurderer, at atleterne har haft adgang til bedre træningsfaciliteter.

56 ud af de 72 trænere (77,8 pct.) angiver, at deres atleter har modtaget støtte i forbindelse med deltagelse i internationale konkurrencer. Derimod er vurderingen af adgangen til andre goder til atleterne, såsom gratis transport og godtgørelse af udgifter, ikke helt så positiv, idet kun henholdsvis 34,7 pct. og 41,7 pct. trænere vurderer, at der har været tilstrækkelig støtte til atleterne på disse områder.

Ekstra trænerstøtte

I et efterfølgende meget lignende spørgsmål er trænerne blevet spurgt, om deres atleter modtager tilstrækkelig ekstra træningsstøtte i talentudviklingsfasen til, at de kan opnå deres højest mulige niveau inden for en række områder. Af nedenstående tabel kan fordelingen på de enkelte svarfordelinger ses.

Tabel 48: Ekstra træningsstøtte (N=72)

	Ja	Nej	Ikke nødvendigt
Studievejledning (fleksible ordninger i forhold til at tilrettelægge og kombinere uddannelse og træning)	61,1 %	38,9 %	0,0 %
Kostvejledning fra en professionel diætist	54,2 %	45,8 %	0,0 %
Fysioterapi og/eller massage	50,7 %	47,9 %	1,4 %
Genoptræningsprogram (medicinsk dagbog, opfølgning i forbindelse med skader)	42,3 %	54,9 %	2,8 %
Karrierevejledning (rådgivning og planlægning)	38,9 %	61,1 %	0,0 %
Behandlinger eller vejledning fra speciallæger	37,5 %	58,3 %	4,2 %
Biomekanisk rådgivning	28,2 %	67,6 %	4,2 %
Mentaltræning med en professional sportspsykologisk konsulent	27,8 %	66,7 %	5,6 %

Som det fremgår, svarer blot 27,8 pct. af de adspurgte trænere, at atleterne har modtaget tilstrækkelig støtte, når det gælder mentaltræning, mens 54,2 pct. siger det samme i forhold til ekstra kostvejledning. 37,5 pct. mener, at der er modtaget tilstrækkelig støtte fra behandlere eller vejledning fra speciallæger, mens tallet er 50,7 pct., når det gælder støtte fra fysioterapi og/eller massage. Endelig mener 42,3 pct. af trænerne, at der er modtaget tilstrækkelig støtte i forbindelse med en genoptræningsproces.

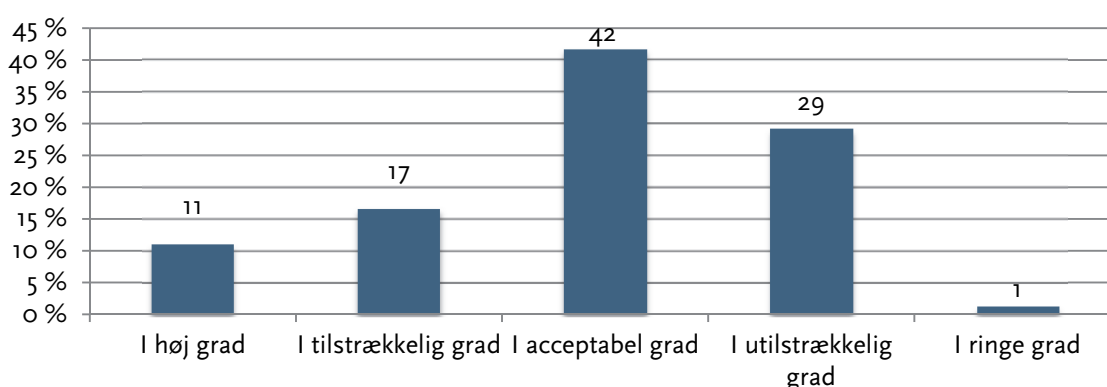
Endvidere mener trænerne i blot 28,2 pct. af tilfældene, at der har været tilstrækkelig støtte i forhold til biomekanisk rådgivning. 38,9 pct. af trænerne vurderer, at atleterne har modtaget nok vejledning i, hvordan deres karriere skal fungere i form af rådgivning og planlægning. I forhold til de atleter, der fortsat er studerende, mener 61,1 pct. af trænerne, at deres atleter er blevet tilbudt tilstrækkelig

med støtte i form af studievejledning. Den generelle lave vurdering af tilstrækkeligheden på de fleste områder kunne tyde på forbedringspotentiale i forhold til talentudvikling.

Er mængden af støtte i talentfasen generelt tilstrækkelig?

Dog mener et pænt flertal, 69,4 pct. af trænerne, at støtten til atleterne i talentudviklingsfasen er acceptabel, tilstrækkelig eller i høj grad er tilstrækkelig til, at de kan opnå deres højeste niveau. De sidste 30,6 pct. mener ikke, at støtten er tilstrækkelig til, at atleterne kan opnå deres højeste niveau. Det kan ses af nedenstående figur.

Figur 86: I hvilken grad mener du, at mængden af støtte i talentudviklingsfasen er tilstrækkelig til, at dine atleter kan opnå deres højest mulige niveau? (N=72)

Kigger man på gruppen bestående af trænere inden for roing, atletik og svømning i forhold til resten af trænerne, er der her en forskel. Kun 62,2 pct. af trænerne inden for de tre sportsgrene mener, at mængden af støtte er tilstrækkelig til, at atleterne kan opnå deres højest mulige niveau, mens den resterende gruppe af trænere er mere positive. I 77,1 pct. af tilfældene synes de nemlig, at støtten er tilstrækkelig. Her trækker den dominerende gruppe af trænere i populationen med andre ord svarfordelingen i negativ retning.

Hvornår oplever atleterne ekstra opmærksomhed første gang?

Tidspunktet for, hvornår nye talenter oplever at få ekstra opmærksomhed i klubberne og på forbundsplan, adskiller sig naturligt fra hinanden. Generelt får talenterne ifølge trænerne første gang ekstra opmærksomhed i klubberne i en gennemsnitlig alder af 11,8 år, mens de i forbundsregi i gennemsnit bliver opdaget i alderen 13,9 år.

Støtten anses i denne sammenhæng som kommende på et passende tidspunkt – på forbundsniveauet. Således mener (67,1 pct.) trænerne, at den falder på det rette tidspunkt, om end der stadig er en gruppe på 18 trænere (25,7 pct.), der mener, at støtten kommer for sent.

Føler trænerne sig i stand til at tilbyde de talentfulde atleter, de træner nok ekstra opmærksomhed og tilstrækkelig træning?

Lidt over halvdelen, 54,3 pct., af trænerne mener ikke, at de er i stand til at give de talentfulde atleter, de træner, nok opmærksomhed eller tilstrækkelig træning. Det kan ses af nedenstående tabel.

Tabel 49: Er du i stand til at tilbyde de talentfulde atleter, du træner, nok opmærksomhed og tilstrækkelig mængde træning? (N=70)

	Frekvens	Pct.
Ja	32	45,7 %
Nej (uddyb gerne)	38	54,3 %
Total	70	100,0 %

På et opfølgende åbent spørgsmål, hvor trænerne er blevet bedt om at uddybe deres svar, fremkommer, at det hovedsageligt skyldes økonomiske forhold og manglende tid.

Mange trænere nævner tiden som en vigtig parameter, der ikke er til stede i tilstrækkelig grad til, at de kan give atleterne opmærksomhed nok. Flere trænere har fuldtidsjobs ved siden af deres trænerjobs, hvilket også gør, at tiden med atleterne bliver begrænset. Dette hænger til en vis grad også sammen med punktet om manglende økonomiske ressourcer. Det nævnes også, at trænerne har ansvar for mange atleter på én gang, hvilket gør, at den enkelte atlet får for lidt opmærksomhed.

Søjle 5: Elitekarrieren og støtten efter karrierestop

Trænerne er blevet spurgt til, hvilke støtteordninger deres atleter har gjort brug af inden for de seneste 12 måneder.

Biomekanik/præstationsanalyse

Herunder nævner 30 trænere, at deres atleter har gjort brug af biomekanik eller præstationsanalyse. Hvad angår tilfredsheden, ser trænerne ud til at vurdere kvaliteten af denne støtte rimeligt. Således viser svarafgivelserne, at 30 pct. (9 ud af 30) mener, at denne støtteordning er af høj eller meget høj kvalitet, ligesom en tredjedel (10 ud af 30) mener, at den er af rimelig kvalitet. De resterende 11 trænere (36,67 pct.) mener, at kvaliteten af denne form for støtte har været lav eller meget lav.

Styrke- og konditionstræning

De fleste trænere giver udtryk for, at deres atleter inden for de seneste 12 måneder har gjort brug af enten styrke- eller konditionstræning. På dette område ser trænerne ud til at være fint tilfredse. Således mener over halvdelen, 51,9 pct., at den har været af høj eller meget høj kvalitet, mens yderligere 36,5 pct. mener, at det har været af rimelig kvalitet. Kun seks af de 52 trænere mener, at kvaliteten af styrke og konditionstræningen har været lav eller meget lav.

Ernæringsvejledning (fra en diætist):

48 trænere angiver, at deres atleter har gjort brug af støtte i form af vejledning om ernæring fra en diætist. Her er der også delte meninger fra trænerne om kvaliteten. Tilfredsheden er ikke så høj som ovenfor. Således mener 29,2 pct. af trænerne, at kvaliteten var høj eller meget høj, 37,5 pct. mener, at den var rimelig. De resterende 33,3 pct. mener, at kvaliteten var lav eller meget lav.

Psykisk/mental coaching (fra en idrætspsykolog):

Det samme billede viser sig i trænerne vurdering af støtten til psykisk/mental coaching fra en idrætspsykolog. Her mener 31,1 pct. af de 45 trænere, der har angivet, at deres atleter har gjort brug af denne støtteordning inden for de seneste 12 måneder, at kvaliteten af støtten var høj eller meget høj, mens 26,7 pct. mener, den er af rimelig kvalitet. Af de 45 trænere mener hele 42,2 pct., at kvaliteten var lav eller meget lav.

Massage

50 af de adspurgte trænere har haft atleter, der har gjort brug af massage inden for de seneste 12 måneder. 56 pct. mener, at kvaliteten af denne er meget høj, høj eller rimelig, mens de resterende 44 pct. mener, at den var lav eller meget lav.

Fysioterapi

Højere tilfredshed kommer til udtryk i forhold til kvaliteten af fysioterapi. Her mener knap tre ud af fire (73,5 pct.) af de 53 trænere, der har angivet, at deres respektive atleter har gjort brug af denne støtteordning inden for de seneste 12 måneder, at kvaliteten var rimelig, høj eller meget høj, mens de resterende 26,4 pct. mener det modsatte – at kvaliteten var lav eller meget lav.

Vejledning/behandling fra en idrætslæge (f.eks. holdlæge anvist af dit specialforbund)

46 trænere angiver at have gjort brug af vejledning/behandling fra en idrætslæge til deres atleter. Af dem synes 60,9 pct., at kvaliteten har været rimelig, høj eller meget høj. De resterende 39,1 pct. har ikke været tilfredse med vejledningen/behandlingen og mener altså, at kvaliteten er lav eller meget lav.

Præstations- og livsstilsstøtte (karrierecoaching, vejledning om karriere, livsstil)

36 af trænerne angiver, at deres atleter har modtaget præstations- og livsstilsstøtte i løbet af deres karriere, og her ser det ud som om, der er plads til forbedring. Her mener kun 47,2 pct. nemlig, at kvaliteten af støtten er rimelig eller høj, mens de resterende, som udgør over halvdelen, nemlig 52,8 pct., mener, at støtten var af lav eller meget lav kvalitet. Her skal i øvrigt bemærkes, at ingen har svaret at støtten var af 'meget høj' kvalitet.

Juridisk og finansiel rådgivning

Af de adspurgte trænere angiver blot 20, at deres atleter har gjort brug af juridisk og finansiel rådgivning, hvoraf 45 pct. synes, at denne støtte har været af høj eller meget høj kvalitet. Over halvdelen, nemlig 55 pct., mener til gengæld, at kvaliteten var lav eller meget lav.

Medietræning

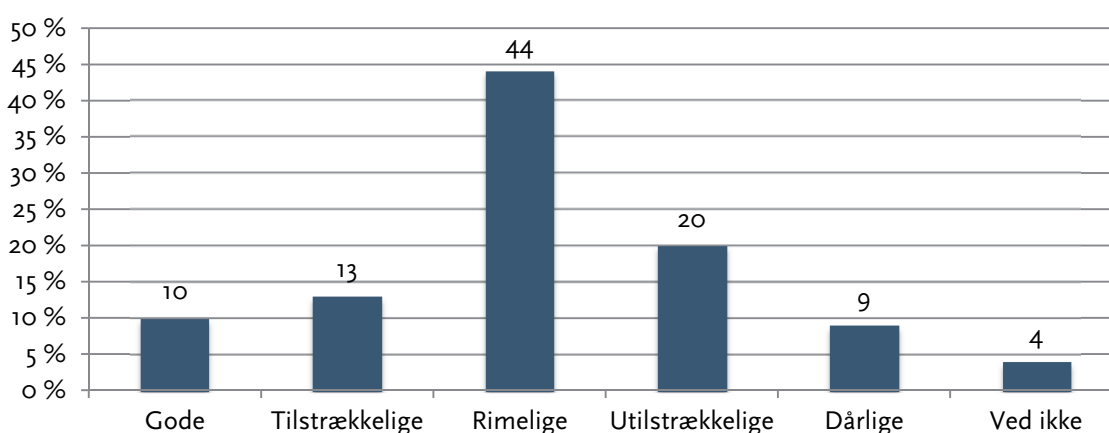
Kvaliteten af den medietræning, atleterne har modtaget, ser derimod ud til at have været af rimelig kvalitet. 65,4 pct. af de trænere, der har svaret, at deres atlet(er) har modtaget medietræning, mener nemlig, at medietræningen har været af rimelig, høj eller meget høj kvalitet. Kun ca. en tredje-

del, 34,6 pct., synes, at kvaliteten var lav eller meget lav. 26 trænere angiver herunder, at deres respektive eliteatleter har gjort brug af det.

En overordnet vurdering

Hvor svarafgivelserne på de ovenstående spørgsmål varierer lidt, ser det på det lidt mere generelle plan ud til, at trænerne er godt tilfredse med de tilbud/støtteordninger, atleterne aktuelt gør brug af. 67,1 pct. synes, at disse er gode, tilstrækkelige eller rimelige, mens 28,6 pct. synes, de er utilstrækkelige eller direkte dårlige. Det fremgår af nedenstående figur.

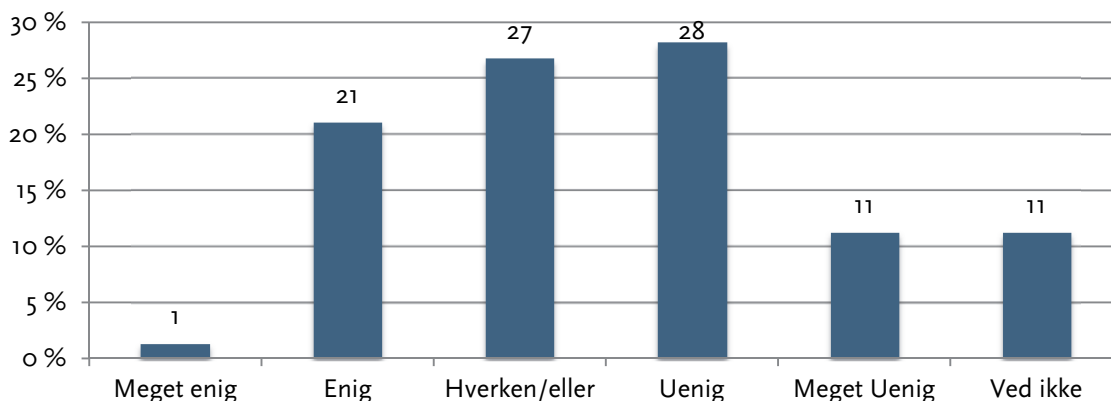
Figur 87: Hvordan vurderer du de støtteordninger, dine atleter i øjeblikket gør brug af, i forhold til at præstere på højeste niveau? (N=70)

Tiden efter eliteidrætskarrieren

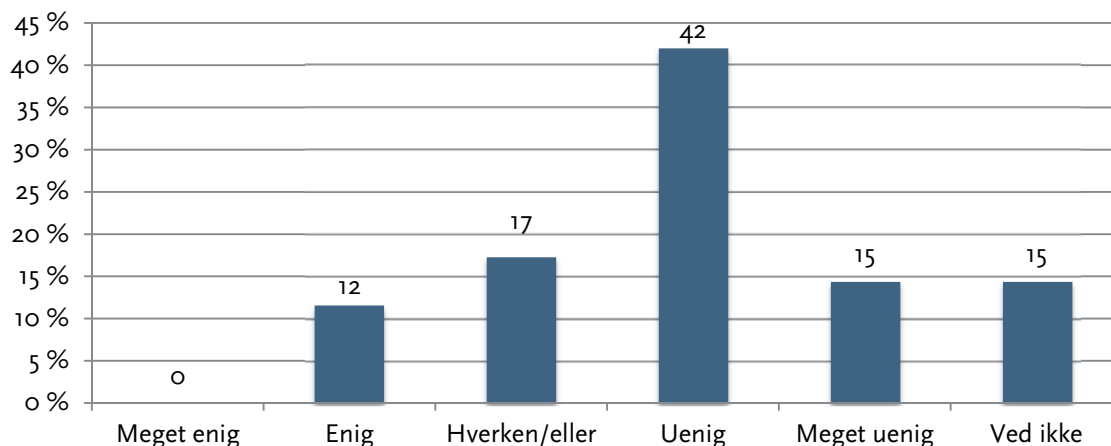
Trænerne er også blevet bedt om at vurdere, i hvilken udstrækning eliteatleterne er velinformerede om mulighederne efter deres idrætskarriere og deres fremtidige karrieremuligheder. Af nedenstående figur fremgår det, at 22,5 pct. af trænerne enten er meget enige eller enige i dette spørgsmål. 26,8 pct. er hverken enige eller uenige, mens 39,5 pct. er enten uenige eller meget uenige. 11,1 pct. 'Ved ikke'. De knapt 40 pct., der i varierende udstrækning er uenige, forekommer at være relativt mange, men man skal huske på, at trænerne træner atleter i forskellige aldersgrupper, der ikke alle kan forventes at have eller nødvendigvis skulle have information om karrieremulighederne efter deres idrætskarriere.

Figur 88: Eliteatleterne er velinformede om mulighederne for støtte efter deres idrætskarriere og om deres fremtidige karrieremuligheder (N=71)

Dog ser det i lyset af nedenstående svarfordeling på spørgsmålet om støtten til eliteatleterne efter karrierestop ud til, at der kan være behov for overvejelser om bedre hjælp i forbindelse med atleternes overgang til en civil karriere. Kun 11,6 pct. af trænerne er enige i udsagnet om, at støtten til eliteatleter efter karrierestop er veludviklet i Danmark, mens 17,4 pct. er hverken enige eller uenige. Heroverfor står 56,5 pct., der enten er uenige eller meget uenige. 14,5 pct. 'Ved ikke'. Her er således et område, der bør drøftes nærmere i fremtiden.

Figur 89: Støtten til eliteatleter efter karrierestop er veludviklet her i Danmark (N=69)

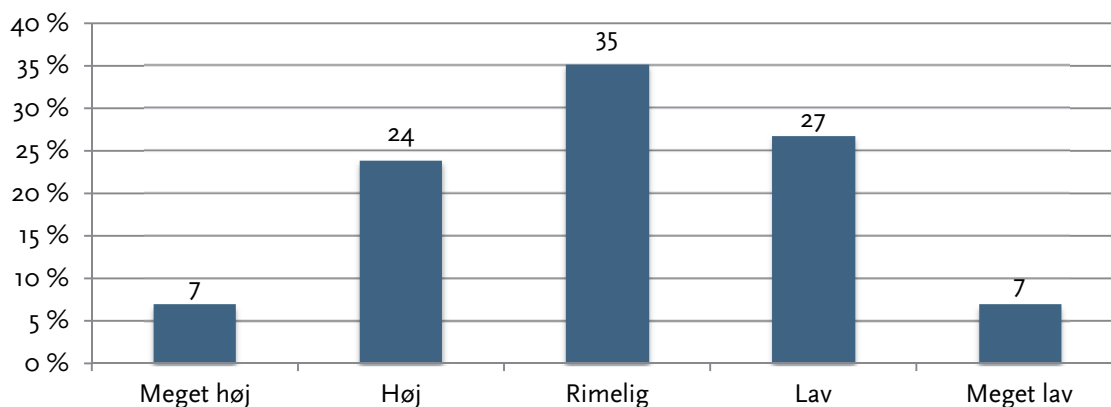
Søjle 6: Træningsforhold og -betingelser

Når det kommer til kvalitet og tilgængelighed af træningsfaciliteter i Danmark, ser det ifølge trænerne rimelig ud.

Kvaliteten af træningsfaciliteter

I nedenstående figur om kvaliteten af træningsfaciliteterne finder 66 pct. træningsfaciliteterne af 'Meget høj', 'Høj' eller 'Rimelig' kvalitet. 33,8 pct. finder dog kvaliteten lav eller meget lav. Selvom majoriteten i varierende udstrækning finder kvaliteten i orden, er mere end en tredjedel stadig utilfredse med dette væsentlige aspekt af eliteidrætten.

Figur 90: Hvordan er kvaliteten af trænings- og konkurrencefaciliteterne i Danmark? (N=71)

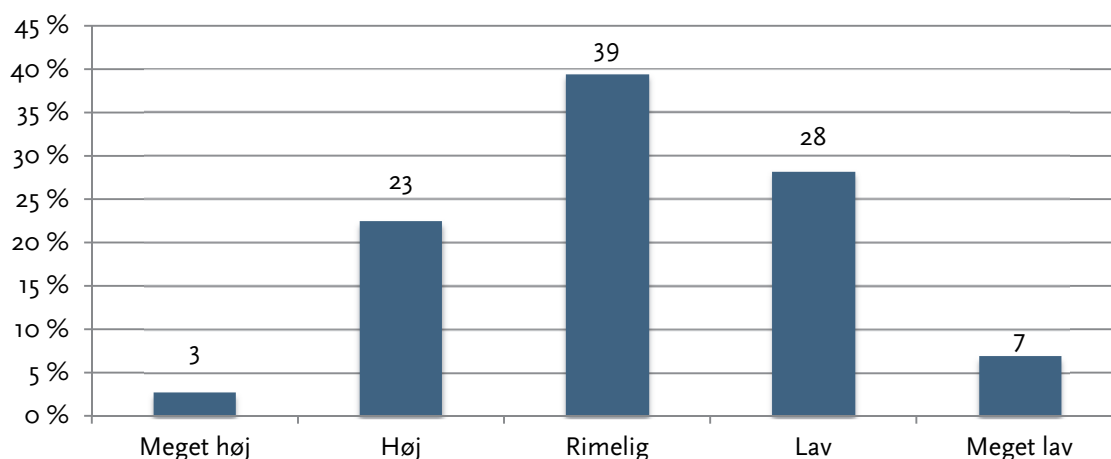

Gruppen af trænere i roning, svømning og atletik skiller sig lidt ud her. Her giver kun 21,6 pct. udtryk for, at de synes, kvaliteten af træningsfaciliteterne er 'Høj' eller 'Meget høj' mod 41 pct. i samme svarkategorier for den resterende gruppe af trænere. I stedet placerer trænere i den 'dominerende' gruppe sig i større udstrækning i svarkategorien 'Rimelig'.

Tilgængelighed/adgang til træningsfaciliteter

Tendensen i retning af en generelt jævn tilfredshed gør sig også gældende i forhold til tilgængeligheden/adgangen til træningsfaciliteterne. Som det kan ses af nedenstående figur, finder 25,4 pct. af trænere, at tilgængeligheden/adgang til træningsfaciliteterne er 'Meget høj/høj'. Knap 40 pct. finder den 'Rimelig', mens 35,2 pct. finder tilgængeligheden/adgangen 'Lav/meget lav'.

Figur 91: Hvordan er tilgængeligheden/adgangen til trænings- og konkurrencefaciliteter i Danmark? (N=71)

Igen er den 'dominerende gruppe af trænere' placeret lidt mere i svarkategorien 'Rimelig', mens resten af trænere er lidt mere tilfredse. Samlet må det siges, at selvom der er rimelig tilfredshed med såvel kvalitet som adgang, er der fortsat over end en tredjedel, der finder kvalitet og adgang lav eller meget lav. Dette bør være et opmærksomhedspunkt i forhold til fremtidig udvikling af faciliteter og adgang til samme.

Får atleterne den fornødne opmærksomhed?

Helheden i et godt træningsmiljø handler om mange forhold. Ud over spørgsmålet om faciliteter, indbefatter det, om trænerne kan give eliteatleterne den fornødne tid og opmærksomhed, så de kan forbedre sig. Her står forholdene endnu noget tilbage at ønske. På samme måde, som det specifikt kom frem i forhold til talenterne ovenfor, svarer trænerne nedenfor på et spørgsmål om, hvorvidt de er i stand til at bruge nok tid på trænergerningen, så talenterne eller eliteatleterne kan opnå det højeste mulige niveau.

Tabel 50: Mener du, at du er i stand til at bruge nok tid på dine eliteatleter til, at de kan opnå deres højeste mulige niveau?

	Frekvens	Pct.
Ja	25	35,7 %
Nej	45	64,3 %
Total	70	100,0 %

Tendensen blandt trænerne er, at de generelt ikke føler, de har tid nok med atleterne til at udvikle deres talent til det højeste mulige niveau. Kun 35,7 pct. af trænerne giver udtryk for, at de føler, de har tid nok sammen med deres atleter, mens de resterende 64,3 pct. ikke mener, at det er tilfældet. Den tidsmæssige ressource synes med andre ord at være et generelt problem ifølge trænerne.

Søjle 7: Trænernes forhold og udviklingsmuligheder

Uden at gå i dybden med alle tænkelige forhold omkring trænernes forhold, afrapporteres nedenfor et par af de væsentligste spørgsmål. Det bør understreges, at en dybereliggende analyse af trænernes ekspertise og mulighederne for trænernes udvikling ikke har været mulig inden for de ressourcemæssige rammer af projektet. Et egentligt overblik over træneruddannelsesstrukturen gives heller ikke her.

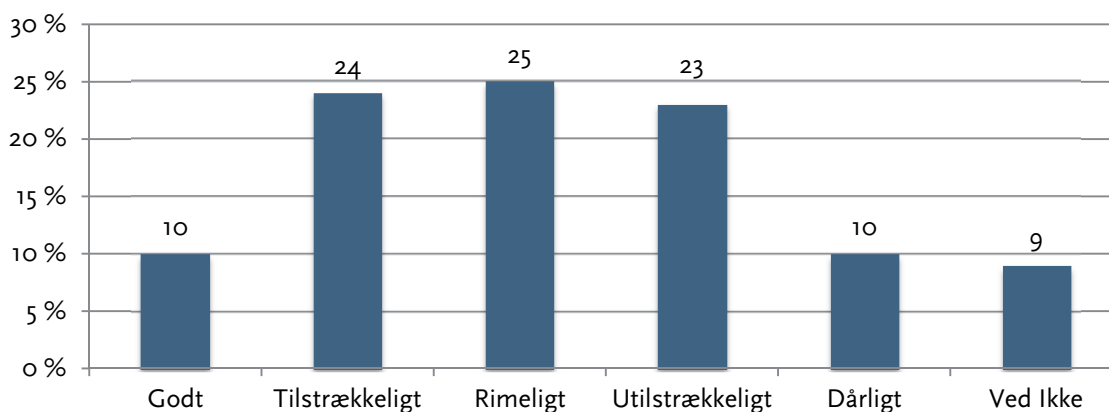
Et par overordnede tendenser kan dog udledes. Først og fremmest mener majoriteten (58,8 pct.) af trænerne ikke, at der er tilstrækkeligt med anerkendte kurser/genopfriskningskurser i Danmark for elitetrænere. Dog svarer et stort mindretal på 41,2 pct. positivt på spørgsmålet.

Tabel 51: Mener du, at der er tilstrækkeligt med anerkendte kurser/genopfriskningskurser i Danmark for elitetrænere?

	Frekvens	Procent
Ja	28	41,2 %
Nej	40	58,8 %
Total	68	100,0 %

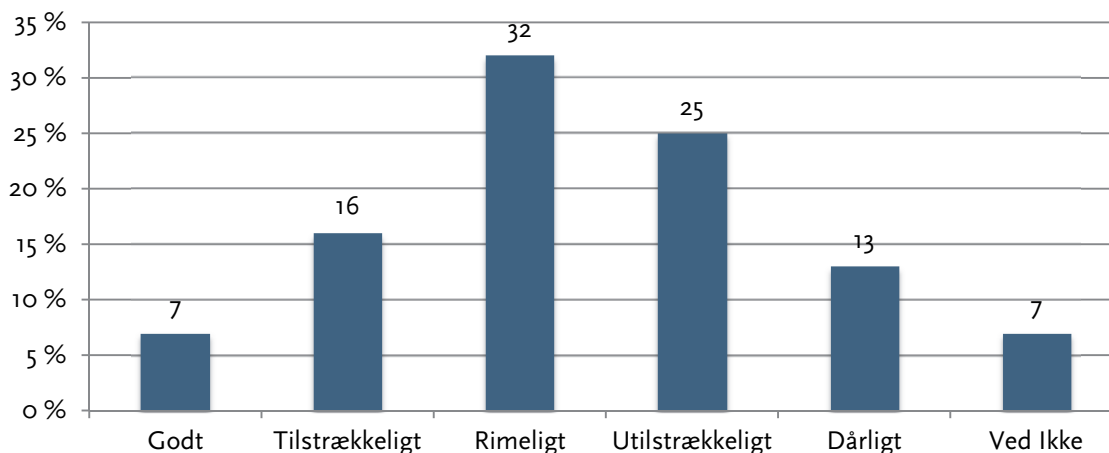
Trænerne er herefter blevet bedt om at rangere niveauet af deres uddannelsesmuligheder. I forhold til trænerudvikling og certificeringsstruktur finder 59,2 pct., at niveauet er godt, rimeligt eller tilstrækkeligt. 32,4 pct. finder den omvendt utilstrækkeligt eller dårligt.

Figur 92: Hvordan vil du rangere niveauet af anerkendte kursusarrangørers trænerudvikling/certificeringsstruktur? (N=71)

Med et næsten enslydende spørgsmål er trænerne blevet spurgt om, hvordan de vil rangere niveauet af træneruddannelser/genopfriskningskurser. Her er der lidt mindre tilfredshed, hvilket kan ses af nedenstående figur.

Figur 93: Hvordan vil du rangere niveauet af anerkendte kursusarrangørers træneruddannelser/genopfriskningskurser? (N=71)

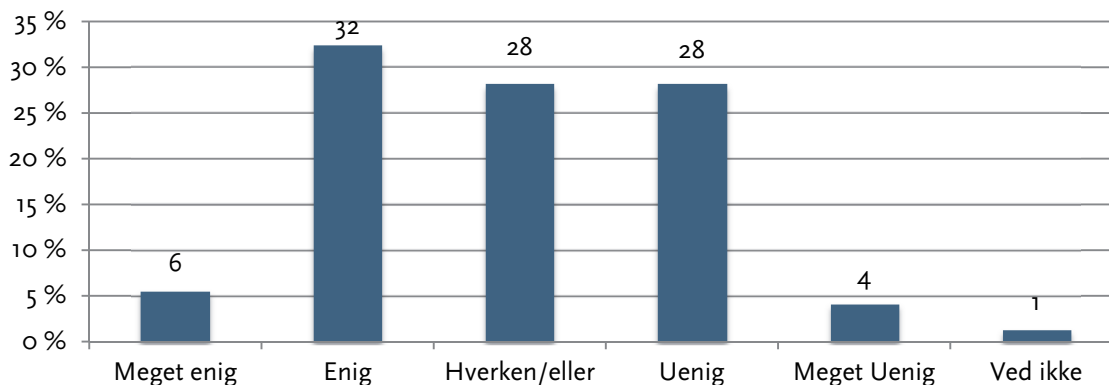
Her fremgår det, at 54,9 pct. finder mulighederne angående træneruddannelse og genopfriskningskurser gode, tilstrækkelige eller rimelige, men næsten 38 pct. finder dem utilstrækkelige eller dårlige. 7 pct. ved ikke. Det er svært præcist at sige, hvad disse svarafgivelser dækker over, men en utilfredshed med niveauet af træneruddannelsessystemet er der tale om, selvom en lille majoritet svarer i de mere positive svarkategorier.

Udviklingsmuligheder for trænerne

Trænerne er blevet spurgt om, hvorvidt de efter egen opfattelse kan udvikle sig i tilstrækkelig grad. 38 pct. mener det i varierende udstrækning er muligt. 28 pct. mener 'Hverken/eller', og 32,4 pct. er enten uenige eller meget uenige. Her synes at være et fremtidigt behov – eventuelt gennem forøget

internationalt samarbejde – for forbedringer af trænerens mulighed for at udvikle kompetencer til højeste internationale niveau.

Figur 94: De muligheder, jeg tilbydes i Danmark for at udvikle mig som træner, er veludviklede? (N=71)

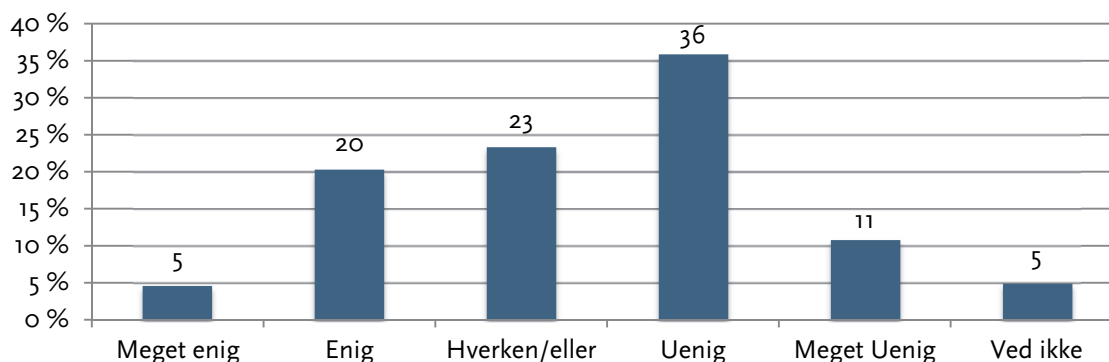

I forhold til de 'dominerende' trænergrupper i respondentgruppen ser det ud til, at der er en vis uenighed grupperne imellem. Kun 24,3 pct. af trænerne i roning, atletik og svømning mener, at der er mulighed for at udvikle sig som elitetræner i Danmark, mens tallet for de resterende trænere er oppe på 52,9 pct. Omvendt mener trænerne i roning, atletik og svømning for 37,8 pct. vedkommende, at der ikke er mulighed for at udvikle sig som elitetræner. Dette gælder kun for 26,5 pct. af de øvrige trænere. Den 'dominerende' gruppe af trænere trækker med andre ord svarfordelingen i negativ retning.

Er forholdene for trænere i Danmark veludviklede i relation til trænerens individuelle behov?

På et spørgsmål om, hvorvidt forholdene for trænerne er veludviklede i forhold til trænerens individuelle behov, fremgår det af nedenstående, at trænerne ikke er voldsomt enige. Som det kan ses, er kun 25 pct. enige i, at forholdene tager højde for trænerens individuelle livsforhold, mens 46,8 pct. ikke mener, det er tilfældet. 23,4 pct. svarer 'Hverken/eller'. Indtrykket er med andre ord, at trænerens forhold måske ikke er decideret dårlige, men lader en del tilbage at ønske.

Figur 95: De muligheder, man som træner tilbydes i Danmark, er veltilpasset mine individuelle behov/livsforhold (N=64)

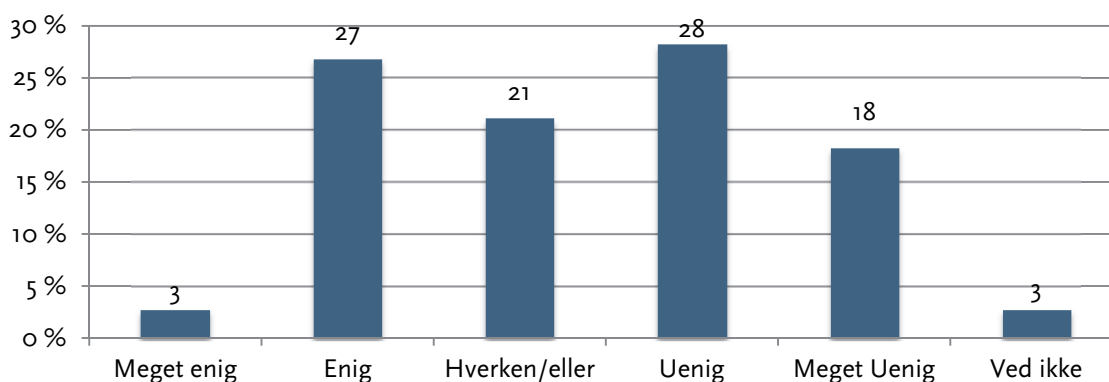
Er jobbet som elitetræner tilstrækkeligt anerkendt i Danmark?

Uden at det kan indeholde hele forklaringen eller underkende, at forholdene for elitetrænere i Danmark reelt bør forbedres, kan utilfredsheden med forholdene hænge sammen med, at trænerne ikke finder, at deres job generelt er anerkendt herhjemme.

Under alle omstændigheder er det nærliggende at antage, at hvis man ikke finder sit job værdsat, er man mere tilbøjelig til at se negativt på forholdene.

Som det kan ses af nedenstående figur, er 29,6 pct. enige eller meget enige i udsagnet om, at jobbet som elitetræner er tilstrækkeligt anerkendt, mens knapt halvdelen, 46,5 pct., ikke mener, det er tilfældet. Lidt over en femtedel svarer 'Hverken/eller'. Dette tyder på, at trænerne ikke finder det voldsomt anerkendt at være elitetræner. Den 'dominerende' gruppe af trænere er noget mere uenige end den resterende gruppe. Således svarer 56,7 pct. af trænerne inden for roning, svømning og atletik, at de enten er uenige eller meget uenige i spørgsmålet, mens det blot gælder for 32,5 pct. af den øvrige gruppe af trænere.

Figur 96: Jobbet som elitetræner er tilstrækkeligt anerkendt i Danmark (N=71)

Hvilke initiativer, der skal iværksættes for at rette op dette forhold, er vanskelige at pege på, og det kan ikke afgøres på baggrund af data fra denne undersøgelse. Værd at bemærke er dog, at trænerne efterlyser bedre forhold. I forhold til, at trænerrekruttering og -udvikling var blandt de mest prioriterede elementer blandt eliteatleternes forbedringsbehov, forekommer der her at være behov for at overveje, hvad der kan gøres for elitetrænerne. Mere tilbunds gående analyser af dette forhold kan skabe et bedre overblik over situationen.

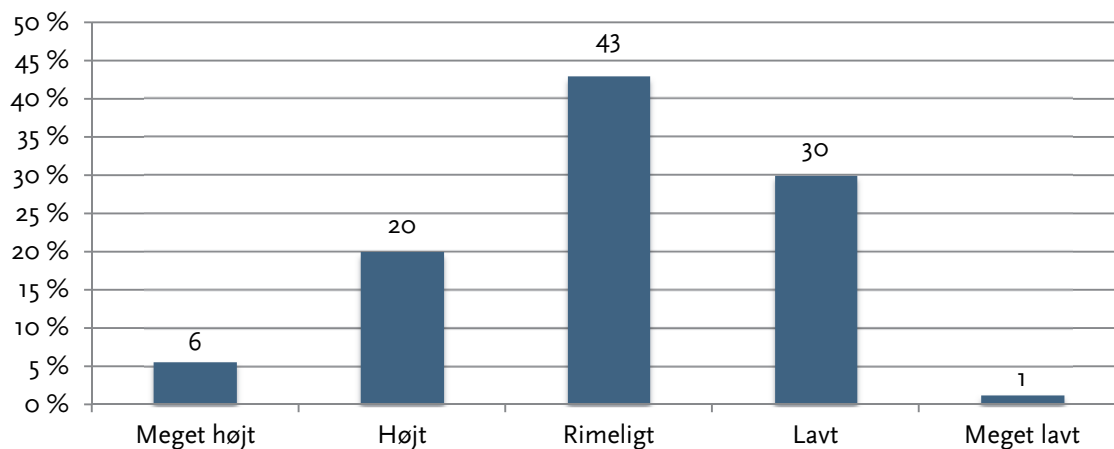
Søjle 8: Konkurrencebetingelser

Hvor gode er konkurrencebetingelserne for de danske eliteatleter? Trænerne er blevet bedt om at vurdere dette spørgsmål i forhold til såvel ungdomsatleter og eliteseniorer.

Niveau og hyppighed – ungdomsatleter, hjemlige forhold

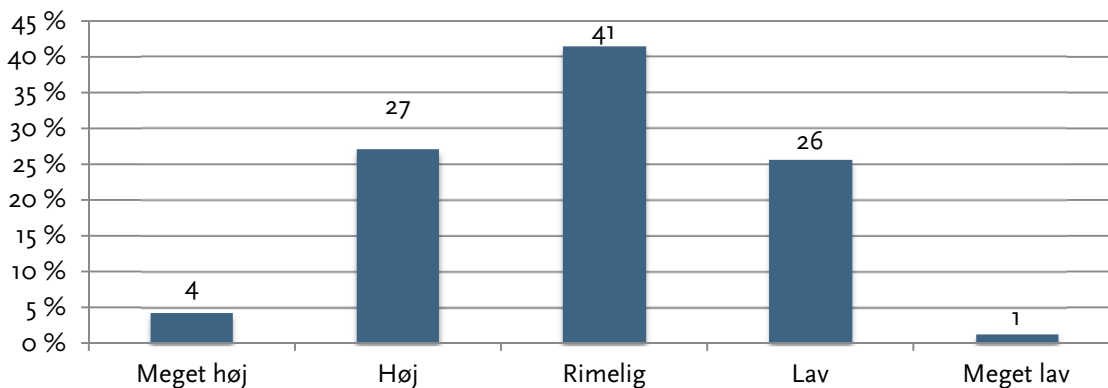
Trænerne er generelt positivt stemt, når det kommer til de nationale konkurrencer. 68,6 pct. mener, at niveauet er 'rimeligt', 'højt' eller 'meget højt'. Dog mener 31,4 pct., at niveauet er lavt eller meget lavt. Det fremgår af nedenstående figur.

Figur 97: Hvordan vurderer du niveauet ved konkurrencer/turneringer for ungdomstalenter i Danmark? (N=70)

Hypighederne af konkurrencer ser trænerne også ud til at være rimelig tilfredse med. Her svarer 72,9 pct., at der er en rimelig, høj eller meget høj hyppighed på konkurrencerne, mens de resterende 27,1 pct. mener, at hyppigheden på konkurrencer er lav eller meget lav. Det fremgår af nedenstående figur.

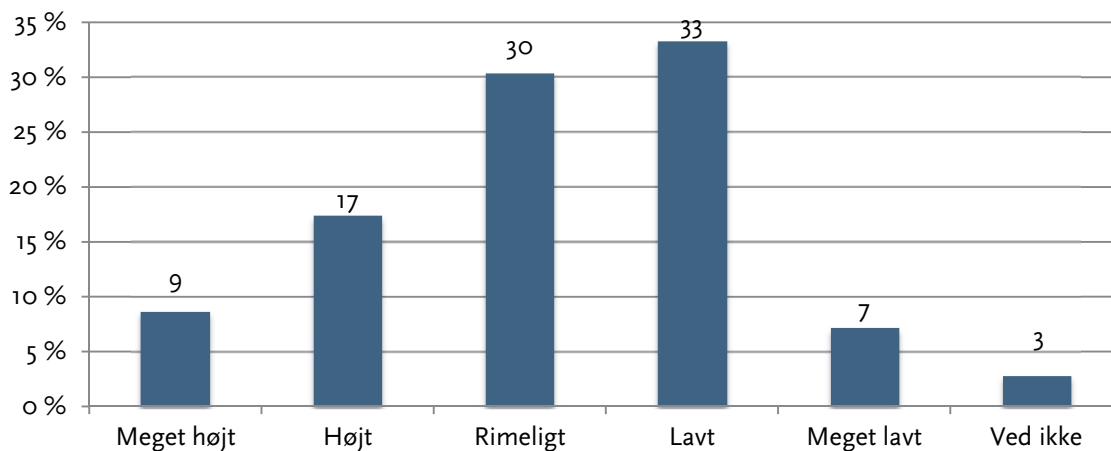
Figur 98: Hvad er hyppigheden af konkurrencer/turneringer for ungdomstalenter i Danmark? (N=70)

Niveau og hyppighed – eliteseniorudøvere, hjemlige forhold

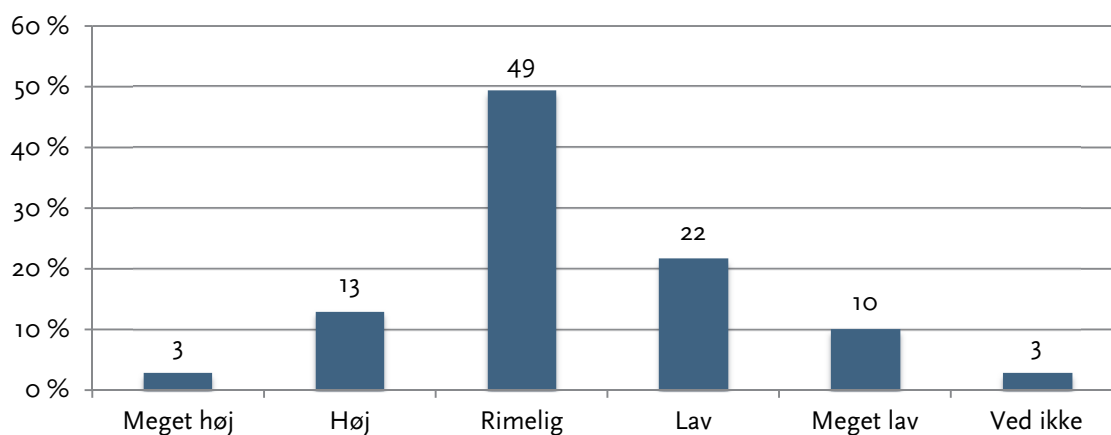
Kigger man på de samme tal på eliteseniorniveau, ser man nogenlunde den samme tendens – dog mindre positiv. Her synes 56,5 pct. af de adspurgte, at kvaliteten af konkurrencerne i Danmark er rimelig, høj eller meget høj. 40,5 pct. mener, at niveauet er lavt eller meget lavt. Det kan ses i nedenstående figur.

Figur 99: Hvad er niveauet ved konkurrencer/turneringer for eliteseniorudøvere i Danmark? (N=69)

Med hensyn til hyppigheden mener 65,2 pct. af trænerne, at hyppigheden af konkurrencer på nationalt eliteseniorniveau er rimelig, høj eller meget høj, mens 31,9 pct. omvendt mener, at hyppigheden er lav eller meget lav. Det kan ses i nedenstående figur.

Figur 100: Hvad er hyppigheden af konkurrencer/turneringer for eliteseniorudøvere i Danmark? (N=69)

Samlet tyder dette på en rimelig grad af tilfredshed med niveauet og hyppigheden, men det må også bemærkes, at omkring en tredjedel eller mere i de enkelte spørgsmål ikke finder niveauet tilfredsstillende.

Deltagelse i internationale konkurrencer

Samme svarfordeling genfindes i trænerne holdning til, om deres eliteatleter har mulighed for at deltage i nok internationale konkurrencer i forhold til deres niveau. Her giver 68,6 pct. af trænerne udtryk for, at deres atleter har mulighed for at deltage i nok internationale konkurrencer i forhold til deres niveau, mens de resterende 31,4 pct. ikke mener, det er tilfældet. Det fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 52: Har dine eliteatleter – i forhold til deres nuværende niveau – mulighed for at deltage i nok internationale konkurrencer?

	Frekvens	Procent
Ja	48	68,6 %
Nej	22	31,4 %
Total	70	100,0 %

Da international deltagelse i konkurrencer medvirker til at opbygge rutine og forbedre eliteatleternes niveau, kan man drøfte, om det alt andet lige ikke er et relativt stort mindretal, der angiver at deres respektive eliteatleter ikke har mulighed for at deltage i nok internationale konkurrencer, selvom majoriteten er tilfreds med forholdene.

Eliteidrætsbegivenheder på dansk jord

I forhold til om der arrangeres nok internationale elitebegivenheder i Danmark inden for egen idrætsgren, mener under en femtedel, at det er tilfældet. Næsten 80 pct. mener ikke, det er tilfældet. Man kan diskutere det nødvendige niveau for og realismen i at få flere internationale mesterskaber eller eliteevents til Danmark i forhold til ønsket. Det er der ikke noget entydigt svar på, selv om hjemmebanefordel til store slutrunder er et gode, der ofte medvirker til bedre sportslige resultater. Indsatsen på dette område ligger hovedsageligt inden for specialforbundene og Sport Event Danmarks ansvarsområde, om end det er klart, at der er snævre grænser for, hvad der reelt kan lade sig gøre afhængigt af idrætsgrenen. Her må vi blot konstatere, at ønsket er der.

Søjle 9: Forskning og innovation

Anvendelse af videnskabelig viden og forskning i trænerne arbejde er vigtig for at skabe internationale sportslige resultater. Innovation inden for træningsmetoder og anvendelse af ny teknologi udgør et element heri. I en række spørgsmål er trænerne blevet bedt om at oplyse, hvordan de søger og/eller anvender ny videnskabelig viden i forbindelse med deres træningsaktiviteter. Desuden er de blevet spurgt om tilgængeligheden til ny viden, om der er tilstrækkelig forskning inden for deres respektive idrætsgrene, og om denne forskning udbredes godt nok.

Søger trænerne selv efter videnskabelige resultater til brug i deres træning?

På et spørgsmål om, hvorvidt trænerne aktivt søger efter videnskabelige informationer relateret til træningsaktiviteterne, svarer 44,3 pct. af de adspurgte trænere, at de ofte søger (mindst én gang om måneden) efter videnskabelige informationer med henblik på udvikling af deres respektive eliteatleter, mens 47,1 pct. gør det nogle gange, hvilket betyder ca. én til to gange om året. De resterende 8,6 pct. søger aldrig efter videnskabelige informationer. Umiddelbart indikerer det en relativt høj grad af integration mellem forskning og praksis. Svarfordelingen på spørgsmålet kan ses af nedenstående tabel.

Tabel 53: Søger du aktivt efter videnskabelige informationer relateret til dine træningsaktiviteter med henblik på udvikling af dine eliteatleter?

	Frekvens	Pct.
Ja, ofte (mindst én gang om måneden)	31	44,3 %
Ja, nogle gange (ca. én til to gange om året)	33	47,1 %
Nej	6	8,6 %
Total	70	100,0 %

Dette indtryk bekræftes af svarene på et opfølgende spørgsmål, hvor mange af trænerne anfører, at de gør brug af videnskabelig forskning i bestræbelserne på at få det bedste ud af deres atleter. 84,3 pct. af de adspurgte trænere svarer således, at de aktivt anvender videnskabelig forskning, mens de resterende 15,7 pct. ikke gør. Det kan ses af nedenstående tabel.

Tabel 54: Har du inden for de seneste 12 måneder aktivt anvendt videnskabelig forskning relateret til dine træningsaktiviteter for at udvikle dine eliteatleter?

	Frekvens	Pct.
Ja	59	84,3 %
Nej	11	15,7 %
Total	70	100,0 %

Er der tilstrækkelig forskning inden for din idrætsgren?

Til gengæld er der lidt mere blandede holdninger til, hvorvidt der er tilstrækkelig videnskabelig forskning inden for trænerens respektive idrætsgren(e). 32,9 pct. af trænerne mener således ikke, at dette er tilfældet, mens 57,1 pct. på den anden side mener, at der er tilstrækkelig med forskning inden for deres trænerområde. Svarfordelingen fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 55: Er der tilstrækkeligt med forskning inden for din idrætsgren?

	Frekvens	Pct.
Ja	23	32,9 %
Nej	40	57,1 %
Ved ikke (jeg har ikke brug for og/eller har ikke søgt efter videnskabelig forskning)	7	10,0 %
Total	70	100,0 %

Udbredes videnskabelig viden i tilstrækkelig udstrækning?

Hvad angår udbredelsen af videnskabelig viden, er trænerens holdninger endnu mere skeptiske. Hele 75,4 pct. svarer, at de ikke føler, der bliver udbredt videnskabelig viden i tilstrækkelig udstrækning, mens kun 24,6 pct. mener, at det gør der. Dette er en relativt lille andel. Svarfordelingen ses af nedenstående tabel.

Tabel 56: Udbredes videnskabelig viden i tilstrækkelig udstrækning?

	Frekvens	Pct.
Ja	17	24,6 %
Nej	52	75,4 %
Total	69	100,0 %

Igen kan man diskutere, hvem der har ansvaret, og hvad niveauet for information bør være. Men som det kan ses af nedenstående figur, svarer majoriteten af trænerne, at de ikke modtager information, f.eks. i form af et magasin eller lignende fra DIF, specialforbundet eller klub, der indeholder videnskabelig viden om træneres respektive idrætsgren(e).

Tabel 57: Modtager du mindst én gang årligt et magasin el. lign., der indeholder videnskabelig viden om din(e) idrætsgrene?

	Frekvens	Pct.
Ja	28	40,0 %
Nej	42	60,0 %
Total	70	100,0 %

I undersøgelsen er der ikke spurgt specifikt til, om Team Danmark eller specialforbundet er en del af de organisationer, som trænerne eventuelt modtager information om videnskabelig viden fra. Svarafgivelsen kan derfor være lidt misvisende.

Team Danmark er imidlertid inddraget i et efterfølgende spørgsmål, hvor der spørges til, om DIF, Team Danmark, det respektive specialforbund, klubben eller andre nationale idrætsorganisationer har holdt seminar(er), der opdaterer trænerne med relevant videnskabelig viden eller forskning.

Af nedenstående kan det ses, at lidt over halvdelen, 53,6 pct., svarer ja til dette spørgsmål.

Tabel 58: Har relevante organisationer inden for seneste 12 måneder afholdt seminar(er), der har opdateret dig med informationer om relevant videnskabelig viden/forskning?

	Frekvens	Pct.
Ja	37	53,6 %
Nej	32	46,4 %
Total	69	100,0 %

At der bliver udbredt videnskabelig viden fra de nævnte organisationer, er således et faktum, men spørgsmålet er, om det er tilstrækkeligt. Under alle omstændigheder kan en mere systematisk tilgang til dette område overvejes som konsekvens af, at mange trænere ikke finder, at videnskabelig viden udbredes i tilstrækkeligt omfang.

At det kan være nødvendigt at overveje indsatsen på forskningsområdet, bakkes op af svarafgivelserne på en række spørgsmål, hvor trænerne mere generelt er blevet spurgt: 'Hvordan vurderer du

overordnet set **tilgængeligheden**⁶⁵ af videnskabelig forskning, ny teknologi og anden innovation inden for din idræt?’.

Kun lidt over halvdelen, 52,9 pct., mener, at tilgængeligheden til den videnskabelige forskning er rimelig, rimelig god eller meget god, mens 42,9 pct. derimod mener, at tilgængeligheden er rimelig dårlig eller meget dårlig.

Samme tendens gør sig gældende i forhold til tilgængeligheden til ny teknologi. Her mener 52,2 pct., at denne adgang er rimelig, rimelig god eller meget god. På den anden side mener 42 pct. ikke, at dette er tilfældet. Kigger man på tilgængeligheden af innovation, er billedet nogenlunde det samme, nemlig omkring halvdelen, denne gang 49,3 pct., der synes, tilgængeligheden er rimelig, rimelig god eller meget god, mens 36,2 pct. svarer negativt. Til dette spørgsmål svarer 14,5 pct. i øvrigt ‘Ved ikke’, hvilket kan tyde på at de er i tvivl om, hvad innovation inden for deres idræt egentlig handler om.

På den anden side mener trænerne, at der er god mulighed for at bruge ovenstående i deres trænergerning. 72,5 pct. mener, at mulighederne for anvendelse af videnskabelig forskning er rimelig, tilstrækkelig eller god. Når det kommer til anvendelsesmulighederne for ny teknologisk udvikling, er tallet 68,1 pct., mens 62,3 pct. mener, at der er rimelige, tilstrækkelige eller gode muligheder for anvendelse af innovation inden for deres idræt.

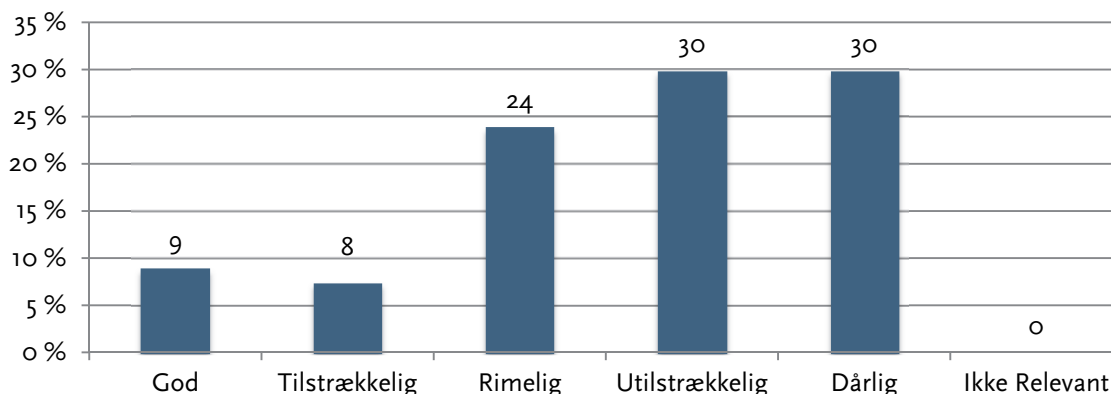
Dette må tolkes som, at tilgængeligheden og udbredelsen af de enkelte områder kan forbedres, men at der til gengæld er rimelige muligheder for at gøre brug af videnskabelig viden, teknologisk udvikling og innovation, hvis den først er tilgængelig.

Søjle 10: Mediedækning

Trænerne er som eliteatleterne blevet spurgt om, hvorvidt de finder mediedækningen af deres respektive idrætsgrene god – både, hvad angår kvalitet som kvantitet. Trænerne stiller spørgsmål ved mediedækningen både i forhold til kvalitet og kvantitet. Hvis man kigger på kvaliteten af mediedækningen, er den ifølge 59,8 pct. af trænerne utilstrækkelig eller direkte dårlig. 40,3 pct. synes den er god, tilstrækkelig eller rimelig. Det kan ses i nedenstående figur.

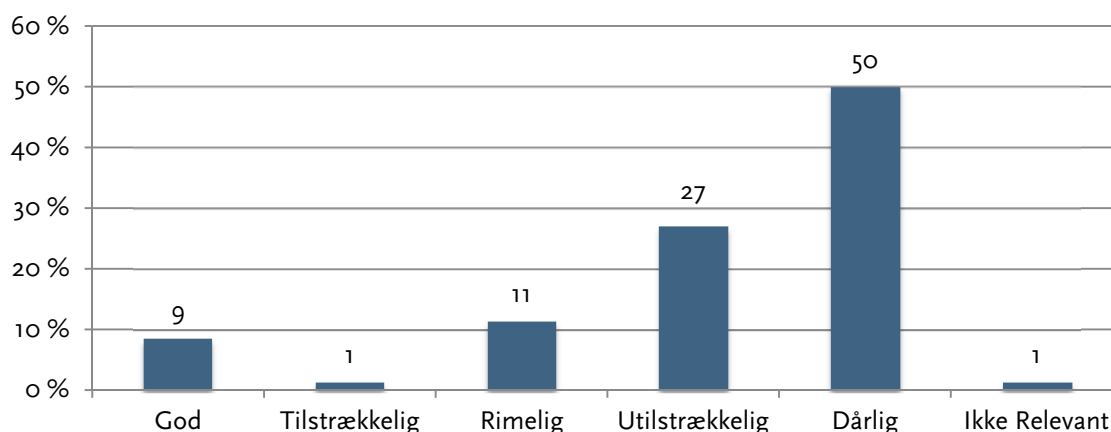
⁶⁵ Det skal bemærkes, at der i forbindelse med oversættelse af spørgeskemaet er sket en fejl. ‘Applicability’ er blevet oversat til ‘tilgængelighed’ i stedet for ‘anvendelighed’. Meningen med spørgsmålet er således blevet ændret.

Figur 101: Hvordan vurderer du generelt set kvaliteten af mediedækningen af din(e) idrætsgren(e) her i Danmark? (N=67)

Værre er det, hvis man kigger på omfanget af mediedækningen af de forskellige idrætter. Her svarer hele 77,1 pct. af trænerne, at de finder dækningen utilstrækkelig eller dårlig. Det kan ses af nedenstående figur.

Figur 102: Hvordan vurderer du generelt set kvantiteten af mediedækningen af din(e) idrætsgren(e) her i Danmark? (N=70)

I forhold til vurderingen af omfanget af mediedækningen er der en forskel indbyrdes mellem gruppen af trænerne fra roning, svømning og atletik og gruppen af alle øvrige trænerne. Kun 10,8 pct. af trænerne i roning, svømning og atletik mener nemlig, at der er rimelig, tilstrækkelig eller god mediedækning af deres idræt, mens det samme gør sig gældende for hver tredje af de resterende trænerne.

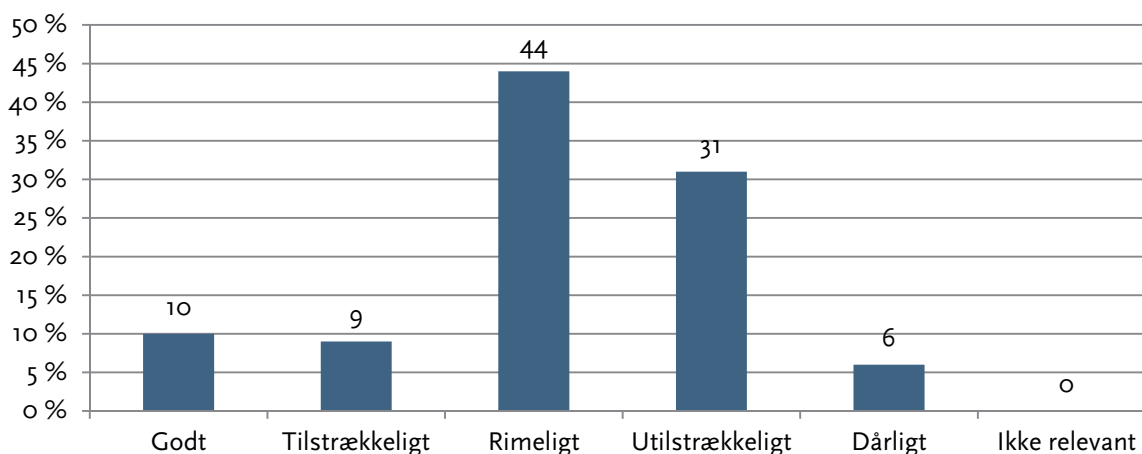
Den generelle utilfredshed med kvantiteten bekræfter andre undersøgelser dokumentation af, at mediedækningen af dansk sport er smal. Relativt få sportsgrene sidder tungt på medie billedet (jf. Toft, 2008; Hedal, 2006).

Hvad er forudsætningen for sportslig succes, og hvilke forbedringsbehov har dansk eliteidræt?

I de afsluttende spørgsmål i spørgeskemaet er trænerne på samme vis som atleterne blevet bedt om at vurdere det danske eliteidrætsmiljø i forhold til andre lande.

Det ser ifølge de danske elitetrænere rimeligt ud. 62,9 pct. af trænerne mener nemlig, at miljøet er rimeligt, tilstrækkeligt eller godt, når man sammenligner Danmark med andre lande. 31,4 pct. mener dog, at miljøet er utilstrækkeligt, mens 5,7 pct. mener, at der er et dårligt elitemiljø i Danmark. Det fremgår af nedenstående tabel.

Figur 103: Hvordan vurderer du det nuværende eliteidrætsmiljø i Danmark sammenlignet med andre lande i forhold til at præstere på højeste internationale niveau? (N=70)

Selvom der er rimelig tilfredshed med eliteidrætsmiljøet, må man dog – som også i tilfældet med eliteatleterne – bide mærke i, at svarene ikke afspejler en entydig tilfredshed. 37,1 pct. af trænerne mener således, at eliteidrætsmiljøet er utilstrækkeligt eller dårligt. Det er en forholdsvis høj minoritet.

Et forsøg på at komme tættere på, hvad der præcis bør forbedres, er forsøgt indkredset i to efterfølgende spørgsmål, hvor trænerne er blevet bedt om at rangere en række forhold i forhold til hinanden.

Hvad har størst betydning for dansk international sportslig succes?

Først er trænerne blevet spurgt om, hvad de mener, har størst betydning for sportslig succes i forhold til ti faktorer, som de er blevet bedt om at rangere. 1 er den vigtigste værdi og 10 den mindst vigtige. Svarafgivelserne giver et meget klart billede af, som fremgår af nedenstående tabel:

Tabel 59: Hvad har størst betydning for international sportslig succes? (N=72)

	Gennemsnit
Finansiell støtte til idræt og eliteidræt: Samlede regionale og nationale udgifter til idræt og eliteidræt.	3,94
Træningsfaciliteter: Et netværk af eliteidrætscentre af høj kvalitet nationalt og regionalt, national koordinering.	4,39
Trænerrekruttering og trænerudvikling: Veluddannede trænere, et godt elitetræneruddannelsessystem, støtte til de individuelle livsforhold for trænere, anerkendelse af jobbet som træner.	4,70
Talentidentifikation og udvikling: Et effektivt opsøgende arbejde, koordinerede planer for talentudvikling i den rette alder, multifacetterede støtteprogrammer, studiestøtte.	4,86
Idrætsdeltagelse: Tilstrækkelig med idrætsudøvere (klubmedlemmer), kvaliteten i idrætsklubberne, mulighederne for idrætsudøvelse i skolen.	5,67
National og international konkurrence: En god national konkurrencestruktur, tilstrækkeligt med muligheder for at deltage i international konkurrence, organiseringen af internationale konkurrencer i Danmark.	5,77
Støtte under og efter karrieren: Støtte til individuelle livsforhold, koordinerede støtteprogrammer til eliteatleter, støtte efter karrieren.	5,83
(Elite)idrætskultur: Måden hvorpå landets befolkning tænker omkring idrætten, deltager i idræt og interesserer sig for idræt.	6,27
Videnskabelig støtte til eliteidræt: Ved anvendt videnskabelig forskning, vidensdeling og formidling, koordinering af den videnskabelige information.	6,40
Idrætspolitik, struktur og organisering: En samlet tilgang til politisk og strategisk udvikling, langtidsplanlægning, klar opgavefordeling, simpel administration, effektiv kommunikation.	6,70

Som det fremgår, skiller 'finansiell støtte til sport og elitesport' sig klart ud på prioriteringslisten. Over halvdelen (50,8 pct.) giver dette argument enten 1., 2. eller 3. prioritet. Det næst vigtigste punkt er ifølge trænerne 'Trænerrekruttering og trænerudvikling'. Her mener ca. hver femte (19,7 pct.), at det har 1. prioritet, mens 43,9 pct. mener det har enten 1., 2. eller 3. prioritet. Ifølge trænerne er 'træningsfaciliteter' også vigtige for international sportslig succes. 40,9 pct. af trænerne mener nemlig, at dette hører til blandt de tre øverste prioriteter.

En anden vigtig faktor for trænerne er 'talentidentifikation og udvikling', som i gennemsnit har scoret 4,9, dvs. omkring en 4.-5. prioritet. I midterfeltet af faktorer, som stadig er vigtige, men som ifølge trænerne ikke betyder helt så meget som de ovenstående, kommer 'støtte under og efter karriere', 'idrætsdeltagelse' og 'nationale og internationale konkurrencer', som trænerne alle i snit har placeret som 5.-6. prioritet.

De sidste faktorer er ifølge trænerne de mindst vigtige, når det kommer til at opnå dansk international sportslig succes. Disse faktorer omfatter '(elite)idrætskultur' og 'idrætspolitik, struktur og organisering'. Sidst ligger den faktor, som hedder 'videnskabelig støtte til eliteatleter', som i 60,3 pct. procent af tilfældene er blevet placeret som 7.-10. faktor og dermed ikke vurderes blandt de væsentligste faktorer af trænerne.

Hvad er der mest behov for at forbedre?

Efterfølgende er trænerne blevet bedt om at rangere samme forhold som ovenfor i forhold til, hvad der er mest behov for at forbedre. Trænernes ønsker til forbedringer svarer til deres vurdering af, hvad der er vigtigt for at kunne skabe perfekte rammer for eliteatleter.

Som det fremgår af nedenstående tabel, bliver de samme fire faktorer fremhævet som værende de vigtigste, nemlig 'finansiel støtte til sport og elitesport', 'trænerrekruttering/trænerudvikling', 'talentidentifikation og udvikling' og endelig 'træningsfaciliteter'.

Tabel 60: Hvad er der mest behov for at forbedre? (N=72)

	Gennemsnit
Finansiel støtte til idræt og eliteidræt: Samlede regionale og nationale udgifter til idræt og eliteidræt.	3,54
Træningsfaciliteter: Et netværk af eliteidrætscentre af høj kvalitet nationalt og regionalt, national koordinering.	4,53
Trænerrekruttering og trænerudvikling: Veluddannede trænere, et godt elitetræneruddannelsessystem, støtte til de individuelle livsforhold for trænere, anerkendelse af jobbet som træner.	4,97
Idrætsdeltagelse: Tilstrækkelig med idrætsudøvere (klubmedlemmer), kvaliteten i idrætsklubberne, mulighederne for idrætsudøvelse i skolen.	5,13
National og international konkurrence: En god national konkurrence struktur, tilstrækkeligt med muligheder for at deltage i international konkurrence, organiseringen af internationale konkurrencer i Danmark.	5,56
Talentidentifikation og udvikling: Et effektivt opsøgende arbejde, koordinerede planer for talentudvikling i den rette alder, multifacetterede støtteprogrammer, studie-støtte.	5,87
Støtte under og efter karrieren: Støtte til individuelle livsforhold, koordinerede støtteprogrammer til eliteatleter, støtte efter karrieren.	5,92
(Elite)idrætskultur: Måden hvorpå landets befolkning tænker omkring idrætten, deltager i idræt og interesserer sig for idræt.	6,03
Idrætspolitik, struktur og organisering: En samlet tilgang til politisk og strategisk udvikling, langtidspanlægning, klar opgavefordeling, simpel administration, effektiv kommunikation.	6,71
Videnskabelig støtte til eliteidræt: Ved anvendt videnskabelig forskning, vidensdeling og formidling, koordinering af den videnskabelige information.	6,76

Således har hele 61,9 pct. af trænerne placeret vigtigheden af at få forbedret den finansielle støtte som 1., 2. eller 3. prioritet. Trænerrekruttering/trænerudvikling bliver af 43,5 pct. af trænerne placeret som en af de tre højeste prioriteter. Tallene for 'talentidentifikation og udvikling' og 'træningsfaciliteter' er henholdsvis 35,5 pct. og 32,3 pct.

Prioriteringen af de resterende faktorer minder ligeledes meget om prioriteringen i spørgsmålet ovenfor. Dog har trænerne en smule mere fokus på, at de politiske og kulturelle faktorer skal forbedres i Danmark, for at skabe et bedre fundament for sportslig succes til eliteatleterne.

Dansk elitesport set fra sportschefernes perspektiv

Indledning

Sportscheferne dækker over ansatte i specialforbundene, der har et helt eller delvist overordnet ansvar for elitesporten i de respektive specialforbund. Som nævnt indledningsvist i rapporten, havde undersøgelsen et vist frafald på enkelte spørgsmål, hvilket medvirker til at svække udsigelseskraften af sportschef-surveyen. Dette forbehold hører med i den følgende gennemgang.

Der afrapporteres kun spørgsmål med 20 eller flere besvarelser (i enkelte tilfælde dog færre, hvis det giver tolkningsmuligheder i sammenhængen). I praksis bevirker det, at der afrapporteres et begrænset batteri af de stillede spørgsmål, ligesom ikke alle områder af undersøgelsen giver lige konsistente tolkningsmuligheder. Sportschefernes udsagn er dog stadig relevante i forhold til en samlet vurdering af det danske elitesportsmiljø.

Sportschefernes profil

Sportscheferne er som hovedregel mænd (94,1 procent), der i gennemsnit har haft deres stilling i 6,7 år. Gennemsnitsalderen er 45,4 år. Ikke alle af sportscheferne er ansat på fuldtid, hvilket fremgår af nedenstående tabel, hvor 66,7 pct. angiver at være ansat fuldtid i deres job. 33,3 pct. er deltidsansatte.

Tabel 61: Er du ansat som sportsdirektør eller lign. på del- eller fuldtid?⁶⁶

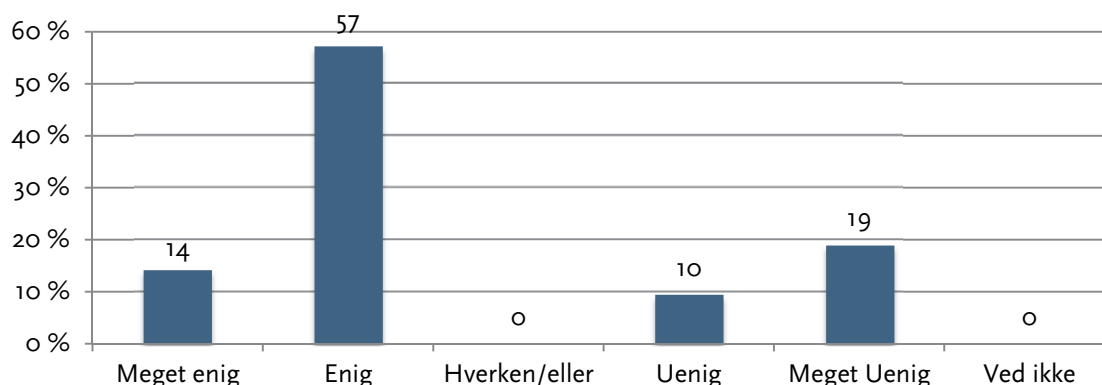
	Frekvens	Pct.
Deltid	10	33,3 %
Fuldtid	20	66,7 %
Total	30	100,0 %

Søjle 1: Økonomiske forhold og finansiering

Sportscheferne er i forhold til økonomiske og finansieringsmæssige spørgsmål blevet spurgt om deres holdninger til, hvordan den økonomiske støtte til elitearbejdet bør tildeles. Som det fremgår af nedenstående, mener sportscheferne, at den økonomiske støtte til specialforbundene primært bør baseres på internationale sportslige resultater. Således angiver 71,4 pct., at de enten er enige eller meget enige i udsagnet.

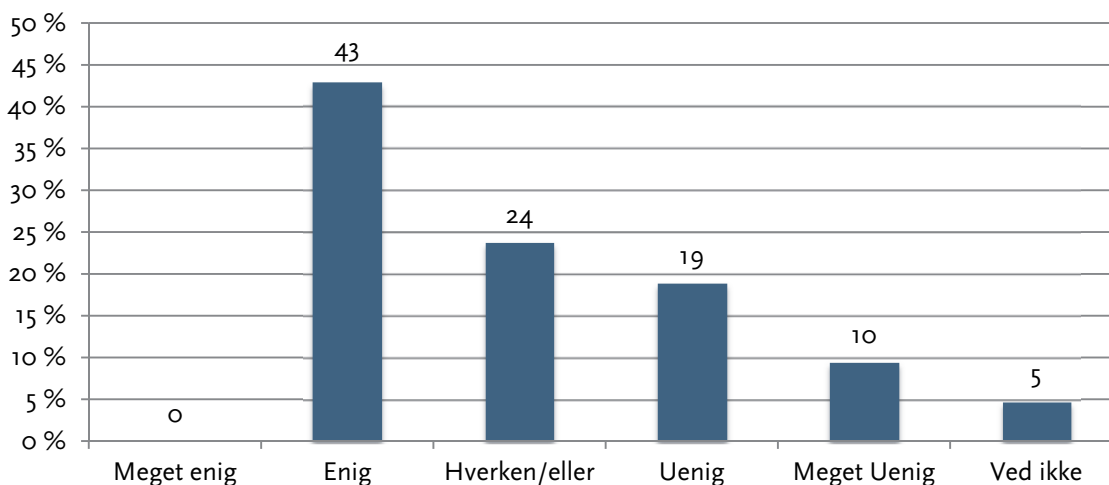
⁶⁶ Undersøgelsen rummer svar fra en lille gruppe sportschefer, der arbejder for et specialforbund der ikke har atleter repræsenteret i atletundersøgelsen. Det skyldes at de repræsenterer en disciplin der potentielt kunne være repræsenteret ved OL, men som på grund af deres atlethers nuværende niveau, ikke er repræsenteret i atletundersøgelsen. To af de sportschefer hvis atleter ikke indgår i atlet-undersøgelsen arbejder på deltid, de andre to svarede ikke. Fremover vil de blive omtalt som "UA" (uden atleter).

Figur 104: Den økonomiske støtte til specialforbundenes elitearbejde bør primært baseres på internationale sportslige resultater⁶⁷

Helt så entydigt er det dog ikke, om specialforbundene bør få deres økonomiske støtte beskåret, hvis de ikke lever op til deres målsætninger. 42,9 pct. er således enige i udsagnet, mens 23,8 pct. hverken er enige eller uenige. Knap 28,5 pct. er uenige eller meget uenige. Det kan ses af nedenstående figur.⁶⁸

Figur 105: Specialforbundene bør få deres økonomiske støtte beskåret, hvis de ikke opfylder deres målsætning (N=21)

Er støtten til dit specialforbund tilstrækkelig til at videreudvikle elitearbejdet?

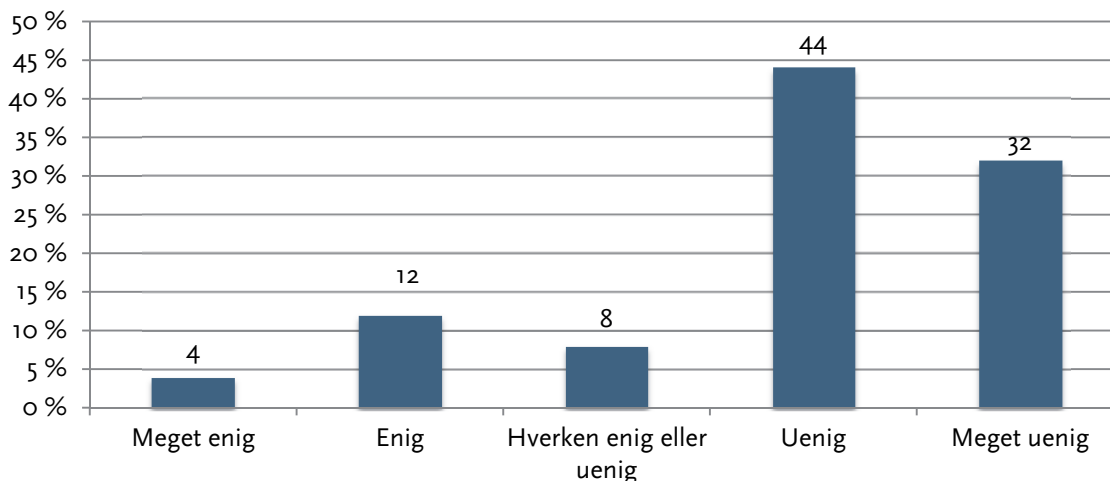
Sportscheferne mener ikke, at de modtager tilstrækkelig økonomisk støtte til at videreudvikle specialforbundets elitearbejde. Det kan ses af nedenstående figur, hvor det fremgår, at 76 pct. enten er

⁶⁷ I dette og næste spørgsmål bedes forbund, der ikke modtager støtte, om ikke at svare.

⁶⁸ Det er her værd at bemærke, at de specialforbund, der indgår i undersøgelsen, i høj grad allerede modtager deres støtte i kraft af deres sportslige resultater. Tidligere undersøgelser (Storm, 2008) har vist at sportsligt mindre succesfulde specialforbund, ikke i samme udstrækning som specialforbund, der er mere sportsligt succesfulde og derfor typisk modtager mere støtte, deler en opfattelse af, at kriteriet for støtte bør være opnåelse af internationale topresultater – eller, at specialforbundene bør få deres økonomiske støtte beskåret, hvis de ikke opfylder deres sportslige mål.

uenige eller meget uenige i udsagnet. Blot en enkelt sportschef angiver, at vedkommende er meget enig (4 pct.) og tre (12 pct.) er enige.

Figur 106: Mit specialforbund modtager tilstrækkelig økonomiske støtte til at videreudvikle specialforbundets arbejde (N=25)⁶⁹

I et opfølgende spørgsmål er sportscheferne blevet bedt om at uddybe deres svar. Her fremkommer det blandt andet, at de savner et mere langsigtet perspektiv i støttetildelingen. Desuden peges der generelt på for få ressourcer, ligesom talentudviklingsdelen anføres som et indsatsområde, der bør opprioriteres.

Søjle 2: Forvaltning (Governance), kommunikation og involvering

Sportscheferne er blevet spurgt om, hvorvidt der er en fast og/eller officiel procedure for evalueringen af det pågældende specialforbunds elitestrategi. Her svarer knapt halvdelen af sportscheferne lidt overraskende, at det er der ikke. Det kan ses i nedenstående tabel. Svarafgivelsen er overraskende i den forstand, at modtager man støtte fra Team Danmark, finder der løbende evalueringer sted. Svarafgivelsen hænger imidlertid formentlig sammen med det store frafald på spørgsmålet. Af de, der svarer ja, angiver ni således, at de er en forudsætning for støtte, at der foretages evaluering. Fire angiver, at de ikke modtager støtte til elitesport.

Tabel 62: Foreligger der en fast og/eller officiel procedure for at evaluere eliteidrætsstrategien inden for dit specialforbund?⁷⁰

	Frekvens	Pct.
Nej	13	48,1 %
Ja	14	51,9 %
Total	27	100,0 %

⁶⁹ I dette spørgsmål svarer alle, som er uden atleter (UA), tre svarer, at de er meget uenige.

⁷⁰ For UA, svarer tre 'ja' og én 'nej'.

Er eliteatleterne involverede i vigtige beslutninger?

Eliteatleterne er ifølge sportscheferne nogenlunde involverede i forhold til vigtige beslutninger. Af nedenstående tabel fremgår det, at 55,6 pct. af sportscheferne angiver, at der er et organ i det respektive specialforbund, der sikrer eliteatleterne indflydelse på vigtige beslutninger. 44,4 pct. af sportscheferne svarer nej til spørgsmålet.

Tabel 63: Er der et organ, der repræsenterer eliteatleter i jeres specialforbund?

	Frekvens	Pct.
Ja	15	55,6 %
Nej	12	44,4 %
Total	27	100,0 %

Derimod er der i noget mindre udstrækning et tilsvarende organ, der repræsenterer elitetrænerne i de respektive specialforbund. Det kan ses i nedenstående tabel, hvor det fremgår, at blot 25,9 pct. af sportscheferne svarer ja til spørgsmålet om, hvorvidt elitetrænerne er sikret indflydelse i forhold til vigtige beslutninger.

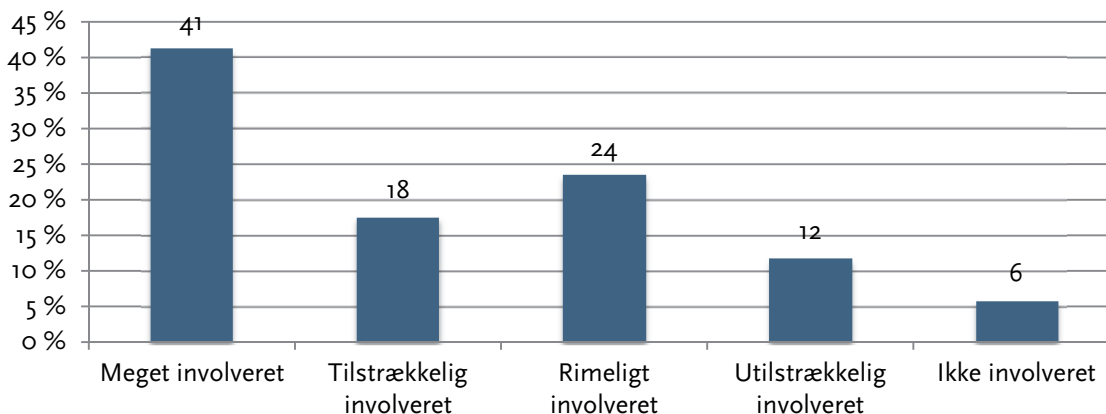
Tabel 64: Er der et organ, der repræsenterer elitetrænere i jeres specialforbund?

	Frekvens	Pct.
Ja	7	25,9 %
Nej	20	74,1 %
Total	27	100,0 %

Dette kan dog hænge sammen med, at elitetrænerne generelt er sikret indflydelse eller tages med på råd via deres almindelige virke. Denne tolkning kan begrundes i sportschefernes svar på nedenstående spørgsmål, hvor sportscheferne anfører, at trænerne er involveret.

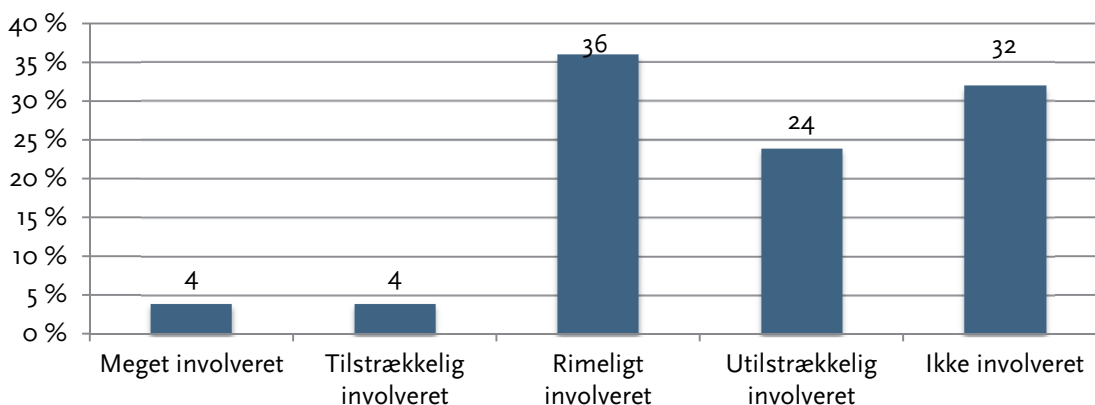
Selvom der er et ret stort frafald på spørgsmålet, angiver hele 82,4 pct. af sportscheferne, at elitetrænerne er meget, tilstrækkeligt eller rimeligt involveret i udarbejdelsen af de respektive forbunds elitesportspolitikker og strategier.

Figur 107: I hvilken udstrækning er elitetrænere involveret i udarbejdelsen af jeres elitesportspolitikker og -strategier, før disse er blevet endeligt udformet? (N=17)

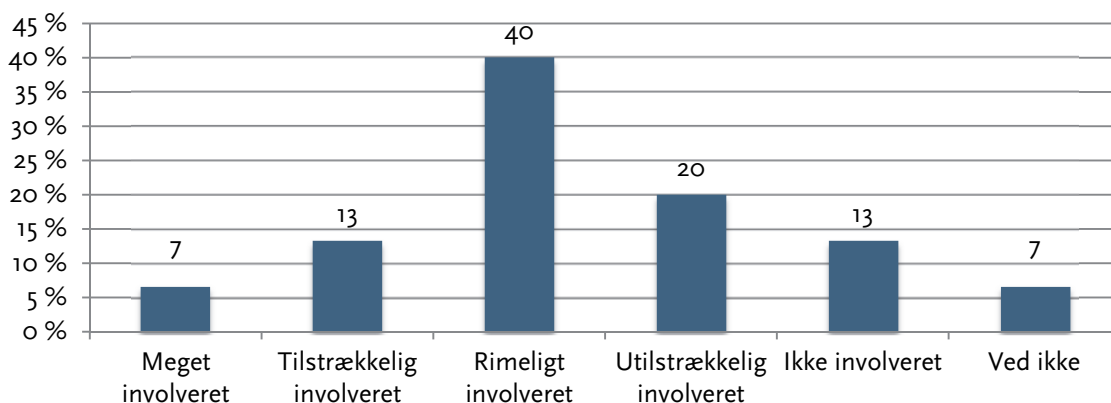
Det samme gælder dog ikke eliteatleterne, der ifølge sportscheferne ikke er voldsomt involveret i udarbejdelsen af forbundenes eliteidrætspolitikker og -strategi. Det fremgår af nedenstående figur, hvor blot 7,4 pct. af sportscheferne svarer, at atleterne er meget involveret eller tilstrækkeligt involveret. 37 pct. angiver dog, at atleterne er rimeligt involverede, mens 56 pct. finder, at atleterne enten er utilstrækkeligt eller ikke involveret overhovedet.

Figur 108: I hvilken udstrækning er eliteatleterne involveret i udarbejdelsen af jeres elitesportspolitikker og -strategier, før disse er blevet endeligt udformet? (N=25)⁷¹

Hvad angår evalueringen af eliteidrætspolitikker og -strategier, anfører 60 pct. af sportscheferne, at eliteatleterne er meget, tilstrækkeligt eller rimeligt involveret. 33 pct. finder, at eliteatleterne er utilstrækkeligt eller ikke involveret overhovedet. Fordelingen baserer sig dog her på meget få besvarelser.

Figur 109: I hvilken udstrækning er eliteatleterne involveret i evalueringen af jeres elitesportspolitikker og -strategier, efter disse er blevet endeligt udformet? (N=15)

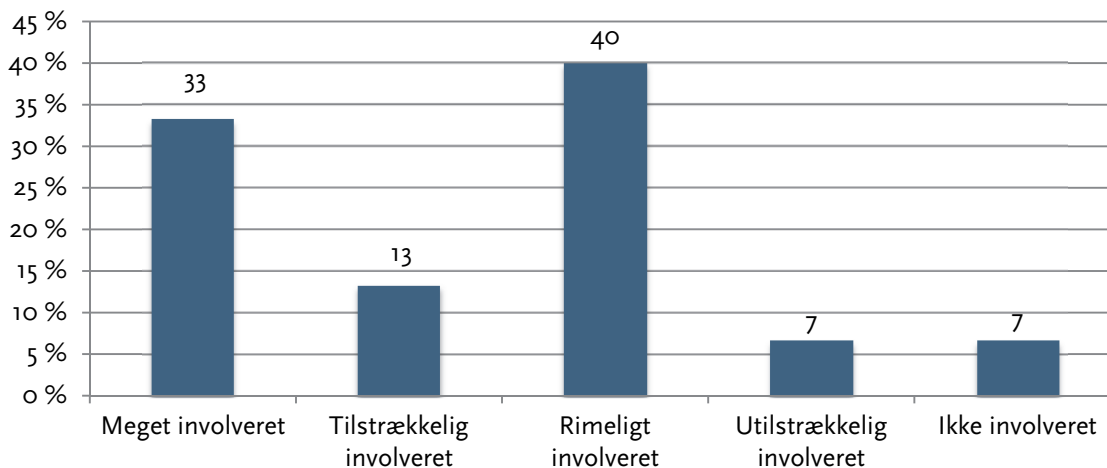

Hvad angår trænerne, er de ifølge sportscheferne godt involveret i evalueringen af elitesportspolitikker og -strategier. Det kan ses af nedenstående figur, hvor 86 pct. finder, at elitetrænerne er meget,

⁷¹ 75 pct. af UA: Rimeligt involveret, 25 pct. Ikke involveret.

tilstrækkeligt eller rimeligt involveret, om end det igen skal bemærkes, at antallet af svar på dette spørgsmål er meget lavt.

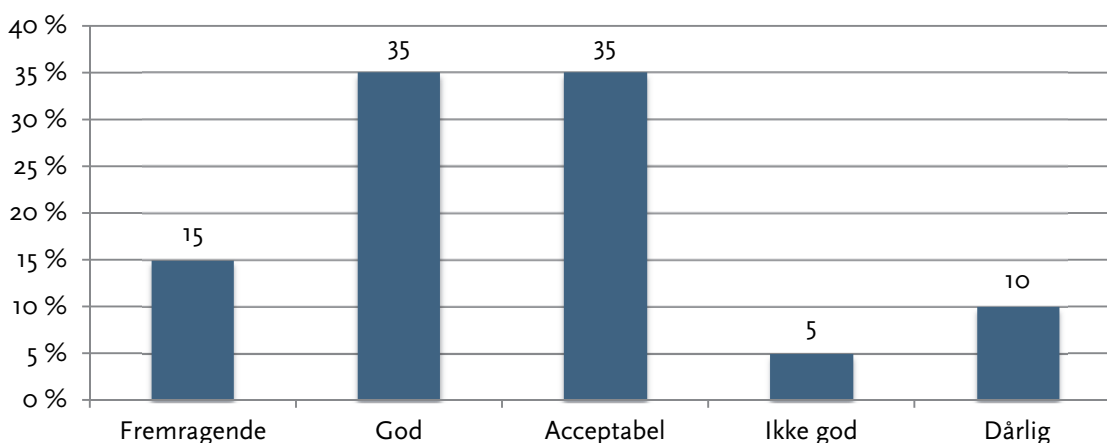
Figur 110: I hvilken udstrækning er elitetrænerne involveret i evalueringen af jeres elitesportspolitikker og -strategier, efter disse er blevet endeligt udformet? (N=16)

Information og støtte fra Team Danmark⁷²

Sportscheferne er blevet spurgt om, hvordan de vurderer den information og støtte, de modtager fra Team Danmark, i forhold til at kunne udvikle specialforbundet som eliteidrætsorganisation. Her er der stor tilfredshed blandt sportscheferne i forhold til informationsniveauet. Som det kan ses af nedenstående figur, vurderer 85 pct. af sportscheferne informationen som fremragende, god eller acceptabel. Kun 15 pct. vurderer den som 'ikke god' eller 'dårlig'.

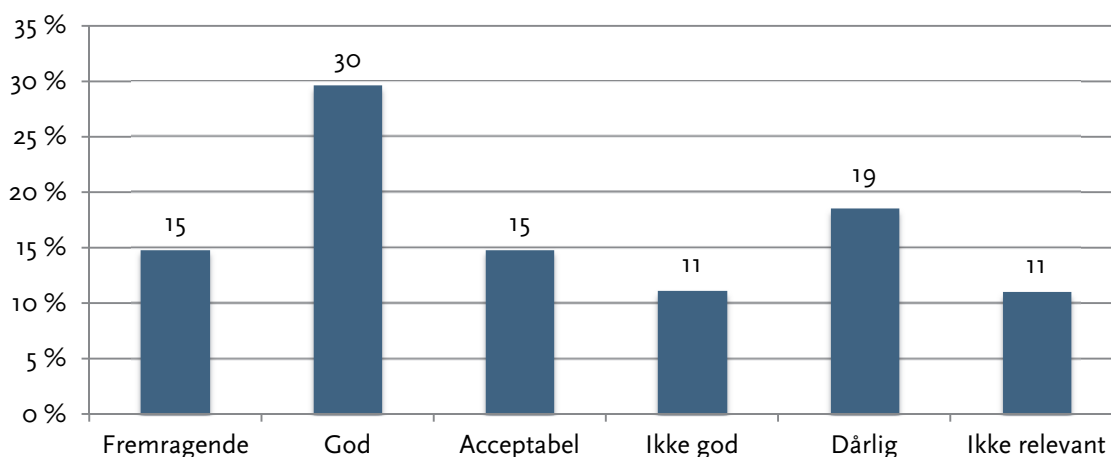
Figur 111: Hvordan vurderer du den information, som dit specialforbund modtager fra Team Danmark, i forhold til at kunne udvikle specialforbundet som eliteidrætsorganisation? (N=20)

⁷² Generelt svarer UA negativt på efterfølgende spørgsmål.

I forhold til andre former for støtte, i dette tilfælde konsulentbistand og anden hjælp (ikke økonomisk støtte) fra Team Danmark, er vurderingen ligeledes høj, men dog mindre end besvarelsene i forhold til informationsspørgsmålet. Det kan ses af nedenstående figur, hvor 59,2 pct. af sportscheferne finder støtten fra Team Danmark fremragende, god eller acceptabel. Knapt 30 pct. finder den ikke god eller dårlig.

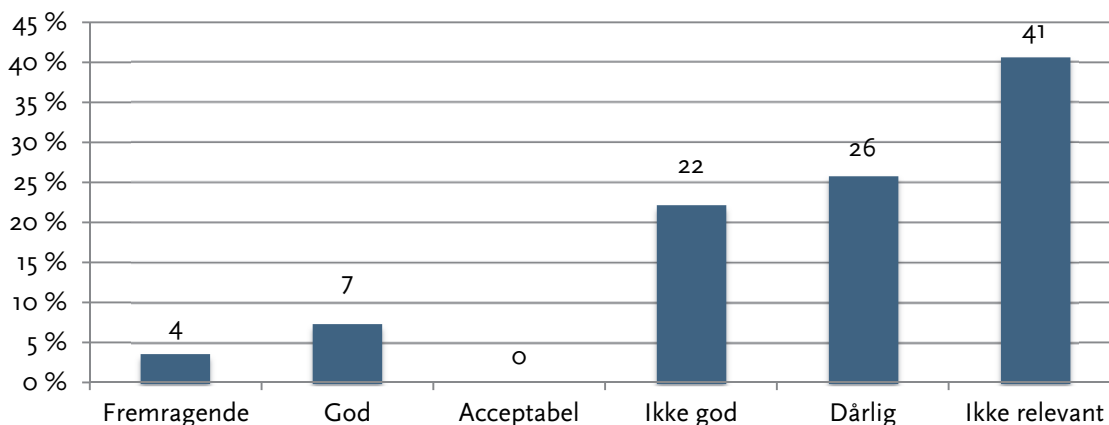
Figur 112: Hvordan vurderer du den støtte (ud over den økonomiske, dvs. konsulentbistand mv.), som dit specialforbund modtager fra Team Danmark, i forhold til at kunne udvikle specialforbundet som eliteidrætsorganisation? (N=27)

Kommunikation med regering/Folketing

Sportscheferne er på samme vis som eliteatleterne og trænerne blevet spurgt, hvordan de vurderer kommunikationen mellem deres specialforbund og en række organisationer. I forhold til regering/Folketing svarer 40,7 pct., at spørgsmålet ikke er relevant. 48,1 pct. finder den ikke god eller dårlig, og blot 7,4 pct. svarer god. Man kan, som det er blevet bemærket i forbindelse med afrapporteringen af samme spørgsmål i forhold til eliteatleterne og trænerne, ikke se denne svarafgivelse om overraskende. Regering og Folketing har ikke som sin eksplicitte opgave at kommunikere til specialforbundene om eliteidrætsudvikling, selvom specialforbundene kunne ønske sig en øget politisk interesse for deres arbejde.

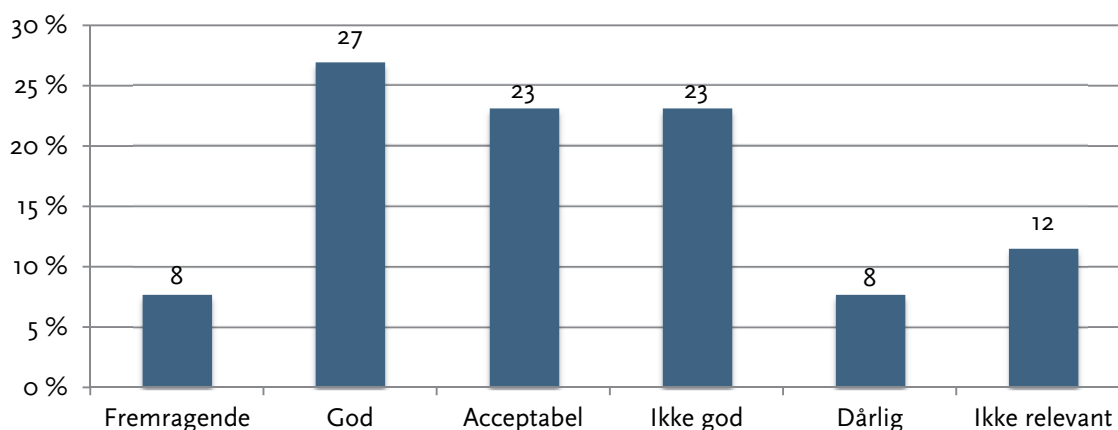
Figur 113: Hvordan vil du overordnet vurdere effektiviteten af kommunikationen mellem dit specialforbund og regering/Folketinget i relation til eliteidrætsudvikling?⁷³ (N=27)

Kommunikation med DIF

Tilfredsheden i forhold til kommunikationen mellem specialforbundet og DIF angående eliteidrætsudvikling er markant større blandt sportscheferne. Som det kan ses af nedenstående figur, finder 57,7 pct. af sportscheferne, at kommunikationen enten er fremragende, god eller acceptabel. 30,8 pct. finder den ikke god eller dårlig, mens 11,5 pct. anfører 'ikke relevant'.

Figur 114: Hvordan vil du overordnet vurdere effektiviteten af kommunikationen mellem dit specialforbund og Danmarks Idræts-Forbund i relation til eliteidrætsudvikling? (N=26)

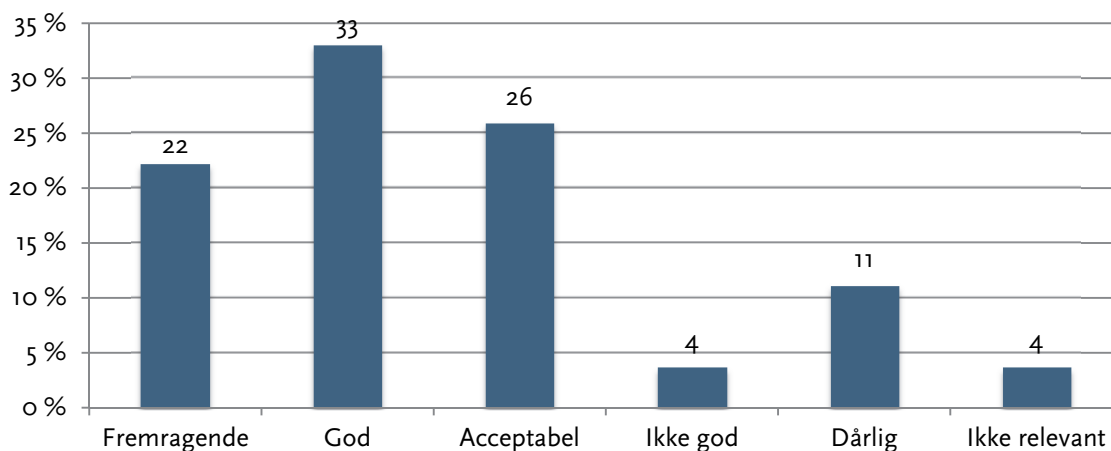

Kommunikation med Team Danmark

Helt i top forekommer kommunikationen mellem Team Danmark og sportschefernes respektive specialforbund. Således svarer 81,1 pct. enten fremragende, god eller acceptabel til spørgsmålet. Blot 14,8 pct. mener, at den ikke er god eller dårlig.

⁷³ AU: Ikke relevant, 2; Ikke god, 1; Dårlig, 1.

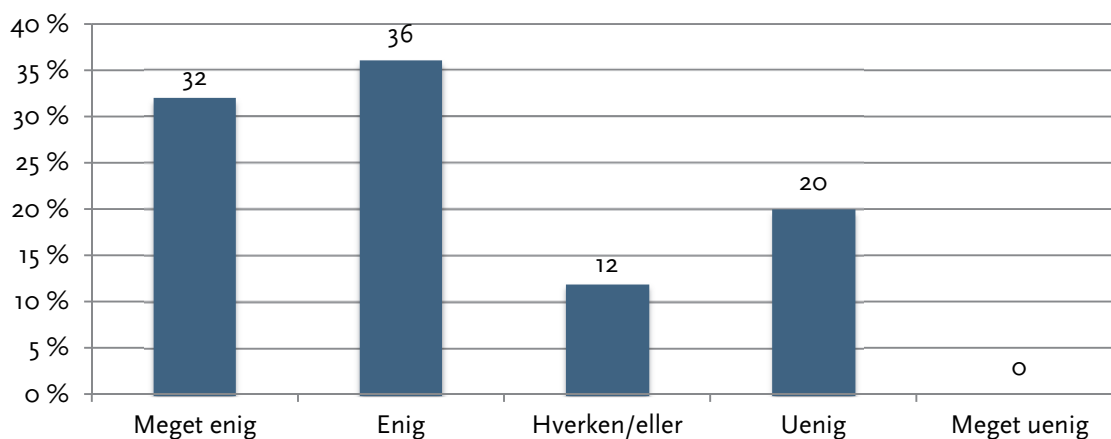
Figur 115: Hvordan vil du overordnet vurdere effektiviteten af kommunikationen mellem dit specialforbund og Team Danmark i relation til eliteidrætsudvikling?⁷⁴ (N=27)

Er der for meget administration forbundet med at være sportschef?

Majoriteten af sportscheferne er enten meget enige eller enige i, at der er for meget administration forbundet med deres arbejde. Det kan ses af nedenstående figur, hvoraf det også fremgår, at 12 pct. hverken er enige eller uenige mens 20 pct. er uenige.

Figur 116: Der er for meget administration i forbindelse med mit arbejde i specialforbundet (N=25)

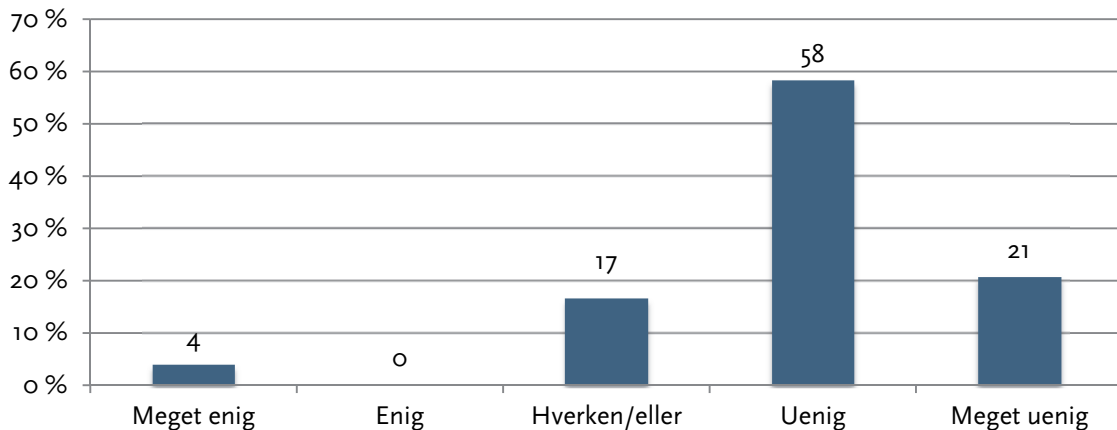
Sportscheferne er efterfølgende blevet bedt om at uddybe deres svar. Her finder man blandt andet udsagn om, at den administrative byrde er støt stigende, ligesom eventuelle tiltag til effektiviseringer ikke er tidsbesparende nok. Nogle sportschefer angiver også, at pengene bør komme ud at arbejde blandt udøverne i større udstrækning, samt at den administrative byrde hindrer det.

⁷⁴ AU: Dårlig, 3; Ikke Relevant, 1.

Hvor stor skal den eksterne indblanding være?

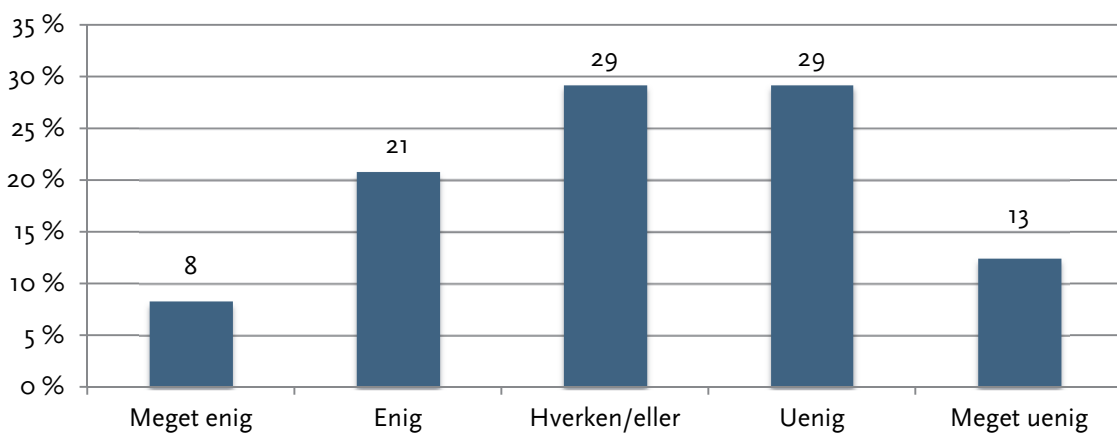
Sportscheferne er efterfølgende blevet spurgt om, hvorvidt politikere og/eller Team Danmark bør blande sig i måden, eliteidrætten udvikler sig på. Her synes der at være ret klar opbakning til, at indblanding er et gode. Som det kan ses af nedenstående figur, er 79 pct. enten uenige eller meget uenige. 16,7 pct. er hverken enig eller uenige mens blot 4 pct. er meget enige eller enige.

Figur 117: Politikere og/eller Team Danmark bør ikke blande sig i måden eliteidrætten udvikler sig⁷⁵

Efterfølgende er sportscheferne blevet spurgt til indblanding specifikt i specialforbundet, hvis målsætninger ikke opnås. Selvom det er lidt svært præcist at tolke, hvordan spørgsmålet skal forstås, lader det til, at sportscheferne mener, at politikere og/eller Team Danmark generelt bør blande sig i specialforbundets udvikling. 42 pct. er således enten meget uenige eller uenige i, at sådanne aktører kun bør blande sig, hvis målsætninger ikke nås. 29,2 pct. er hverken enige eller uenige. 29 pct. er enige eller meget enige.

Figur 118: Politikere og/eller Team Danmark bør kun blande sig i måden, vores forbund udvikler sig, når målsætninger ikke opnås⁷⁶ (N=24)

⁷⁵ UA: Hverken/eller, 3; Uenig, 1.

⁷⁶ UA: Hverken/eller, 4.

Søjle 4: Talentidentifikation og -udvikling

Svarene på søjle 4 om talentidentifikation og -udvikling er desværre i mange henseender kun besvaret af et lavt antal sportschefer. Derfor er det begrænset, hvad der kan afrapporteres meningsfuldt under denne overskrift.

Sportscheferne er blevet spurgt om, hvornår en egentlig talentidentifikation starter i deres respektive sport. Sportscheferne svarer, at dette i gennemsnit starter i 13-års-alderen. Der er forskel mellem de enkelte sportsgrene, der rækker fra 10 års-alderen til 18 års-alderen.

Majoriteten af sportscheferne angiver efterfølgende, at dette er det rette tidspunkt at sætte ind på. Det kan ses af nedenstående tabel, hvor 73,1 pct. af sportscheferne svarer i denne kategori. Blot én enkelt mener det er for tidligt mens seks, eller 23,1 pct., mener det er for sent.

Tabel 65: Hvordan vurderer du dette tidspunkt i forhold til at identificere talenter? (N=26)

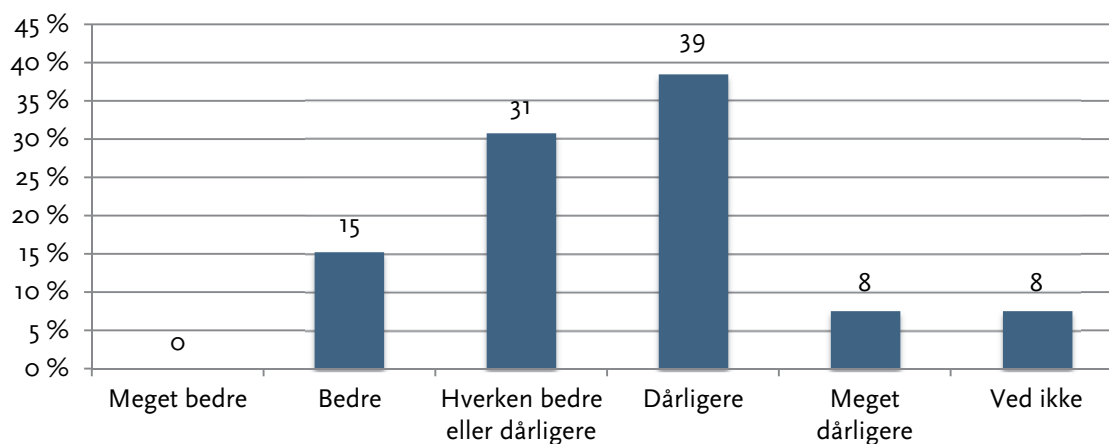
	Frekvens	Pct.
Det er det rette tidspunkt	19	73,1 %
For tidligt	1	3,8 %
For sent	6	23,1 %
Total	26	100,0 %

På de to efterfølgende spørgsmål, er der blevet spurgt til, om de respektive specialforbund arrangerer nationale eller regionale talentdage, hvor unge talenter kan blive spottet. Herunder angiver 46,2 pct. af sportscheferne, at der arrangeres regionale talentdage, mens 50 pct. angiver, at der bliver arrangeret nationale talentdage.

Er talentidentifikationssystemet godt?

Sportscheferne er herefter blevet bedt om at svare på et spørgsmål om, hvordan de vurderer talentudviklingssystemet inden for deres respektive idræt. Som det fremgår af nedenstående figur, mener 15,4 pct., at det er bedre end det, der er i de lande, som præsterer bedst inden for sportschefernes idrætsgrene. 30,8 pct. mener, at det hverken er bedre eller dårligere, mens 46,2 pct. mener, det er dårligere eller meget dårligere. To sportschefer angiver 'Ved ikke'.

Figur 119: Hvordan vurderer du talentidentifikationssystemet i dit specialforbund sammenlignet med de lande, som præsterer bedst inden for din idræt? (N=26)

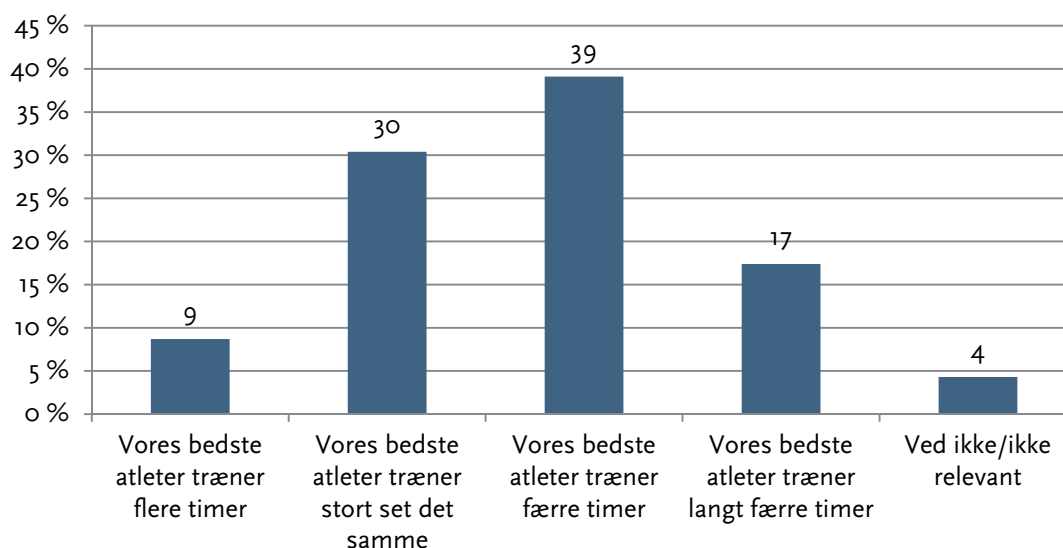

Hvor meget træner talenterne i forhold til de bedste internationalt?

Sportscheferne er også blevet spurgt om, hvor mange timer om ugen de bedste talenter i 15-årsalderen træner. I gennemsnit angiver sportscheferne, at talenterne i deres sportsgrene træner 16,3 timer om ugen, hvilket dækker almindelig træning, styrke- og konditionstræning samt andre understøttende træningsformer, dog ekskluderet restitution. Der er stor forskel i mellem de enkelte sportscheferes angivelser – helt fra 10 timer i gennemsnit til 30 timer.

I forhold til i hvilken udstrækning de danske talenter i 15-årsalderen sammenlignet med de mest succesfulde lande inden for sportschefernes idrætsgrene træner mere eller mindre, vurderer 38 pct. af sportscheferne, at de bedste talenter enten træner mere (8,7 pct.) eller stort set det samme (30,4 pct.). Majoriteten (56,5 pct.) vurderer, at de danske talenter enten træner færre eller langt færre timer. Det kan ses i nedenstående figur.

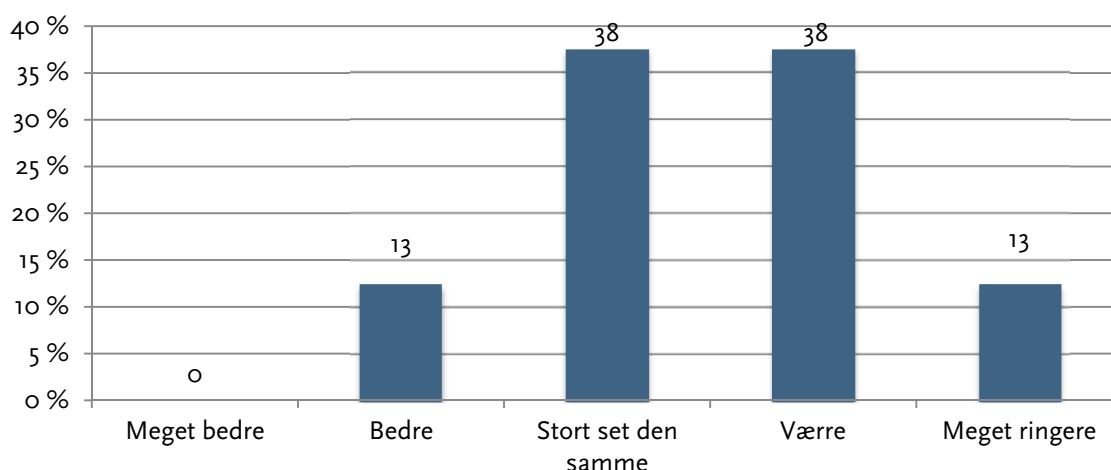
Figur 120: Hvordan vurderer du det ugentlige antal træningstimer for de danske talenter i din sport sammenlignet med de mest succesfulde lande inde for din sport? (N=23)

Står dette til troende, kan det selvsagt være et problem i forhold til at opretholde et fremtidigt højt sportsligt niveau, om end forskellen mellem svarkategorierne ikke er stor.

Overordnet betragtet vurderer blot 13 pct. af sportscheferne, at kvaliteten af træningsprogrammerne for de bedste danske atleter i 15-års-alderen er bedre end de programmer, de bedste lande kan præstere. Til gengæld angiver 38 pct., at kvaliteten er stort set den samme, mens lige knapt halvdel (51 pct.) mener, kvaliteten er værre eller meget ringe.

Figur 121: Sammenlignet med de mest succesfulde lande, hvordan vurderer du så kvaliteten af træningsprogrammerne for de unge danske talenter?⁷⁷(N=25)

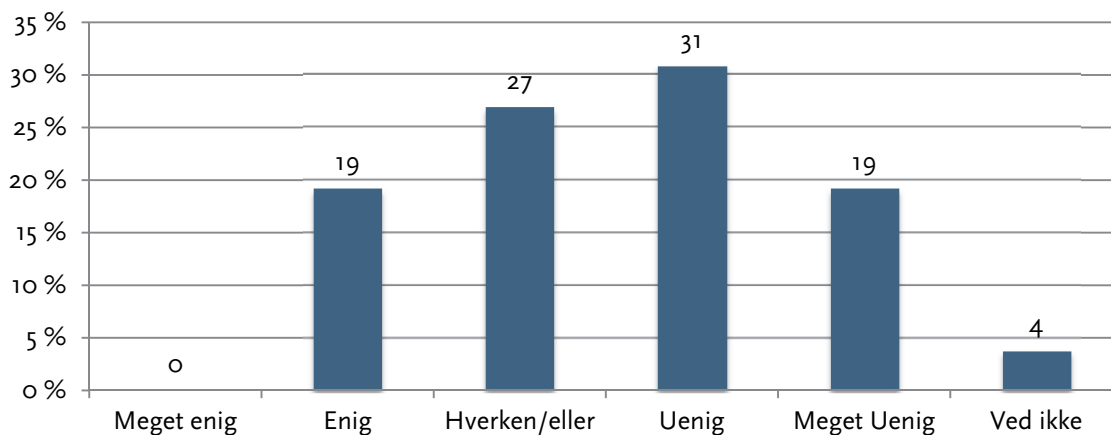

Forholdet mellem uddannelse og elitekarriere

Sportscheferne er ikke helt enige i, at der er tilstrækkelige specialtilbud for unge talenter til, at de kan kombinere uddannelse og elitesport. Som det kan ses af nedenstående figur, anfører 19,2 pct., at de er enige i udsagnet. 26,9 pct. er hverken enige eller uenige. Hertil kommer, at 50 pct. enten er uenige eller meget uenige.

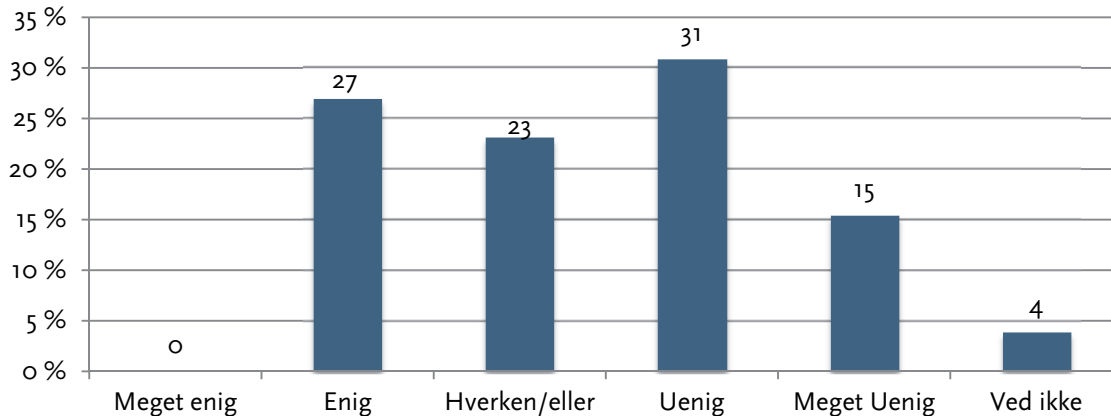
⁷⁷ UA: Stort set samme, 1; Værre, 3.

Figur 122: Der er tilstrækkeligt med specialtilbud til, at unge talenter kan kombinere uddannelse med elitesport (N=26)

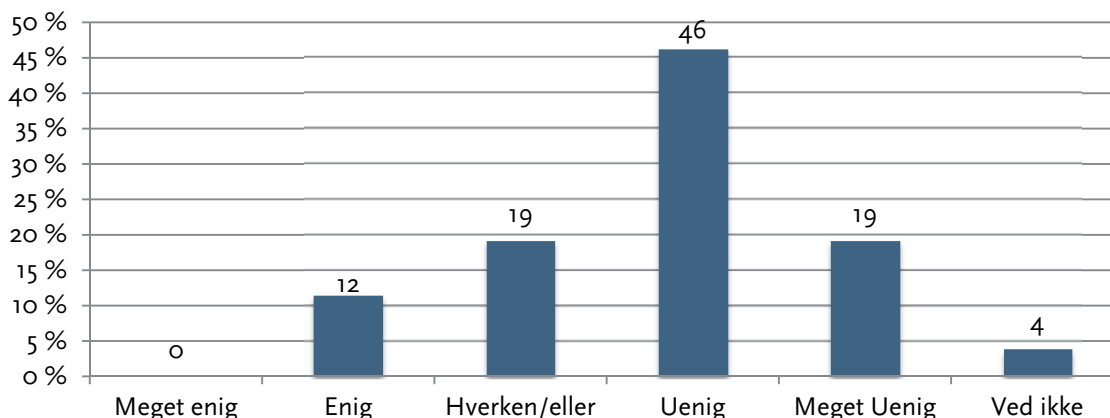
En anelse større enighed er der ved spørgsmålet om, hvorvidt de fleste unge atleter går på elitesportsskoler med faciliteter, der gør det muligt at kombinere træning og studier. Forskellen er dog ikke stor. 23,1 pct. anfører, at de hverken er enige eller uenige, mens 46,2 pct. er enten uenige eller meget uenige.

Figur 123: De fleste unge atleter går på elitesportsskoler med faciliteter, der muliggør en kombination af træning og studier (N=26)

Sportscheferne anfører i noget mindre grad, at de er enige i, at de fleste unge atleter har mulighed for at bo, træne og studere inden for samme område. Blot 11,5 pct. er enige, mens 19,2 pct. hverken er enige eller uenige. 65,4 pct. er enten uenige eller meget uenige.

Figur 124: De fleste unge atleter har mulighed for at bo, træne og studere inden for samme område (N=26)

Er der tilstrækkeligt med talenttrænere?

Sportscheferne mener, at det står sløjt til med antallet af talenttrænere. Direkte adspurgt svarer 92 pct. af sportscheferne nej til spørgsmålet, om der er tilstrækkeligt med talenttrænere i deres idrætsgren. Det kan ses i nedenstående tabel.

Tabel 66: Er der tilstrækkeligt med deciderede talenttrænere inden for din idræt i Danmark? (N=26)

	Frekvens	Pct.
Ja	2	8,0 %
Nej	23	92,0 %
Total	25	100,0 %

Med så klar en svarfordeling tyder noget på, at her er et potentielt område for forbedringer. Ikke mindst i lyset af, at et af de højest rangerede områder angående forbedringsbehov blandt såvel eliteatleterne og trænerne var trænerrekruttering og -udvikling.

På et opfølgende spørgsmål om, hvad der er de vigtigste problemer i forhold til talentidentifikation og -udvikling, kommer trænermangel ud som et af de områder, flest sportschefer peger på. Af nedenstående tabel kan det ses, at 65,4 pct. krydses af i denne svarkategori. Kun forbedringen af udviklingen fra talent til eliteatlet krydses af flere.

Tabel 67: Hvad er de store/største udfordringer i forhold til talentidentifikation og -udvikling inden for din idræt?

	N	Ja	Nej
Forbedre udviklingen fra talent til eliteatlet	26	65,4 %	34,6 %
Ansætte specialiserede trænere til talenter ⁷⁸	26	65,4 %	30,8 %
Samle trænings- og uddannelsesfaciliteter	25	48,0 %	52,0 %
Sammensætte sportsspecifikke flerårige uddannelser	26	38,5 %	61,5 %
Ens faciliteter for talenter og eliteatleter	25	36,0 %	64,0 %
Gennemføre uddannelsesprogrammer med tilstrækkeligt antal træningstimer	26	30,8 %	69,2 %
Bedre vejledning og styring af regionale og lokale initiativer	25	28,0 %	72,0 %

Søjle 5: Elitekarrieren og støtten efter karrierestop

Sportscheferne er blevet bedt om at angive, hvilke typer af støttemuligheder/specialtilbud eliteatleterne inden for deres respektive specialforbund tilbydes. Af nedenstående tabel kan det ses, at de fleste sportschefer angiver, at deres eliteatleter har adgang til træningsrelaterede støttemuligheder som massage, træningsfaciliteter, medicinske specialister og fysioterapi.

Tabel 68: Hvilken type af støttemuligheder/specialtilbud tilbydes eliteatleterne inden for dit specialforbund? (N=25)

	Ja	Nej
Adgang til massage	84,0 %	16,0 %
Adgang til træningsfaciliteter	80,0 %	20,0 %
Konditions- og styrketræningsprogrammer	80,0 %	20,0 %
Adgang til fysioterapi	56,0 %	44,0 %
Økonomisk støtte	52,0 %	48,0 %
Adgang til medicinske specialister	52,0 %	48,0 %
Godtgørelse	48,0 %	52,0 %
Medietræning	44,0 %	56,0 %
Karrierevejledning og livsstilsvejledning for eliteatleter	40,0 %	60,0 %
Juridisk og/eller økonomisk rådgivning	28,0 %	72,0 %

Det er meget få sportschefer, der angiver, at deres eliteatleter har adgang til juridisk eller økonomisk rådgivning. Under halvdelen angiver desuden, at deres eliteatleter har adgang til medietræning, godtgørelser eller karrierevejledning.

Kvaliteten af fagpersoner

Sportscheferne er blevet bedt om at vurdere kvaliteten af en række fagpersoner, der servicerer eliteudøverne inden for deres respektive sport. Af nedenstående tabel fremgår, at der generelt er tilfredshed med alle typer af fagpersoner, samt at majoriteten af sportscheferne angiver, at de forskellige services tilbydes deres respektive eliteatleter.

⁷⁸ 3,8 pct. svarer her 'Nej, mit forbund modtager ingen støtte'.

Tabel 69: Hvordan vurderer du kvaliteten af følgende fagpersoner inden for din sport?

	Fysioterapeuter	Læger	Mentaltrænere	Fysiologer	Diætister
God	45,8 %	32,0 %	28,0 %	24,0 %	20,0 %
Tilstrækkelig	4,2 %	12,0 %	8,0 %	32,0 %	12,0 %
Rimelig	12,5 %	12,0 %	20,0 %	0,0 %	16,0 %
Utilstrækkelig	4,2 %	4,0 %	0,0 %	0,0 %	4,0 %
Denne service har vi ikke	33,3 %	40,0 %	44,0 %	44,0 %	48,0 %
N	24	25	25	25	25

Sportscheferne er også blevet spurgt om, hvorvidt deres respektive specialforbund har en politik for at involvere tidligere atleter i deres eliteidrætsstrategier. Det fremgår af nedenstående, at de færreste har en politik for involvering af tidligere atleter.

Tabel 70: Har dit specialforbund en politik for at involvere tidligere atleter i jeres eliteidrætsstrategi(er)? (N=24)

	Frekvens	Pct.
Ja	1	4,0 %
Nej	23	96,0 %

Til gengæld angiver næsten halvdelen af sportscheferne, at de har mellem én og tre tidligere atleter ansat som trænere.

Tabel 71: Hvor mange tidligere eliteatleter besidder lønnede stillinger i dit specialforbund som trænere?

	Trænere	Administrative medarbejdere
Ingen	30,4 %	36,4 %
Mellem 1 og 3	47,8 %	63,6 %
Flere end 3	21,7 %	0,0 %
N	23	22

Hvad angår administrative medarbejdere, angiver 63,6 pct. af sportscheferne, at de har mellem én og tre ansat. Dog angiver ingen, at de har flere end tre.

Søjle 6: Træningsforhold og -betingelser

Sportscheferne er blevet bedt om at vurdere en række aspekter angående faciliteter inden for deres respektive sport. Som det kan ses af nedenstående tabel, er der ikke entydig tilfredshed med hverken kvaliteten eller kvantiteten af trænings- og konkurrencefaciliteter samt indkvarteringsmulighederne. Den eneste undtagelse er 'Kvaliteten af konkurrencefaciliteter og indkvartering'. På denne kategori vurderer sportscheferne, at kvaliteten er mere rimelig og tilstrækkelig end i forhold til de andre kategorier. Derudover er der størst utilfredshed med 'tilgængeligheden af træningsfaciliteter og indkvarteringsmuligheder'. Det fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 72: Hvordan vurderer du følgende aspekter for indendørs faciliteter på eliteniveau inden for din sport?

	God	Tilstrækkelig	Rimelig	Utilstrækkelig	Dårlig
Kvaliteten af konkurrencefaciliteter og indkvartering (N=23)	4,3 %	26,1 %	30,4 %	21,7 %	17,4 %
Kvaliteten af træningsfaciliteter og indkvartering (N=24)	8,3 %	16,7 %	25,0 %	33,3 %	16,7 %
Kvantiteten af konkurrencefaciliteter og indkvarteringsmuligheder (N=22)	13,6 %	13,6 %	18,2 %	36,4 %	18,2 %
Kvantiteten af træningsfaciliteter og indkvarteringsmuligheder (N=23)	8,7 %	17,4 %	17,4 %	39,1 %	17,4 %
Tilgængeligheden af træningsfaciliteter og indkvarteringsmuligheder (N=24)	4,2 %	16,7 %	20,8 %	37,5 %	20,8 %

Mere specifikt er sportscheferne blevet bedt om at angive, hvorvidt der er et elitetræningscenter inden for deres respektive idræt.

Tabel 73: Er der i Danmark et elitetræningscenter af høj standard inden for din idræt? (Hvor din eliteidræt prioriteres frem for breddeidræt) (N=24)

	Frekvens	Pct.
Ja	15	62,5 %
Nej	9	37,5 %
Total	24	100,0 %

Majoriteten af sportscheferne angiver, at der inden for deres respektive idrætter er et elitetræningscenter, hvor eliteidræt prioriteres til fordel for breddeidræt.

Tabel 74: Hvilke af følgende tilbud kan atleterne gøre brug af i forbindelse med den facilitet, hvor størstedelen af deres træning finder sted? (N=25)

	Ja	Nej
Administrativt hovedkvarter	96,0 %	4,0 %
Fysisk træner	48,0 %	52,0 %
Fysioterapeut	32,0 %	68,0 %
Medicinsk ekspert	24,0 %	76,0 %
Mentaltræner	24,0 %	76,0 %
Massør	20,0 %	80,0 %
Livsstils-/karrierevejledning	20,0 %	80,0 %
Diætist	17,6 %	82,4 %
Hotel-/overnatningsfaciliteter	11,8 %	88,2 %
Idrætsforsker (f.eks. inden for biomekanik)	4,0 %	96,0 %

Det fremgår af tabellen, at de fleste af sportscheferne angiver, at der ligger et administrativt hovedkvarter hvor størstedelen af atleterne træner. Det er kun lidt under halvdelen, der har en fysisk træner. Dernæst fysioterapeut, med under en tredjedel. Det er fire pct.procent af centrene der har en idrætsforsker tilknyttet.

Søjle 7: Trænerens forhold og udviklingsmuligheder

Sportscheferne er blevet bedt om at svare på, hvorvidt deres respektive specialforbund udbyder genopfriskningskurser for deres elitetrænere. Som det kan ses af nedenstående svarer de fleste, at deres forbund, 62,5 pct., tilbyder op til flere kurser om året. Dog sjældent flere end tre (8,3 pct.).

Tabel 75: Hvor mange genopfrisknings- eller videreuddannelseskurser for elitetrænere har dit specialforbund udbudt de seneste 12 måneder?

	Frekvens	Pct.
Ingen	9	37,5 %
Mellem 1 og 3	13	54,2 %
Flere end 3	2	8,3 %
Total	24	100,0 %

70,8 pct. af sportscheferne angiver endvidere, at der inden for deres idræt er et særligt trænercertificeringsniveau for trænere, der arbejder med eliteatleter. Dog angiver blot 20,8 pct. af sportscheferne, at der er et obligatorisk system, der sikrer genopfriskning inden for deres idræt. Det fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 76: Findes der inden for din idræt et særligt trænerkvalifikations-/uddannelsesniveau (kun) for trænere, der arbejder med eliteatleter? (N=24)

	Ja	Nej
Findes der inden for din idræt et særligt trænerkvalifikations-/uddannelsesniveau (kun) for trænere, der arbejder med eliteatleter?	70,8 %	29,2 %
Er der et obligatorisk system, der sikrer at elitetrænerens kvalifikationer bliver opdateret og fornyet? (Skal trænere eksempelvis deltage i årlige genopfriskningskurser og undervisningsforløb for at gøre deres certifikat gyldigt)	20,8%	79,2 %

Mere generelt angiver sportscheferne ikke den store enighed i forhold til, om elitetrænerens niveau eller forhold er gode. Sidstnævnte kan ses i nedenstående tabel, hvor det fremgår, at 44 pct. enten er meget enige eller enige i, at elitetrænere har et godt niveau sammenlignet med den internationale standard. 32 pct. er enten uenige eller meget uenige.

Hvad angår livsvilkårene, er lidt over halvdelen af sportscheferne enten uenige eller meget uenige i, at trænerens forhold, hvad angår økonomi, socialt sikkerhedsnet mv., er veludviklede. 60 pct. er desuden uenige eller meget uenige i, at karrieremuligheder for elitetrænere i Danmark er gode.

Tabel 77: Hvordan er elitetrænerens forhold? (N=25)

	Meget Enig/Enig	Hverken/ eller	Uenig/ Meget uenig	Ved Ikke
Elitetrænere i Danmark har et godt niveau sammenlignet med den internationale standard	44,0 %	20,0 %	32,0 %	4,0 %
Livsforholdene for trænere i Danmark er veludviklede i forhold til økonomi, socialt sikkerhedsnet osv.	24,0 %	16,0 %	52,0 %	8,0 %
Karrieremulighederne for elitetrænere i Danmark er gode	16,0 %	16,0 %	60,0 %	8,0 %
Jobbet som elitetræner er tilstrækkeligt anerkendt i Danmark	12,0 %	36,0 %	48,0 %	4,0 %
Videnskabelige undersøgelser er indbygget i træneruddannelser, så trænere lærer at søge videnskabelige informationer og at bruge det i deres træning.	48,0 %	16,0 %	28,0 %	8,0 %

Der er lidt større tvivl om, hvorvidt der er nok anerkendelse omkring trænergerningen herhjemme, men næsten 50 pct. er enten uenige eller meget uenige i dette udsagn. Endelig mener næsten halvdelen, at uddannelserne af trænere inkorporerer videnskabelige undersøgelser, så de lærer at bruge det i deres træning. Samlet set tyder dette på, at forholdene for trænere kan forbedres.

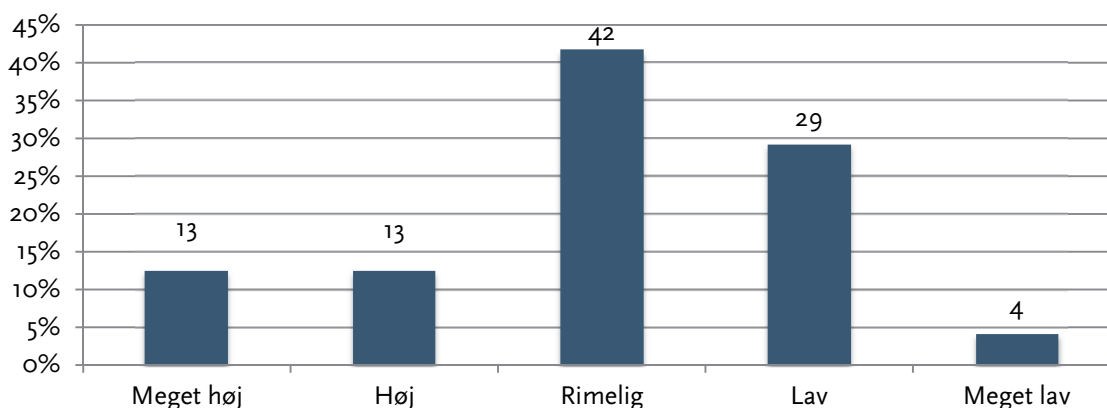
Søjle 8: Konkurrencebetingelser

Sportscheferne er blevet bedt om at vurdere eliteatleternes konkurrencebetingelser på en række spørgsmål. Har atleterne gode eller dårlige konkurrencebetingelser?

Nationale konkurrencer i Danmark for talenter

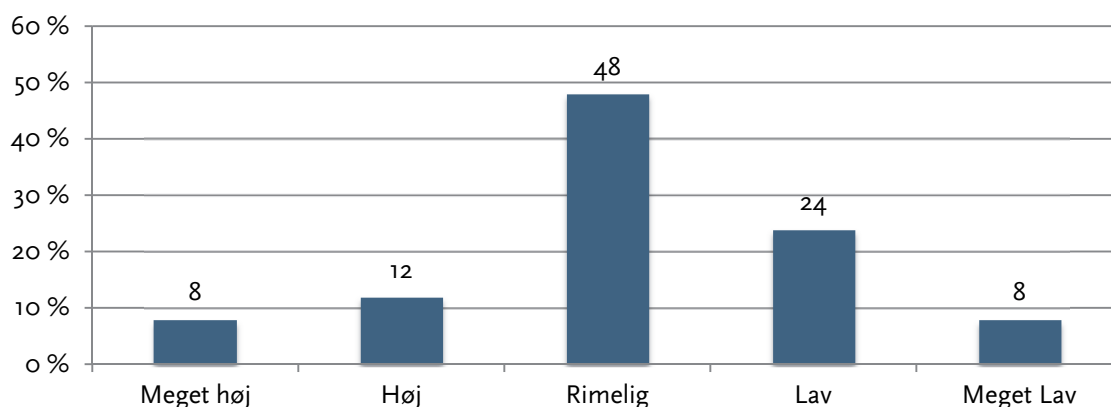
Hvad angår hyppigheden af konkurrencer for talenter i Danmark, mener 25 pct., at hyppigheden er høj eller meget høj, mens 33,3 pct. mener, at den er lav eller meget lav. De resterende 41,7 pct. har svaret hverken/eller. Det kan ses i nedenstående figur.

Figur 125: Hvordan vurderer du hyppigheden af nationale konkurrencer inden for dine ungdomseliteatleternes idrætsgrene? (N=24)

Men hensyn til niveauet af konkurrencerne er sportsdirektørerne lidt mindre positive end i forhold til hyppigheden. Kun 20 pct. mener, at niveauet er højt eller meget højt, 32 pct. mener, at niveauet er lavt eller meget lavt, mens de sidste 48 pct. har svaret hverken/eller – hvilket kan ses i nedenstående figur.

Figur 126: Hvordan vurderer du niveauet/standarden af nationale konkurrencer inden for dine ungdomseliteatleters idrætsgrene? (N=25)

Nationale konkurrencer i Danmark for eliteatleter

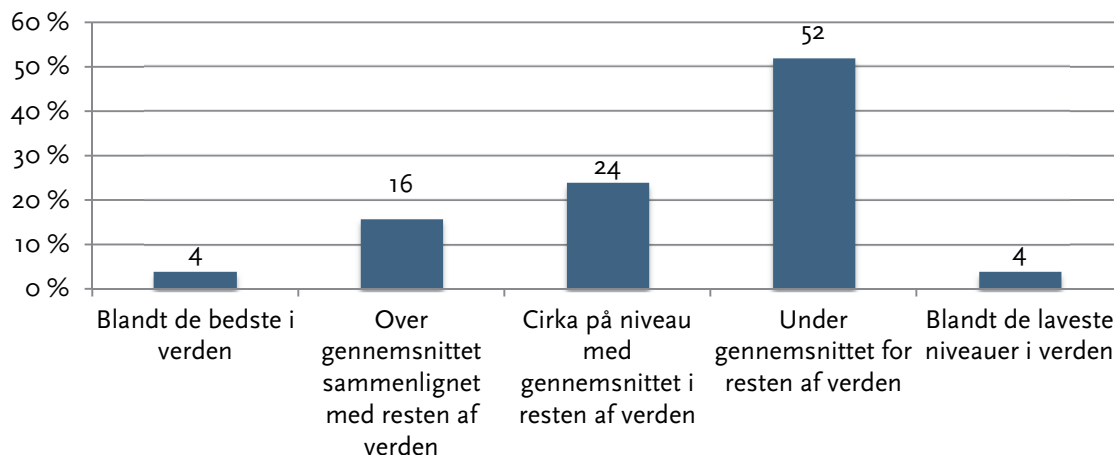
Hvis man kigger på samme spørgsmål for (senior-)eliteatleter ser man nogenlunde samme tendens. Her mener 24 pct. af sportscheferne, at der er høj eller meget høj hyppighed af konkurrencer, mens 40 pct. mener det modsatte.

Niveauet på de nationale konkurrencerne ser imidlertid værre ud. Kun 12 pct. af sportsdirektørerne mener, at det er højt eller meget højt, mens knap halvdelen, 48 pct., mener det modsatte. De resterende har svaret hverken/eller.

Hvor godt er konkurrenceniveauet i forhold til niveauet internationalt?

Sportscheferne er ikke helt enige i vurderingerne af konkurrenceniveauet i Danmark set i forhold til den internationale situation. Som det kan ses af nedenstående figur, mener 20 pct. ganske vist, at niveauet i Danmark er 'over gennemsnittet' eller 'blandt de bedste i verden', mens 24 pct. mener, at vi er på niveau med resten af verden. De resterende 56 pct. mener, at vi er under gennemsnittet, en enkelt sågar, at niveauet i Danmark er blandt de laveste i verden.

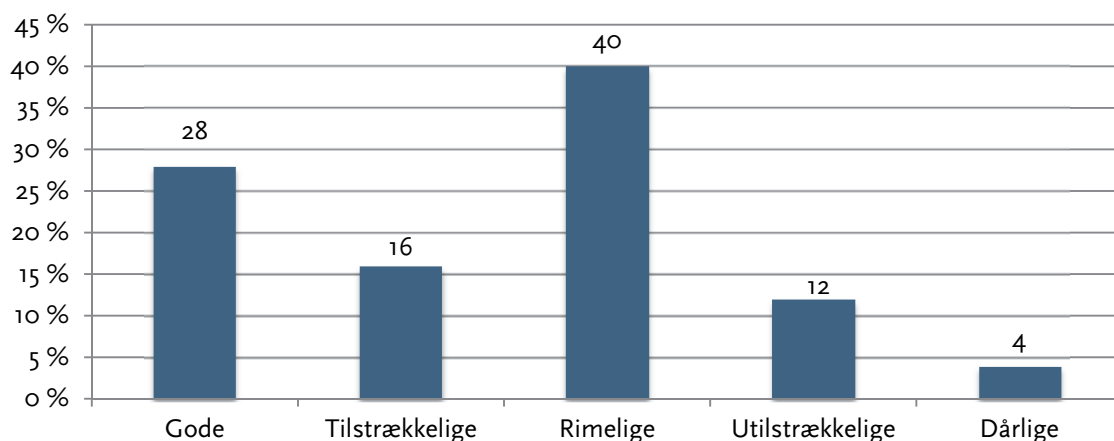
Figur 127: Hvordan vil du generelt vurdere konkurrenceniveauet i Danmark sammenlignet med niveauet for resten af verden? (N=25)

Hvad er eliteatleternes muligheder for at deltage i tilstrækkeligt med internationale turneringer i forhold til deres niveau?

Hvad angår eliteatleternes muligheder for at deltage i tilstrækkeligt med internationale turneringer i forhold til deres niveau, ser det mere positivt ud. 44 pct. af sportscheferne mener, at der er gode eller tilstrækkelige muligheder for at deltage, mens yderligere 40 pct. mener, at der er rimeligt med tilbud. Blot 16 pct. mener, at mulighederne er enten utilstrækkelige eller dårlige. Det kan ses i nedenstående figur.

Figur 128: Hvordan vurderer du mulighederne, eliteatleterne fra dit specialforbund har for at deltage i tilstrækkeligt med internationale turneringer i forhold til deres niveau? (N=25)

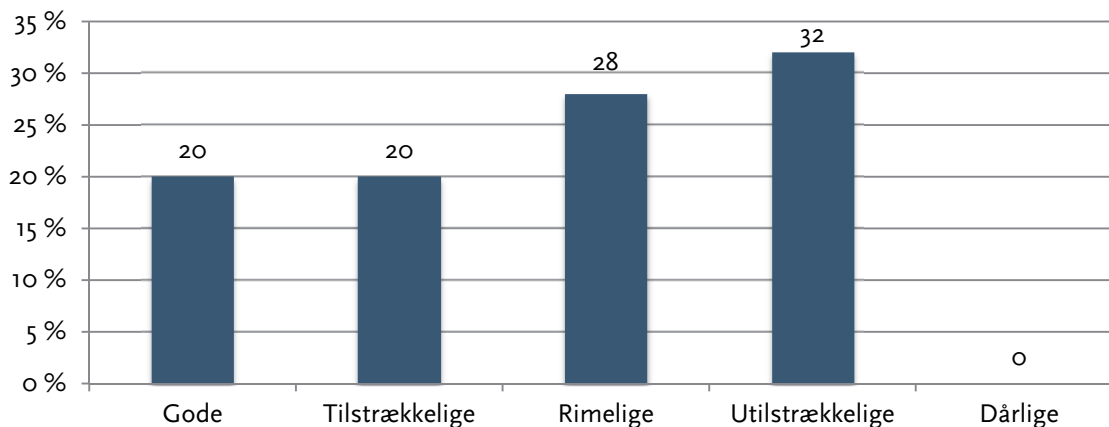

Hvor gode er mulighederne for unge talenter for at deltage i tilstrækkeligt med internationale turneringer inden for deres aldersgruppe i forhold til deres niveau?

Kigger man på de unge talenter, viser der sig samme mønster, dog lidt mere negativt. Som det fremgår af nedenstående tabel, mener 40 pct. af sportscheferne, at der er gode eller tilstrækkelige muligheder for unge talenter til at deltage i tilstrækkeligt med internationale turneringer i forhold til

deres niveau, mens 28 pct. mener, der er rimelige muligheder. De resterende 32 pct. mener, at mulighederne, der er, er utilstrækkelige.

Figur 129: Hvordan vurderer du mulighederne unge talenter fra dit specialforbund har for at deltage i tilstrækkeligt med internationale turneringer i forhold til deres niveau? (N=25)

Skal der være flere eliteevents i Danmark?

Sportscheferne er som trænerne og eliteatleterne blevet spurgt om, hvorvidt de mener, at der organiseres tilstrækkeligt med internationale eliteidræts-events (EM, VM eller lignende) i Danmark. Her mener 52 pct.⁷⁹, at der arrangeres nok eliteevents, mens resterende er af den modsatte opfattelse.

Søjle 9: Forskning og innovation

Anvendelse af videnskabelige resultater i forhold til forbedring af præstationer er vigtig i et godt eliteidrætsmiljø. Sportscheferne er på et generelt plan blevet bedt om at vurdere kvaliteten af den videnskabeligt baserede støtte, deres respektive eliteatleter og -trænere modtager.

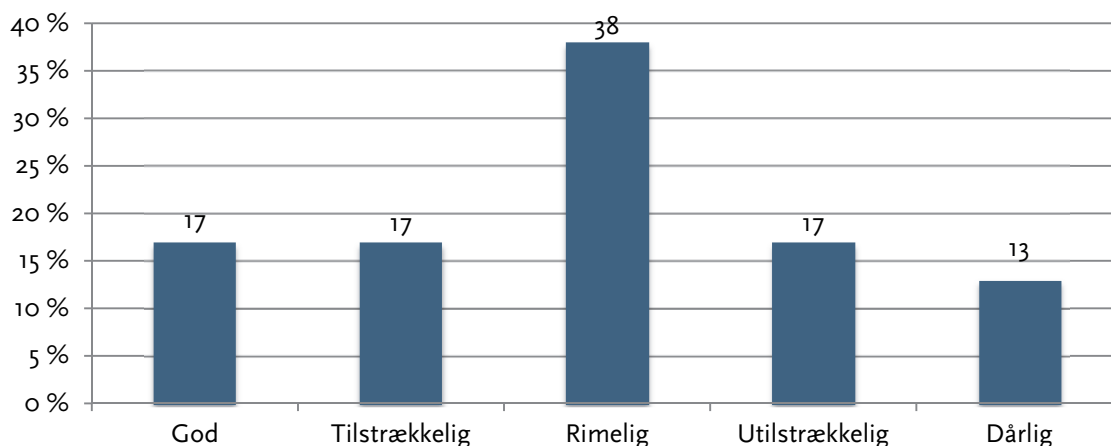
Hvad er kvaliteten af den videnskabelige støtte, som eliteatleter og elitetrænere modtager?

På dette generelle plan, ser det ud til, at der rimelig tilfredshed blandt sportscheferne. For begge grupper af såvel eliteatleter som -trænere gælder, at 33,3 pct. af de adspurgte sportschefer mener, at den tilvejebragte viden er af god eller tilstrækkelig karakter. For gruppen af eliteatleter fremgår det desuden, at 37,5 pct. af sportscheferne mener, den er rimelig mens 29,2 pct. svarer i samme kategori for elitetrænerens vedkommende.

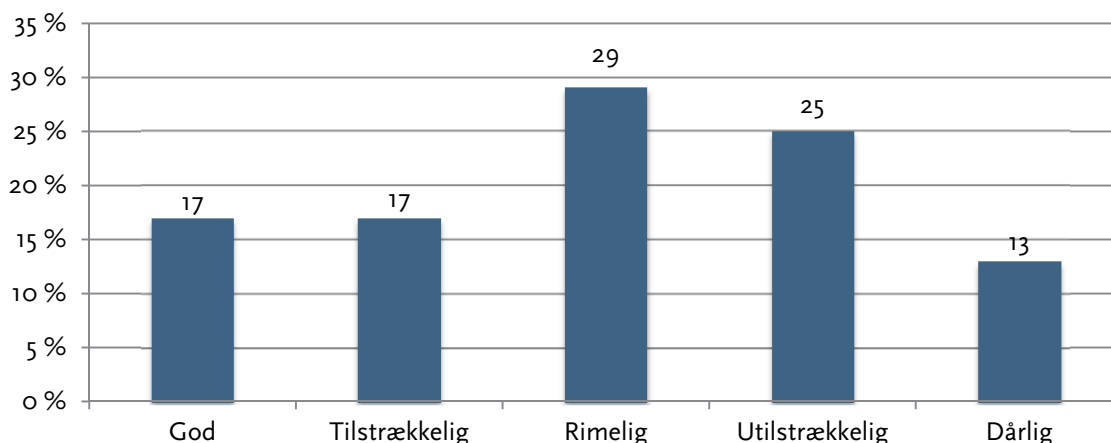
Dog mener henholdsvis knapt en tredjedel (29,2 pct.) (videnskabelig støtte til atleterne) og 37,5 pct. (videnskabelig støtte til trænerne) af sportscheferne det modsatte, nemlig at den videnskabelige støtte er utilstrækkelig, dårlig eller ligefrem ikke eksisterende. Det kan ses i nedenstående to figurer.

⁷⁹ Ud af 25 sportschefer.

Figur 130: Hvordan vurderer du den videnskabelige støtte, som eliteatleter modtager? (N=24)

Figur 131: Hvordan vurderer du den videnskabelige støtte elitetrænere modtager? (N=24)

På et efterfølgende spørgsmål angiver blot ét specialforbund at have en ansat person, der er ansvarlig for at indsamle og formidle videnskabelige informationer. Endvidere angiver to sportschefer, at de har en idrætsforsker ansat, som samarbejder med elitetrænere.

Hvordan vurderer du graden af innovation inden for din eliteidræt i Danmark?

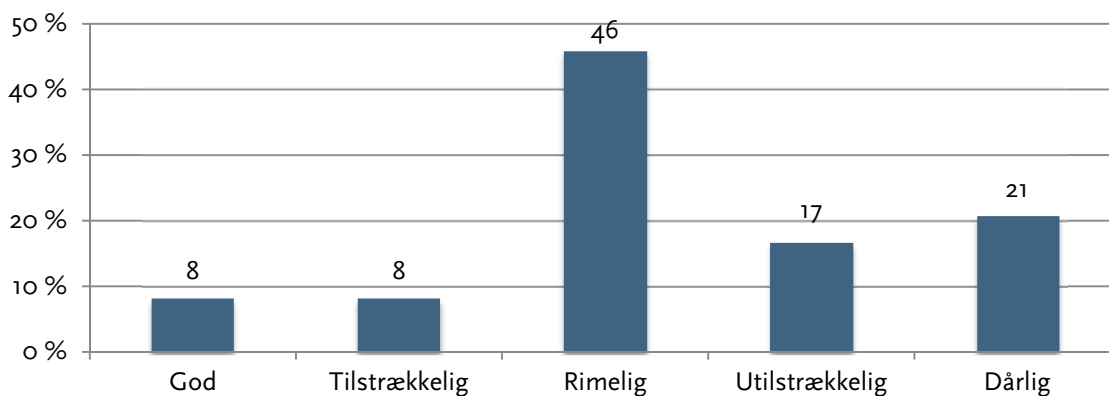
Sportscheferne er også blevet spurgt om, hvordan de vurderer graden af innovation inden for deres sport. Af de 25 respondenter, der har svaret, mener 40 pct., at denne er god eller tilstrækkelig, 24 pct. mener, at den er rimelig, mens de resterende 36 pct. synes, den er utilstrækkelig, dårlig eller ikke eksisterende.

Søjle 10: Mediedækning

Hvad angår den mediemæssige dækning af de respektive sportsgrene, er sportscheferne blevet spurgt om to spørgsmål: Dels kvaliteten og kvantiteten af samme.

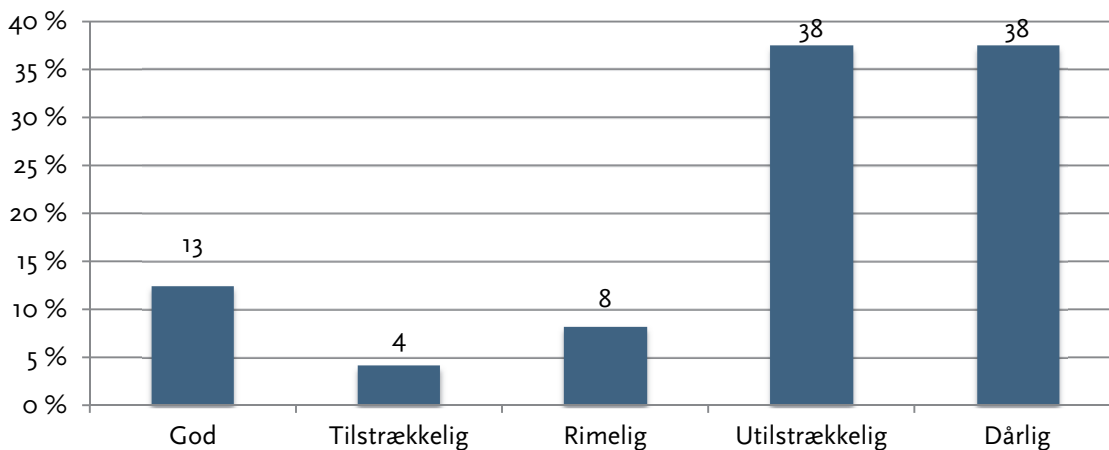
Hvad angår kvaliteten mener blot 16,7 pct. af sportscheferne, at mængden af mediedækningen er god eller tilstrækkelig. Dog finder 45,8 pct., at mediedækningens omfang er rimeligt. 37,5 pct. mener, at kvaliteten af dækningen er utilstrækkelig eller dårlig. Det fremgår af nedenstående figur.

Figur 132: Hvordan vurderer du kvaliteten af mediedækningen af dine idrætsgrene her i Danmark? (N=24)

Kvantitativt set vurderer sportscheferne, at mediedækningen i deres respektive idrætsgrene i hovedsagen er utilstrækkelig. Som det kan ses i nedenstående figur, anfører hele 75 pct., at mediedækningen er enten utilstrækkelig eller dårlig. Blot 16,7 pct. finder den god eller tilstrækkelig mens 8,3 pct. finder den rimelig.

Figur 133: Hvordan vurderer du kvantiteten af mediedækningen af dine idrætsgrene her i Danmark? (N=24)

Svarafgivelserne, hvad angår kvantiteten, harmonerer med eliteatleternes og træneres svarafgivelser, hvor der også var udpræget utilfredshed med kvantiteten af dækningen.

Hvad er forudsætningen for sportslig succes og hvilke forbedringsbehov har dansk eliteidræt?

Sportscheferne er som eliteatleterne og trænerne blevet bedt om at rangere en række faktorer efter, hvad, de mener, er vigtigst for international sportslig succes, samt hvad der størst behov for at

forbedre i forhold til det danske elitesportsmiljø. Det er sket på en skala fra 1-10. Nedenfor kan ses gennemsnittet af rangeringen for de enkelte faktorer, og som hos eliteatleterne og trænerne svarer sportscheferne, at den finansielle støtte er den vigtigste. Mere end halvdelen, 52,2 pct. af sportscheferne, giver herunder den finansielle støtte topprioritet, når det kommer til at bedømme, hvor vigtigt det er for at opnå sportslig succes.

Tabel 78: Hvad er vigtigst for at opnå international sportslig succes? Gennemsnit (N=23)

	Gennemsnit
Finansiell støtte til idræt og eliteidræt: Samlede regionale og nationale udgifter til idræt og eliteidræt.	2,52
Træningsfaciliteter: Et netværk af eliteidrætscentre af høj kvalitet nationalt og regionalt, national koordinering.	4,17
Trænerrekruttering og trænerudvikling: Veluddannede trænere, et godt elitetræneruddannelsessystem, støtte til de individuelle livsforhold for trænere, anerkendelse af jobbet som træner.	4,26
Idrætsdeltagelse: Tilstrækkelig med idrætsudøvere (klubmedlemmer), kvaliteten i idrætsklubberne, mulighederne for idrætsudøvelse i skolen.	4,74
National og international konkurrence ⁸⁰ : En god national konkurrence struktur, tilstrækkeligt med muligheder for at deltage i international konkurrence, organiseringen af internationale konkurrencer i Danmark.	4,74
Talentidentifikation og udvikling: Et effektivt opsøgende arbejde, koordinerede planer for talentudvikling i den rette alder, multifacetterede støtteprogrammer, studiestøtte.	5,26
Støtte under og efter karrieren: Støtte til individuelle livsforhold, koordinerede støtteprogrammer til eliteatleter, støtte efter karrieren.	5,78
(Elite)idrætskultur: Måden hvorpå landets befolkning tænker omkring idrætten, deltager i idræt og interesserer sig for idræt.	6,74
Idrætspolitik, struktur og organisering: En samlet tilgang til politisk og strategisk udvikling, langtidsplanlægning, klar opgavefordeling, simpel administration, effektiv kommunikation.	7,3
Videnskabelig støtte til eliteidræt: Ved anvendt videnskabelig forskning, vidensdeling og formidling, koordinering af den videnskabelige information.	7,39

Samme mønster gør sig gældende på spørgsmålet om, hvorvidt Danmark bør forbedre sig på dette område. Her mener 60,9 pct., at denne faktor er den vigtigste, mens samlet set 73,9 pct. giver den enten 1. eller 2. prioritet. Gennemsnitsværdien af sportschefernes vurderinger af alle de ti faktorer fremgår af nedenstående tabel.

⁸⁰ 'En god national konkurrencestruktur og tilstrækkeligt med muligheder for at deltage i internationale konkurrencer.'

Tabel 79: Hvilke faktorer er vigtigst at forbedre i Danmark? Gennemsnit (N=22)

	Gennemsnit
Finansiell støtte til idræt og eliteidræt: Samlede regionale og nationale udgifter til idræt og eliteidræt.	2,48
Træningsfaciliteter: Et netværk af eliteidrætscentre af høj kvalitet nationalt og regionalt, national koordinering.	3,82
Trænerrekruttering og trænerudvikling: Veluddannede trænere, et godt elitetræneruddannelsessystem, støtte til de individuelle livsforhold for trænere, anerkendelse af jobbet som træner.	5,09
Idrætsdeltagelse: Tilstrækkelig med idrætsudøvere (klubmedlemmer), kvaliteten i idrætsklubberne, mulighederne for idrætsudøvelse i skolen.	5,23
National og international konkurrence ⁸¹ : En god national konkurrence struktur, tilstrækkeligt med muligheder for at deltage i international konkurrence, organiseringen af internationale konkurrencer i Danmark.	5,36
Talentidentifikation og udvikling: Et effektivt opsøgende arbejde, koordinerede planer for talentudvikling i den rette alder, multifacetterede støtteprogrammer, studiestøtte.	6,0
Støtte under og efter karrieren: Støtte til individuelle livsforhold, koordinerede støtteprogrammer til eliteatleter, støtte efter karrieren.	6,09
(Elite)idrætskultur: Måden hvorpå landets befolkning tænker omkring idrætten, deltager i idræt og interesserer sig for idræt.	6,73
Idrætspolitik, struktur og organisering: En samlet tilgang til politisk og strategisk udvikling, langtidsplanlægning, klar opgavefordeling, simpel administration, effektiv kommunikation.	7,05
Videnskabelig støtte til eliteidræt: Ved anvendt videnskabelig forskning, vidensdeling og formidling, koordinering af den videnskabelige information.	7,23

Både, hvad angår, hvad der er vigtigst for international sportslig succes, samt hvad der er behov for at forbedre i Danmark, er der derudover enighed om, at nationale og internationale konkurrencebetingelser kommer ind som den anden vigtigste i gennemsnit.

Faktoren 'Bred idrætsdeltagelse' dækker over elementer som antallet af klubmedlemmer, kvalitet af tilbuddene i de enkelte klubber samt i skolesporten. Her viser det sig, at denne faktor ifølge sportscheferne kommer ind på en tredjeplads. Således vælger 65,2 pct. af de adspurgte at give den 1.-5. prioritet.

Øvrige faktorerers rangering

På de øvrige faktorer er der ikke entydighed i forhold til, hvad der betyder noget for international sportslig succes og, hvad der er vigtigst.

Træningsfaciliteterne er dog uden tvivl vigtige for at opnå succes – de kommer ind som nr. 4 i gennemsnitsbetragtningen – og det viser sig da også blandt besvarelsene fra sportsdirektørerne, hvor 69,6 pct. prioriterer denne faktor blandt de fire vigtigste. Med hensyn til forbedringerne af de eksisterende træningsfaciliteter er der mere spredte meninger, idet 59,1 pct. mener, at denne bør placeres mellem prioritet 1-5, mens de resterende 40,9 pct. placerer den i 6-10. Gennemsnitligt ligger

⁸¹ 'En god national konkurrencestruktur og tilstrækkeligt med muligheder for at deltage i internationale konkurrencer.'

træningsfaciliteterne på en femteplads i sportschefernes prioritering af, hvad dansk eliteidræt har størst behov for at forbedre.

Talentidentifikation og -udvikling kommer ind som nummer fem blandt sportscheferne i rangeringen af, hvad der er vigtigt for international sportslig succes, men gives i gennemsnit en fjerdeplads, når det kommer til, hvad der er størst behov for at forbedre.

(Elite)idrætskultur dækker over, hvordan befolkningen ser på sport, hvordan de engagerer sig i sport og interesserer sig for det. Denne faktor kommer ind som nr. 6 i rangeringen af, hvad der er vigtig for at opnå international succes, hvilket også gælder i forhold til, hvad der er vigtigst at forbedre i det danske elitesportsmiljø.

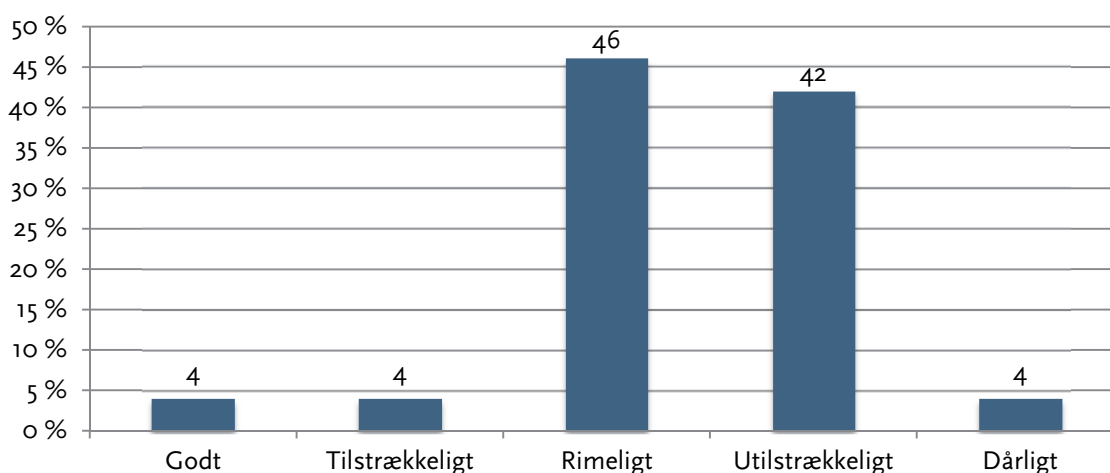
Faktoren trænerrekruttering og -udvikling lå i top tre hos både eliteatleterne og trænerne, hvad angik vigtighed for international sportslig succes. Det gjaldt også i forhold til, hvad der var vigtigst at forbedre. Denne faktor rangeres ikke nær så højt af sportscheferne. I gennemsnit rangeres denne faktor blot som nr. 7 i forhold til såvel vigtighed som i forhold til, hvad der bør forbedres.

På de sidste tre pladser følger – som det kan ses af ovenstående figurer – faktorer som støtte til eliteatleterne under og efter elitekarrieren, organisering og struktur af elitesystemet og videnskabeligt baserede støtteformer.

En overordnet vurdering

Afsluttende er sportscheferne blevet bedt om at give en overordnet vurdering af det danske elitesportsmiljø. Baseret på svarfordelingen, der fremgår af nedenstående figur, ses det, at sportscheferne er splittede. Således mener 54,2 pct., at miljøet er godt, tilstrækkeligt eller rimeligt, mens de resterende 45,8 pct. mener, at miljøet er utilstrækkeligt eller ligefrem dårligt.

Figur 134: Hvordan vurderer du det nuværende eliteidrætsmiljø i Danmark sammenlignet med andre lande i forhold til præstere på højeste internationale niveau? (N=24)

Selvom man skal være varsom med at sammenligne på tværs viser svarene, at sportscheferne er lidt mere pessimistiske end såvel trænerne som eliteatleterne på dette spørgsmål.

Sammenfattende konklusion

Denne rapport har på tværs af tre selvstændige spørgeskemaundersøgelser søgt at afdække elitesportsmiljøet i Danmark.

Det kan være svært præcist at sige, hvor godt eller dårligt miljøet står sig i et bredere internationalt perspektiv, da denne rapport, som nævnt indledningsvist, ikke sammenligner i forhold til andre nationer, men alene fremdrager nogle analyser baseret på svar på spørgeskemaer udsendt til sportschefer, trænere og eliteatleter i dansk eliteidræt. Når resultaterne af den internationale SPLISS-analyse foreligger, bliver det nemmere at vurdere styrken af den danske eliteidrætsmodel i forhold til andre lande samt betydningen for det sportslige niveau af de forhold, som ifølge eliteatleter, landstrænere og sportschefer har forbedringspotentiale.

Alligevel munder den danske del af undersøgelsen ud i en række overordnede pointer, der her sammenfattes kort.

Eliteatleterne

Svarafgivelserne på undersøgelsen blandt danske eliteatleter viser, at det danske eliteidrætsmiljø ifølge udøverne er af rimelig kvalitet. Eliteatleterne er generelt tilfredse med kvaliteten af den information, de får fra Team Danmark, deres respektive klub, specialforbund og DIF. Analysen viser dog, at en større grad af involvering i forhold til udvikling og evaluering af eliteidrætsstrategier og politik bør drøftes.

Også talentstøtten til eliteatleterne fra klub, specialforbund og Team Danmark er generelt god, mener eliteatleterne. Eliteatleterne anfører, at talenttræneres ekspertise i dansk eliteidræt er høj – det gælder både forbunds- og klubtrænere. Endvidere mener atleterne, at talentindsatsen sættes ind på passende tidspunkt rent aldersmæssigt.

Særligt de yngre eliteatleter mener, at deres respektive klubber har bidraget positivt til deres præstationer, men alle eliteatleterne anfører, at klubberne har spillet en rolle. Det gælder også specialforbundene, der dog især blandt de bedste eliteatleter fremhæves som af positiv indflydelse på præstationerne. Samme konklusion kan ses i forhold til Team Danmark, hvor især de bedste eliteatleter angiver, at Team Danmark har haft en gunstig indflydelse. Landstrænere har også bidraget positivt, det samme gælder også personlige trænere – især for eliteatleter på lavere niveau og for de yngre eliteatleter.

Uddannelse og civilt liv

Eliteatleterne er højt uddannede eller på vej til at blive det. I forhold til normalbefolkningen er andelen af eliteatleter på de gymnasiale uddannelser, de mellemlange og de lange uddannelser over normalbefolkningens i de samme aldersgrupper. Dette kan være en indikator på det endelige uddannelsesniveau. Eliteudøvernes dagligdag er dog samtidig tidspresset, og deres indtægter er for en stor gruppe vedkommende relativt beskedende, i forhold til normalbefolkningen i samme aldersgrupper.

Mulighederne for at kombinere elitesport med uddannelse anses af eliteatleterne som gode – dog en anelse mindre gode på de videregående uddannelser end på ungdomsuddannelserne. For eliteatleter, der har arbejde ved siden af elitekarrieren, er der stor grad af tilfredshed med arbejdsgivernes støtte giver i forhold til mulighederne for at dyrke elitesport.

Eliteatleterne er generelt ikke bekymrede for, hvad der skal ske efter karrierestop, men de ældre eliteatleter og fuldtidseliteudøverne er dog mere bekymrede end andre atleter i undersøgelsen. Atleterne mener heller ikke, at karrieremulighederne efter elitesportskarrierens stop er dårlige. Igen er fuldtidseliteatleterne dog mere uklare på, hvad der skal ske efter elitekarrierens stop end andre af undersøgelsens atleter. Det peger på, at fuldtidseliteatleterne i mindre udstrækning forekommer at være forberedt på tiden efter karrieren. Sammen med andre tendenser i materialet, hvor netop fuldtidseliteatleterne er de mest bekymrede over fremtiden efter karrierestop og i lidt mindre udstrækning forventer at finde et job kort efter karrierestop set i forhold til andre eliteatleter, giver fuldtidseatleternes status anledning til overvejelser.

Trænings- og konkurrenceforhold

Hvad angår de rent facilitetsmæssige forhold er der stor tilfredshed med trænings- og konkurrencefaciliteterne samt med adgangen til dem – de atleter, der angiver at have adgang til et nationalt elitetræningscenter, er mest tilfredse. Blandt eliteatleterne er der også rimelig tilfredshed med niveauet og hyppigheden af de nationale konkurrencer, eliteatleterne har mulighed for at deltage i som henholdsvis talent eller eliteatlet. Majoriteten af atleterne mener også, at de har mulighed for at deltage nok i internationale konkurrencer.

Trænerens ekspertise er der tilfredshed med blandt eliteatleterne. Det gælder tekniske såvel træningsfærdigheder og menneskelige egenskaber. Eliteatleterne mener desuden, at deres respektive trænere er de bedste på deres nuværende sportslige niveau. Eliteatleterne på lavere niveau mener dog i højere grad, at trænerne er de bedste. Eliteatleterne mener også, at de endnu har meget at lære af deres respektive trænere – dette fremhæves igen primært af eliteatleterne på lavere niveau.

Eliteatleterne angiver en stor grad af tilfredshed med ekspertbistanden inden for biomekanik og præstationstest, styrke- og konditionstræning samt fysiologisk vejledning/træning og psykologisk/mental coaching. Ernæringsvejledningen er der mindre tilfredshed med, mens der er en stor grad af tilfredshed med idrætsmedicinsk støtte, dvs. fysioterapi, massage og behandling/vejledning fra idrætslæge. Den helt overordnede vurdering af specialtilbuddene er, at de er rimelige.

Hvad angår forskning og innovation, er udøverne ikke helt klar over, hvordan den eksisterende forskning eller teknologiske innovation anvendes i praksis eller, hvorvidt praksis baseres på forskning.

Mediedækning og forbedringsbehov

I forhold til mediedækningen er eliteatleterne generelt ikke tilfredse med omfanget af mediedækningen inden for deres idrætsgrene: 50 pct. vurderer, at omfanget er dårligt. Dog er udøvere på højeste niveau og fuldtidsudøvere mindst utilfredse, hvilket formentlig hænger sammen med, at

disses resultater er blandt de mere omtalte i medierne. Kvaliteten af den mediedækning, der trods alt er, er udøverne dog generelt mere tilfredse med.

I forhold til en generel vurdering af, hvordan det danske eliteidrætsmiljø er i forhold til at præstere på højeste internationale niveau, er den samlede vurdering, at miljøet er rimeligt, men knapt en tredjedel mener, det er utilstrækkeligt eller decideret dårligt. De ældste eliteatleter er mest pessimistiske.

Desuden finder eliteatleterne, at finansiel støtte er den vigtigste forudsætning for international sportslig succes. Herefter peges der på træningsfaciliteter samt trænerrekruttering og -udvikling. Talentidentifikation kommer ind lige efter som den fjerde mest vigtige faktor. Heroverfor peger eliteatleterne på, at de vigtigste forbedringsbehov er de samme som de, der angives som værende vigtigst for international sportslig succes: 1) Finansiel støtte, 2) træningsfaciliteter og 3) trænerrekruttering og -udvikling.

Trænere

De danske elitetrænere omfattet af denne undersøgelse er mænd hele 87,5 pct. 66,7 pct. af trænere angiver, at de træner atleter på nationalt ungdomsniveau. 54,2 pct. angiver, at de træner atleter på nationalt niveau, og 61,1 pct. angiver, at de træner atleter på internationalt niveau. Mere end hver fjerde (27,8 pct.) træner angiver endvidere, at de har været træner for en atlet i top-3 i verden og samlet set har mere end halvdelen (51,4 pct.) trænet atleter i top-16 i verden.

Kommunikation og involvering

Trænerne finder, at den kommunikation, de modtager fra forskellige instanser, specialforbund, DIF og Team Danmark, generelt er god. Trænerne finder også, at de i rimelig udstrækning bliver involveret i udformningen af eliteidrætspolitikker og -strategier inden for deres eget forbund, før de bliver endelig udformet, men i forhold til udformningen af politikker og strategier på det nationale niveau finder majoriteten, at de er utilstrækkeligt eller ikke involveret overhovedet. Nogenlunde samme svar finder man i forhold til evaluering af elitesportspolitik og -strategi, efter at de er iværksat.

Trænerne er tvetydige i forhold til, om strategiske og politiske beslutningstagere konsulterer dem vedrørende deres specifikke behov. Flere er uenige end enige.

Talentudviklingen

Trænere, der har angivet at deltage i talentudviklingstræning, mener i hovedtræk, at deres talenter i tilstrækkelig udstrækning har eller har haft adgang til en række ekstra støttemuligheder i deres talentudviklingsfase – f.eks. ekstra styrke og - og konditionstræning, trænings- og turneringsprogrammer og bedre træningsfaciliteter samt international konkurrencedeltagelse med henblik på at opnå det højeste niveau. Derimod angiver trænerne i mindre udstrækning, at talenterne, de har trænet, har modtaget tilstrækkeligt med støtte, hvad angår mentaltræning, biomekanisk rådgivning, behandling, vejledning fra speciallæger eller genoptræning. Studievejledning for studerende vurderes dog som tilstrækkelig.

Mere generelt angiver 70 pct. af trænerne, at støtten til atleterne i talentudviklingsfasen er acceptabel, tilstrækkelig eller i høj grad er god nok til, at de kan opnå deres højeste niveau. 30 pct. mener dog, at støtten er utilstrækkelig. Hvad angår talentudviklingsindsatsen kommer den ifølge trænerne som hovedregel på et passende tidspunkt.

Lidt over halvdelen af trænerne mener ikke, at de er i stand til at tilbyde deres talentfulde atleter nok ekstra opmærksomhed. Ifølge trænerne skyldes det hovedsageligt manglende økonomiske og tidsmæssige ressourcer. At trænerne har ansvaret for en for stor mængde atleter gør også, at de ikke kan give det enkelte talent nok opmærksomhed.

Støtteforanstaltninger

Blandt de trænere, der angiver, at deres eliteatleter har anvendt forskellige støtteforanstaltninger inden for de seneste 12 måneder, er der rimelig tilfredshed over hele linjen med de forskellige tilbud, f.eks. styrke- og konditionstræningen, fysioterapi og massage, ernæringsvejledning mv. Af tilbud med lidt mindre tilfredshed kan nævnes mentaltræning, massage og vejledning/behandling fra læge. De, der angiver, at deres respektive eliteatleter har modtaget medietræning, vurderer kvaliteten af denne som rimelig god.

I en mere overordnet vurdering af støtteforanstaltningerne for eliteatleterne er 67,1 pct. af trænerne rimeligt tilfredse og finder støtteforanstaltningerne gode, tilstrækkelige eller rimelige, mens 28,6 pct. finder dem utilstrækkelige eller direkte dårlige.

Trænerne mener ikke, at eliteatleterne er velinformerede om deres karrieremuligheder efter elitekarrieren, ligesom støtten til eliteatleterne efter karrierestop heller ikke vurderes som veludviklet i herhjemme. Set i lyset af eliteatleternes egne svar på nogenlunde samme spørgsmål, forekommer der at være et muligt indsatsområde her.

Trænings- og konkurrencebetingelser

Når det kommer til træningsfaciliteterne i Danmark ser det langt hen ad vejen rimeligt ud, ifølge trænerne. Således angiver langt over flertallet af trænerne, at kvalitet såvel som tilgængelighed er meget høj, høj eller rimelig. Dog gælder det, at såvel i forhold til kvalitet som tilgængelighed mener over 30 pct., at den er lav eller meget lav. Som i forhold til talenterne mener trænerne ikke, at de kan bruge tid nok sammen med eliteatleterne.

Trænerne mener dog, at der er rimelig kvalitet, hvad angår niveauet og hyppigheden af nationale konkurrencer for talenter herhjemme. Lidt mindre tilfredshed er der, hvad angår seniorniveauet i forhold til niveau og hyppighed. Selvom tilfredsheden med kvaliteten er rimelig, er omkring en tredjedel uenige både, hvad angår niveau og hyppighed i forhold til såvel talenter og seniorer.

I forhold til atleternes (både talenter og seniorer) muligheder for at deltage i nok internationale konkurrencer, er der også rimelig enighed om, at forholdene er i orden. Dog er der – som i forhold til det nationale niveau – knapt en tredjedel, der er uenige.

Trænerne angiver, at de aktivt søger og anvender forskning i deres trænerpraksis. Trænerne mener også, at der er tilstrækkeligt med forskning inden for deres respektive område. Dog kunne udbredelse og tilgængelighed af videnskabelig viden være bedre. Tilgængeligheden til ny teknologi og innovation og anden innovation kunne ifølge trænerne også forbedres.

På den anden side mener trænerne, at der er god mulighed for at bruge videnskabelig forskning, ny teknologi og innovation i deres trænergerning. Dette må tolkes derhen, at tilgængeligheden og udbredelsen af de enkelte områder kan forbedres, men at der til gengæld er rimelige muligheder for at gøre brug af videnskabelig viden, teknologisk udvikling og innovation, hvis den først er tilgængelig.

Egne forhold og mediedækning

I forhold til trænerens egne forhold vurderer trænerne overordnet set, at trænerudviklings- og certificeringsstrukturen herhjemme kvalitativt set er rimelig. Således finder 59,2 pct., at den er god, rimelig eller tilstrækkelig. 32,4 pct. finder den utilstrækkelig eller dårlig. Samtidig mener majoriteten af trænerne ikke, at der er nok (kvantitativt) anerkendte kurser/genopfriskningskurser i Danmark for elitetrænere.

Hvad angår træneruddannelse/genopfriskningskurser, vurderes niveauet (kvaliteten) af de tilgængelige tilbud som rimelige. Således finder 54,9 pct. mulighederne gode, tilstrækkelig eller rimelige, men næsten 40 pct. finder dem utilstrækkelige eller dårlige.

Relativt få trænere finder samtidig, at deres generelle udviklingsmuligheder for at nå op på internationalt niveau inden for deres respektive idræt er gode. Under 40 pct. er således enten meget enige eller enige i udsagnet: 'De muligheder jeg tilbydes i Danmark for at udvikle mig som træner på højeste internationale niveau inden for min idræt er veludviklede'. Trænerens forhold er ifølge trænerne ikke tilpasset deres individuelle behov, ligesom den anerkendelse, de føler at de får som trænere, ikke er voldsomt stor.

Flertallet af trænerne er heller ikke tilfredse med kvaliteten af mediedækningen af deres respektive idrætsgrene. Heller ikke kvantiteten er trænerne tilfredse med, og flere trænere er utilfredse med kvantiteten end med kvaliteten af mediedækningen.

Sammenlignet med andre lande og forbedringsbehov

Majoriteten af trænerne mener, at det nuværende danske eliteidrætsmiljø sammenlignet med andre lande er rimeligt. Dog mener næsten 40 pct., at miljøet er utilstrækkeligt eller dårligt sammenlignet med andre lande i forhold til at præstere på højeste niveau. Dette er en relativt høj minoritet, som er højere end den tilsvarende for atleternes vedkommende.

I forhold til at vægte de vigtigste faktorer af betydning for international sportslig succes peger trænerne – som eliteatleterne – på, at finansiel støtte, trænerrekruttering og -udvikling samt træningsfaciliteter er de vigtigste faktorer. Disse kommer også ind som de mest betydende i forhold til, hvad der bør forbedres i det danske elitesportsmiljø. Dog med en enkelt korrektion i den forstand, at træningsfaciliteterne falder en enkelt plads ned i forhold til forbedringsønsker til fordel for talent-

identifikation og -udvikling, der altså gennemsnitlig vurderes som lidt vigtigere at forbedre end træningsfaciliteterne.

Sportscheferne

Sportscheferne er som hovedregel mænd, der i gennemsnit har haft deres stilling i 6,7 år. Gennemsnitsalderen er 45,4 år. Ikke alle af sportscheferne er ansat på fuldtid. 66,7 pct. angiver således at være ansat fuldtid i deres job. 33,3 pct. angiver at være deltidsansatte.

Information og støtte

Sportscheferne angiver generelt, at de er tilfredse med den information og (ikke-økonomiske) støtte i form af f.eks. konsulentbistand, de modtager fra Team Danmark. Førstnævnte gives dog en bedre bedømmelse end sidstnævnte. Effektiviteten af kommunikationen mellem DIF og sportschefernes respektive specialforbund i relation til eliteidrætsudvikling vurderes som rimelig af en majoritet af sportscheferne. Endnu højere vurderes effektiviteten af kommunikationen med Team Danmark. Her finder knapt 78 pct. af sportscheferne, at den er fremragende, god eller acceptabel.

Dog er majoriteten af sportscheferne enige om, at der er for meget administration forbundet med deres arbejde. Sportscheferne er også enige om, at politisk indblanding eller indblanding fra Team Danmark i elitesportsudviklingen er en god ide. Dette gælder generelt, men dog i mindre udstrækning, hvis givne målsætninger i specialforbundene ikke opnås.

Desuden mener sportscheferne altovervejende, at støtten til elitearbejdet primært bør tildeles på baggrund af internationale sportslige resultater. Dog er dette ikke ensbetydende med, at støtten bør beskæres, hvis specialforbundet ikke lever op til sine målsætninger. Sportscheferne er således mere uklare, hvad angår holdningen til dette spørgsmål. Ganske vist svarer den største andel af sportscheferne, at de er enige (knapt 43 pct.), men heroverfor står, at 57 pct. enten er uenige eller ikke ved det, eller er hverken enige eller uenige.

Endelig mener sportscheferne ikke, at de modtager tilstrækkelig økonomisk støtte til at videreudvikle specialforbundets elitearbejde. Kun godt en femtedel af er enige i, at dette er tilfældet.

Talentudvikling

Hvad angår talentudvikling, mener langt de fleste af sportscheferne, at der sættes ind på det rette tidspunkt. Kun lidt over 20 pct. mener indsatsen kommer for sent. Majoriteten af sportscheferne vurderer, at talenterne i Danmark træner færre timer på en gennemsnitlig uge sammenlignet med de mest succesfulde lande inden for deres respektive sport. Dog mener en stor minoritet, at talenterne træner stort set det samme eller flere timer.

Kvaliteten af træningen er heller ikke helt i top sammenlignet med de mest succesfulde lande, men 40 pct. af sportscheferne angiver, at kvaliteten er stort set den samme. Desuden er sportscheferne ikke helt enige i, at der er tilstrækkelige specialtilbud for unge talenter til, at de kan kombinere uddannelse og elitesport.

Sportscheferne mener, at det står sløjt til med antallet af talenttrænere. Direkte adspurgte svarer 92,3 pct. af sportscheferne, at antallet er for lille. I forhold til området for talentidentifikation og -udvikling kommer trænermanglen også op i et spørgsmål om, hvad de vigtigste problemer på området er. Kun forbedringen af udviklingen fra talent til eliteatlet ses som et større problem af sportscheferne.

Der er ikke entydig tilfredshed med hverken kvaliteten eller kvantiteten af trænings- og konkurrencefaciliteter samt indkvarteringsmulighederne blandt sportscheferne. Den eneste undtagelse er 'kvaliteten af konkurrencefaciliteter og indkvartering'. På denne kategori vurderer sportscheferne, at kvaliteten er mere rimelig og tilstrækkelig end i forhold til de andre kategorier. Derudover er der størst utilfredshed med 'tilgængeligheden af træningsfaciliteter og indkvarteringsmuligheder'.

Mere generelt angiver sportscheferne ikke den store enighed i forhold til, at elitetræneres niveau eller forhold er gode. Kun et lille flertal mener, at trænerne har samme niveau som international standard. Lidt over en tredjedel er i varierende udstrækning enige.

Hvad angår livsforholdene, er lidt over halvdelen af sportscheferne enten uenige eller meget uenige i, at træneres forhold, hvad angår økonomi, socialt sikkerhedsnet mv. er veludviklede. 60 pct. er endvidere uenige eller meget uenige i, at karrieremuligheder for elitetrænere i Danmark er gode. Anerkendelsen af trænerne er heller ikke høj. Det er nærliggende at pege på, at dette formentlig hænger sammen i den forstand, at hvis det ikke er attraktivt eller anerkendt at være træner, er det formentlig heller ikke nemt at rekruttere nye trænere til at varetage hvervene.

Konkurrencebetingelser og mediedækning

Konkurrencebetingelserne for ungdomstalenter er sportscheferne lidt tvetydige omkring. Både i forhold til hyppigheden og niveauet af nationale konkurrencer svarer de fleste sportschefer i kategorien hverken god eller dårlig. Mere end 30 pct. svarer dog dårlig eller meget dårlig i begge tilfælde. For (senior-)elitens vedkommende mener sportscheferne, at det ser værre ud – både med hyppighed og niveau. Hyppigheden vurderes som god eller meget god for 24 pct. af sportschefernes vedkommende, men 40 pct. mener det modsatte. I forhold til niveauet mener hele 48 pct., at det enten er dårligt eller meget dårligt.

Adspurgte direkte angående det generelle konkurrenceniveau i Danmark sammenlignet med niveauet i resten af verden er sportscheferne splittede. 56 pct. mener, at Danmark er under gennemsnittet eller endog blandt de laveste niveauer i verden. De resterende 44 pct. mener, at Danmark enten er cirka på niveau, over gennemsnittet eller blandt de bedste i verden.

Mulighederne for at deltage i internationale konkurrencer ser rimelige ud – ifølge sportscheferne. 84 pct. mener, at eliteatleterne fra deres respektive specialforbund har enten gode, tilstrækkelige eller rimelige muligheder for at deltage i internationale konkurrencer i forhold til deres niveau.

For de unge talenter vedkommende vurderer sportscheferne i lidt mindre udstrækning, at der gode muligheder for at deltage i internationale konkurrencer. Her er det knapt 70 pct., der finder, at

mulighederne enten er gode, tilstrækkelige eller rimelige. Dog finder lidt over 30 pct. mulighederne utilstrækkelige.

Hvad angår videnskabelig støtte til elitetrænerne og -atleterne, vurderer sportscheferne generelt, at den er på højt niveau. Den videnskabelige støtte til eliteatleter inden for deres respektive sport vurderes enten god, tilstrækkelig eller rimelig af 70,8 pct. af sportscheferne, mens 62,5 pct. af sportscheferne vurderer, at den videnskabelige støtte er enten god, tilstrækkelig eller rimelig i forhold til elitetrænerne.

Mediedækning af de respektive sportsgrene er, hvad angår kvaliteten ifølge sportscheferne rimelig. Lidt over 60 pct. af sportscheferne ligger således i svarkategorierne 'God', 'Tilstrækkelig' eller 'Rimelig' på dette spørgsmål. Kvantiteten er dog utilstrækkelig ifølge sportscheferne. Således anfører hele 75 pct., at den er enten utilstrækkelig eller dårlig. Blot 16,7 pct. finder mediedækningen god eller tilstrækkelig, mens 8,3 pct. finder den rimelig.

Hvad er vigtigst for international sportslig succes, og hvad er det vigtigste at prioritere?

Både hvad angår, hvad der er vigtigst for international sportslig succes, samt hvad der er behov for at forbedre i Danmark, er der enighed i forhold til rangering efter faktoren angående finansiel støtte – der ses som den vigtigste for såvel opnåelse af international sportslig succes og som den faktor, der er vigtigst af forbedre. Det er i overensstemmelse med såvel eliteatleternes svar som trænerne.

Herefter kommer faktoren 'Nationale og internationale konkurrencebetingelser' ind som den anden vigtigste i gennemsnit. 52,2 pct. af sportscheferne rangerer denne faktor mellem 1-5, mens de resterende 47,8 pct. placerer den mellem 6-10. Samme mønster gør sig gældende, når det kommer til spørgsmålet omkring, hvorvidt dette bør forbedres i Danmark i forhold til at kunne opnå sportslig succes på internationalt eliteplan. Her rangerer 45,5 pct. faktoren mellem 2-5, mens de resterende placerer den mellem 6 og 10.

Faktoren 'Bred idrætsdeltagelse' dækker over elementer som antallet af klubmedlemmer, kvalitet af tilbuddene i de enkelte klubber samt i skolesporten. Her viser det sig, at denne faktor af sportscheferne rangeres på en tredjeplads både i forhold til, hvad der er vigtigst for international sportslig succes og, hvad der er mest behov for at forbedre – for sportschefernes vedkommende. Således vælger 65,2 pct. af de adspurgte at give den 1.-5. prioritet.

I forhold til den sidste overordnede vurdering af det nuværende eliteidrætsmiljø i Danmark sammenlignet med andre lande, fremgår det, at sportscheferne er splittede. Således mener 54,2 pct., at miljøet er godt, tilstrækkeligt eller rimeligt, mens de resterende 45,8 pct. mener, at miljøet er utilstrækkeligt eller ligefrem dårligt.

Selvom man skal være varsom med at sammenligne på tværs, viser svarene, at sportscheferne er en smule mere pessimistiske end såvel trænerne som eliteatleterne på dette spørgsmål. Hos trænerne var det nemlig kun 37,1 pct., som synes, at miljøet var utilstrækkeligt eller dårligt, mens hele

62,9 pct. mente det modsatte. For eliteatleternes vedkommende svarede 65,5 pct., at det danske elitesportsmiljø var enten godt, tilstrækkeligt eller rimeligt i forhold til andre lande.

Litteraturreferencer

- De Bosscher, V. (2007). *Sports policy factors leading to international sporting success. Dissertation presented in partial fulfillment of the requirements for de degree of Doctor in Physical Education*. Vrije Universiteit Brussel, Brussels: VUBPRESS.
- De Bosscher, V., Bingham, J., Shibli, S., Von Bottenburg, M., & De Knop, P. (2008). *The Global Sporting Arms Race: An International Comparative Study on Sports Policy Factors Leading to International Sporting Success*. Oxford: Meyer & Meyer Verlag.
- Deloitte Business Consulting A/S (2011). *Kulturministeriet. Store Idrætsbegivenheder: Evaluering af handlingsplan for at trække store idrætsbegivenheder til Danmark* København: Deloitte Business Consulting A/S & Kulturministeriet.
- Hansen, P. J. (1995). *Eliteidrætsudøvernes Vilkår: Undersøgelse af danske eliteidrætsudøveres idrætslige og sociale vilkår* København: Center for Idrætsforskning.
- Hedal, M. (2006). *Sport på dansk tv: En analyse af samspillet mellem sport og dansk tv 1993 - 2005* København: Idrættens Analyseinstitut.
- Hedal, M. (2008). Håndbold - Den store mediedarling. In R.K.Storm (Ed.), *Dansk Håndbold - bredde, elite og kommercialiseringens konsekvenser* (1 ed., pp. 171-191). Slagelse: Forlaget Bavnbanke.
- KPMG Consulting (2002). *At forene eliteidræt og uddannelse* Brøndby: Danmarks Idræts-Forbund.
- Kulturministeriet (2007). *Handlingsplan for at skaffe store idrætsbegivenheder til Danmark* København: Kulturministeriet.
- Nielsen, K., Nielsen, A., & Storm, R. K. (2000). *Den danske subelites vilkår år 2000: Bind I-III: Undersøgelse af danske subeliteudøveres sociale og idrætslige vilkår* Roskilde: Roskilde Universitetscenter.
- Nielsen, K., Nielsen, A. G., Christensen, S. M., & Storm, R. K. (2002). *Kontraktspillere i fodbold og håndbold: Undersøgelse af sociale, uddannelsesmæssige og sportslige vilkår for danske kontraktspillere 2002* Roskilde: Roskilde Universitetscenter.
- Storm, R. K. (2008). *Team Danmarks støttekoncept. Evaluering af støttekonceptet for 2005-2008*. København: Idrættens Analyseinstitut.
- Storm, R. K. (2011). Skaber elite bredde? En analyse af aktuel forskning. *Idrottsforum.org*, 143, 1-21.
- Storm, R. K. & Almlund, U. (2006). *Håndboldøkonomi.dk: Fra forsamlingshus til forretning* København: Idrættens Analyseinstitut.
- Storm, R. K. & Brandt, H. H. (2008). *Idræt og sport i den danske oplevelsesøkonomi: Mellem forening og forretning*. (vol. 1) København: Forlaget Samfundslitteratur.
- Toft, D. (2012). *Idræt i Avisen. Danske avisers dækning af idrætsområdet* København: Idrættens Analyseinstitut.
- Toft, J. (2008). Fredericia budgetterede til kanten. *Overblik. Nyt fra Idan*.